

DECLARAȚIE

în conformitate cu prevederile art.30 din Legea contabilității nr. 82/1991

S-au întocmit situațiile financiare anuale la 31.12.2022 pentru:

Entitatea: **COMPANIA NAȚIONALĂ DE TRANSPORTURI AERIENE ROMÂNE –
TAROM SA**

Județul: **ILFOV**

Adresa: localitatea **OTOPENI**, str. **CALEA BUCUREȘTILOR**, nr. **224 F**

Număr din registrul comerțului : **J23/1298/2003**

Forma de proprietate : **27--Societăți comerciale cu capital de stat și privat autohton
(capital de stat >=50%)**

Activitatea preponderentă (cod și denumire clasa CAEN) : **5110 – Transporturi aeriene de
pasageri**

Cod de identificare fiscală: **RO 477647**

Administratorul societății, **Iulian Daniel Idolu**, își asumă răspunderea pentru întocmirea
situațiilor financiare anuale la **31.12.2022** și confirmă că:

- a) Politicile contabile utilizate la întocmirea situațiilor financiare anuale sunt în conformitate cu reglementările contabile aplicabile.
- b) Situațiile financiare anuale oferă o imagine fidelă a poziției financiare, performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată.
- c) Persoana juridică își desfășoară activitatea în condiții de continuitatea.

Semnătura,

Administrator

Iulian Daniel Idolu

MINISTERUL FINANTELOR

AGENȚIA NAȚIONALĂ DE ADMINISTRARE FISCALĂ

Index încărcare: 607600791 din 13.09.2023

Ați depus un formular tip S1040 cu numărul de înregistrare **INTERNT-607600791-2023** din data de **13.09.2023** pentru perioada de raportare 12 2022 pentru CIF: 477647

Signature Not Verified

Digitally signed by Ministerul
Finanțelor Publice
Reason: Document MFP

Nu există erori de validare.

Ministerul Finantelor Publice

Agentia Nationala de Administrare Fiscala

Succes depunere

Pentru a depune o nouă declarație apăsați [aici](#).

Fișierul dumneavoastră cu numele "S1040_31.12.2022_477647_31.08.2023_SEMNAT_ANGI.pdf" a fost depus cu succes. Indexul este **607600791**.

Notati cu grijă indexul! El poate fi folosit pentru a urmări starea fișierului depus de dumneavoastră pe viitor.

Acest mesaj nu constituie confirmarea înregistrării documentului. Confirmarea depunerii va fi afișată în recipisă.

Urmăriți recipisa și starea fișierului la opțiunea "Vizualizare stare" disponibilă pe portalul ANAF la adresa: <https://www.anaf.ro/StareD112/>

MOORE STEPHENS KSC ASSURANCE SRL
5 Halelor Street, 4th floor, office 1
Bucharest – Romania
T +4 0374 490 074
F +4 0374 094 191
E info@moore.ro
www.moore.ro

RAPORTUL AUDITORULUI INDEPENDENT

Către Acționarii Companiei Naționale de Transporturi Aeriene
Române TAROM S.A.

Imposibilitatea exprimării unei opinii

1. Am fost contractați pentru a audita situațiile financiare anexate ale Societății Compania Națională de Transporturi Aeriene Române TAROM S.A. ("Societatea"), care cuprind situația individuală a poziției financiare la data de 31 decembrie 2022 și situația individuală a rezultatului global, situația modificărilor capitalului propriu și situația fluxurilor de trezorerie pentru exercițiul financiar încheiat la această dată, precum și notele la situațiile financiare individuale, inclusiv un rezumat al politicilor contabile semnificative.
2. Situațiile financiare la 31 decembrie 2022 se identifică, astfel:
 - Activ net/Total capitaluri proprii: (425.619.071) lei
 - Pierdere netă a exercițiului financiar: 274.607.572 lei
3. Nu exprimăm o opinie cu privire la Situațiile Financiare anexate ale Societății. Din cauza importanței aspectelor descrise în secțiunea - *Baza imposibilității exprimării unei opinii* din raportul nostru, nu am putut obține suficiente probe de audit adecvate pentru a oferi o bază pentru o opinie de audit cu privire la aceste situații financiare individuale.

Baza imposibilității exprimării unei opinii

Incertitudini semnificative cu privire la continuitatea activității

4. Societatea este supusă mai multor tipuri de incertitudini semnificative după cum urmează:
 - 4.1 *Incertitudini legate de indicatorii financiari*

Atragem atenția asupra Notei 2.1 (e) la situațiile financiare individuale anexate care prezintă faptul că Societatea înregistrează la 31 decembrie 2022 și pentru perioada încheiată la acea dată:

 - i) pierderi cumulate în sumă de 4.225.864.962 lei (2021: 3.951.281.534 lei) din care pierdere exercițiului curent este de 274.607.572 lei (2021: 327.603.447 lei);
 - ii) Datoriile curente depășesc activele curente cu 882.747.034 lei (2021: 737.848.864 lei)
 - 4.2 *Incertitudini legate de capitalurile proprii negative*

Capitaluri proprii negative în valoare de 425.619.071 lei (2021: active nete în sumă de 213.404.499 lei).

De asemenea, atragem atenția că Societatea raportează capitaluri proprii negative în sumă de 425.619.071 lei reprezentând mai puțin de 50% din capitalul social. Astfel, Societatea se încadrează în prevederile art. 153 din Legea 31/1990, republicată. Prin urmare, este necesară convocarea adunării generale a acționarilor pentru a decide asupra măsurilor de acoperire a pierderilor acumulate.

4.3 Incertitudini legate de finanțare

În contextul crizei pandemice începute în anul 2020, urmare a instituirii restricțiilor de călătorie, la nivel național, european și global, sectorul transportului aerian de pasageri a înregistrat o scădere semnificativă, generând pierderi însemnate pentru operatorii din acest sector.

În luna februarie 2020, acționarii Societății au aprobat și au promovat un act normativ pentru ajutor de salvare a Societății. Comisia Europeană a aprobat, în conformitate cu normele Uniunii Europene privind ajutoarele de stat, planul României de a acorda Societății un împrumut temporar, în valoare de aproximativ 36.7 milioane euro pentru operațiuni curente. Împrumutul pentru salvare a fost acordat inițial pentru o perioadă de șase luni, perioadă prevăzută pentru elaborarea unui plan de restructurare care să fie susținut de un ajutor de Stat.

Societatea a aplicat pentru ajutorul de stat, propunând un plan de recăștigare a profitabilității printr-o serie de măsuri pe termen mediu, precum: operarea unei flote reînnoite, optimizarea rutelor, îmbunătățirea proceselor și adaptarea la noi tehnologii, îmbunătățirea calității serviciilor, eficientizarea organizațională și optimizarea costurilor etc. Măsurile de eficientizare prevăzute în plan vor asigura Companiei viabilitatea pe termen lung începând cu anul 2027. Perioada de rambursare a împrumutului a fost extinsă cu 10 luni și apoi cu încă 6 luni până la 31 august 2022. Până în acest moment Societatea nu deține informații privind aprobarea planului de restructurare.

4.4 Incertitudini legate de mediul economic

Izbucnirea războiului din Ucraina, a determinat o creștere a prețului la combustibil (gaz și petrol) și a prețului la piesele de schimb astfel fiind afectată și Societatea, zborurile / cursele devenind mai scumpe. Creșterea prețurilor afectează și ratele de dobândă aplicate de bănci.

Aceste aspecte reprezintă indicii cu privire la riscuri semnificative privind capacitatea Societății de a genera resurse suficiente necesare continuării activității în perioadele următoare. Cu toate acestea conducerea Societății consideră adecvată aplicarea principiului continuității activității în întocmirea situațiilor financiare individuale la data și pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2022.

Această situație indică existența unei incertitudini semnificative care poate genera îndoeli semnificative cu privire la capacitatea Societății de a-și continua activitatea. Situațiile financiare nu prezintă în mod adecvat acest fapt.

Valoarea și existența stocurilor

5. La 31 decembrie 2022, stocurile Societății sunt înregistrate în Situația poziției financiare la valoarea de 20.473.442 lei (2021: 21.144.433 lei). Conform Deciziei DG153/08.09.2022, Societatea urma să desfășoare inventarierea patrimoniului existent la 31 decembrie 2022, cu excepția creanțelor și obligațiilor față de terți, a conturilor de disponibilități în lei și valută precum și a altor elemente patrimoniale ce nu reprezintă valori materiale, pentru care operațiunile de inventariere se vor efectua pentru soldul de la 31 decembrie 2022, după închiderea anului financiar. Până la momentul prezentului raport nu am primit informații cu privire la finalizarea procesului de inventariere. Având în vedere complexitatea și unicitatea stocurilor, precum și lipsa unei evaluări externe de către un expert în domeniu, noi am fost în imposibilitatea de a efectua proceduri alternative pentru a stabili existența și valoarea stocurilor conform cerințelor IAS 2 Stocuri. Ca urmare a acestor aspecte, nu am putut stabili dacă este posibil să fi fost necesare ajustări cu privire la stocurile înregistrate sau neînregistrate, la conturile de creanțe, la elementele care constituie situația veniturilor și cheltuielilor, la situația modificărilor capitalurilor proprii și la situația fluxurilor de trezorerie. Opinia de audit asupra situațiilor financiare la 31 Decembrie 2021 conține, de asemenea, o rezervă în același sens.

Creanțe comerciale și alte creanțe

6. La 31 decembrie 2022, Creanțele comerciale și alte creanțe ale Societății sunt înregistrate în Situația poziției financiare la valoarea de 413.440.416 lei (2021: 269.757.071 lei), din care creanțe comerciale 196.474.204 lei (2021: 77.136.955 lei).

Creanțele comerciale includ:

- i) creanțe comerciale 178.916.536 lei (2021: 58.877.617 lei),
- ii) ajustări pentru deprecierea creanțelor (20.883.580) lei (2021: (15.878.900) lei),
- iii) facturi de emis clienților 8.028.524 lei (2021: 5.749.013 lei)
- iv) creanțe din vânzări prin carduri de credit 30.412.724 lei (2021: 28.389.225 lei).

- a. Pentru creanțele comerciale, nu am reușit să obținem suficiente confirmări directe de la clienți și nici să realizăm alte proceduri alternative pentru a ne asigura de existența, completitudinea și valoarea acestora. În consecință, având în vedere aspectele menționate mai sus, nu am reușit să obținem probe de audit suficiente și adecvate pentru a stabili dacă este posibil să fi fost necesare ajustări cu privire la creanțele comerciale înregistrate sau neînregistrate, la conturile de alte creanțe, la elementele care constituie situația veniturilor și cheltuielilor, la situația modificărilor capitalurilor proprii și la situația fluxurilor de trezorerie. Opinia de audit asupra situațiilor financiare la 31 Decembrie 2021 conține, de asemenea, o rezervă în același sens.
 - b. La 31 decembrie 2022, Societatea prezintă în creanțe comerciale, clienți cu sold final negativ în valoare de 19.293.867 lei (2021: 13.516.724 lei), din care agențiile proprii Tarom în valoare de 10.650.272 lei (2021: 11.706.724 lei). Pentru vânzările efectuate în cursul anilor 2019 și 2020, pentru care nu au fost prestate serviciile de călătorie, fie s-au preschimbato documentele cu alte documente de transport la alte date disponibile la momentul cererii, fie au fost primite cereri de restituire a banilor. O parte din agențiile Tarom au fost închise și angajații au fost prin rotație în șomaj tehnic, astfel agențiile deschise au preluat cereri de restituire. Pozițiile deschise care compun soldurile agențiilor proprii se compensează manual de către personalul din Direcția Financiară, clearingul automat acoperind doar o parte din tranzacții. Șomajul tehnic, programul redus de lucru, plecările voluntare și pensionările au diminuat resursa umană, astfel că nu a fost posibilă efectuarea totală a clearingului, activitatea continuându-se și în anul 2023. Opinia de audit asupra situațiilor financiare la 31 Decembrie 2021 conține de asemenea, o rezervă în același sens.
 - c. La 31 decembrie 2022, Societatea prezintă în situațiile financiare, creanțe clienți neincasate în valoare de 178.916.536 lei (2021: 58.877.617 lei). Nu ni s-a pus la dispoziție o componentă pe vechime a partenerilor, care să conțină intervale de vechime de la 120 zile până la 365 zile. Astfel, din analizele efectuate nu am putut să obținem probe de audit suficiente și adecvate pentru a stabili vechimea și acuratețea acestora.
 - d. Societatea prezintă în soldul Creanțelor – Alte efecte de primit în valoare de 30.412.724 lei (2021: 28.389.225 lei) reprezentând vânzări prin carduri de credit, care deși au data de încasare 2021, au fost blocate de Worldpay. Acestea evidențiază neregularitățile de decontare cu Worldpay apărute în perioada martie – decembrie 2021, pentru care riscurile evaluate unilateral de Worldpay a determinat blocarea restituirilor către pasageri și fluxul de încasări către Tarom. Worldpay a blocat sumele odată cu reanalizarea gradului de risc a companiilor aeriene și a considerat unilateral că trebuie crescut nivelul garanției Tarom odată cu creșterea riscului acestei Societății. Managementul Societății a indicat că există o comunicare continuă cu Worldpay și un schimb de fișiere aferente perioadei 2020 – 2021, în vederea deblocării situației, reconsiderării nivelului de risc a Societății Tarom și a recuperării încasărilor.
 - e. Pentru „Clienți – facturi de întocmit” cu sold în valoare de 8.028.524 lei (2021: 5.749.013 lei), nu am putut obține de la client o componentă pe parteneri și vechime, fiindu-ne transmis doar raportul care conține toate tranzacțiile neînchise la 31 decembrie 2022. În consecință, pe baza evenimentelor existente, noi nu am fost în măsură să obținem probe suficiente și adecvate în vederea asigurării asupra recuperabilității sumelor debitoare sau închiderii acestora cu datoriile către furnizori și asupra impactului corespunzător în contul de profit și pierdere. De asemenea, nu am reușit să obținem suficiente confirmări directe ale debitorilor și nici să realizăm alte proceduri alternative pentru existența, completitudinea și valoarea acestora.
Drept rezultat al acestor aspecte, nu am putut stabili dacă este posibil să fi fost necesare ajustări cu privire la creanțele comerciale înregistrate sau neînregistrate, la conturile de alte creanțe, la elementele care constituie situația veniturilor și cheltuielilor, situația modificărilor capitalurilor proprii și situația fluxurilor de trezorerie.
7. Societatea prezintă în bilanț la poziția “Creanțe comerciale și alte creanțe” suma de 413.440.416 lei (2021: 269.757.071 lei), din care alte creanțe în valoare de 216.966.212 lei (2021: 192.620.116 lei).
- Alte creanțe includ:
- i) avansuri către furnizori în valoare de 169.460.862 lei (2021: 136.392.953)
 - ii) alte creanțe de 20.841.123 lei (2021: 31.461.394 lei),
 - iii) ajustări pentru deprecierea altor creanțe (2.043.657) lei (2021: (2.030.544) lei)
 - iv) altele (garanții în favoarea partenerilor, alte creanțe cu statul, alte creanțe cu angajații, etc) în valoare de 24.620.570 lei (2021: 26.806.323 lei).

Pentru debitorii diverși, cu sold la 31 decembrie 2022 în valoare de 22.188.373 lei (2021: 30.214.814 lei) nu am putut obține de la client o componentă pe parteneri și vechime, fiindu-ne transmis doar raportul care conține toate tranzacțiile neînchise la 31 decembrie 2022. În consecință, pe baza evenimentelor existente, noi nu am fost în măsură să obținem probe suficiente și adecvate în vederea asigurării asupra recuperabilității sumelor debitoare sau închiderii acestora cu datoriile către furnizori și asupra impactului corespunzător în contul de profit și pierdere. De asemenea, nu am reușit să obținem suficiente confirmări directe ale debitorilor și nici să realizăm alte proceduri alternative pentru existența, completitudinea și valoarea acestora.

Drept rezultat al acestor aspecte, nu am putut stabili dacă este posibil să fi fost necesare ajustări cu privire la creanțele comerciale înregistrate sau neînregistrate, la conturile de alte creanțe, la elementele care constituie situația veniturilor și cheltuielilor, situația modificărilor capitalurilor proprii și situația fluxurilor de trezorerie. Opinia de audit asupra situațiilor financiare la 31 Decembrie 2021 conține, de asemenea, o rezervă în același sens.

8. La 31 decembrie 2022, Societatea prezintă în contul " Creanțe immobilizate" suma de 61.314.911 lei (2021: 57.394.247 lei), nu am putut obține de la client o componentă pe parteneri și vechime, fiindu-ne transmis doar raportul care conține toate tranzacțiile neînchise la 31 decembrie 2022. În consecință, pe baza evenimentelor existente, noi nu am fost în măsură să obținem probe suficiente și adecvate în vederea asigurării asupra recuperabilității sumelor debitoare sau închiderii acestora cu datoriile către furnizori și asupra impactului corespunzător în contul de profit și pierdere.

Litigii

9. Societatea este implicată în numeroase litigii. Nu am primit raspuns de la toti avocatii cu care Societatea a colaborat pe parcursul anului 2022, avocatii specificati in lista transmisa de Societate. Nu am putut testa prin proceduri alternative daca este cazul sa se constituie provizioane suplimentare. Din cauza incertitudinilor referitoare la deciziile instanțelor de judecată, a valorii cumulate a acestor litigii și a faptului că nu am primit confirmări de la toți avocații care au reprezentat Societatea în anul 2022, noi nu am fost în măsură să determinăm acele ajustări care ar fi fost necesare pentru a raporta integral efectele potențiale ale acestor litigii la 31 decembrie 2022.

Datorii comerciale

10. La 31 decembrie 2022, Societatea include în bilanț la poziția "Datorii comerciale" suma de 597.768.510 lei (2021: 327.219.298 lei), din care furnizori de servicii și immobilizări în valoare de 389.694.553 lei (2021: 223.571.024 lei), facturi de primit în valoare de 68.977.287 lei (2021: 46.251.831 lei) și avansuri încasate de la clienți în valoare de 139.096.670 lei (2021: 57.396.443 lei).
 - a. Pentru furnizorii de servicii și immobilizări, cu sold la 31 decembrie 2022 în valoare de 389.694.553 lei (2021: 223.571.024 lei), nu am reușit să obținem suficiente confirmări directe și nici să realizăm alte proceduri alternative. În consecință, având în vedere cele menționate mai sus și a situațiilor litigioase existente cu unii dintre creditorii noi, nu am fost în măsură să obținem probe suficiente și adecvate de audit în vederea asigurării acurateței datoriilor comerciale mai sus menționate și asupra impactului aferent în situația veniturilor și cheltuielilor, situația modificărilor capitalurilor proprii și situația fluxurilor de trezorerie. Opinia de audit asupra situațiilor financiare la 31 Decembrie 2021 conține, de asemenea, o rezervă în același sens.
 - b. Analizând componența furnizorilor am identificat furnizori cu sold final debitor în valoare de 8.595.741 lei (2021: 8.051.340 lei). Pentru soldul specificat la 31 decembrie 2022 nu am reușit să realizăm proceduri prin care să ne asigurăm de existența, corectitudinea și valoarea acestora. Opinia de audit asupra situațiilor financiare la 31 Decembrie 2021 conține, de asemenea, o rezervă în același sens.

- c. Pentru clienții creditori cu sold în valoare de 139.096.670 lei la 31 decembrie 2022, (2021: 57.396.443 lei), ținând cont că sistemele interne privind tehnologiile informaționale folosite deși sunt complexe, acestea nu sunt suficient dezvoltate pentru a asigura rezonabilitatea recunoașterii veniturilor, a creanțelor aferente clienților și a datoriilor aferente restituirii clienților a sumelor aferente zborurilor anulate. Având în vedere valoarea semnificativă a acestora, faptul că sunt supuse unui risc inerent în ceea ce privește exhaustivitatea și acuratețea veniturilor înregistrate pentru exercițiul financiar, considerând natura și nivelul de risc inerent aferent recunoașterii veniturilor, nu au fost posibile proceduri alternative pentru a obține probe de audit suficiente și adecvate cu privire la exhaustivitatea și acuratețea datoriilor aferente clienților. Nu am putut să stabilim dacă sunt necesare ajustări ale acestor sume pentru situațiile financiare aferente exercițiului financiar încheiat la 31 decembrie 2022. Opinia de audit asupra situațiilor financiare la 31 Decembrie 2021 conține, de asemenea, o rezervă în același sens.
- d. Pentru poziția „Facturi de primit”, cu sold în valoare de 68.977.287 lei la 31 decembrie 2022 (2021: 46.251.831 lei) am primit componența formată din tranzacțiile neînchise la 31 decembrie 2022, unde pentru o parte din tranzacții este specificat și codul de partener. Pe baza acesteia, ținând cont de codul de partener comunicat de Societate, am încercat să analizăm partenerii și vechimea acestora, însă din cauza faptului că nu toate tranzacțiile din raportul transmis au specificat codul de partener, nu am putut să obținem probe de audit suficiente și adecvate pentru a stabili componența, corectitudinea și vechimea poziției facturi de primit la 31 decembrie 2022. Opinia de audit asupra situațiilor financiare la 31 Decembrie 2021 conține, de asemenea, o rezervă în același sens.

Venituri

11. Veniturile recunoscute de Societate în situația rezultatului global în sumă de 1.182.242.509 lei (2021: 724.875.696 lei), creanțele comerciale sunt recunoscute în poziția financiară la „Creanțe Comerciale și Alte Creanțe” în sumă de 196.474.204 lei (2021: 77.136.955 lei). Ținând cont de faptul că sistemul de control intern privind tehnologiile informaționale nu este suficient dezvoltat pentru a asigura rezonabilitatea recunoașterii veniturilor, a creanțelor aferente clienților și din cauza faptului că aceste elemente semnificative sunt supuse unui risc inerent în ceea ce privește recunoașterea veniturilor înregistrate pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2022 nu au fost posibile proceduri alternative pentru a obține probe de audit suficiente și adecvate cu privire la exhaustivitatea și acuratețea veniturilor și creanțelor. Nu am putut să stabilim dacă sunt necesare ajustări ale acestor sume pentru situațiile financiare aferente exercițiului financiar încheiat la 31 decembrie 2022. Opinia de audit asupra situațiilor financiare la 31 Decembrie 2021 conține, de asemenea, o rezervă în același sens.

Abordarea noastră

Prezentare generală

Scopul Auditului

Am adaptat domeniul de aplicare al auditului nostru, în scopul de a efectua proceduri suficiente pentru a ne permite să exprimăm o opinie asupra situațiilor financiare în ansamblu, ținând cont de procesele contabile, controalele interne și industria în care Societatea operează.

- 12 Scopul auditului nostru a fost influențat de aplicarea pragului de semnificație. Un audit este proiectat pentru a obține o asigurare rezonabilă că situațiile financiare nu conțin denaturări semnificative. Denaturările semnificative pot apărea din cauza fraudei sau erorii. O denaturare este considerată semnificativă, în cazul în care individual sau în agregat, ar putea în mod rezonabil să influențeze deciziile economice ale utilizatorilor luate pe baza situațiilor financiare.

Bazat pe judecata noastră profesională, am stabilit anumite praguri cantitative pentru pragul de semnificație, precum:

Prag de semnificație	19.8 milioane lei
Cum a fost determinat	1.5% din total active
Raționamentul pentru pragul de referință selectat	Am considerat totalul activelor societății considerând interesul utilizatorilor în situațiile financiare.

Aspecte cheie de audit

- 13 Aspecte cheie de audit sunt acele aspecte, care în judecata noastră profesională, au fost de cea mai mare importanță pe parcursului angajamentului nostru de audit ale situațiilor financiare aferente anului încheiat la 31 decembrie 2022. Cu excepția aspectelor descrise în secțiunea Baza imposibilității exprimării unei opinii, am stabilit că nu există alte aspecte-cheie de audit ce trebuie comunicate în raportul nostru.

Alte informații - Raportul administratorilor

- 14 Administratorii sunt responsabili pentru întocmirea și prezentarea altor informații. Acele alte informații cuprind Raportul administratorilor, raport ce cuprinde 102 de pagini, care include și declarația nefinanciară, dar nu cuprind situațiile financiare și raportul auditorului cu privire la acestea.
- 15 Opinia noastră cu privire la aceste situații financiare nu acoperă și aceste alte informații și, cu excepția cazului în care se menționează explicit, în raportul nostru, nu exprimăm niciun fel de concluzie de asigurare cu privire la acestea.
- 16 În legătură cu auditul situațiilor financiare pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2022, responsabilitatea noastră este să citim acele alte informații și, în acest demers, să apreciem dacă acele informații sunt semnificativ inconsecvente cu situațiile financiare sau cu cunoștințele pe care noi le-am dobândit în timpul auditului, sau dacă ele par a fi denaturate semnificativ.

În ceea ce privește Raportul Administratorilor, am citit și raportăm dacă acesta a fost întocmit, în toate aspectele semnificative, în conformitate cu informațiile prevăzute la punctele 15-19 din OMFP 2844/2016.

În baza exclusivă a activităților care trebuie desfășurate în cursul auditului situațiilor financiare, în opinia noastră:

- În Raportul administratorilor nu am identificat informații care să nu fie în concordanță, în toate aspectele semnificative, cu informațiile prezentate în situațiile financiare anexate;
- Raportul administratorilor a fost întocmit, în toate aspectele semnificative, în conformitate cu informațiile solicitate în punctele 15-19 din OMFP 2844/2016.

În plus, în baza cunoștințelor și înțelegerii noastre dobândite în cursul auditului situațiilor financiare pentru exercițiul financiar încheiat la data de 31 decembrie 2022 cu privire la Societate și la mediul acesteia, nu am identificat informații incluse în Raportul administratorilor care să fie eronate semnificativ.

Responsabilitățile conducerii și ale persoanelor responsabile cu guvernarea pentru situațiile financiare

- 17 Conducerea Societății este responsabilă pentru întocmirea situațiilor financiare care să ofere o imagine fidelă în conformitate cu OMFP nr. 2844/2016 și pentru acel control intern pe care conducerea îl consideră necesar pentru a permite întocmirea de situații financiare lipsite de denaturări semnificative, cauzate fie de fraudă, fie de eroare.
- 18 În întocmirea situațiilor financiare, conducerea este responsabilă pentru evaluarea capacității Societății de a-și continua activitatea, pentru prezentarea, dacă este cazul, a aspectelor referitoare la continuitatea activității și pentru utilizarea contabilității pe baza continuității activității, cu excepția cazului în care conducerea fie intenționează să lichideze Societatea sau să oprească operațiunile, fie nu are nicio altă alternativă realistă în afara acestora.
- 19 Persoanele responsabile cu guvernarea sunt responsabile pentru supravegherea procesului de raportare financiară al Societății.

Responsabilitățile auditorului într-un audit al situațiilor financiare

- 20 Responsabilitatea noastră este să desfășurăm un audit al situațiilor financiare ale Societății în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit și să emitem un raport al auditorului. Cu toate acestea, din cauza aspectelor descrise în Baza pentru imposibilitatea exprimării unei opinii din raportul nostru nu am putut obține probe de audit suficiente și adecvate pentru a oferi o bază pentru o opinie de audit cu privire la aceste situații financiare.
- 21 Suntem independenți față de Societate, în conformitate cu cerințele etice relevante pentru auditul situațiilor financiare din România și ne-am îndeplinit celelalte responsabilități etice, conform acestor cerințe.

Alte aspecte

- 22 Acest raport, inclusiv opinia de audit, a fost emis și este adresat exclusiv pentru informarea și uzul acționarului Societății. În măsura maximă permisă de lege, angajamentul nostru de audit s-a desfășurat cu obiectivul de a raporta acele elemente care sunt destinate unui raport de audit financiar și nu altor scopuri. Prin emiterea acestei opinii, noi nu acceptăm sau nu ne asumăm responsabilitatea pentru utilizarea acestui raport în orice alte scopuri sau față de orice altă persoană la cunoștința căreia acest raport ar putea ajunge.
- 23 Situațiile financiare individuale atașate au fost întocmite în conformitate cu prevederile OMFP2844/2016. Astfel, Societatea a aplicat prevederile IAS 27 „Situații financiare individuale”, raportând participațiile în companiile unde are o influență semnificativă la cost de achiziție. Conform cadrului de raportare, Societatea are obligația de a emite și un set adițional de situații financiare în care să prezinte participațiile respective conform IAS 28 „Contabilitatea investițiilor în întreprinderile asociate” utilizând metoda punerii în echivalență.

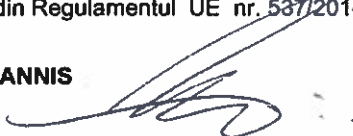
Raport cu privire la alte dispoziții legale și de reglementare

- 24 Am fost angajați prin contractul nr. 273 din data de 21 Noiembrie 2020 să audităm situațiile financiare ale Societății Compania Națională de Transporturi Aeriene Române TAROM S.A pentru exercițiul financiar încheiat la 31 Decembrie 2020, 31 Decembrie 2021 și 31 Decembrie 2022. Am fost numiți de Adunarea Generală a Acționarilor prin hotărârea nr. 18 din data de 17.11.2020 să audităm situațiile financiare ale Companiei Naționale de Transporturi Aeriene Române TAROM S.A pentru exercițiile financiare 2020 – 2022. Durata totală neîntreruptă a angajamentului nostru la data acestui raport este de 3 ani, acoperind exercițiul financiar încheiat la 31 Decembrie 2022.

Confirmăm că:

- Opinia noastră de audit este în concordanță cu raportul suplimentar prezentat Comitetului de Audit al Societății, pe care l-am emis în aceeași dată în care am emis și acest raport. De asemenea, în desfășurarea auditului nostru, ne-am păstrat independența față de entitatea auditată.
- Nu am furnizat pentru Societate servicii non audit interzise, menționate la articolul 5 alineatul (1) din Regulamentul UE nr. 537/2014.

MAMAS KOUTSOYIANNIS

Înregistrat în Registrul public electronic al auditorilor financiari și firmelor de audit cu numărul AF1515

*Înregistrat la Autoritatea pentru Supraveghere Publică a activității de audit statutar (ASPAAS)
Seria: 38272/ 20 iunie 2023*

Autoritatea pentru Supravegherea Publică a
Activității de Audit Statutar (ASPAAS)

Auditor Financiar: MAMAS KOUTSOYIANNIS
Registrul Public Electronic: AF 15 15

În numele MOORE STEPHENS KSC ASSURANCE S.R.L.:

Înregistrată în Registrul public electronic al auditorilor financiari și firmelor de audit cu numărul FA1266

*Înregistrată la Autoritatea pentru Supraveghere Publică a activității de audit statutar (ASPAAS)
Seria: 138460/ 20 iunie 2023*

Autoritatea pentru Supravegherea Publică a
Activității de Audit Statutar (ASPAAS)

Firma de Audit: MOORE STEPHENS KSC
ASSURANCE S.R.L.
Registrul Public Electronic: FA 1266

București, 30 august 2023

S.C. Compania Națională de Transporturi
Aeriene Române TAROM S.A 224F Calea
Bucureștilor, Henri Coanda International
Airport, Ilfov, Romania
J23/1298/2003 TEL 021/2041256, 021/2014700

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE
Nr. R.S 390/30.08.2023

EXTRAS 1 DIN HOTĂRÂREA NR. 20
A CONSILIULUI DE ADMINISTRAȚIE
DIN DATA DE 30.08.2023

În temeiul prevederilor O.G. nr. 45/1997, cu modificările și completările ulterioare, ale O.U.G. nr.109/2011, cu modificările și completările ulterioare, ale Legii societăților nr.31/1990 r2, cu modificările și completările ulterioare, ale prevederilor Statutului societății, Consiliul de Administrație al Companiei Naționale de Transporturi Aeriene Române TAROM SA, întrunit în ședință extraordinară, la data de 30.08.2023, ora 17:00, în urma dezbaterilor asupra materialelor de pe ordinea de zi,

HOTĂRĂȘTE:

- 1.1. Consiliul de Administrație ia act de Raportul auditorului independent (draft) cu privire la Situațiile financiare întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară pentru exerciului financiar încheiat la 31.12.2022.
- 1.2. Se completează Raportul administratorului aferent Situațiilor financiare întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară pentru exercițiul financiar la 31.12.2022 cu mențiunea că Situațiile financiare prezentate în Raport sunt în conformitate cu Situațiile financiare avute de auditor și cu mențiunea că acesta a fost redactat în absența raportului de activitate al directorului general pentru perioada 01.01.2022-31.12.2022 și în absența celorlalte rapoarte ale directorilor pentru aceeași perioadă;
- 1.3. Se înaintează Raportul Administratorilor spre aprobarea Adunării Generale a Acționarilor, precum și Situațiile financiare întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară pentru exercitiul financiar încheiat la 31.12.2022. Notele la Situațiile financiare la 31.12.2022, inclusiv Situația fluxurilor de trezorerie și Situația modificărilor capitalului propriu și Declarația nefinanciară pentru Situațiile financiare la 31.12.2022.
- 1.4. Se împuternicește dna Angela Medeleş să semneze și să transmită Situațiile financiare către autoritățile prevăzute de lege, în numele Administratorului.

Președinte al Consiliului de Administrație

Domnul Iulian Daniel Idolu

RS 431/20.09.2023

**COMPANIA NAȚIONALĂ DE TRANSPORTURI AERIENE ROMÂNE – TAROM S.A.
J23/1298/2003, cu sediul în Otopeni, jud. Ilfov, Calea Bucureștilor Nr. 224 F**

**ADUNAREA GENERALĂ ORDINARĂ A ACȚIONARILOR
din data de 20.09.2023, ora 14:00**

care a avut loc la sediul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, Bd. Dinicu Golescu, nr. 38, sector 1, București.

Urmare a convocatorului nr. 32792/14.09.2023, transmis de către Ministerul Transporturilor și Infrastructurii către toți acționarii societății, de a ține o Adunare Generală Ordinară a Acționarilor, în data de 20.09.2023, la ora 14:00, sau 21.09.2023, ora 14:00, la sediul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, în temeiul art. 121 din Legea societăților nr. 31/1990 r2, cu modificările și completările ulterioare și al prevederilor art. 20, alin. (5) din Statutul actualizat al societății „Companiei Naționale de Transporturi Aeriene Române – TAROM SA”, cu ordinea de zi precizată în Convocatorul nr. 32792/14.09.2023.

În data de 20.09.2023, ora 14:00, s-au prezentat și au votat ordinea de zi acționarii societății, reprezentând 100% din capitalul social, după cum urmează:

- **Statul Român** (876.152.565 acțiuni, reprezentând 97.2389% din capitalul social) prin reprezentant mandatat numiți prin Ordinul Ministrului Transporturilor nr. 1460/02.08.2023 (Împuternicirea nr. 6059/19.09.2023);
- **Societatea de Investiții Financiare MUNTENIA S.A.** (752.795 acțiuni, reprezentând 0.0835% din capitalul social) – care a participat votând prin corespondență prin adresa scrisă Buletin de vot prin corespondență nr. 2114/125984/19.09.2023;
- **Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian ROMATSA R.A.** (11.099.770 acțiuni, reprezentând 1.2319% din capitalul social), care a participat votând prin corespondență prin adresa scrisă Buletin de vot prin corespondență nr. 14405/15.09.2023;
- **Compania Națională AEROPORTURI BUCUREȘTI S.A.** (13.025.880 acțiuni, respectiv 1.4457% din capitalul social), care a participat votând prin corespondență prin adresa scrisă Buletin de vot prin corespondență nr. SG/5443/18.09.2023;

Se constată că niciun acționar al societății nu s-a opus ținerii ședinței și toți acționarii, reprezentând întregul capital social al societății, prin participarea la ședință și votarea ordinii de zi, sunt de acord în unanimitate cu ținerea Adunării Generale Ordinare a Acționarilor.

Se constată întrunirea tuturor condițiilor prevăzute la art. 121 din Legea societăților nr. 31/1990 r2, cu modificările și completările ulterioare, precum și la art. 20 alin. (5) din Statutul actualizat al societății, pentru a fi legal și statutar întrunită Adunarea Generală Ordinară a Acționarilor societății “Compania Națională de Transporturi Aeriene Române- TAROM” S.A, precum și pentru validitatea deliberărilor.

În urma dezbaterilor, în conformitate cu prevederile art. 23 din Statutul actualizat al societății, Adunarea Generală Ordinară a Acționarilor societății “Compania Națională de Transporturi Aeriene Române - TAROM” S.A, a adoptat:

HOTĂRÂREA nr. 17/20.09.2023

1. Adunarea Generală Ordinară a Acționarilor, **cu majoritate de voturi “pentru”**, reprezentând 98,4708% din capitalul social, 0,0835% voturi **”împotrivă”** exprimate de acționarul **Societatea de Investiții Financiare MUNTENIA S.A** și 1,4457% voturi **”abținere”** exprimate de acționarul **Compania Națională AEROPORTURI BUCUREȘTI S.A.**, în temeiul art. 111, alin. (2) lit. a) din Legea societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare și art. 23, alin. (1), pct. 3, lit. b) din Statutul TAROM, având în vedere avizul acordat de către Consiliul de Administrație prin HCA nr. 20 din 30.08.2023, **aprobă**:
 - Raportul auditorului independent cu privire la Situațiile financiare întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară pentru exercițiul financiar încheiat la 31.12.2022;
 - Situațiile financiare întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară pentru exercițiul financiar încheiat la 31.12.2022;
 - Notele la Situațiile financiare la 31.12.2022, inclusiv Situația fluxurilor de trezorerie și Situația modificărilor capitalului propriu;
 - Raportul administratorului aferent Situațiilor financiare întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară pentru exercițiul financiar la 31.12.2022;
 - Declarația nefinanciară pentru Situațiile financiare la 31.12.2022;

Adunarea Generală a Acționarilor TAROM **aprobă** împuternicirea doamnei Angela Medelet să semneze și să transmită Situațiile financiare către autoritățile prevăzute de lege, în numele administratorului.

2. Adunarea Generală Ordinară a Acționarilor **cu majoritate de voturi “pentru”**, reprezentând 99,92% din capitalul social, 0,08% voturi **”abținere”** exprimate de acționarul **Societatea de Investiții Financiare MUNTENIA S.A**, în temeiul art. 155, alin. (1) din Legea societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare și art. 23, alin. (1), pct. 1, lit. f), în conformitate cu nota SG 4136/11.09.2023 și având în vedere hotărârea Consiliului de Administrație nr. 21/11.09.2023, **aprobă** acțiunea pentru atragerea răspunderii persoanelor care se fac responsabile de faptele care au condus la aplicarea amenzi de către Consiliul Concurenței (Decizia CC nr. 56/2020) și **desemnează** directorul general al companiei să exercite acțiunea/acțiunile în justiție, precum și să întreprindă orice demers legal, de orice natură, în vederea recuperării sumelor;

3. Adunarea Generală Ordinară a Acționarilor **cu majoritate de voturi "pentru"**, reprezentând 99,92% din capitalul social, 0,08% voturi **"împotriva"** exprimate de acționarul **Societatea de Investiții Financiare MUNTENIA S.A**, îl **desemnează** pe directorul general al TAROM pentru a îndeplini toate formalitățile cerute de lege pentru înregistrarea și asigurarea opozabilității către terțe persoane a hotărârii adoptată de Adunarea Generală a Acționarilor. Persoana împuternicită va putea delega altor persoane mandatul cu privire la îndeplinirea formalităților menționate mai sus.

Dna. Valentina Radu

Dna. Florina Colea

Dl. Sorin Radu Păun
prin Buletin de vot prin corespondență
nr. SG/5443/18.09.2023

Dl. Marius Adrian Cojoc
prin Buletin de vot prin corespondență
nr. 14405/15.09.2023

Dl. Nicușor Buică
prin Buletin de vot prin corespondență
nr. 2114/125984/19.09.2023

MINISTERUL FINANTELOR
AGENCIATIONAL DE ADMINISTRARE FISCAL

Index înregistrare: 611381391 din 21.09.2023

Ai depus un formular tip S1041 cu numărul de înregistrare **INTERNT-611381391-2023** în data de **21.09.2023** pentru perioada de raportare 12 2022 pentru CIF: **477647**

Signature Not Verified

Digitally signed by Ministerul

Finanțelor Publice

Date: 2023.09.21 16:04 EEST

Reason: Document MFP

Nu există erori de validare.

Formular **S1040_A1.0.1****Raportare contabilă anuală ***Conform OMFP nr. 2.844/2016
și OMF 4268/15.12.2022
Data versiunii 27.12.2023Suma de control
3.532.761.115
Data raportării
31.12.2022Tip
formular **IR**
Anul **2022****Date de identificare ▶**

* Campuri obligatorii

* Entitatea
COMPANIA NATIONALA DE TRANSPORTURI AERIE NE
ROMANE TAROM S.A.

FORMULAR VALIDAT

* Numar inregistrare in Registrul Comertului
J23/1298/2003* Cod Unic de Inregistrare
477647

Cod LEI (Legal entity identifier)

* Activitatea preponderenta: Cod CAEN--Denumire activitate
5110--Transp.aeriane de pasageri* Activitatea preponderenta efectiv desfasurata: Cod CAEN--Denumire activitate
5110--Transp.aeriane de pasageri* Forma de proprietate
27--Societati cu capital de stat si
privat autohton (capital de stat
>=50%)Strada
CALEA BUCURESTILORNumar
224F

Bloc Scara Apartament

Telefon
0212014700e-mail
SECRGEN@TAROM.RO* Județ
Ilfov

Sector

* Localitatea
OTOPENI **Raportare contabilă
anuală**

Formularul S1040

 Situație financiară anuală
Formularul S1041 **Situațiile financiare anuale
au fost aprobate potrivit legii**

Bifați dacă este cazul

 **Mari contribuabili care
depun bilanțul la București** **Sucursala** **Activ net mai mic de
jumătate din valoarea
capitalului subscris****Semnături ▶**

* Campuri obligatorii

Semnatura electronica poate fi aplicata
doar in urma finalizarii cu succes a actiunii
de validare a formularului

Semnatura electronica

RADU Digitally signed
by RADU
ANDREE ANDREEA-
A-DENIS-DENIS-MIHAELA
MIHAELA Date: 2023.08.31
16:38:04 +03'00'

Semnatura

Administrator* Nume și prenume
IDOLU IULIAN
DANIEL**Intocmit*** Nume și prenume
MEDELET ANGELA

* Calitatea

11--Director economic

Nr.de inregistrare in organismul profesional

Cod de identificare fiscala

Semnatura

*) Raportări contabile anuale la 31 decembrie 2022 întocmite de către entitățile cărora le sunt incidente Reglementările contabile conforme cu IFRS, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 2.844/2016, cu modificările și completările ulterioare, prevăzute la pct. 1.1 din Anexa 3 la Ordinul ministrului finanțelor nr. 4268/2022 privind principalele aspecte legate de întocmirea și depunerea situațiilor financiare anuale și a raportărilor contabile anuale ale operatorilor economici la unitățile teritoriale ale Ministerului Finanțelor precum și pentru reglementarea unor aspecte contabile.

Indicatori

Campuri cu valori calculate

Capitaluri - total
-425.619.069Profit/piedere
-274.607.571Capital subscris
2.246.744.085

COD 10. SITUAȚIA ACTIVELOR, DATORIILOR ȘI CAPITALURILOR PROPRII la data de 31.12.2022 (lei)
se vor avea în vedere rândurile și corelațiile din coloana Nr. rând și nu cele cuprinse în coloana CodRd

codRd	Denumirea elementului	Nr. rând	Sold an curent la:	
			01.01.2022	31.12.2022
A		B	1	2
A. ACTIVE IMOBILIZATE				
I. IMOBILIZARI NECORPORALE				
01	1. Cheltuieli de dezvoltare (ct. 203 - 2803 - 2903)	01		
02	2. Concesiuni, brevete, licențe, mărci comerciale, drepturi și active similare și alte imobilizări necorporale (ct. 205 + 208 - 2805 - 2808 - 2905 - 2907 - 2908)	02	2.651.090	1.236.441
03	3. Fond comercial (ct. 2071)	03		
04	4. Avansuri acordate pentru imobilizari necorporale (ct. 4094 - 4904)	04		
05	5. Active necorporale de explorare și evaluare a resurselor minerale (ct. 206 - 2806 - 2906)	05		
06	TOTAL (rd. 01 la 05)	06	2.651.090	1.236.441
II. IMOBILIZĂRI CORPORALE				
07	1. Terenuri și construcții (ct. 211 + 212 - 2811 - 2812 - 2911 - 2912)	07	69.477.285	65.481.753
08	2. Instalații tehnice și mașini (ct. 213 + 223 - 2813 - 2913)	08	451.921.575	398.951.647
09	3. Alte instalații, utilaje și mobilier (ct. 214 + 224 - 2814 - 2914)	09	153.057	91.617
10	4. Investiții imobiliare (ct. 215 + 251* - 2815 - 285* - 2915 - 295*)	10	1.837.267	1.716.705
11	5. Imobilizări corporale în curs de execuție (ct. 231 - 2931)	11	1.795.696	1.490.556
12	6. Investiții imobiliare în curs de execuție (ct. 235 - 2935)	12		
13	7. Active corporale de explorare și evaluare a resurselor minerale (ct. 216 - 2816 - 2916)	13		
14	8. Plante productive (ct. 218 - 2818 - 2918)	14		
15	9. Avansuri acordate pentru imobilizari corporale (ct. 4093 - 4903)	15	-2.059.236	-2.044.015
16	TOTAL (rd. 07 la 15)	16	523.125.644	465.688.263
17	III. ACTIVE BIOLOGICE PRODUCTIVE (ct. 241 + 227 - 284 - 294)	17		
303	IV. DREPTURI DE UTILIZARE A ACTIVELOR LUATE ÎN LEASING (ct. 251* - 285* - 295*) ¹	18	404.027.241	324.297.121
V. IMOBILIZĂRI FINANCIARE				
18	1. Acțiuni deținute la filiale (ct. 261 - 2961)	19		

A		B	1	2
19	2. Împrumuturi acordate entităților din grup (ct. 2671 + 2672 - 2964)	20		
20	3. Acțiunile deținute la entitățile asociate și la entitățile controlate în comun (ct. 262 + 263 - 2962)	21	14.990.474	14.990.472
21	4. Împrumuturi acordate entităților asociate și entităților controlate în comun (ct. 2673 + 2674 - 2965)	22		
22	5. Alte titluri imobilizate (ct. 265 - 2963)	23		
23	6. Alte împrumuturi (ct. 2675* + 2676* + 2677 + 2678* + 2679* - 2966* - 2968*)	24	27.553.707	29.211.730
24	TOTAL (rd. 19 la 24)	25	42.544.181	44.202.202
25	ACTIVE IMOBILIZATE - TOTAL (rd. 06 + 16 + 17 + 18 + 25)	26	972.348.156	835.424.027
B. ACTIVE CIRCULANTE				
I. STOCURI				
26	1. Materii prime și materiale consumabile (ct. 301 + 302 + 303 +/- 308 + 321 + 322 + 323 + 328 + 351 + 358 + 381 +/- 388 - 391 - 392 - 3951 - 3958 - 398)	27	19.991.537	20.156.614
27	2. Active imobilizate deținute în vederea vânzării (ct. 311)	28		
28	3. Producția în curs de execuție (ct. 331 + 332 + 341 +/- 348* - 393 - 3941 - 3952)	29		
29	4. Produse finite și mărfuri (ct. 326 + 327 + 345 + 346 + 347 +/- 348* + 354 + 356 + 357 + 361 +/- 368 + 371 +/- 378 - 3945 - 3946 - 3947 - 3953 - 3954 - 3955 - 3956 - 3957 - 396 - 397 - 4428)	30	3.299	-118
30	5. Avansuri (ct. 4091 - 4901)	31	1.149.597	316.946
31	TOTAL (rd. 27 la 31)	32	21.144.433	20.473.442
II. CREANȚE				
32	1. Creanțe comerciale (ct. 2675* + 2676* + 2678* + 2679* - 2966* - 2968* + 411 + 413 + 418 + 4642 - 491 - 494)	33	97.423.627	218.969.952
33	2. Avansuri plătite (ct. 4092 - 4902)	34	136.392.953	169.460.562
34	3. Sume de încasat de la entitățile din grup (ct. 451** - 495*)	35		
35	4. Sume de încasat de la entitățile asociate și entitățile controlate în comun (ct. 453** - 495*)	36		
36	5. Creanțe rezultate din operațiunile cu instrumente derivate (ct. 4652)	37		
37	6. Alte creanțe (ct. 425 + 4282 + 431** + 436** + 437** + 4382 + 441** + 4424 + 4428** + 444** + 445 + 446** + 447** + 4482 + 4582 + 461 + 4662 + 473** + 4762** - 496 + 5187)	38	35.940.491	25.009.602
38	7. Capital subscris și nevărsat (ct. 456 - 495*)	39		
301	8. Creanțe reprezentând dividende repartizate în cursul exercițiului financiar (ct. 463)	40		
39	TOTAL (rd. 33 la 40)	41	269.757.071	413.440.416

40	III. INVESTIȚII PE TERMEN SCURT (ct. 505 + 506 + 507 + 508* - 595 - 596 - 598 + 5113 + 5114)	42	11.607	13.524
41	IV. CASA ȘI CONTURI LA BĂNCI (ct. 508* + 5112 + 512 + 531 + 532 + 541 + 542)	43	24.571.829	25.799.482
42	ACTIVE CIRCULANTE – TOTAL (rd. 32 + 41 + 42 + 43)	44	315.484.940	459.726.864
43	C. CHELTUIELI ÎN AVANS (ct. 471 + 474) (rd. 46 + 47) , din care	45	7.564.563	7.776.547
44	Sume de reluat într-o perioadă de până la un an (ct. 471* + ct.474*)	46	7.564.563	7.776.547
45	Sume de reluat într-o perioadă mai mare de un an (din ct. 471* + ct.474*)	47		
D. DATORII: SUMELE CARE TREBUIE PLATITE INTR-O PERIOADA DE PANA LA UN AN				
46	1. Împrumuturi din emisiunea de obligațiuni, prezentându-se separat împrumuturile din emisiunea de obligațiuni convertibile (ct. 161 + 1681 - 169)	48		
47	2. Sume datorate instituțiilor de credit (ct. 1621 + 1622 + 1624 + 1625 + 1627 + 1682 + 5191 + 5192 + 5198)	49		
48	3. Avansuri încasate în contul comenzilor (ct. 419)	50	57.396.443	139.096.670
49	4. Datorii comerciale - furnizori (ct. 401 + 404 + 408 + 4641)	51	339.792.713	490.506.660
50	5. Efecte de comerț de plătit (ct. 403 + 405)	52		
52	6. Sume datorate entităților din grup (ct. 1661 + 1685 + 2691 + 451****)	53		
53	7. Sume datorate entităților asociate și entităților controlate în comun (ct. 1663 + 1686 + 2692 + 453****)	54		
54	8. Datorii rezultate din operațiunile cu instrumente derivate (ct. 4651)	55		439.155
55	9. Alte datorii, inclusiv datoriile fiscale și datoriile privind asigurările sociale (ct. 1623 + 1626 + 167 + 1687 + 2693 + 2695 + 421 + 422 + 423 + 424 + 426 + 427 + 4281 + 431*** + 436*** + 437*** + 4381 + 441*** + 4423 + 4428*** + 444*** + 446*** + 447*** + 4481 + 455 + 456*** + 457 + 4581 + 462 + 4661 + 467 + 473*** + 4761*** + 509 + 5186 + 5193 + 5194 + 5195 + 5196 + 5197)	56	434.150.351	425.936.384
56	TOTAL (rd. 48 la 56)	57	831.339.507	1.055.978.869
57	E. ACTIVE CIRCULANTE NETE/DATORII CURENTE NETE (rd. 44 + 46 - 57 - 74 - 77 - 80)	58	-511.250.654	-590.326.171
58	F. TOTAL ACTIVE MINUS DATORII CURENTE (rd. 26 + 47 + 58)	59	461.097.502	245.097.856
G. DATORII: SUMELE CARE TREBUIE PLĂTITE ÎNTR-O PERIOADĂ MAI MARE DE UN AN				
59	1. Împrumuturi din emisiunea de obligațiuni, prezentându-se separat împrumuturile din emisiunea de obligațiuni convertibile (ct. 161 + 1681 - 169)	60		
60	2. Sume datorate instituțiilor de credit (ct. 1621 + 1622 + 1624 + 1625 + 1627 + 1682 + 5191 + 5192 + 5198)	61	86.908.577	65.097.223
61	3. Avansuri încasate în contul comenzilor (ct. 419)	62		
62	4. Datorii comerciale - furnizori (ct. 401 + 404 + 408 + 4641)	63		

63	5. Efecte de comerț de plătit (ct. 403 + 405)	64		
65	6. Sume datorate entităților din grup (ct. 1661 + 1685 + 2691 + 451***)	65		
66	7. Sume datorate entităților asociate și entităților controlate în comun (ct. 1663 + 1686 + 2692 + 453***)	66		
67	8. Datorii rezultate din operațiunile cu instrumente derivate (ct. 4651)	67		
68	9. Alte datorii, inclusiv datoriile fiscale și datoriile privind asigurările sociale (ct. 1623 + 1626 + 167 + 1687 + 2693 + 2695 + 421 + 422 + 423 + 424 + 426 + 427 + 4281 + 431*** + 436*** + 437*** + 4381 + 441*** + 4423 + 4428*** + 444*** + 446*** + 447*** + 4481 + 455 + 456*** + 4581 + 462 + 4661 + 467 + 4761*** + 473*** + 509 + 5186 + 5193 + 5194 + 5195 + 5196 + 5197)	68	348.087.111	396.734.228
69	TOTAL (rd. 60 la 68)	69	434.895.688	361.821.451
H. PROVIZIOANE				
70	1. Provizioane pentru beneficiile angajaților (ct. 1517)	70	13.576.520	16.737.241
71	2. Alte provizioane (ct. 1511 + 1512 + 1513 + 1514 + 1518)	71	206.029.793	292.158.233
72	TOTAL (rd. 70 + 71)	72	239.606.313	308.895.474
VENITURI ÎN AVANS				
73	1. Subvenții pentru investiții (ct. 475) - total (rd. 74 + 75), din care:	73	311.552	71.464
74	Sume de reluat într-o perioadă de până la un an (ct. 475*)	74	311.552	71.464
75	Sume de reluat într-o perioadă mai mare de un an (ct. 475*)	75		
76	2. Venituri înregistrate în avans (ct. 472) - total (rd. 77 + 78), din care:	76	2.649.098	1.779.249
77	Sume de reluat într-o perioadă de până la un an (ct. 472*)	77	2.649.098	1.779.249
78	Sume de reluat într-o perioadă mai mare de un an (ct. 472*)	78		
79	3. Venituri în avans aferente activelor primite prin transfer de la clienți (ct. 478) - total (rd. 80 + 81), din care:	79		
80	Sume de reluat într-o perioadă de până la un an (ct. 478*)	80		
81	Sume de reluat într-o perioadă mai mare de un an (ct. 478*)	81		
82	TOTAL (rd. 73 + 76 + 79)	82	2.960.650	1.850.713
J. CAPITAL ȘI REZERVE				
I. CAPITAL				
83	1. Capital subscris vărsat (ct. 1012)	83	2.237.629.763	2.246.744.085
84	2. Capital subscris nevărsat (ct. 1011)	84		

85	3. Capital subscris reprezentând datorii financiare ² (ct. 1027)		85		
302	4. Patrimoniul regiei (ct. 1015)		86		
86	5. Ajustări ale capitalului social/ patrimoniul regiei(ct. 1028)	SOLD C	87	1.338.357.239	1.338.357.239
87		SOLD D	88		
88	6. Alte elemente de capitaluri proprii (ct. 103)	SOLD C	89		
89		SOLD D	90	38.606.045	52.340.209
90	TOTAL (rd. 83 + 84 + 85 + 86 + 87 - 88 + 89 - 90)		91	3.537.380.957	3.532.761.115
91	II. PRIME DE CAPITAL (ct. 104)		92		
92	III. REZERVE DIN REEVALUARE (ct. 105)		93	195.827.905	262.816.603
	IV. REZERVE				
93	1. Rezerve legale (ct. 1061)		94	2.568.174	2.568.174
94	2. Rezerve statutare sau contractuale (ct. 1063)		95		
95	3. Alte rezerve (ct. 1068)		96	2.100.000	2.100.000
96	TOTAL (rd. 94 la 96)		97	4.668.174	4.668.174
97	Diferențe de curs valutar din conversia situațiilor financiare anuale individuale într-o monedă de prezentare diferită de monedă funcțională (ct. 1072)	SOLD C	98		
98		SOLD D	99		
99	Acțiuni proprii (ct. 109)		100		
100	Câștiguri legate de instrumentele de capitaluri proprii (ct. 141)		101		
101	Pierderi legate de instrumentele de capitaluri proprii (ct. 149)		102		
102	V. REZULTAT REPORTAT, CU EXCEPȚIA REZULTATULUI REPORTAT PROVENIT DIN ADOPTAREA PENTRU PRIMA DATA A IAS 29 (ct. 117)	SOLD C	103		
103		SOLD D	104	2.316.012.793	2.643.592.096
104	VI. REZULTAT REPORTAT PROVENIT DIN ADOPTAREA PENTRU PRIMA DATA A IAS 29 (ct. 118)	SOLD C	105		
105		SOLD D	106	1.307.665.294	1.307.665.294
106	VII. PROFITUL SAU PIERDEREA LA SFÂRȘITUL PERIOADEI DE RAPORTARE (ct. 121)	SOLD C	107		
107		SOLD D	108	327.603.448	274.607.571

108	Repartizarea profitului (ct. 129)	109		
109	CAPITALURI PROPRII – TOTAL (rd. 91 + 92 + 93 + 97 + 98 - 99 - 100 + 101 - 102 + 103 - 104 + 105 - 106 + 107 - 108 - 109)	110	-213.404.499	-425.619.069
110	Patrimoniul privat (ct. 1023) ³	111		
111	Patrimoniul public (ct. 1026)	112		
112	CAPITALURI - TOTAL (rd. 110 + 111 + 112)	113	-213.404.499	-425.619.069

FORMULAR VALIDAT	Suma de control Formular 10: 34055309457 / 92553276587.39X168231759920
------------------	--

Semnături ►

Administrator

Nume si prenume

IDOLU IULIAN DANIEL

Semnatura

Intocmit

Nume si prenume

MEDELET ANGELA

Calitatea

11--Director economic

Nr.de inregistrare in organismul profesional

Semnatura

* Conturi de repartizat după natura elementelor respective.

** Solduri debitoare ale conturilor respective.

*** Solduri creditoare ale conturilor respective.

1) La acest rând nu se cuprind drepturile de utilizare care se încadrează în definiția unei investiții imobiliare și care vor fi prezentate la rd. 10.

2) În acest cont se evidențiază acțiunile care, din punct de vedere al IAS 32, reprezintă datorii financiare.

3) Se va completa de către entitățile cărora le sunt incidente prevederile Ordinului ministrului finanțelor publice și al ministrului delegat pentru buget nr. 668/2014 pentru aprobarea Precizărilor privind întocmirea și actualizarea inventarului centralizat al bunurilor imobile proprietate privată a statului și a drepturilor reale supuse inventarierii, cu modificările și completările ulterioare.

COD 20. SITUAȚIA VENITURILOR SI CHELTUIELILOR la data de 31.12.2022 (lei)

se vor avea în vedere rândurile și corelațiile din coloana Nr. rând și nu cele cuprinse în coloana CodRd

codRd	Denumirea indicatorilor	Nr. rând	Perioada de raportare	
			01.01.2021 - 31.12.2021	01.01.2022 - 31.12.2022
	A	B	1	2
01	Cifra de afaceri netă (rd. 03 + 04 - 05 + 06)	01	668.703.530	1.116.291.444
306	- din care, cifra de afaceri netă corespunzătoare activității preponderente efectiv desfășurate	02	668.351.829	1.116.283.360
02	Producția vândută (ct. 701 + 702 + 703 + 704 + 705 + 706 + 708 - ct. 6815*)	03	668.351.829	1.116.283.360
03	Venituri din vânzarea mărfurilor (ct. 707 - ct. 6815*)	04	351.701	8.084
04	Reduceri comerciale acordate (ct. 709)	05		
05	Venituri din subvenții de exploatare aferente cifrei de afaceri nete (ct. 7411)	06		
06	Venituri aferente costului producției în curs de execuție(ct. 711 + 712 + 713)	SOLD C	07	
07		SOLD D	08	
08	Venituri din producția de imobilizări și investiții imobiliare (rd. 10 + 11)	09	872.673	367.663
09	Venituri din producția de imobilizări necorporale și corporale (ct. 721 + 722)	10	872.673	367.663
10	Venituri din producția de investiții imobiliare (ct. 725)	11		
11	Venituri din activele imobilizate (sau grupurile destinate cedării) deținute în vederea vânzării (ct. 753) (rd.13 + rd.14)	12	0	0
310	Castiguri din evaluarea activelor deținute în vederea vânzării (ct.7351)	13		
311	Venituri din cedarea activelor deținute în vederea vânzării (ct. 7532)	14		
12	Venituri din reevaluarea imobilizărilor (ct. 755)	15	33.752.637	10.309.761
13	Venituri din investiții imobiliare (ct. 756)	16	1.017.101	
14	Venituri din active biologice și produse agricole (ct. 757)	17		
15	Venituri din subvenții de exploatare (ct. 7412 + 7413 + 7414 + 7415 + 7416 + 7417 + 7419)	18	2.893.598	-16.779
16	Alte venituri din exploatare (ct. 758 + 751), din care	19	53.212.488	65.967.844
17	- venituri din subvenții pentru investiții (ct. 7584)	20	766.881	265.926
301	- câștiguri din cumpărări în condiții avantajoase (ct. 7587)	21		
18	VENITURI DIN EXPLOATARE - TOTAL (rd. 01 + 07 - 08 + 09 + 12 + 15 + 16 + 17 + 18 + 19)	22	760.452.227	1.192.919.933
19	a) Cheltuieli cu materiile prime și materialele consumabile (ct. 601 + 602)	23	214.333.094	460.961.967
20	Alte cheltuieli materiale (ct. 603 + 604 + 606 + 608)	24	14.246.996	14.579.248

	A	B	1	2
21	b) Cheltuieli privind utilitățile (ct. 605), din care:	25	2.456.335	3.212.378
307	- cheltuieli privind consumul de energie (ct. 6051)	26	540.417	3.042.157
312	- cheltuieli privind consumul de gaze naturale (ct. 6053)	27		
22	c) Cheltuieli privind mărfurile (ct. 607)	28	361	5.437
23	Reduceri comerciale primite (ct. 609)	29		353
24	Cheltuieli cu personalul (rd. 31+ 32), din care:	30	132.303.151	147.808.183
25	a) Salarii și indemnizații (ct. 641 + 642 + 643 + 644)	31	122.426.307	134.969.670
26	b) Cheltuieli privind asigurările și protecția socială (ct. 645 + 646)	32	9.876.844	12.836.513
27	a) Ajustări de valoare privind imobilizările (rd. 34 + 35 - 36)	33	210.297.698	206.142.398
28	a.1) Cheltuieli cu amortizările și ajustările pentru depreciere (ct. 6811 + 6813 + 6816 + 6817 + din ct. 6818)	34	126.282.081	126.470.446
303	a.2) Cheltuieli cu amortizarea activelor aferente drepturilor de utilizare a activelor luate în leasing (ct. 685)	35	64.107.493	79.730.120
29	a.3) Venituri (ct. 7813 + 7816 + din ct. 7818)	36	91.676	58.168
30	b) Ajustări de valoare privind activele circulante (rd. 38 - 39)	37	5.538.160	6.599.837
31	b.1) Cheltuieli (ct. 654 + 6814 + din ct. 6818)	38	23.063.873	28.623.332
32	b.2) Venituri (ct. 754 + 7814 + din ct. 7818)	39	17.525.713	22.023.495
33	Alte cheltuieli de exploatare (rd. 41 la 44 + 47 la 51)	40	360.944.732	491.057.090
34	1. Cheltuieli privind prestațiile externe (ct. 611 + 612 + 613 + 614 + 615 + 621 + 622 + 623 + 624 + 625 + 626 + 627 + 628)	41	348.104.499	476.702.649
35	2. Cheltuieli cu alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate; cheltuieli reprezentând transferuri și contribuții datorate în baza unor acte normative speciale (ct. 635 + 6586)	42	1.814.620	2.228.510
36	3. Cheltuieli cu protecția mediului înconjurător (ct. 652)	43	7.994.759	2.428.243
37	4. Cheltuieli legate de activele imobilizate (sau grupurile destinate cedării) deținute în vederea vânzării (ct. 653) (rd.45 + rd.46)	44		
313	Pierderi din evaluarea activelor deținute în vederea vânzării (ct.6531)	45		
314	Cheltuieli cu cedarea activelor deținute în vederea vânzării (ct.6532)	46		
38	5. Cheltuieli din reevaluarea imobilizărilor (ct. 655)	47	-12.547.819	570.392
39	6. Cheltuieli privind investițiile imobiliare (ct. 656)	48	61.177	120.564
40	7. Cheltuieli privind activele biologice (ct. 657)	49		
41	8. Cheltuieli privind calamitățile și alte evenimente similare (ct. 6587)	50		

42	9. Alte cheltuieli (ct. 651 + 6581 + 6582 + 6583 + 6584 + 6585 + 6588)	51	15.517.496	8.706.432
43	Ajustări privind provizioanele (rd. 53 - 54)	52	91.148.531	67.842.006
44	- Cheltuieli (ct. 6812)	53	91.148.531	121.744.717
45	- Venituri (ct. 7812)	54		53.902.711
46	CHELTUIELI DE EXPLOATARE – TOTAL (rd. 23 la 25 + 28 - 29 + 30 + 33 + 37 + 40 + 52)	55	1.031.269.058	1.398.208.191
PROFITUL SAU PIERDEREA DIN EXPLOATARE:				
47	- Profit (rd. 22 - 55)	56	0	0
48	- Pierdere (rd. 55 - 22)	57	270.816.831	205.288.258
49	Venituri din acțiuni deținute la filiale (ct. 7611)	58		
50	Venituri din acțiuni deținute la entități asociate (ct. 7612)	59	361.028	911.781
51	Venituri din acțiuni deținute la entități asociate și entități controlate în comun (ct. 7613)	60		
52	Venituri din operațiuni cu titluri și alte instrumente financiare (ct. 762)	61		
53	Venituri din operațiuni cu instrumente derivate (ct. 763)	62		
54	Venituri din diferențe de curs valutar (ct. 765)	63	103.441.932	287.946.549
55	Venituri din dobânzi (ct. 766)	64	35.872	163.834
56	- din care, veniturile obținute de la entitățile din grup	65		
57	Venituri din subvenții de exploatare pentru dobânda datorată (ct. 7418)	66		
58	Venituri din investiții financiare pe termen scurt (ct. 7617)	67		
308	Venituri din amânarea încasării peste termenele normale de creditare (ct. 7681)	68		
59	Alte venituri financiare (ct. 7615 + 764 + 767 + 7688)	69	22.593.055	128.717
60	VENITURI FINANCIARE – TOTAL (rd. 58 la 64 + 66 la 69)	70	126.431.887	289.150.881
61	Ajustări de valoare privind imobilizările financiare și investițiile financiare deținute ca active circulante (rd. 72 - 73)	71		
62	- Cheltuieli (ct. 686)	72		
63	- Venituri (ct. 786)	73		
64	Cheltuieli privind operațiunile cu titluri și alte instrumente financiare (ct. 661)	74		

65	Cheltuieli privind operațiunile cu instrumente derivate (ct. 662)	75		
66	Cheltuieli privind dobânzile (ct. 666)	76	18.697.521	18.763.136
67	- din care, cheltuielile în relația cu entitățile din grup	77	18.697.521	18.763.136
309	Cheltuieli cu amânarea plății peste termenele normale de creditare (ct. 6681)	78		
304	Cheltuieli privind dobânzile aferente contractelor de leasing (ct. 6685)	79	26.273.528	24.481.575
68	Alte cheltuieli financiare (ct. 663 + 664 + 665 + 667 + 6682 + 6688)	80	153.655.626	325.442.558
69	CHELTUIELI FINANCIARE - TOTAL (rd. 71 + 74 + 75 + 76 + 78 + 79 + 80)	81	198.826.675	368.687.269
PROFITUL SAU PIERDEREA FINANCIAR(Ă):				
70	- Profit (rd. 70 - 81)	82	0	0
71	- Pierdere (rd. 81 - 70)	83	72.394.788	79.536.388
72	VENITURI TOTALE (rd. 22 + 70)	84	886.884.114	1.482.070.814
73	CHELTUIELI TOTALE (rd. 55 + 81)	85	1.230.095.733	1.766.895.460
PROFITUL SAU PIERDEREA BRUT(Ă):				
74	- Profit (rd. 84 - 85)	86	0	0
75	- Pierdere (rd. 85 - 84)	87	343.211.619	284.824.646
76	Impozitul pe profit curent (ct. 691)	88		
77	Impozitul pe profit amânat (ct. 692)	89		
78	Venituri din impozitul pe profit amânat (ct. 792)	90	15.608.171	10.217.075
305	Cheltuieli cu impozitul pe profit, determinate de incertitudinile legate de tratamente fiscale (ct. 693)	91		
315	Cheltuieli cu impozitul pe profit rezultat din decontările în cadrul grupului fiscal în domeniul impozitului pe profit (ct.694)	92		
316	Venituri din impozitul pe profit rezultat din decontările în cadrul grupului fiscal în domeniul impozitului pe profit (ct.794)	93		
302	Impozitul specific unor activități (ct. 695)	94		
79	Alte impozite neprezentate la elementele de mai sus (ct. 698)	95		
PROFITUL SAU PIERDEREA NET(Ă) A PERIOADEI DE RAPORTARE:				
80	- Profit (rd. 86 - 88 - 89 + 90 - 91 - 92 + 93 - 94 - 95)	96	0	0
81	- Pierdere (rd. 87 + 88 + 89 - 90 + 91 + 92 - 93 + 94 + 95); (rd. 88 + 89 + 91 + 92 + 94 + 95 - 86 - 90 - 93)	97	327.603.448	274.607.571

FORMULAR VALIDAT

Suma de control Formular 20: 21498969634 /
92553276587.38X16823175992093619393349841
38262972291597934278951632629722915979342
78951632902973995533310944254736455152812
23234422030534906838214796429299966795412
08629858644583731052364077073053922483893
88564225055264821473233400617303801970709
725598320152964308792865721085697243845-5
8169185676

Semnături ►

Administrator

Nume și prenume

IDOLU IULIAN DANIEL

Semnatura

Intocmit

Nume și prenume

MEDELET ANGELA

Calitatea

11--Director economic

Nr. de înregistrare în organismul profesional

Semnatura

*) Conturi de repartizat după natura elementelor respective.

La rândul 31 - se cuprind și drepturile colaboratorilor, stabilite potrivit legislației muncii, care se preiau din rulajul debitor al contului 621 „Cheltuieli cu colaboratorii”, analitic „Colaboratori persoane fizice”.

COD 30. DATE INFORMATIVE la data de 31.12.2022 (lei) se vor avea în vedere rândurile și corelațiile din coloana Nr. rând și nu cele cuprinse în coloana CodRd					
codRd	I. Date privind rezultatul înregistrat	Nr. rand	Nr.unitati	Sume	
	A	B	1	2	
01	Unități care au înregistrat profit	01	0	0	
02	Unități care au înregistrat pierdere	02	1	274.607.571	
03	Unități care nu au înregistrat nici profit, nici pierdere	03	0	0	
II. Date privind plățile restante		Nr. rand	Total (col.2 + 3)	Din care:	
	A	B	1	2	3
04	Plăți restante – total (rd.05 + 09 +15 la 17 + 19), din care:	04	278.776.871	278.776.871	
05	Furnizori restanți – total (rd. 06 la 08), din care:	05	208.328.879	208.328.879	
06	- peste 30 de zile	06	45.654.328	45.654.328	
07	- peste 90 de zile	07	77.005.368	77.005.368	
08	- peste 1 an	08	85.669.183	85.669.183	
09	Obligații restante față de bugetul asigurărilor sociale – total (rd.10 la 14), din care:	09	39.208.692	39.208.692	
10	- contribuții pentru asigurări sociale de stat datorate de angajatori, salariați și alte persoane asimilate	10	29.047.288	29.047.288	
11	- contribuții pentru fondul asigurărilor sociale de sănătate	11	10.195.291	10.195.291	
12	- contribuția pentru pensia suplimentară	12			
13	- contribuții pentru bugetul asigurărilor pentru șomaj	13			
14	- alte datorii sociale	14	868.113	868.113	
15	Obligații restante față de bugetele fondurilor speciale și alte fonduri	15			
16	Obligații restante față de alți creditori	16			
17	Impozite, taxe și contribuții neplătite la termenul stabilit la bugetul de stat, din care:	17	32.042.428	32.042.428	
301	- contribuția asiguratorie pentru muncă	18	2.879.388	2.879.388	
18	Impozite și taxe neplătite la termenul stabilit la bugetele locale	19			
III. Număr mediu de salariați		Nr. rand	31 decembrie 2021		31 decembrie 2022
	A	B	1		2
19	Număr mediu de salariați	20	1.144		1.162
20	Numărul efectiv de salariați existenți la sfârșitul perioadei, respectiv la data de 31 decembrie	21	1.305		1.219

	A	B	1	
	IV. Redevențe plătite în cursul perioadei de raportare, subvenții încasate și creanțe restante	Nr. rand	Sume (lei)	
	A	B	1	
21	Redevențe plătite în cursul perioadei de raportare pentru bunurile din domeniul public, primite în concesiune, din care:	22		
22	- redevențe pentru bunurile din domeniul public plătite la bugetul de stat	23		
23	Redevență minieră plătită la bugetul de stat	24		
24	Redevență petrolieră plătită la bugetul de stat	25		
25	Chirii plătite în cursul perioadei de raportare pentru terenuri ¹⁾	26		
26	Venituri brute din servicii plătite către persoane nerezidente, din care:	27		64.333.732
27	- impozitul datorat la bugetul de stat	28		25.690
28	Venituri brute din servicii plătite către persoane nerezidente din statele membre ale Uniunii Europene, din care:	29		41.210.506
29	- impozitul datorat la bugetul de stat	30		16.821
30	Subvenții încasate în cursul perioadei de raportare, din care:	31		
31	- subvenții încasate în cursul perioadei de raportare aferente activelor	32		
32	- subvenții aferente veniturilor, din care:	33		
33	- subvenții pentru stimularea ocupării forței de muncă*)	34		
316	- subvenții pentru energie din surse regenerabile	35		
317	- subvenții pentru combustibili fosili	36		
34	Creanțe restante, care nu au fost încasate la termenele prevăzute în contractele comerciale și/sau în actele normative în vigoare, din care:	37		12.956.182
35	- creanțe restante de la entități din sectorul majoritar sau integral de stat	38		4.273.214
36	- creanțe restante de la entități din sectorul privat	39		8.682.968
	V. Tichete acordate salariaților	Nr. rand	Sume (lei)	
	A	B	1	
37	Contravaloarea tichetelor acordate salariaților	40		1.927.590
302	Contravaloarea tichetelor acordate altor categorii de beneficiari, alții decât salariații	41		
	VI. Cheltuieli efectuate pentru activitatea de cercetare – dezvoltare**)	Nr. rand	31 decembrie 2021	31 decembrie 2022
	A	B	1	2
38	Cheltuieli de cercetare - dezvoltare	42		
318	- din care, efectuate în scopul diminuării impactului activității entității asupra mediului sau al dezvoltării unor noi tehnologii sau a unor produse mai sustenabile	43		

39	- după surse de finanțare (rd. 45 + 46), din care	44	0	0
40	- din fonduri publice	45		
41	- din fonduri private	46		
42	- după natura cheltuielilor (rd. 48 + 49)	47	0	0
43	- cheltuieli curente	48		
44	- cheltuieli de capital	49		
	VII. Cheltuieli de inovare ***)	Nr. rand	31 decembrie 2021	31 decembrie 2022
	A	B	1	2
45	Cheltuieli de inovare	50		
319	- din care, efectuate în scopul diminuării impactului activității entității asupra mediului sau al dezvoltării unor noi tehnologii sau a unor produse mai sustenabile	51		
	VIII. Alte informații	Nr. rand	31 decembrie 2021	31 decembrie 2022
	A	B	1	2
46	Avansuri acordate pentru imobilizări necorporale (ct. 4094), din care:	52		
303	- avansuri acordate entităților neafiliate nerezidente pentru imobilizări necorporale (din ct. 4094)	53		
304	- avansuri acordate entităților afiliate nerezidente pentru imobilizări necorporale (din ct. 4094)	54		
47	Avansuri acordate pentru imobilizări corporale (ct. 4093), din care:	55	-2.059.236	-2.044.015
305	- avansuri acordate entităților neafiliate nerezidente pentru imobilizări corporale (din ct. 4093)	56	-2.059.236	-2.044.015
306	- avansuri acordate entităților afiliate nerezidente pentru imobilizări corporale (din ct. 4093)	57		
48	Imobilizări financiare, în sume brute (rd. 59 + 65), din care:	58	48.326.369	49.984.392
49	Acțiuni deținute la entitățile afiliate, interese de participare, alte titluri imobilizate și obligațiuni, în sume brute (rd. 60 + 61 + 62 + 64), din care:	59	20.772.662	20.772.662
50	- acțiuni necotate emise de rezidenți	60		
51	- părți sociale emise de rezidenți	61	20.772.662	20.772.662
52	- acțiuni și părți sociale emise de nerezidenți, din care	62		
307	- dețineri de cel puțin 10%	63		
53	- obligațiuni emise de nerezidenți	64		
54	Creanțe imobilizate, în sume brute (rd. 66 + 67), din care:	65	27.553.707	29.211.730
55	- creanțe imobilizate în lei și exprimate în lei, a căror decontare se face în funcție de cursul unei valute (din ct. 267)	66		
56	- creanțe imobilizate în valută (din ct. 267)	67	27.553.707	29.211.730

57	Creanțe comerciale, avansuri pentru cumpărări de bunuri de natura stocurilor și pentru prestări de servicii acordate furnizorilor și alte conturi asimilate, în sume brute (ct. 4091 + 4092 + 411 + 413 + 418 + 4642), din care:	68	230.579.920	387.164.083
58	- creanțe comerciale în relația cu entitățile neafiliate nerezidente, avansuri pentru cumpărări de bunuri de natura stocurilor și pentru prestări de servicii acordate furnizorilor neafiliați nerezidenți și alte conturi asimilate, în sume brute în relație cu neafiliații nerezidenți (din ct. 4091 + din ct. 4092 + din ct. 411 + din ct. 413 + din ct. 418 + din ct.4642)	69	172.934.940	369.129.095
308	- creanțe comerciale în relația cu entitățile afiliate nerezidente, avansuri pentru cumpărări de bunuri de natura stocurilor și pentru prestări de servicii acordate furnizorilor afiliați nerezidenți și alte conturi asimilate, în sume brute în relație cu afiliații nerezidenți (din ct. 4091 + din ct. 4092 + din ct. 411 + din ct. 413 + din ct. 418 + din ct.4642)	70		
59	Creanțe neîncasate la termenul stabilit (din ct. 4091 + din ct. 4092 + din ct. 411 + din ct. 413)	71		9.310.348
60	Creanțe în legătură cu personalul și conturi asimilate (ct. 425 + 4282)	72	930.863	820.952
61	Creanțe în legătură cu bugetul asigurărilor sociale și bugetul statului (din ct. 431 + 436 + 437 + 4382 + 441 + 4424 + 4428 + 444 + 445 + 446 + 447 + 4482), (rd.74 la 78), din care:	73	5.593.473	5.391.160
62	- creanțe în legătură cu bugetul asigurărilor sociale (ct. 431 + 437 + 4382)	74	5.318.284	3.780.521
63	- creanțe fiscale în legătură cu bugetul statului (ct. 436 + 441 + 4424 + 4428 + 444 + 446)	75	273.891	364.147
64	- subvenții de încasat (ct. 445)	76	1.298	
65	- fonduri speciale - taxe și vărsăminte asimilate (ct. 447)	77		
66	- alte creanțe în legătură cu bugetul statului (ct. 4482)	78		1.246.492
67	Creanțele entității în relațiile cu entitățile afiliate (ct.451), din care:	79		
68	- creanțe cu entități afiliate nerezidente (din ct.451), din care:	80		
69	- creanțe comerciale cu entități afiliate nerezidente (din ct.451)	81		
70	Creanțe în legătură cu bugetul asigurărilor sociale și bugetul statului neîncasate la termenul stabilit (din ct. 431 + din ct.436 + din ct. 437 + din ct. 4382 + din ct. 441 + din ct. 4424 + din ct. 4428 + din ct. 444 + din ct. 445 + din ct. 446 + din ct. 447 + din ct. 4482)	82		
71	Creanțe din operațiuni cu instrumente derivate (ct. 4652)	83		
72	Alte creanțe (ct. 453 + 456 + 4582 + 461 + 4662 + 471 + 473 + 4762), din care:	84	39.025.958	28.178.515
73	- decontări cu entitățile asociate și entitățile controlate în comun, decontări cu acționarii privind capitalul și decontări din operațiuni în participație (ct. 453 + 456 + 4582)	85		
74	- alte creanțe în legătură cu persoanele fizice și persoanele juridice, altele decât creanțele în legătură cu instituțiile publice (instituțiile statului) (din ct. 461 + 4662+ din ct. 471 + din ct. 473)	86	39.025.958	28.178.515
75	- sumele preluate din contul 542 "Avansuri de trezorerie" reprezentând avansurile de trezorerie, acordate potrivit legii și nedecontate până la data de raportare (din ct. 461)	87		11.018
76	Dobânzi de încasat (ct. 5187), din care:	88		

77	- de la nerezidenți	89		
314	Dobânzi de încasat de la nerezidenți (din ct. 4518 + din ct. 4538)	90		
78	Valoarea împrumuturilor acordate operatorilor economici****)	91		
79	Investiții pe termen scurt, în sume brute (ct. 505 + 506 + 507 + din ct. 508), din care:	92		
80	- acțiuni necotate emise de rezidenți	93		
81	- părți sociale emise de rezidenți	94		
82	- acțiuni emise de nerezidenți	95		
83	- obligațiuni emise de nerezidenți	96		
320	- dețineri de obligațiuni verzi	97		
84	Alte valori de încasat (ct. 5113 + 5114)	98	856	656
85	Casa în lei și în valută (rd. 100 + 101), din care:	99	91.139	92.803
86	- în lei (ct. 5311)	100	35.320	21.724
87	- în valută (ct. 5314)	101	55.819	71.079
88	Conturi curente la bănci în lei și în valută (rd. 103 + 105), din care:	102	13.527.085	13.633.324
89	- în lei (ct. 5121), din care:	103	2.888.036	2.621.655
90	- conturi curente în lei deschise la bănci nerezidente	104		
91	- în valută (ct. 5124), din care:	105	10.639.049	11.011.469
92	- conturi curente în valută deschise la bănci nerezidente	106	2.360.015	1.403.775
93	Alte conturi curente la bănci și acreditive (rd. 108 + 109), din care:	107		
94	- sume în curs de decontare, acreditive și alte valori de încasat, în lei (ct. 5112 + din ct. 5125 + 5411)	108		
95	- sume în curs de decontare și acreditive în valută (din ct. 5125 + 5414)	109		
96	Datorii (rd. 111 + 114 + 117 + 118 + 121 + 124 + 127 + 128 + 133 + 137 + 140 + 141 + 147), din care:	110	958.595.153	1.084.261.422
97	Credite bancare externe pe termen scurt (credite primite de la instituții financiare nerezidente pentru care durata contractului de credit este mai mică de 1 an) (din ct. 519), (rd. 112 + 113), din care:	111		
98	- în lei	112		
99	- în valută	113		

100	Credite bancare externe pe termen lung (credite primite de la instituții financiare nerezidente pentru care durata contractului de credit este mai mare sau egală cu 1 an) (din ct. 162), (rd. 115 + 116), din care:	114		
101	- în lei	115		
102	- în valută	116		
103	Credite de la trezoreria statului și dobânzile aferente (ct. 1626 + din ct. 1682)	117		
104	Alte împrumuturi și dobânzile aferente (ct. 166 + 1685 + 1686 + 1687), (rd. 119 + 120), din care:	118		
105	- în lei și exprimate în lei, a căror decontare se face în funcție de cursul unei valute	119		
106	- în valută	120		
107	Alte împrumuturi și datorii asimilate (ct. 167), din care:	121	453.416.536	387.600.358
108	- valoarea concesiunilor primite (din ct. 167)	122		
321	- valoarea obligațiunilor verzi emise de entitate	123		
109	Datorii comerciale, avansuri primite de la clienți și alte conturi asimilate, în sume brute (ct. 401 + 403 + 404 + 405 + 408 + 419 + 4641), din care:	124	395.062.070	624.328.953
110	- datorii comerciale în relația cu entitățile neafiliate nerezidente, avansuri primite de la clienți neafiliați nerezidenți și alte conturi asimilate, în sume brute în relație cu neafiliații nerezidenți (din ct. 401 + din ct. 403 + din ct. 404 + din ct. 405 + din ct. 408 + din ct. 419 + din ct.4641)	125	214.044.623	280.757.290
309	- datorii comerciale în relația cu entitățile afiliate nerezidente, avansuri primite de la clienți afiliați nerezidenți și alte conturi asimilate, în sume brute în relație cu afiliații nerezidenți (din ct. 401 + din ct. 403 + din ct. 404 + din ct. 405 + din ct. 408 + din ct. 419 + din ct.4641)	126		
111	Datorii în legătură cu personalul și conturi asimilate (ct. 421 + 422 + 423 + 424 + 426+ 427 + 4281)	127	7.915.102	7.912.059
112	Datorii în legătură cu bugetul asigurărilor sociale și bugetul de stat (ct. 431 + 436 + 437 + 4381 + 441 + 4423 + 4428 + 444 + 446 + 447 + 4481), (rd. 129 la 132), din care:	128	89.221.782	63.146.756
113	- datorii în legătură cu bugetul asigurărilor sociale (ct. 431 + 437 + 4381)	129	63.114.926	42.944.171
114	- datorii fiscale în legătură cu bugetul de stat (ct.436 + 441 + 4423 + 4428 +444 + 446)	130	17.395.382	15.401.281
115	- fonduri speciale – taxe și vărsăminte asimilate (ct. 447)	131	1.380.894	1.061.784
116	- alte datorii în legătură cu bugetul de stat (ct.4481)	132	7.330.580	3.741.520
117	Datoriile entității în relațiile cu entitățile afiliate(ct. 451), din care:	133		
118	- datorii cu entități afiliate nerezidente ²⁾ (din ct. 451), din care:	134		
310	- cu scadența inițială mai mare de un an	135		
119	- datorii comerciale cu entități afiliate nerezidente indiferent de scadență (din ct. 451)	136		

120	Sume datorate acționarilor/asociaților (ct. 455), din care:	137		
121	- sume datorate acționarilor/asociaților persoane fizice	138		
122	- sume datorate acționarilor/asociaților persoane juridice	139		
123	Datorii din operațiuni cu instrumente derivate (ct. 4651)	140		
124	Alte datorii (ct. 269 + 453 + 456 + 457 + 4581 + 462 + 4661+ 467 + 472 + 473 + 4761 + 478 + 509), din care:	141	12.979.663	1.371.296
125	- decontări cu entitățile asociate și entitățile controlate în comun, decontări cu acționarii privind capitalul, dividende și decontări din operații în participație (ct. 453 + 456 + 457 + 4581 + 467)	142		
126	- alte datorii în legătură cu persoanele fizice și persoanele juridice, altele decât datoriile în legătură cu instituțiile publice (instituțiile statului) ³⁾ (din ct. 462 + ct. 4661+ din ct. 472 + din ct. 473)	143	12.979.663	1.371.296
127	- subvenții nereluate la venituri (din ct. 472)	144		
128	- vărsăminte de efectuat pentru imobilizări financiare și investiții pe termen scurt (ct. 269 + 509)	145		
129	- venituri în avans aferente activelor primite prin transfer de la clienți (ct. 478)	146		
130	Dobânzi de plătit (ct. 5186), din care:	147		
311	- către nerezidenți	148		
315	Dobânzi de plătit către nerezidenți (din ct. 4518 + din ct. 4538)	149		
131	Valoarea împrumuturilor primite de la operatorii economici****)	150		
132	Capital subscris vărsat (ct. 1012) din care:	151	2.237.662.763	2.246.744.085
133	- acțiuni cotate ⁴⁾	152		
134	- acțiuni necotate ⁵⁾	153		
135	- părți sociale	154	2.237.662.763	2.246.744.085
136	- capital subscris vărsat de nerezidenți (din ct.1012)	155		
137	Brevete și licențe (din ct.205)	156	17.771.783	17.843.402
	IX. Informații privind cheltuielile cu colaboratorii	Nr. rand	31 decembrie 2021	31 decembrie 2022
	A	B	1	2
138	Cheltuieli cu colaboratorii (ct. 621)	157		
	X. Informații privind bunurile din domeniul public al statului	Nr. rand	31 decembrie 2021	31 decembrie 2022
	A	B	1	2
139	Valoarea bunurilor din domeniul public al statului aflate în administrare	158		
140	Valoarea bunurilor din domeniul public al statului aflate în concesiune	159		

141	Valoarea bunurilor din domeniul public al statului închiriate	160				
	XI. Informații privind bunurile din proprietatea privată a statului supuse inventarierii cf. OMFP nr. 668/2014	Nr. rand	31 decembrie 2021	31 decembrie 2022		
	A	B	1	2		
142	Valoarea contabilă netă a bunurilor ⁶⁾	161				
	XII. Capital social vărsat	Nr. rand	31 decembrie 2021		31 decembrie 2022	
			Suma (col.1)	%⁷⁾ (col.2)	Suma (col.3)	%⁷⁾ (col.4)
	A	B	1	2	3	4
143	Capital social vărsat (ct. 1012) ⁷⁾ (rd. 163 + 166 + 170 + 171 + 172 + 173), din care:	162	2.037.629.763	X	2.246.744.085	X
144	- deținut de instituții publice (rd. 164 + 165), din care:	163	2.175.547.973	97,23	2.184.547.972	97,23
145	- deținut de instituții publice de subordonare centrală;	164	2.175.547.973	97,23	2.184.547.972	97,23
146	- deținut de instituții publice de subordonare locală;	165		0		0
147	- deținut de societățile cu capital de stat, din care:	166	32.564.700	1,46	32.564.700	1,45
148	- cu capital integral de stat;	167		0		0
149	- cu capital majoritar de stat;	168	32.564.700	1,46	32.564.700	1,45
150	- cu capital minoritar de stat;	169		0		0
151	- deținut de regii autonome	170	27.635.102	1,24	27.749.425	1,24
152	- deținut de societățile cu capital privat	171		0		0
153	- deținut de persoane fizice	172		0		0
154	- deținut de alte entități	173	1.981.988	0,08	1.961.968	0,08
					Sume (lei)	
	A	B	2021		2022	
155	XIII. Dividende/vărsăminte cuvenite bugetului de stat sau local, de repartizat din profitul exercițiului financiar de către companiile naționale, societățile naționale, societățile și regiile autonome, din care:	174				

	A	B	1	2
156	- către instituții publice centrale;	175		
157	- către instituții publice locale;	176		
158	- către alți acționari la care statul/unitățile administrativ teritoriale/ instituțiile publice dețin direct/indirect acțiuni sau participații indiferent de ponderea acestora.	177		
		Nr. rand	Sume (lei)	
	A	B	2021	2022
159	XIV. Dividende/vărsăminte convenite bugetului de stat sau local și virate în perioada de raportare din profitul reportat al companiilor naționale, societăților naționale, societăților și al regiilor autonome, din care:	178		
160	- dividende/vărsăminte din profitul exercițiului financiar al anului precedent, din care virate:	179		
161	- către instituții publice centrale;	180		
162	- către instituții publice locale;	181		
163	- către alți acționari la care statul/unitățile administrativ teritoriale/ instituțiile publice dețin direct/indirect acțiuni sau participații indiferent de ponderea acestora.	182		
164	- dividende/vărsăminte din profitul exercițiilor financiare anterioare anului precedent, din care virate:	183		
165	- către instituții publice centrale;	184		
166	- către instituții publice locale;	185		
167	- către alți acționari la care statul/unitățile administrativ teritoriale/ instituțiile publice dețin direct/indirect acțiuni sau participații indiferent de ponderea acestora.	186		
	XV. Dividende distribuite acționarilor din profitul reportat	Nr. rand	Sume (lei)	
	A	B	2021	2022
313	- Dividende distribuite acționarilor în perioada de raportare din profitul reportat	187		
	XVI. Repartizări interimare de dividende potrivit Legii nr. 163/2018	Nr. rand	Sume (lei)	
	A	B	2021	2022
312	- dividendele interimare repartizate ⁸⁾	188		
	XVII. Creanțe preluate prin cesionare de la persoane juridice *****)	Nr. rand	Sume (lei)	
			31 decembrie 2021	31 decembrie 2022
	A	B	1	2
168	Creanțe preluate prin cesionare de la persoane juridice (la valoarea nominală), din care:	189		
169	- creanțe preluate prin cesionare de la persoane juridice afiliate	190		
170	Creanțe preluate prin cesionare de la persoane juridice (la cost de achiziție), din care:	191		
171	- creanțe preluate prin cesionare de la persoane juridice afiliate	192		

	XVIII. Venituri obținute din activități agricole *****)	Nr. rand	Sume (lei)	
			31 decembrie 2021	31 decembrie 2022
	A	B	1	2
172	Venituri obținute din activități agricole	193		
322	XVIV. Cheltuieli privind calamitățile și alte evenimente similare (ct. 6587), din care:	194		
323	- inundații	195		
324	- secetă	196		
325	- alunecări de teren	197		

FORMULAR VALIDAT

Suma de control Formular 30: 30830706742.380005 /
92553276587.38X16823175992093619393349841
38262972291597934278951632629722915979342
78951632902973995533310944254736455152812
23234422030534906838214796429299966795412
08629858644583731052364077073053922483693
88564225055264821473233400617303801970709
725598320152964308792865721085697243845-5
8169185676

Semnaturi ►

Administrator

Nume și prenume

IDOLU IULIAN DANIEL

Semnatura

Intocmit

Nume și prenume

MEDELET ANGELA

Calitatea

11--Director economic

Nr. de înregistrare în organismul profesional

Semnatura

*) Subvenții pentru stimularea ocupării forței de muncă (transferuri de la bugetul statului către angajator) - reprezintă sumele acordate angajatorilor pentru plata absolvenților instituțiilor de învățământ, stimularea șomerilor care se încadrează în muncă înainte de expirarea perioadei de șomaj, stimularea angajatorilor care încadrează în muncă pe perioadă nedeterminată șomeri în vârstă de peste 45 ani, șomeri întreținători unici de familie sau șomeri care în termen de 3 ani de la data angajării îndeplinesc condițiile pentru a solicita pensia anticipată parțială sau de acordare a pensiei pentru limita de vârstă, ori pentru alte situații prevăzute prin legislația în vigoare privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă.

**) Se va completa cu cheltuielile efectuate pentru activitatea de cercetare-dezvoltare, respectiv cercetarea fundamentală, cercetarea aplicativă, dezvoltarea tehnologică și inovarea, stabilite potrivit prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 324/2003, cu modificările și completările ulterioare.

***) Se va completa cu cheltuielile efectuate pentru activitatea de inovare.

La completarea rândurilor corespunzătoare capitolelor VI și VII sunt avute în vedere prevederile Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2020/1197 al Comisiei din 30 iulie 2020 de stabilire a specificațiilor tehnice și a modalităților în temeiul Regulamentului (UE) 2019/2152 al Parlamentului European și al Consiliului privind statisticile europene de întreprindere și de abrogare a 10 acte juridice în domeniul statisticilor de întreprindere, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 271 din 18 august 2020. Prin acest Regulament a fost abrogat Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 995/2012 al Comisiei din 26 octombrie 2012 de stabilire a normelor de punere în aplicare a Deciziei nr. 1.608/2003/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind producția și dezvoltarea statisticilor comunitare în domeniul științei și al tehnologiei.

****) În categoria operatorilor economici nu se cuprind entitățile reglementate și supravegheate de Banca Națională a României, respectiv Autoritatea de Supraveghere Financiară, societățile reclasificate în sectorul administrației publice și instituțiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației.

*****) Pentru creanțele preluate prin cesionare de la persoane juridice se vor completa atât valoarea nominală a acestora, cât și costul lor de achiziție.

Pentru statutul de „persoane juridice afiliate” se vor avea în vedere prevederile art. 7 pct. 26 lit. c) și d) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare.

*****) Conform art. 11 din Regulamentul Delegat (UE) nr. 639/2014 al Comisiei din 11 martie 2014 de completare a Regulamentului (UE) nr. 1307/2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor norme privind plățile directe acordate fermierilor prin scheme de sprijin în cadrul politicii agricole comune și de modificare a anexei X la regulamentul menționat, „(1) ... veniturile obținute din activități agricole sunt veniturile care au fost obținute de un fermier din activitatea sa agricolă în sensul articolului 4 alineatul (1) litera (c) din regulamentul menționat (R (UE) 1307/2013), în cadrul exploatației sale, inclusiv sprijinul din partea Uniunii din Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR), precum și orice ajutor național acordat pentru

activități agricole, cu excepția plăților directe naționale complementare în temeiul articolelor 18 și 19 din Regulamentul (UE) nr. 1307/2013. Veniturile obținute din prelucrarea produselor agricole în sensul articolului 4 alineatul (1) litera (d) din Regulamentul (UE) nr. 1307/2013 ale exploatații sunt considerate venituri din activități agricole cu condiția ca produsele prelucrate să rămână proprietatea fermierului și ca o astfel de prelucrare să aibă ca rezultat un alt produs agricol în sensul articolului 4 alineatul (1) litera (d) din Regulamentul (UE) nr. 1307/2013.

Orice alte venituri sunt considerate venituri din activități neagricole.

(2) În sensul alineatului (1), „venituri” înseamnă veniturile brute, înainte de deducerea costurilor și impozitelor aferente. ...”.

1) Se vor include chirile plătite pentru terenuri ocupate (culturi agricole, pășuni, fânețe etc.) și aferente spațiilor comerciale (terase etc.) aparținând proprietarilor privați sau unor unități ale administrației publice, inclusiv chirile pentru folosirea luciului de apă în scop recreativ sau în alte scopuri (pescuit etc.).

2) Valoarea înscrisă la rândul „datorii cu entități afiliate nerezidente (din ct. 451), din care:” NU se calculează prin însumarea valorilor de la rândurile „cu scadența inițială mai mare de un an” și „datorii comerciale cu entitățile afiliate nerezidente indiferent de scadență (din ct. 451)”.

3) În categoria „Alte datorii în legătură cu persoanele fizice și persoanele juridice, altele decât datoriile în legătură cu instituțiile publice (instituțiile statului)” nu se vor înscrie subvențiile aferente veniturilor existente în soldul contului 472.

4) Titluri de valoare care conferă drepturi de proprietate asupra societăților, care sunt negociabile și tranzacționate, potrivit legii.

5) Titluri de valoare care conferă drepturi de proprietate asupra societăților, care nu sunt tranzacționate.

6) Se va completa de către operatorii economici cărora le sunt incidente prevederile Ordinului ministrului finanțelor publice și al ministrului delegat pentru buget nr. 668/2014 pentru aprobarea Precizărilor privind întocmirea și actualizarea inventarului centralizat al bunurilor imobile proprietate privată a statului și a drepturilor reale supuse inventarierii, cu modificările și completările ulterioare.

7) La secțiunea „XII Capital social vărsat” la rd. 163 - 173 în col. 2 și col. 4 entitățile vor înscrie procentul corespunzător capitalului social deținut în totalul capitalului social vărsat înscris la rd. 162.

8) La acest rând se cuprind dividendele repartizate potrivit Legii nr. 163/2018 pentru modificarea și completarea Legii contabilității nr. 82/1991, modificarea și completarea Legii societăților nr. 31/1990, precum și modificarea Legii nr. 1/2005 privind organizarea și funcționarea cooperăției.

COD40. SITUATIA ACTIVELOR IMOBILIZATE la data de 31.12.2022						-lei
Elemente de imobilizari	Nr. rand	Valori brute				Sold final (col.5 = 1 + 2 - 3)
		Sold initial	Cresteri ¹	Reduceri ²		
				Total	Din care: dezmembrari si casari	
A	B	1	2	3	4	5
I. Imobilizări necorporale						
1.Cheltuieli de dezvoltare	01				X	
2.Concesiuni, brevete, licente, marci comerciale, drepturi si active similare si alte imobilizari necorporale	02	29.948.319	183.285		X	29.131.604
3.Fond comercial	03				X	
4.Avansuri acordate pentru imobilizări necorporale	04				X	
5.Active necorporale de explorare și evaluare a resurselor minerale	05				X	
TOTAL (rd. 01 la 05)	06	28.948.319	183.285		X	29.131.604
II. Imobilizări corporale						
1.Terenuri și amenajări de terenuri	07	16.959.042				16.959.042
2.Construcții	08	52.749.942		51.092		52.749.448
3.Instalații tehnice și mașini	09	907.325.232	203.128.232	329.039.325		781.389.039
4.Alte instalații, utilaje și mobilier	10	3.093.054	6.514	22.046		3.077.492
5.Investiții imobiliare	11	1.437.247		120.945		1.316.302
6.Imobilizari corporale in curs de executie	12	1.795.026	475.428	759.764		1.499.557
7.Investitii imobiliare in curs de executie	13					
8.Active corporale de explorare și evaluare a resurselor minerale	14					
9.Plante productive	15				X	
10.Avansuri acordate pentru imobilizări corporale	16	-2.039.224	25.122		X	-2.044.033
TOTAL (rd. 07 la 16)	17	951.745.594	203.692.742	330.170.323		855.262.503
III. Active biologice productive						
18	18				X	
IV. Drepturi de utilizare a activelor luate în leasing	19	629.082.505	3.827.891	4.811.305	X	628.099.091

V. Imobilizări financiare	20	42.544.181	1.656.021			44.202.202
ACTIVE IMOBILIZATE –TOTAL (rd. 06 + 17 + 18 + 19 + 20)	21	1.462.817.555	208.341.939	328.954.038		1.999.695.470

► SITUAȚIA AMORTIZĂRII ACTIVELOR IMOBILIZATE					
Elemente de imobilizări	Nr. rând	Sold initial	Amortizare în cursul anului ¹	Reducerea/eliminarea în cursul anului a valorii amortizării ²	Amortizare la sfârșitul anului (col.9 = 6+7-8)
A	B	6	7	8	9
I. Imobilizări necorporale					
1.Cheltuieli de dezvoltare	22				
2.Concesiuni, brevete, licențe, mărci comerciale, drepturi și active similare și alte imobilizări necorporale	23	26.297.229	1.597.934		27.895.163
3.Active necorporale de explorare și evaluare a resurselor minerale	24				
TOTAL (rd. 22 + 23 + 24)	25	26.297.229	1.597.934		27.895.163
II. Imobilizări corporale					
1.Amenajări de terenuri	26				
2.Construcții	27	190.297	3.995.851	31.194	4.154.736
3.Instalații tehnice și mașini	28	429.102.919	232.344.200	108.149.058	551.147.964
4.Alte instalații, utilaje și mobilier	29	3.929.899	67.934	12.938	4.045.964
5.Investiții imobiliare	30				
6.Active corporale de explorare și evaluare a resurselor minerale	31				
7.Plante productive	32				
TOTAL (rd. 26 la 32)	33	458.373.105	236.407.707	305.392.248	389.388.564
III. Active biologice productive					
34					
IV. Drepturi de utilizare a activelor luate în leasing	35	225.055.264	82.147.323	3.400.617	303.801.970
AMORTIZĂRI – TOTAL (rd. 25 + 33 + 34 + 35)	36	709.725.399	320.152.364	308.792.865	721.065.697

► SITUAȚIA AJUSTĂRILOR PENTRU DEPREȚIERE					
Elemente de imobilizări	Nr. rand	Sold initial	Ajustări constituite în cursul anului	Ajustări reluate la venituri	Sold final (c.13 = 10+11-12)
A	B	10	11	12	13
I. Imobilizări necorporale					
1.Cheltuieli de dezvoltare	37				
2.Concesiuni, brevete, licențe, mărci comerciale, drepturi și active similare și alte imobilizări necorporale	38				
3.Avansuri acordate pentru imobilizări necorporale	39				
4.Active necorporale de exploatare și evaluare a resurselor minerale	40				
TOTAL (rd. 37 la 40)	41				
II. Imobilizări corporale					
1.Terenuri și amenajări de teren	42				
2.Construcții	43				
3.Instalații tehnice și mașini	44	243.843	-53.169		189.676
4.Alte instalații, utilaje și mobilier	45				
5.Investiții imobiliare	46				
6.Imobilizări corporale în curs de execuție	47				
7.Investiții imobiliare în curs de execuție	48				
8.Active corporale de explorare și evaluare a resurselor minerale evaluate la cost	49				
9.Plante productive	50				
10.Avansuri acordate pentru imobilizări corporale	51				
TOTAL (rd. 42 la 51)	52	243.843	-53.169		189.676
III. Active biologice productive	53				
IV. Drepturi de utilizare a activelor luate în leasing	54				
V. Imobilizări financiare	55				
AJUSTĂRI PENTRU DEPREȚIERE – TOTAL (rd. 41 + 52 + 53 + 54 + 55)	56	243.843	-53.169		189.676

SITUAȚIA ACTIVELO R IMOBILIZATE

1 se cuprind și creșterile rezultate din reevaluare sau alte operațiuni care presupun debitarea conturilor de active immobilizate
2 se cuprind și reducerile rezultate din reevaluare sau alte operațiuni care presupun creditarea conturilor de active immobilizate

SITUAȚIA AMORTIZĂRII ACTIVELO R IMOBILIZATE

1 se cuprind și creșterile rezultate din reevaluare sau alte operațiuni care presupun creditarea conturilor aferente amortizării activelor immobilizate
2 se cuprind și reducerile rezultate din reevaluare sau alte operațiuni care presupun debitarea conturilor aferente amortizării activelor immobilizate

FORMULAR VALIDAT

Suma de control Formular 40: NaN / 92553276587.38X16823175992093619393

Semnături ►

Administrator

Nume și prenume

IDOLU IULIAN DANIEL

Semnatura

Intocmit

Nume și prenume

MEDELET ANGELA

Calitatea

11--Director economic

Nr. de înregistrare în organismul profesional

Semnatura

**COMPANIA NAȚIONALĂ DE TRANSPORTURI AERIENE ROMÂNE
-TAROM S.A.**

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR

întocmit în conformitate dispozițiile *Ordinului ministrului finanțelor publice nr. 666/2015 privind aplicarea Reglementărilor contabile conforme cu Standardele internaționale de raportare financiară și ale Ordinului ministrului finanțelor publice nr. 2844/2016 pentru aprobarea*

Reglementărilor contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară

AN 2022

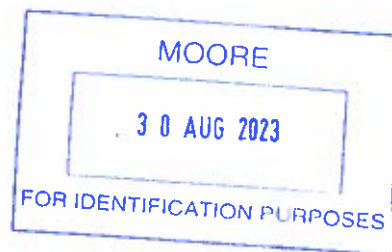

Idolu Iulian Daniel

Președinte al Consiliului de Administrație C.N. TAR TAROM S.A.

CUPRINS :

- 1. INFORMAȚII GENERALE**
- 2. CADRUL GENERAL DE DESFĂȘURARE A ACTIVITĂȚII ÎN ANUL 2022**
- 3. PREZENTAREA REZULTATELOR ACTIVITĂȚII**
- 4. ECHILIBRUL FINANCIAR AL COMPANIEI ȘI CONTINUITATEA ACTIVITĂȚII**
- 5. ALTE INFORMATII CU REFERIRE LA ACTIVITATEA COMPANIEI**
- 6. RISCURI**
- 7. EXECUȚIA BUGETULUI DE VENITURI ȘI CHELTUIELI AN 2022**

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara - IFRS

1. INFORMAȚII GENERALE

Compania Națională de Transporturi Aeriene Române – TAROM S.A. ("CN "TAROM") are ca obiect principal de activitate transporturile aeriene de pasageri, cargo și poștă, prin curse regulate și charter, spre și dinspre România, precum și pe teritoriul României. Pe lângă activitatea de bază, CNTAR TAROM prestează și servicii conexe, constând în principal în întreținere tehnică aeronave pentru parteneri externi și interni.

CNTAR TAROM este o societate pe acțiuni înregistrată în România, cu sediul central în Calea Bucureștilor nr. 224F, Otopeni, Ilfov, înregistrată în Registrul Comerțului sub nr. J23/1298/2003, având cod unic de înregistrare 477647.

CNTAR TAROM este membră a Asociației Internaționale a Companiilor de Transport Aerian (IATA) și a Asociației Europene a Transportatorilor Aerieni (AEA).

CNTAR TAROM a fost înființată în anul 1954 și a fost reorganizată în baza Ordonanței de Guvern 45/1997 și a legii 136/1998, noul statut fiind cel de Companie Națională de transporturi aeriene civile din România.

Structura acționariatului la 31.12.2022, se prezintă astfel:

Nr. crt	Structură acționariat	LEI	Număr acțiuni	Valoare nominală LEI	%
1	STATUL ROMÂN prin MINISTERUL TRANSPORTURILOR	2.184.547.972,50	873.819.189	2,50	97,2317
2	S.I.F. MUNTENIA	1.881.987,50	752.795	2,50	0,0838
3	ROMATSA R.A.	27.749.425,00	11.099.770	2,50	1,2351
4	COMPANIA NAȚIONALĂ AEROPORTURI BUCUREȘTI	32.564.700,00	13.025.880	2,50	1,4494
	Total	2.246.744.085,00	898.697.634	2,50	100,0000

La 25 iunie 2010 TAROM s-a alăturat Alianței SkyTeam, una dintre cele mai mari alianțe aeriene din lume. TAROM a semnat un acord de aderare pe 7 mai 2008 și s-a alăturat Alianței SkyTeam în calitate de membru cu drepturi depline, după finalizarea unui proces de integrare care a durat 2 ani.

TAROM este prima companie din subordinea Ministerului Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor care a implementat managementul privat în anul 2012 în conformitate cu

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

prevederile OUG nr.109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice. În sesiunea din data de 12.10.2012, prin Hotărârea nr. 7, Adunarea Generală a Acționarilor a luat act de definitivarea selecției membrilor Consiliului de Administrație ai S.C. Compania Națională de Transporturi Aeriene Române – T.A.R.O.M. S.A.

În temeiul prevederilor art.111, alin. (2), lit. b din Legea societăților nr. 31 /1990, republicată, cu modificările și completările și completările ulterioare, art. 64 alin. (3) coroborat cu alin. (5) din OUG nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice, cu modificările și completările ulterioare și a art. 23, alin.(1), pct. 1, lit C din Statutul Companiei TAROM, Adunarea Generală Ordinară a Acționarilor aproba numirea în funcții, prelungirea și revocarea membrilor Consiliului de Administrație.

Adunarea Generală Ordinară a Acționarilor, prin **Hotărârea nr. 18/03.09.2021** cu majoritate de voturi și un vot neexprimat de acționarul Societatea de Investiții Financiare MUNTENIA S.A., nu ia în discuție revocarea de administratori și ia act de încetarea mandatelor de membri provizorii ai Consiliului de Administrație, ale următoarelor persoane:

- Dl. Cristian-Nicolae Secoșan la data de 16.09.2021;
- Dl. George Florin Rotaru la data de 19.09.2021;
- Dl. Mihăiță Ursu 09.09.2021.

De asemenea aprobă, cu majoritate de voturi și o abținere exprimată de acționarul Societatea de Investiții Financiare MUNTENIA S.A., aprobă numirea în funcțiile de administratori provizorii în Consiliul de Administrație al C.N.T.A.R. TAROM S.A. pentru o perioadă de 4 (patru) luni, cu posibilitatea prelungirii, pentru motive temeinice până la 6(șase) luni a următorilor:

- Dl. Cristian-Nicolae Secoșan de la data de 17.09.2021 inclusiv până la data de 16.01.2022 inclusiv;
- Dl. George Florin Rotaru de la data de 20.09.2021 inclusiv până la data de 19.01.2022 inclusiv;
- Dl. Felix-Lucrețiu Pătrășcanu de la data de 10.09.2021 inclusiv până la data de 09.01.2022 inclusiv;

Adunarea Generală Ordinară a Acționarilor, prin **Hotărârea nr. 21/20.09.2021** cu majoritate de voturi și un vot neexprimat de acționarul Societatea de Investiții Financiare MUNTENIA S.A., revoca din funcția de administrator provizoriu, începând cu data sesiunii care va fi ultima zi de mandat, pe domnul Țîră-Rădulescu Costin-Traian.

De asemenea aprobă numirea în funcția de administrator provizoriu în Consiliul de Administrație al C.N.T.A.R. TAROM S.A. pentru o perioadă de 4 (patru) luni, cu posibilitatea

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

prelungirii, pentru motive temeinice până la 6(șase) luni a domnului Ursu Mihăiță, începând cu ziua următoare datei sesiunii.

Adunarea Generală Ordinară a Acționarilor, prin **Hotărârea nr. 24/26.10.2021** cu majoritate de voturi și o abținere exprimată de acționarul Societatea de Investiții Financiare MUNTENIA S.A., aprobă numirea în funcțiile de administratori provizorii în Consiliul de Administrație al C.N.T.A.R.

TAROM S.A., începând cu ziua următoare datei sesiunii, pentru o perioadă de 4 (patru) luni, cu posibilitatea prelungirii, pentru motive temeinice până la 6 (șase) luni a următoarelor persoane:

- Dna. Anca-Daniela Boagiu;
- Dna Iuliana-Cristina Bârcă.

Adunarea Generală Ordinară a Acționarilor prin **Hotărârea nr. 1/06.01.2022**, cu majoritate de voturi și un vot neexprimat de acționarul Societatea de Investiții Financiare MUNTENIA S.A., ia act de încetarea mandatelor de administrator provizorii a următoarelor persoane: domnul George Florin Rotaru la data de 19.01.2022, domnul Feliz Lucretiu Patrascanu la data de 09.01.2022 si domnul Mihaita Ursu la data de 20.01.2022.

De asemenea aprobă cu majoritate de voturi "pentru" și un vot neexprimat de acționarul Societatea de Investiții Financiare Muntenia S.A., aprobă numirea în funcțiile de administratori provizorii în Consiliul de Administrație al C.N.T.A.R. TAROM S.A. pentru o perioadă de 4 (patru) luni, cu posibilitatea prelungirii, pentru motive temeinice pana la 6 (șase) luni a următoarelor persoane:

- Dl. Iulian-Daniel Idolu;
- Dna. Valentina Ruxandra Trandafir;
- Dl. Mirel Alexandru Marcu.

Iar cu majoritate de voturi "pentru" și un vot neexprimat de acționarul Societatea de Investiții Financiare Muntenia S.A., aprobă prelungirea cu 2(doua) luni a mandatelor de administrator provizorii a următoarelor persoane:

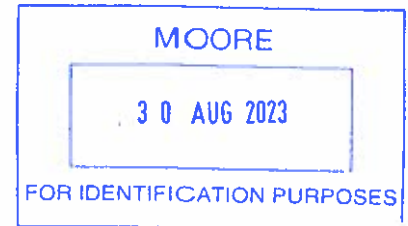
- Dl. George Florin Rotaru începând cu data de 20.01.2022 inclusiv, până la data de 19.03.2022 inclusiv;
- Dl. Mihăiță Ursu. începând cu data de 21.01.2022 inclusiv, până la data de 20.03.2022 inclusiv.

Adunarea Generala Ordinara a Acționarilor, prin **Hotararea nr.5/23.02.2022** cu majoritate de voturi "pentru" și un vot neexprimat de acționarul Societatea de Investitii Financiare Muntenia S.A., ia act de încetarea mandatelor de administrator provizorii a următoarelor persoane:

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

- Dna. Bârcă Iuliana Cristina la data de 26.02.2022;
- Dna. Boagiu Anca Daniela la data de 26.02.2022;
- Dl. Rotaru George Florin la data de 19.03.2022;
- Dl. Ursu Mihăița la data de 20.03.2022.

De asemenea aprobă cu majoritate de voturi "pentru" și un vot neexprimat de acționarul Societatea de Investiții Financiare Muntenia S.A., aprobă numirea în funcțiile de administratori provizorii în Consiliul de Administrație al C.N.T.A.R. TAROM S.A. pentru o perioadă de 4 (patru) luni, cu posibilitatea prelungirii, pentru motive temeinice până la 6 (șase) luni a următoarelor persoane:

- Dl. George Florin Rotaru începând cu data de 20.03.2022 inclusiv, până la data de 19.07.2022 inclusiv;
- Dl. Mihăița Ursu. începând cu data de 21.03.2022 inclusiv, până la data de 20.07.2022 inclusiv.

Adunarea Generala Ordinara a Acționarilor în aceeași sesiune aprobă cu majoritate de voturi "pentru" și un vot neexprimat de acționarul Societatea de Investiții Financiare Muntenia S.A., numirea în funcțiile de administratori provizorii în Consiliul de Administrație al C.N.T.A.R. TAROM S.A. prelungirea cu 2 (două) luni, a mandatelor de administrator provizorii a următoarelor persoane:

- mandatul doamnei Bârcă Iuliana Cristina de la data de 27.02.2022 inclusiv, până la data de 26.04.2022 inclusiv;
- mandatul doamnei Boagiu Anca Daniela de la data de 27.02.2022 inclusiv, până la data de 26.04.2022 inclusiv.

Adunarea Generala Ordinara a Acționarilor, prin **Hotararea nr.9/18.04.2022** cu majoritate de voturi "pentru" și un vot neexprimat de acționarul Societatea de Investiții Financiare Muntenia S.A., ia act de încetarea mandatelor de administrator provizorii a următoarelor persoane:

- Dna. Bârcă Iuliana Cristina la data de 26.04.2022;
- Dna. Boagiu Anca Daniela la data de 26.04.2022;
- Dl. Marcel Mirel Alexandru la data de 09.05.2022;
- Dl. Idolu Iulian Daniel la data de 05.05.2022;
- Dna. Trandafir Valentina Ruxandra la data de 05.05.2022.

De asemenea aprobă cu majoritate de voturi "pentru" și un vot neexprimat de acționarul Societatea de Investiții Financiare Muntenia S.A., aprobă numirea în funcțiile de administratori provizorii în Consiliul de Administrație al C.N.T.A.R. TAROM S.A. pentru o perioadă de 4 (patru)

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

luni, cu posibilitatea prelungirii, pentru motive temeinice pana la 6 (șase) luni a următoarelor persoane:

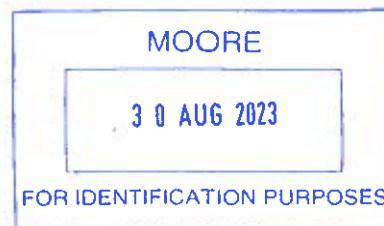
- Dna Iuliana-Cristina Bârcă de la data de 27.04.2022 inclusiv, până la data de 26.08.2022 inclusiv;
- Dna. Anca-Daniela Boagiu de la data de 27.04.2022 inclusiv, până la data de 26.08.2022 inclusiv;
- Dl. Dancu Cătălin Radu de la data de 06.05.2022 inclusiv, până la data de 05.09.2022 inclusiv;

Adunarea Generala Ordinara a Acționarilor în aceeași sesiune aprobă cu majoritate de voturi "pentru" și un vot neexprimat de acționarul Societatea de Investiții Financiare Muntenia S.A., numirea în funcțiile de administratori provizorii în Consiliul de Administrație al C.N.T.A.R. TAROM S.A. prelungirea cu 2 (doua) luni, a mandatelor de administrator provizorii a următoarelor persoane:

- Dl. Marcu Mirel Alexandru de la data de 10.05.2022 inclusiv, până la data de 09.07.2022 inclusiv;
- Dl. Idolu Iulian Daniel de la data de 06.05.2022 inclusiv, până la data de 05.07.2022 inclusiv;

Adunarea Generala Ordinara a Acționarilor, prin **Hotararea nr.11/29.06.2022** cu majoritate de voturi "pentru" și 0,08% voturi neexprimate de acționarul Societatea de Investiții Financiare Muntenia S.A., ia act de încetarea mandatelor de administrator provizorii a următoarelor persoane:

- Dl. Marcu Mirel Alexandru la data de 09.07.2022;
- Dl. Idolu Iulian Daniel la data de 05.07.2022;
- Dl. George Florin Rotaru la data de 19.07.2022;
- Dl. Mihăiță Ursu la data de 20.07.2022;

Iar cu majoritate în aceeași sesiune Adunarea Generala Ordinara a Acționarilor aprobă cu majoritate de voturi "pentru" și 0,08% voturi neexprimate de acționarul Societatea de Investiții Financiare Muntenia S.A., aproba numirea în funcțiile de administratori provizorii în Consiliul de Administrație al C.N.T.A.R. TAROM S.A. pentru o perioada de 4 (patru) luni, cu posibilitatea prelungirii pentru motive temeinice pana la 6 (șase) luni, a mandatelor de administrator provizorii a următoarelor persoane:

- Dl. Marcu Mirel Alexandru începând cu data de 10.07.2022, inclusiv, până la data de 09.11.2022 inclusiv;
- Dna. Iuliana-Cristina Bârcă începând cu data de 06.07.2022, inclusive, până la data de 05.11.2022 inclusiv;

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

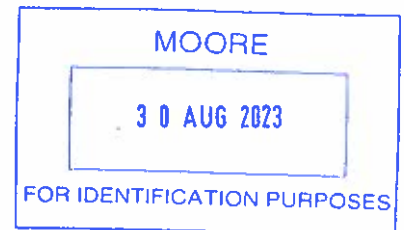
Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara- IFRS

De asemenea Adunarea Generală Ordinară a Acționarilor cu majoritate de voturi "pentru" și 0,08% voturi neexprimate de acționarul Societatea de Investiții Financiare Muntenia S.A., aproba prelungirea cu 2 (doua) luni a mandatelor de administrator provizorii a următoarelor persoane:

- Mandatul domnului Rotaru George Florin de la data de 20.07.2022 inclusiv, până la data de 19.09.2022 inclusiv;
- Mandatul domnului Mihăiță Ursu de la data de 21.07.2022 inclusiv, până la data de 20.09.2022 inclusiv;

Adunarea Generala Ordinara a Acționarilor, prin **Hotararea nr.13/22.08.2022** cu majoritate de voturi "pentru" și 0,08% voturi neexprimate de acționarul Societatea de Investiții Financiare Muntenia S.A., ia act de încetarea mandatelor de administrator provizorii a următoarelor persoane:

- Dl. George Florin Rotaru la data de 19.09.2022;
- Dl. Mihăiță Ursu la data de 20.09.2022;
- Dna. Bârcă Iuliana Cristina la data de 26.08.2022;
- Dna. Anca-Daniela Boagiu la data de 26.08.2022;
- Dl. Dancu Cătălin Radu la data de 05.09.2022;

Iar cu majoritate în aceeași sesiunea Adunarea Generala Ordinara a Acționarilor cu majoritate de voturi "pentru" și 0,08% voturi neexprimate de acționarul Societatea de Investiții Financiare Muntenia S.A., aproba prelungirea cu 2 (doua) luni a mandatelor de administrator provizorii a următoarelor persoane:

- Dl. George Florin Rotaru începând cu data de 20.09.2022 inclusiv, până la data de 19.01.2023 inclusiv;
- Dl. Mihăiță Ursu începând cu data de 21.09.2022 inclusiv, până la data de 20.01.2023 inclusiv;

De asemenea Adunarea Generala Ordinara a Acționarilor cu majoritate de voturi "pentru" și 0,08% voturi neexprimate de acționarul Societatea de Investiții Financiare Muntenia S.A., aproba prelungirea cu 2 (doua) luni a mandatelor de administrator provizorii a următoarelor persoane:

- Dna. Bârcă Iuliana Cristina de la data de 27.08.2022 inclusiv, până la data de 26.10.2022 inclusiv;
- Dna. Anca-Daniela Boagiu de la data de 27.08.2022 inclusiv, până la data de 26.10.2022 inclusiv;

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

- Dl. Dancu Cătălin Radu de la data de 06.09.2022 inclusiv, până la data de 05.11.2022 inclusiv;

Adunarea Generala Ordinara a Acționarilor, prin **Hotararea nr.18/25.10.2022**, în unanimitate, ia act de încetarea mandatelor de administrator provizorii a următoarelor persoane:

- mandatul Dlui. Marcu Mirel Alexandru la data de 09.11.2022;
- mandatul Dnei. Bârcă Iuliana Cristina la data de 26.10.2022
- mandatul Dnei. Anca-Daniela Boagiu la data de 26.10.2022;

Iar cu majoritate în aceeași sedință Adunarea Generala Ordinara a Acționarilor cu majoritate de voturi "pentru" și 0,08% voturi neexprimate de acționarul Societatea de Investiții Financiare Muntenia S.A., aproba prelungirea cu 4 (patru) luni cu posibilitate prelungirii, pentru motive temeinice până la 6 (șase) luni a următoarelor persoane:

- Dna. Bârcă Iuliana Cristina începând cu data de 27.10.2022, inclusiv, până la data de 26.02.2023 inclusiv;
- Dna. Anca-Daniela Boagiu începând cu data de 27.10.2022, inclusiv, până la data de 26.02.2023 inclusiv;

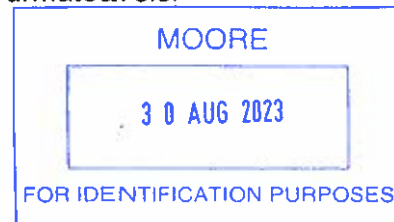
De asemenea în aceeași sedință Adunarea Generala Ordinara a Acționarilor cu majoritate de voturi "pentru" și 0,08% voturi neexprimate de acționarul Societatea de Investiții Financiare Muntenia S.A., aproba prelungirea cu 2 (doua) luni a mandatelor de administrator provizorii a următoarelor persoane:

- Dl. Marcu Mirel Alexandru de la data de 10.11.2022 inclusiv până la data de 09.01.2023 inclusiv;

Adunarea Generala Ordinara a Acționarilor, prin **Hotararea nr.20/09.11.2022**, cu majoritate de voturi "pentru" și 0,08% voturi "abținere", exprimate de acționarul Societatea de Investiții Financiare Muntenia S.A., aproba revocarea din funția de administrator provizoriu a domnului George Florin Rotaru începând cu data de 10.11.2022.

Iar cu majoritate în aceeași sedință Adunarea Generala Ordinara a Acționarilor cu majoritate de voturi "pentru" și 0,08% voturi "abținere", exprimate de acționarul Societatea de Investiții Financiare Muntenia S.A., aproba numirea cu 4 (patru) luni cu posibilitate prelungirii, pentru motive temeinice până la 6 (șase) luni a următoarelor persoane:

- Dna. Monica Săsărman începând cu data de 10.11.2022 inclusiv, până la data de 09.03.2023;
- Dl. Dancu Cătălin Radu începând cu data de 10.11.2022 inclusiv, până la data de 09.03.2023;

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara- IFRS

- Dl. Idolu Iulian Daniel începând cu data de 10.11.2022 inclusiv, până la data de 09.03.2023;

Astfel componența Consiliului de Administrație la 31 decembrie 2022 este următoarea:

- Dl. George Florin Rotaru;
- Dna. Anca-Daniela Boagiu;
- Dna Iuliana-Cristina Bârcă.
- Dl. Mihăiță Ursu;
- Dl. Dancu Cătălin Radu;
- Dl. Marcu Mirel Alexandru;
- Dl. Idolu Iulian Daniel;
- Dna. Monica Săsărman

2. CADRUL GENERAL DE DESFĂȘURARE A ACTIVITĂȚII.

Cu toate modificările relativ frecvente în componența Consiliului de Administrație, a fost menținut managementul executiv al companiei stabil, ce a determinat o stabilitate a implementării măsurilor operaționale în funcționarea companiei

În anul 2022, Compania TAROM și-a menținut organizarea funcțională nefiind modificări de fuziuni, divizări, insolvență, dar și activitatea de operare a curselor regulate interne/ externe și a curselor charter pe flota disponibilă în parcul de aeronave.

În conformitate Business Planul 2020-2029, Compania TAROM are în vedere ca obiectiv principal pentru anul 2022 aplicarea măsurilor necesare menținerii sustenabilității companiei, strategie ce presupune etape și măsuri succesive, graduale și dinamice, efectele lor fiind pe termen scurt, mediu și lung, oferind posibilitatea redresării.

Pentru anii 2020-2029 conform Business Planului, TAROM și-a propus să ofere un produs corespunzător și aeronavele potrivite pentru fiecare segment de piață în parte, optimizând astfel gradul de ocupare și obținerea unui venit mediu pe pasager care să permită menținerea unui trend pozitiv, care să creeze condițiile necesare pentru obținerea de profitabilitate pe toate segmentele de piață deservite de TAROM.
În conformitate cu măsurile de eficientizare pentru îmbunătățirea performanței companiei pentru următorii 10 ani menționate în Business Planul 2020-2029 întocmit împreună cu consultantul extern PricewaterhouseCoopers, care vizează analizele economice ce au arătat că este necesar un Ajutor de Stat acordat sub forma unui împrumut pentru menținerea în operare a unei întreprinderi aflate în dificultate într-o primă etapă, urmat de un Ajutor de Stat de Restructurare, dacă se va agreea în prealabil cu Comisia Europeană și asumat

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

de Tarom, Comisia Europeană în data de 24.08.2020 fiind notificată spre aprobare a Ajutorului de Stat de Restructurare.

Prin Hotărârea AGA nr.3/27.01.2022, Adunarea Generală a Acționarilor a aprobat: „**Planul de restructurare a companiei Tarom întocmit în vederea obținerii ajutorului de stat, înaintat prin nota nr. SG 363/19.01.2022, cu mențiunea ca potrivit Orientărilor privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate, Comisia Europeană are posibilitatea de a solicita modificarea sau amendarea planului de restructurare aprobat de către forurile decizionale interne urmând ca planul de restructurare să fie depus, în mod oficial și formal, doar în forma agreată de Comisie**”

Măsurile de eficientizare a activității companiei TAROM în anul 2022 au în vedere Planul de Restructurare a companiei comunicat Comisiei Europene și vizează, în principal, următoarele demersuri:

➤ Continuarea procesului de reînnoire a flotei, proces pentru care s-au demarat următoarele acțiuni:

○ În luna aprilie 2022 s-a anunțat pe site-ul TAROM intenția de vânzare a 4 aeronave proprietate, BOEING 737/300. Acțiune care s-a finalizat în septembrie 2022 prin emiterea documentelor de Bill of Sale;

○ În luna iulie 2022 s-a demarat procedura pentru achiziția în leasing operațional a patru aeronave Boeing 737 MAX;

○ În august 2022 s-a demarat o nouă procedură pentru achiziția în leasing operațional și/sau financiar a minim unu sau maxim doua aeronave Boeing 737 MAX (din cele patru anunțate prin procedura demarată în luna iulie);

➤ S-a demarat proiectul de analiză pentru determinarea valorii regionale a Companiei TAROM în vederea maximizării potențialului companiei pe piețele din regiune;

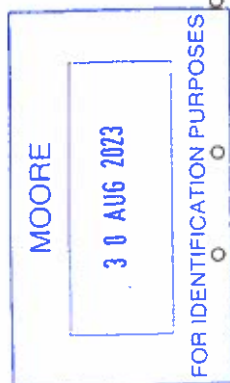
➤ A fost demarată acțiunea pentru evaluarea participațiilor TAROM în vederea vânzării;

➤ De asemenea, încă o acțiune ce fost demarată este evaluarea clădirii administrative CorpF în scop de închiriere;

➤ Procesul de eficientizare a rutelor Tarom

○ A fost efectuat un proces de raționalizare a rutelor, inclusiv o evaluare a performanței rutei și a impactului asupra veniturilor/costurilor, precum și luarea în considerare a situației curente generate de pandemia cu COVID-19, pentru a determina și implementa măsuri de eficiență operațională, adaptate la specificul fiecărei rute. Procesul a luat în considerare următoarele:

○ Pe baza analizei performanței istorice a fiecărei rute (LF per zi, săptămână și lună), precum și contextul global pandemic și noua capacitate, este recomandat un număr optim de zboruri pentru perioada următoare, numărul propus de zboruri reflectă evoluția reală a

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

pieței în situația pandemiei cu COVID-19. În continuare, se prevede ca numărul de zboruri să crească în anul 2023 față de 2022 cu 16,22 %, iar în anul 2024 să rămână constant.

- Alocarea aeronavelor care operează fiecare rută a fost optimizată pentru a maximiza LF și pentru obținerea de profituri - vor fi utilizate doar două tipuri de aeronave pe rută. O alocare a aeronavei pe rută a fost stabilită pe baza intrării/ieșirii treptate a aeronavelor în flotă; precum și pe baza caracteristicilor destinațiilor și obiectivelor de creștere.
- A fost stabilit un număr țintă realist de pasageri, prognozat pe baza creșterii pieței și a cotelor de piață curente ale Tarom pe fiecare rută.
- vânzări la bord – externalizarea completă a acestui serviciu, lăsând furnizorul responsabil de efectuarea de vânzări. În schimb, Tarom va primi un procent de vânzări. În vederea furnizării de servicii de catering la bordul aeronavelor TAROM începând cu data de 01.01.2023, C.N.T.A.R. TAROM S.A. a organizat o procedură de atribuire a unui contract de parteneriat privind vânzarea cu amănuntul la bordul aeronavelor Tarom, furnizarea unor servicii de catering și furnizarea de servicii de handling pentru catering, C.N.T.A.R. TAROM S.A., prin „licitație deschisă”, în conformitate cu prevederile Normelor interne privind atribuirea și încheierea contractelor de parteneriat, pentru partea care vizează vânzarea cu amănuntul a unor produse alimentare și nealimentare la bordul aeronavelor operate de către TAROM, și cu prevederile Regulamentului privind încheierea contractelor de achiziție de produse, servicii sau lucrări TAROM pentru partea care vizează achizițiile serviciilor de catering la bord și cele de handling aferente celor de catering. C.N.T.A.R. TAROM S.A. se află în proces de negociere a clauzelor contractuale cu operatorul economic care a fost declarat câștigător în urma evaluării ofertelor depuse în cadrul procedurii de „licitație deschisă” menționată anterior;

Restructurarea personalului companiei a început în anul 2020 ca urmare a derulării programului de plecări voluntare. De asemenea, în cadrul procesului de reorganizare și restructurare a avut loc evaluarea și testarea personalului care a început la sfârșitul lunii ianuarie 2022. Prin programul de plecări voluntare, în anul 2022 au fost acceptați un număr de 12 salariați al caror contract individual de muncă a încetat prin acordul părților: 5 angajați până la 31.12.2022 și 7 angajați în perioada 01.01.2023 - 01.03.2023. Ca urmare a derulării programului de plecări voluntare început în anul 2020 au plecat din companie până la 31.12.2022 un număr de 231 salariați.

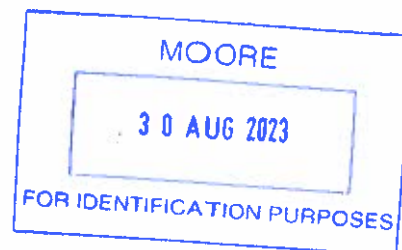
Plan de punere în aplicare a măsurilor de eficientizare

1. Recepția de aeronave BOEING 737 MAX , precum și ieșirea treptată din flotă a aeronavelor proprii;

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

2. Optimizarea comercială – operarea conform planului de rute optimizate;
 - 2.1. Venituri auxiliare prin finalizarea renegocierilor pentru serviciile de catering și vânzarea produselor la bord. Stabilirea prețurilor și a veniturilor. Implementarea instrumentelor/ procedurilor adecvate/ instruirea angajaților pentru a asigura implementarea veniturilor auxiliare;
 - 2.2. Închiderea agențiilor interne și a agențiilor externe și restructurarea personalului;
 - 2.3. Acțiuni de marketing și comunicare prin implementarea acțiunilor de marketing;
 - 2.4. Implementarea campaniilor de comunicare;
 - 2.5. Punerea în aplicare a NDC (new distribution capability).
3. Organizare eficientă:
 - 3.1. Restructurarea personalului;
 - 3.2. Externalizarea diviziei tehnice.
4. Optimizarea costurilor
 - 4.1. Reducerea costurilor de combustibil: Implementarea sistemului de gestionare a combustibilului; Configurare completă a echipei FEI; Punerea în aplicare a măsurilor privind eficiența consumului de combustibil; Lansarea licitației pentru renegocierea contractelor privind combustibilul;
 - 4.2. Reducerea costurilor de handling: Lansarea licitației pentru renegocierea contractelor de handling la sol la nivel mondial; Restructurarea personalului după punerea în aplicare a măsurilor de automatizare a aeroportului;
 - 4.3. Mutarea angajaților într-o nouă clădire și închirierea clădirii administrative.

În temeiul Orientărilor Comisiei privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor, statele membre pot să sprijine întreprinderile aflate în dificultate, cu condiția, în special, ca măsurile de sprijin public să fie limitate în timp ca amploare și să contribuie la realizarea unui obiectiv de interes comun. Ajutorul pentru salvare poate fi acordat pentru o perioadă de maximum șase luni, timp în care compania să găsească soluții de ieșire din situația de criză. În cazul de față, Comisia a luat în considerare următoarele elemente: împrumutul va acoperi numai lichiditățile de care TAROM a dovedit că are nevoie pentru următoarele șase luni, iar România va efectua o monitorizare strictă a modului în care sunt utilizate fondurile; de asemenea România s-a angajat să asigure faptul că, după șase luni, împrumutul va fi rambursat integral; în caz contrar TAROM va trebui să prezinte un plan de lichidare sau să efectueze o restructurare cuprinzătoare pentru a deveni viabilă pe termen lung. Comisia va trebui să evalueze și să aprobe această eventuală restructurare.

Din cauza situației financiare a Companiei TAROM a fost promovat și aprobat Memorandumul Guvernului Nr. 40090/06.11.2020 cu tema *Acordarea unui ajutor de stat individual de*

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN.2022

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara- IFRS

*restructurare Societății Comerciale „Compania națională de transporturi aeriene romane – TAROM” S.A., în vederea restabilirii viabilității companiei pe termen lung. Totodată, urmare a aprobării memorandumului Ministerul Transporturilor și Infrastructurii în calitate de administrator pentru Ajutorul de Stat a notificat Comisia Europeana privind acordarea unui Ajutor de Stat de Restructurare în valoare totală de **923.622.800 lei (aproximativ 190,8 milioane euro)** defalcat după cum urmează:*

- *176 milioane lei (aproximativ 36,7 milioane euro), valoarea ajutorului de salvare transformat în ajutor de restructurare;*
- *160.237.100 lei (aproximativ 33,1 milioane euro) – restructurarea financiară, sumă necesară pentru acoperirea potențialului deficit de lichidități, pentru a fi utilizați exclusiv în situația în care TAROM nu reusește eliminarea deficitului de lichidități prin amânarea unor plăți către furnizori;*
- *587.761.000 lei (aproximativ 121 milioane euro) - costul implementării măsurilor de restructurare.*

Acordarea acestui ajutor va permite companiei Tarom acoperirea cheltuielilor considerabile, generate de procesul de restructurare. Ajutorul de stat de restructurare va include și ajutorul de salvare acordat în primul pas.

Guvernul a aprobat, în data de 16.01.2020 printr-un memorandum (nr. 50106/06.01.2020) un Ajutor de Stat de Salvare de Urgență pentru Tarom, alocat printr-un împrumut din Trezorerie, în valoare totală de 199.052,00 mii lei. **Comisia Europeană a aprobat în data de 24.02.2020, în conformitate cu normele Uniunii Europene privind ajutoarele de stat, planul României de a acorda un împrumut temporar în valoare de aproximativ 36.657 mii euro (echivalent 175.952,00 mii lei) companiei TAROM.**

Pentru acordarea acestui împrumut s-a emis **Ordonanța de Urgența a Guvernului nr. 12/2020 privind instituirea cadrului legal pentru acordarea unor ajutoare de stat individuale de salvare**, iar în temeiul prevederilor art. 4. alin.(1) s-a elaborat **Convenția de împrumut 602370/14606/ 2731/ 2020 între Ministerul Finanțelor Publice, Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor și Compania Nationala de Transporturi Aeriene Romane-TAROM S.A.**, conform art. 1 (2) „Ajutorul de stat individual pentru salvarea Companiei Naționale de Transporturi Aeriene Romane-TAROM S.A.este instituit pentru o perioada de 6 luni de la momentul acordarii acestuia, respectiv data creditarii contului prevăzut la art. 2 alin. (3) și se acorda în scopul acoperirii cheltuielilor minime de susținere a activităților Companiei.”, iar prin încheierea **Actului adițional nr. 2** se prelungeste perioada de acordare a împrumutului cu încă 6 luni și a **Actului adițional nr. 3 Art.1** „Perioada de acordare a împrumutului prevăzută la art. 1 din Actul Adițional nr. 2 la Convenția de Împrumut se

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS
prelungeste cu încă 6 luni, până la data de 31 august 2022”, și în continuare prin Actul Adițional nr.4 și Actul Adițional nr. 5, perioada de acordare a împrumutului s-a prelungit până la 31 august 2023, “dar nu mai mult de data aprobării de către Comisia Europeană a planului de restructurare a Companiei Naționale de Transporturi Aeriene Române-TAROM S.A.” Au fost depuse de asemenea documentele la M.T.I. în vederea aprobării încheierii Actului Adițional nr. 6, pentru prelungirea perioadei de acordare a împrumutului cu încă 6 luni, dar nu mai mult de data aprobării de către Comisia Europeană a planului de restructurare.

Tarom a accesat creditul de salvare acordat, începând cu 29.04.2020 pentru plăți către furnizori până la data de 28.08.2020.

De asemenea, prin Hotărârea Guvernului nr. 1096/2020 pentru aprobarea condițiilor de acordare a garanției de stat în favoarea Societății „Compania națională de transporturi aeriene române - TAROM” - S.A. , pentru compensarea pierderilor economice suferite în contextul pandemiei de COVID-19 au fost stabilite termenii și condițiile financiare ale împrumutului prevăzut în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 139/2020, din 19 august 2020, Art. 1.- (1) Se autorizează Ministerul Finanțelor Publice să garanteze, în numele și contul statului, la solicitarea Societății "Compania Națională de Transporturi Aeriene Române - TAROM" - S.A., denumită în continuare TAROM sau beneficiar, un împrumut contractat de beneficiar în limita sumei de 312.744.200 lei, pe o perioadă de până la 6 ani, cu titlu de ajutor de stat modificată și completată Ordonanța de urgență nr. 167/2020 privind acordarea a unui ajutor de stat individual pentru TAROM pentru acoperirea pierderilor generate de pandemia de COVID-19, precum și de măsurile adoptate de statele europene pentru limitarea răspândirii noului tip de coronavirus SARS-CoV-2. Comisia Europeană a aprobat, în temeiul normelor UE privind ajutoarele de stat, o garanție pentru împrumuturi de până la aproximativ 19,3 milioane de euro (aproximativ 94 de milioane de RON) în favoarea companiei TAROM.

Prin această măsură s-a urmărit despăgubirea companiei TAROM pentru pierderile cauzate în mod direct de pandemia de coronavirus și de restricțiile de călătorie impuse de România și de alte țări de destinație pentru a limita răspândirea virusului în perioada cuprinsă între 16 martie 2020 și 30 iunie 2020. Aceste restricții au forțat Tarom să anuleze majoritatea zborurilor sale regulate și a cauzat pierderi majore în ceea ce privește cifra de afaceri.

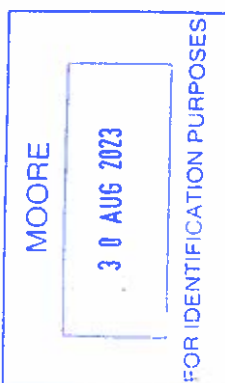
Împrumutul are ca obiectiv acoperirea într-o mica măsură a obligațiilor societății acumulate în perioada stării de urgență și a stării de alerta.

Compania TAROM a accesat împrumutul în 27.12.2020, acesta fiind contractat prin Banca Transilvania, iar până la 31.12.2020, având obligații restante foarte mari, a fost necesară acoperirea cel puțin parțială a acestora, iar o parte din creditul acordat a fost utilizat în două tranșe în anul 2020, iar în anul 2021 au fost acoperite plăți restante ale facturilor prin alte două tranșe.

De asemenea, TAROM împreună cu un consultant extern a elaborat documentația necesară (depusă la Comisia Europeană) în vederea obținerii ajutorului de COVID 19, necesar compensării pierderii rezultată în perioada cuprinsă între 1 iulie 2020 și 31 decembrie 2020 din cauza pandemiei. Prin această măsură s-a urmărit despăgubirea Companiei TAROM pentru pierderile cauzate în mod direct de pandemia de coronavirus și de restricțiile de călătorie impuse de România și de alte țări în vederea limitării răspândirii virusului.

Având în vedere faptul că prima formă de ajutor acordat în conformitate cu prevederile *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 139/2020* a constat într-un împrumut cu garanția statului și pentru care Compania TAROM a garantat în favoarea statului aeronavele aflate în proprietate, s-a impus acordarea diferenței de ajutor pentru despăgubirea COVID-19 pentru perioada iulie-decembrie 2020 sub formă de capitalizare, TAROM nemaivând active semnificative pe care să le gajeze pentru acest împrumut.

C.N.T.A.R. TAROM S.A. a beneficiat la finele lunii iunie de un ajutor în conformitate cu prevederile **O.G. 45/1997** aprobată prin **Legea 136/1998** și cu **HG 1453/2006**, aprobate prin **Legea nr. 317/2021** a bugetului de stat pe anul 2022 conform **Art. 36. - (2) Din suma prevăzută în bugetul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii la capitolul 84.01 "Transporturi", titlul 72 "Active financiare", articolul 72.01 "Active financiare", alineatul 72.01.01 "Participare la capitalul social al societăților comerciale", suma de 10.000 mii lei se utilizează pentru majorarea, în condițiile legii, a contribuției statului la capitalul social al Societății Comerciale "Compania Națională de Transporturi Aeriene Române - TAROM" - S.A. Societatea va utiliza suma pentru acoperirea pagubelor suferite ca urmare a pandemiei de COVID-19, cu respectarea reglementărilor în domeniul ajutorului de stat.**

- Ajutorul de stat a fost aprobat prin Decizia Comisiei Europene nr. C(2022) 2934 /29.04.2022 în valoare totală de **1.908.872 EUR** echivalent **10.000.000 lei (curs de schimb 1 eur=5.2387 lei)**.
- **În data de 22.06.2022 a fost virată în contul deschis de TAROM, valoarea de 9.000.000 lei (echivalent 1.717.983,47 eur)** din bugetul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, cu respectarea condițiilor specificate în OMTI nr.469/05.05.2022 și al OMFP 65/1712/2016, urmând ca diferența de 10% să fie virată către TAROM după rectificarea bugetară (**1.000.000 lei**).

Compania TAROM a accesat despăgubirea acordată în data de 04.07.2022 utilizând-o în principal pentru obligațiile restante pentru plata facturilor către furnizorii de servicii de închiriere aeronave și achiziție de petrol și alte servicii aeroportuare.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară- IFRS

Tarom a solicitat realocarea sumei pentru întregirea despăgubirii prin suplimentare a prevederilor bugetare pe anul 2022 cu valoarea de **1.000.000 lei (echivalent 190.888,53 eur * 5,2387 lei)**.

- În data de 28.12.2022 a fost virată în contul deschis de TAROM, valoarea de 439.155 lei din bugetul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, cu respectarea condițiilor specificate în OMTI nr.469/05.05.2022 și OMFP 65/1712/2016.

Compania TAROM a accesat despăgubirea acordată în data de 28.12.2022 utilizând-o în întregime pentru obligațiile restante pentru plata facturilor către furnizorul CNAB.

3. PREZENTAREA REZULTATELOR ACTIVITĂȚII

Activitatea de exploatare este în continuare afectată datorită obligațiilor acumulate și a unei ponderi mai ridicate a cheltuielilor fixe aferente flotei, sunt elemente care afectează în sens negativ activitatea de finanțare a companiei. La 31.12.2022 capitalurile proprii sunt negative în valoare de -425,62 mil lei.

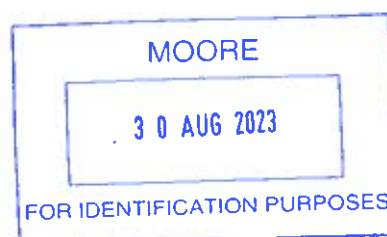
În aceste condiții, sunt necesare surse suplimentare de finanțare, credite, împrumuturi, care necesită garanții reale ale acționarilor. Necesarul de finanțare în anul 2022 a fost acoperit într-o mică măsură de Ajutorul de stat ce a fost aprobat prin Decizia Comisiei Europene nr. C(2022) 2934 /29.04.2022 în valoare de **1.908.872 EUR**. Angajarea de alte împrumuturi devine extrem de dificilă datorită activității scăzute pentru active libere de sarcini, sens în care acțiunile, părțile sociale deținute de TAROM constituie garanții suplimentare față de furnizorul CNAB, unde Compania a acumulat obligații scadente și pentru care Compania a depus garanții suplimentare, constând în ipoteca asupra titlurilor de participare, imobilizări corporale- cladiri și aeronave.

Având în vedere riscurile asupra activelor depuse garanții în favoarea MFP, societatea a propus prin adresa nr SG 73/08.01.2021 înaintată către Ministerul Transporturilor și Infrastructurii includerea în Bugetul de Stat a unor sume necesare finanțării așa cum s-a prevăzut în Business Planul de acordare a unui ajutor de restructurare, depus la Comisia Europeană.

3.1. Realizarea indicatorilor fizici specifici obiectului de activitate în anul 2022.

Principalii indicatorii fizici specifici activității S.C. C.N. T.A.R. TAROM S.A. sunt următorii:

- Număr curse (regulate și charter);
- Număr pasageri (curse interne, curse externe, în regim cod share);
- Ore bloc;
- RPK (Km mii.);
- ASK (Km mii.);
- Load factor (%);

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară- IFRS

Realizarea indicatorilor fizici în anul 2022 comparativ cu anul 2021, precum și comparativ cu planificatul in bugetul aprobat pe anul 2022 se prezintă astfel pe activități :

Curse regulate si charter:

Nr. crt.	Indicatori fizici	Realizat 2021	Buget 2022	Realizat 2022	Realizat 2022/ Realizat 2021 (%)	Realizat 2022/ Buget 2022 (%)
1.	Nr.curse	9.426	12.835	12.537	133,00	97,68
2.	Ore bloc	39.527,49	50.640,72	49.035,34	124,05	96,83
3.	Pasageri TAROM (nr.)	1.522.469	2.216.225	2.279.242	149,71	102,84
4.	Pasageri code-share(nr.)	37.183	48.307	42.673	114,76	88,34
5.	Pasageri total(nr.)	1.559.652	2.264.532	2.321.915	148,87	102,53
6.	RPK (Km mii.)	1.782.947,25	2.573.994,29	2.427.032,23	136,12	94,29
7.	ASK (Km mii.)	2.500.764,93	3.276.877,16	2.951.561,46	118,03	90,07
8.	Load factor (%)	71,30%	78,55%	82,23%	-	-

Curse regulate:

Nr. crt.	Indicatori fizici	Realizat 2021	Buget 2022	Realizat 2022	Realizat 2022/ Realizat 2021 (%)	Realizat 2022/ Buget 2022 (%)
1.	Nr.curse	7.946	10.997	11.742	147,77	106,77
2.	Ore bloc	29.386,65	40.220,92	43.726,68	148,80	108,72
3.	Pasageri TAROM (nr.)	1.094.239	1.695.863	1.994.387	182,26	117,60
4.	Pasageri code-share(nr.)	37.183	48.307	42.673	114,76	88,34
5.	Pasageri total (nr.)	1.131.422	1.744.170	2.037.060	180,04	116,79
6.	RPK (Km mii.)	1.073.905,49	1.736.396,98	2.036.143,18	189,60	117,26
7.	ASK (Km mii.)	1.587.594,83	2.346.213,49	2.461.376,89	155,04	104,91
8.	Load factor (%)	67,64%	74,01%	82,72%	-	-

Curse charter pasageri:

Nr. crt.	Indicatori fizici	Realizat 2021	Buget 2022	Realizat 2022	Realizat 2022/ Realizat 2021 (%)	Realizat 2022/ Buget 2022 (%)
1.	Nr.curse	1.479	1.838	795	53,75%	43,25%
2.	Ore bloc	10.114,34	10.419,80	5.308,66	52,49%	50,95%
3.	Pasageri transportați (nr.)	428.230	520.362	284.855	66,52%	54,74%

Curse charter marfa:

Nr. crt.	Indicatori fizici	Realizat 2021	Buget 2022	Realizat 2022	Realizat 2022/ Realizat 2021 (%)	Realizat 2022/ Buget 2022 (%)
1.	Nr.curse	1	0	0	-	-
2.	Ore bloc	26.50	0	0	-	-

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

Din analiza indicatorilor pe total activitate pentru anul 2022 se observă o scădere a numărului de curse față de buget cu 2,32%, o scădere a numărului de ore de zbor cu 3,17% față de buget, o creștere a numărului de pasageri transportați față de planificatul din buget cu 2,84% și o creștere cu 49,71% față de numărul de pasageri transportați în anul 2021.

Load factorul realizat pe anul 2022 (82,23%) este mai mare cu 3,68 puncte procentuale față de cel planificat (78,55%) și cu 10,93 puncte procentuale mai mult comparativ cu cel realizat în anul 2021 (71,30%).

Activitatea de curse regulate este constituită pe baza programului de operare al curselor regulate interne și externe. Numărul de curse regulate interne și externe realizate este mai mare în anul 2022 față de 2021 cu 47,77% și mai mare decât cel din buget cu 6,77%, iar numărul de ore de zbor realizat este mai mare decât cel bugetat cu 8,72%. Pe curse regulate au fost transportați în anul 2022 un număr total de pasageri mai mare cu 82,26% față de cel din anul 2021 și mai mare decât cel planificat în buget cu 17,60%. Load factorul realizat pe anul 2022 (82,72%) este mai mare cu 8,71 puncte procentuale față de cel planificat (74,01%) și cu 15,08 puncte procentuale mai mult comparativ cu cel realizat în anul 2021 (67,64%).

TAROM deservește piața de **curse charter** prin intermediul programului său de zbor stabilit în completarea programului de curse regulate. Această piață cunoaște un sezon complementar față de principalele piețe de afaceri și este considerat un venit esențial ce îmbunătățește rezultatele generale ale companiei. Prin specificul lor, cursele charter efectuate de Compania TAROM au fost oferite partenerilor români și externi la întreaga capacitate a avionului.

Tinând cont că există o concurență puternică pe piața de charter și că aceste curse se realizează în funcție de disponibilitatea aeronavelor în completarea programului de zboruri regulate, numărul de zboruri charter pasageri realizate în anul 2022 (795 curse) a fost inferior celui realizat în anul 2021 (1479 curse), an în care pandemia de COVID-19 a declanșat la nivel mondial o reorganizare a structurilor din domeniul aviației civile, aducând schimbări majore în ceea ce privește direcția comercială, componența flotei și stabilirea programelor de operare pentru toți operatorii importanți de pe piață.

În vara anului 2022, Compania TAROM a efectuat curse charter pentru partenerii, agenții de turism Tour Operatoare și a altor parteneri/beneficiari variați, dar și lanțuri/serii repetitive de curse charter precum și rute ad-hoc (repatriere Grecia, Spania, Cipru, Israel) atât pe destinații interne cât și pe destinații externe cu operare:

- având ca aeroporturi de plecare din România, enumerând dar fără a ne limita la: București (Otopeni), Iași, Suceava, Bacău, Baia Mare, Oradea, Cluj, Timișoara, Craiova, Sibiu, Târgu Mureș,
- către aeroporturi din țări de destinație, enumerând dar fără a ne limita la:

MOORE

30 AUG 2023

IDENTIFICATION PURPOSE

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară- IFRS

- Turcia: Antalya, Bodrum, Dalaman;
- Grecia: Rhodos, Herakllion, Chania, Corfu, Kos, Skiathos, Zakinthos;
- Egipt: Hurghada, Sharm-El Sheik, Luxor;
- Finlanda: Rovaniemi;
- Madeira, Olanda, Kenya, Zanzibar etc.

Numărul de zboruri charter de pasageri realizate în 2022 (795 curse) este mai mic față de cel realizat în anul 2021 (1479 curse), cu 46,25%. În scădere este și indicatorul ore bloc realizat în 2022 pe acest tip de curse, cu 47,51% față de 2021. Numărul de pasageri transportați pe cursele charter de pasageri în anul 2022 este mai mic decât cel realizat în anul 2021 cu 33,48%.

În anul 2022 nu s-a efectuat nicio cursă charter marfă, comparativ cu anul 2021 când s-a planificat și realizat o cursă charter marfa (zbor umanitar Republica Vietnam)

a. Realizarea indicatorilor economico-financiari specifici obiectului de activitate

Realizarea principalilor indicatori cuprinși în Bugetul de venituri și cheltuieli în anul 2022, întocmit în conformitate cu Ordinul Ministrului Finantelor Publice nr. 3818/2019 privind aprobarea formatului și structurii bugetului de venituri și cheltuieli, precum și a anexelor de fundamentare a acestuia și a Ordinulul Ministrului Finanțelor Publice nr. 2844/2016 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară, și situațiile sunt prezentate în anexele de execuție a bugetului în conformitate cu indicatorii bugetați.

➤ **Bugetul de venituri și cheltuieli pe anul 2022- Execuția bugetară an 2022 –Anexa nr.1 (pag. 66-67 în prezentul raport);**

➤ **Detalierea indicatorilor economico-financiari prevăzuți în bugetul de venituri și cheltuieli - Execuția bugetară an 2022 –Anexa nr.2 (pag. 68-74 în prezentul raport);**

În legătură cu indicatorii economico-financiari, sunt de menționat următoarele aspecte:

- **VENITURILE DIN EXPLOATARE** - se realizează în special din veniturile din activitatea de transport, acestea prezentându-se astfel:

mii lei

Nr. crt.	Indicatori financiari	An 2021 Realizat	An 2022 Buget	An 2022 Realizat	An 2022 Realizat/ An 2021 Realizat (%)	An 2022 Realizat/ An 2022 Buget (%)
0	1	2	3	4	5=4/2	6=4/3
1.	Venituri din transport pax curse reg.	422.612,69	698.222,15	906.560,68	214,51	129,84
2.	Venituri din transport marfă curse reg.	5.011,77	4.190,12	6.663,39	132,95	159,03
3.	Venituri din transport pax	221.048,19	232.091,00	175.482,16	79,39	75,61

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

	course charter					
4.	Venituri din transport marfa course charter	888,58	0,00	2,03	0,23	-
5.	Venituri din poștă	2.844,86	3.398,83	2.818,10	99,06	82,91
6.	Venituri din excedent de bagaje	6.676,00	3.918,89	13.987,54	209,52	356,93
7.	Venituri din transport pasageri - ancillary	2.392,96	30.972,05	3.622,75	151,39	11,70
	TOTAL	661.475,05	972.793,04	1.109.136,65	167,68	114,02

➤ **Veniturile din traficul extern și intern de transport aerian pasageri pe curse regulate**

(inclusiv operările code share) au fost realizate în sumă de 924.170,97 mii lei și includ și veniturile din taxa YQ în sumă de 103.828,37 mii lei, veniturile din excedent de bagaj în sumă de 13.987,54 mii lei și veniturile din transport pasageri ancillary. **Veniturile din transport pasageri – ancillary** realizate în anul 2022 au fost în valoare de 3.622,75 mii lei. În anul 2022 veniturile realizate din transport pasageri pe curse regulate interne și externe sunt peste nivelul bugetat cu 26,06% (191.057,88 mii lei). Veniturile din activitatea de transport pasageri curse regulate au înregistrat o creștere cu 114,09% peste valoarea realizată în anul precedent.

➤ **Veniturile din cursele charter pasageri** realizate în anul 2022 au fost mai mici, sub valoarea bugetată, cu 24,39% (56.608,84 mii lei).

➤ **Veniturile din transport marfă curse regulate și veniturile din transport posta** realizate în anul 2022 au fost mai mari decât realizatul din anul 2021 cu 20,68% și mai mari decât planificatul pentru anul 2022 cu 24,94%.

Din totalul veniturilor din exploatare realizate în anul 2022, un procent de 6,18% îl reprezintă alte venituri (venituri din taxe handling cargo, venituri din asistență tehnică, venituri din tariful de serviciu, venituri din documente prescrise, alte venituri din exploatare). În anul 2022 acestea au fost mai mari decât cele realizate în 2021 cu 15,31%.

- **VENITURI FINANCIARE** – se realizează în special din diferențele de curs valutar favorabile, din dobânzi, din participații și din sconturi obținute.

mii lei

Nr. crt.	Indicatori financiari	An 2021 Realizat	An 2022 Buget	An 2022 Realizat	An 2022 Realizat/ An 2021 Realizat (%)	An 2022 Realizat/ An 2022 Buget (%)
0	1	2	3	4	5=4/2	6=4/3
1.	Venituri din acțiuni deținute GLOBE GROUND	0,00	0,00	911,78	-	-
2.	Venituri din acțiuni deținute DNATA CATERING	0,00	0,00	0,00	-	-
3.	Venituri din participații RFS	361,03	0,00	0,00	-	-
4.	Venituri din diferențe de curs valutar	103.441,93	108.847,93	287.946,55	278,37	264,54

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara- IFRS

5.	Venituri din dobânzi	35,87	75,87	163,83	456,73	215,94
6.	Venituri din sconturi obținute	350,08	349,72	128,68	36,76	36,80
7.	Alte venituri financiare	22.242,98	22.278,87	0,04	0,00	0,00
	TOTAL	126.431,89	131.552,39	289.150,88	228,70	219,80

➤ Veniturile din diferențele de curs favorabile sunt aferente evoluției raportului EUR/USD și alte devize, precum și evoluției RON/devize.

mii lei

Nr. crt.	Indicatori financiari	An 2021 Realizat	An 2022 Buget	An 2022 Realizat	An 2022 Realizat/ An 2021 Realizat (%)	An 2022 Realizat/ An 2022 Buget (%)
0	1	2	3	4	5=4/2	6=4/3
1.	VENITURI EXPLOATARE	724.875,69	1.046.580,35	1.182.242,51	163,10	112,96
2.	VENITURI FINANCIARE	126.431,89	131.552,39	289.150,88	228,70	219,80
	TOTAL	851.307,58	1.178.132,74	1.471.393,39	172,84	124,89

Veniturile totale realizate in anul 2022 sunt mai mari decat veniturile realizate în anul 2021 cu 72,84% și, respectiv, mai mari decat cele planificate pentru 2022 cu 24,89%.

- **CHELTUIELI DIN EXPLOATARE** – au fost realizate la nivelul planului de zbor operat, influențate fiind de tipurile de aeronave utilizate, de prețurile piețelor în care s-a operat și, nu în ultimul rând, de evoluția cursului de schimb valutar.

Cheltuielile din exploatare realizate în anul 2022, în sumă de 1.377.313,69 mii lei, sunt mai mari cu 16,06% față de cheltuielile din exploatare planificate în buget pentru aceeași perioadă.

mii lei

Nr. crt.		An 2021 Realizat IFRS	An 2022 Buget IFRS	An 2022 Realizat IFRS	An 2022 Realizat/ An 2021 Realizat (%)	An 2022 Realizat/ An 2022 Buget (%)
0	1	2	3	4	5=4/2	6=4/3
1.	Cheltuieli cu combustibilul	197.772,41	279.788,48	446.427,27	225,73	159,56
2.	Cheltuieli cu mat. Cons.întreț. și reparaț.	62.696,27	79.659,17	43.134,63	68,80	54,15
3.	Cheltuieli cu serviciile trafic, din care:	185.392,87	248.790,09	250.806,85	135,28	100,81
	<i>Handing</i>	76.227,88	100.182,25	98.564,54	129,30	98,39
	<i>Survol</i>	61.486,78	86.710,79	87.446,28	142,22	100,85
	<i>Aterizare/decolare</i>	46.583,21	60.292,61	62.446,26	134,05	103,57
	<i>Alte servicii de trafic</i>	1.095,00	1.604,44	2.349,77	214,59	146,45
4.	Comisioane acordate pt vânzarea biletelor	15.485,24	19.889,36	37.287,46	240,79	187,47
5.	Cheltuieli de transport și deplasare	28.329,07	36.378,89	32.985,09	116,44	90,67
6.	Alte cheltuieli privind prestațiile externe, din care:	72.541,45	130.623,11	126.061,23	173,78	96,51
	<i>Cheltuieli cu asigurările</i>	9.666,86	12.941,57	12.555,58	129,88	97,02

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara - IFRS

	Cheltuieli cu chiriile	2.482,12	29.408,63	17.778,17	716,25	60,45
	Chelt. protocol, reclamă, publicitate	311,52	4.080,00	1.823,19	585,26	44,69
	Chelt.cu poșta, telecom.și sist. oper.	60.080,95	84.192,91	93.904,29	156,30	111,53
7.	Cheltuieli cu personalul	133.417,79	188.097,71	148.496,48	111,30	78,95
8.	Cheltuieli cu proviz. constit. pt. pensionari și litigii cu salariații	2.513,96	2.755,67	1.625,85	64,67	59,00
9.	Cheltuieli de exploatare cu amortiz. Proviz. și ajustările.	203.779,82	219.390,74	255.494,87	125,38	116,46
10.	Cheltuieli rezultate din impozitul pe profit amânat	-15.608,17	0,00	-10.217,07	65,46	-
11.	Alte cheltuieli de exploatare	93.763,64	-18.648,81	45.211,03	48,22	-
	TOTAL	980.084,35	1.186.724,41	1.377.313,69	140,53	116,06

Cheltuielile din exploatare realizate în 2022 se compun în principal din:

- **Cheltuielile cu combustibilul** - sunt mai mari decât nivelul anului precedent cu 125,73% din cauza creșterii prețului petrolului în primul rand și datorită măririi consumului de combustibil ca urmare a creșterii numărului de curse comparativ cu anul 2021. Cheltuielile cu combustibilul sunt mai mari cu 59,56% decât valoarea planificată în bugetul pentru anul 2022. Astfel costul mediu realizat pe anul 2022 este de 1.203 USD/tonă, față de anul 2021 când a fost în valoare de 725 USD/tonă și față de nivelul estimat în bugetul pe anul 2022 la valoarea de 790 USD/tonă.
Din punct de vedere cantitativ, în 2021 s-au consumat 64,91mii tone, iar în 2022 s-au consumat 78,48 mii tone. Ponderea cheltuielilor cu combustibilul în total cheltuieli de exploatare în anul 2022 este semnificativă, reprezentând 32,41% .
- **Cheltuielile cu materialele consumabile, întreținere și reparații** sunt mai mici decât cele estimate în bugetul pentru anul 2022 cu 45,85% și mai mici cu 31,20% față de cele realizate în anul 2021.
- **Cheltuielile cu serviciile de trafic**, în anul 2022 sunt aproximativ egale cu cele prevăzute în buget și mai mari decât nivelul realizat în anul 2021 cu 35,28%.
- **Cheltuielile cu comisioanele acordate la vânzare agenților:** nivelul acestora este mai mare cu 140,79% decât nivelul realizat în anul anterior și sunt mai mari cu 87,47% decât valoarea prognozată pentru anul 2022 în buget.
- **Cheltuielile de transport și deplasare** sunt mai mari decât cele realizate în anul 2021 cu 16,44% datorită, în principal, a creșterii cheltuielilor cu diurna, ca urmare a creșterii numărului de curse, și sunt mai mici cu 9,33% față de valoarea prognozată în bugetul pentru anul 2022.
- **Cheltuielile cu asigurările** sunt mai mici decât valorile bugetate cu 2,98% și cu 29,88% mai mari decât valorile realizate în anul anterior.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara- IFRS

- **Cheltuielile cu chirile**, sunt mai mici decât valorile planificate în bugetul 2022 cu 39,55% și sunt cu 616,25% mai mari decât cele realizate în anul precedent pentru aceeași perioadă din cauza creșterii, în principal, a cheltuielilor cu chirii motoare și componente.
- **Cheltuielile cu reclamă și publicitate, protocol** sunt mai mici decât valorile estimate în bugetul 2022 și mai mari cu 485,16% decât valorile realizate în anul 2021 ca urmare a creșterii cheltuielilor de reclamă și publicitate.
- **Cheltuielile cu telecomunicațiile și sistemele operaționale** au crescut față de nivelul anului anterior cu 56,30%, iar față de nivelul prognozat în sunt mai mari cu 11,53%.

Numărul de personal total realizat la finele anului 2022, a fost de 1.219 angajați față de 1.318 angajați bugetați.

Numărul de personal (cu contract individual de muncă încheiat în România) realizat la data de 31.12.2022 a fost de 1.215 salariați față de numărul de personal prognozat în buget la finele anului 2022, de 1.314 salariați. Numărul de personal- angajați pe plan local ai agențiilor externe, bugetat și realizat la finele anului, a fost de 4 persoane.

Numărul mediu de salariați total realizat în 2022 a fost de 1.182 salariați, față de 1.246 numărul mediu de salariați bugetați.

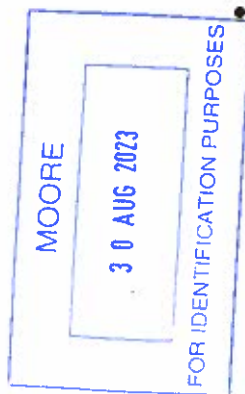
Numărul mediu de personal (cu contract individual de muncă încheiat în România) realizat în 2022 a fost de 1.178 salariați, iar numărul mediu de personal bugetat pe anul 2022 de 1.242 salariați. Numărul mediu de personal - angajați pe plan local ai agențiilor externe, bugetat și realizat în anul 2022, a fost de 4 persoane.

Cheltuielile cu personalul realizate în anul 2022 sunt în valoare de 149.066,05 mii lei:

- Cheltuieli cu salariile totale în sumă de 124.825,09 mii lei (salarii pentru personal cu contract individual de muncă), cheltuieli aferente contractului de mandat pentru directori și pentru consiliul de administrație, alte cheltuieli cu personalul (plăți compensatorii aferente pensionărilor și aferente plecărilor voluntare; drepturi salariale în baza unor hotărâri judecătorești etc), bonusuri compuse din cheltuieli sociale-ajutoare de nastere, ajutoare pentru boli grave și în caz de deces și tichete de masă, cheltuieli cu contribuțiile datorate de angajator în valoare totală de 10.239,36 mii lei pentru angajații Companiei TAROM.

- **Fondul de salarii pentru personalul angajat pe bază de contract individual de muncă încheiat în România, realizat în 2022, a fost în valoare de 124.821,30 mii lei.**

- **Cheltuielile cu salariile realizate** au fost compuse din:

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

- o salarii de bază;
- o sporuri, și alte bonificații aferente salariului de bază (conform acordurilor în vigoare);
- o alte bonificații (conform acordurilor în vigoare).

➤ **Cheltuielile de natură salarială** realizate în anul 2022, pentru personalul total angajat pe bază de contract individual de muncă în valoare de 127.070,78 mii lei cuprind cheltuieli salariale și bonusuri.

Bonusurile sunt compuse din:

- **cheltuieli sociale** prevăzute la art. 25 alin. (3) lit.b din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal cu modificările și completările ulterioare, au fost realizate în valoare de 318,10 mii lei (ajutoare de deces, ajutoare sociale);
- **tichete de masă** în valoare de 1.927,59 mii lei care s-au acordat conform acordurilor în vigoare în anul 2022 și a Contractului Colectiv de Muncă (01.10.2022 – 01.10.2024).

Alte cheltuieli cu personalul realizate în anul 2022 în valoare de 9.970,06 mii lei, sunt compuse din:

- salarii aferente plăților compensatorii pentru personalul pensionat, conform acordurilor în vigoare la data pensionării, a Contractului Colectiv de Muncă 2022-2024 și a Legii 95/2008, în valoare de 3.245,90 mii lei;
- cheltuieli cu drepturile salariale cuvenite în baza unor hotărâri judecătorești în sumă de -8,10 mii lei.
- concedii neefectuate, alte cheltuieli salariale, în sumă de: 3.193,34 mii lei.
- cheltuieli cu protecția socială tratament și odihnă pentru personalul licențiat navigator și tehnic: 3.538,92 mii lei

➤ **Cheltuielile aferente contractelor de mandat ale directorilor și membrilor Consiliului de Administrație:**

Pentru cheltuielile aferente contractelor de mandat pentru directori și consiliul de administrație, în anul 2022 s-a înregistrat suma totală de 1.785,85 mii lei - componentă fixă.

Cheltuielile salariale **aferente contractelor de mandat pentru directori**, acordate în anul 2022, în sumă de 833,99 mii lei, se prezintă după cum urmează:

Nr. crt.	Directori cu contract de mandat	Nr. contract de mandat/data contract	Nivelul indemnizației fixe pe întreaga perioadă de mandat/lună	Nivelul indemnizației fixe pe întreaga perioadă de mandat an 2022

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

0	1	2	3	4
	Membri Directori (sume brute)		MII LEI	MII LEI
1	PRUNARIU RADU CĂTĂLIN - DIRECTOR GENERAL CEO	SG 6583/08.12.202 - 4 LUNI DIN 09.12.2021-08.04.2022; INCETARE CONTRACT DE MANDAT PRIN DEMISIE 04.01.2022	37,00	3,70
2	URSU MIHĂIȚĂ DIRECTOR GENERAL CEO	SG38/04.01.2022 - 4 LUNI DIN 05.01.2022-04.05.2022 AA NR.1 - SG2492/26.04.2022 PRELUNGIRE 2 LUNI DIN 05.05.2022-04.07.2022 SG3907/04.07.2022 4 LUNI DIN 05.07.2022-04.11.2022 AA NR.1- SG6237/04.11.2022 PRELUNGIRE DIN 05.11.2022-04.01.2023	37,00	434,75
3	NICHIFOR CĂTĂLIN MIHAI-DIRECTOR FINANCIAR CFO	SG 2937/03.06.2021 - 4 LUNI DIN 04.06.2021-03.10.2021 AA NR 1 - SG 5150/01.10.2021 PRELUNGIRE 2 LUNI DIN 04.10.2021-03.12.2021 SG6490/03.12.2021 - 4 LUNI DIN 04.12.2021-03.04.2022 AA NR.1 - SG1961/30.03.2022 PRELUNGIRE 2 LUNI DIN 04.04.2022-03.06.2022	36,13	206,28
4	COSTIN IONUȚ IORDACHE CFO	SG4255/21.07.2022 - 4 LUNI DIN 25.07.2022-24.11.2022 AA NR.1 - SG6500/21.11.2022 PRELUNGIRE 2 LUNI DIN 25.11.2022-24.01.2023	36,13	189,26
TOTAL				833,99

Cheltuielile salariale aferente contractelor de mandat ale membrilor Consiliului de Administrație:

Nr. crt.	Administratori cu contract de mandat	Nr. contract de mandat/data contract	Nivelul indemnizației fixe pe întreaga perioada de mandat/luna	Nivelul indemnizației fixe an 2022
0	1	2	3	4
	Membri neexecutivi CA (sume brute)		MII LEI	MII lei
1	BÂRCĂ IULIANA CRISTINA	SG 5739/26.10.2021 - 4 LUNI DIN 27.10.2021-26.02.2022	12,50	150,00

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit in conformitate cu Standardele Internationale de Raportare Financiara - IFRS

		AA NR. 1- SG1076/23.02.2022 - PRELUNGIRE 2 LUNI DIN 27.02.2022-26.04.2022 LA SG5739/26.10.2021		
		SG2360/18.04.2022 - 4 LUNI DIN 27.04.2022- 26.08.2022		
		AA NR. 1- SG4795/22.08.2022- PRELUNGIRE 2 LUNI DIN 27.08.2022-26.10.2022 LA SG2360/18.04.2022		
		SG 6009/25.10.2022 - 4 LUNI DIN 27.10.2022- 26.02.2023		
2	BOAGIU ANCA DANIELA	SG 5738/26.10.2021 - 4 LUNI DIN 27.10.2021- 26.02.2022	12,50	150,00
		AA NR. 1 SG1075/23.02.2022 - PRELUNGIRE 2 LUNI DIN 27.02.2022-26.04.2022 LA SG5738/26.10.2021		
		SG2361/18.04.2022 - 4 LUNI DIN 27.04.2022- 26.08.2022		
		AA NR. 1- SG4794/22.08.2022 PRELUNGIRE 2 LUNI DIN 27.08.2022-26.10.2022 LA SG2361/18.04.2022		
		SG6010/25.10.2022- 4 LUNI DIN 27.10.2022- 26.02.2023		
3	TRANDAFIR VALENTINA RUXANDRA	SG123/06.01.2022 - 4 LUNI DIN 06.01.2022- 05.05.2022	12,50	50,00
4	MARCU MIREL ALEXANDRU	SG122/06.01.2022 - 4 LUNI DIN 10.01.2022-09.05.2022	12,50	150,00
		AA NR. 1 SG2538/18.04.2022 PRELUNGIRE 2 LUNI DIN 10.05.2022-09.07.2022 LA SG122/09.05.2022		
		SG3776/29.06.2022 - 4 LUNI DIN 10.07.2022- 09.11.2022		
		AA NR.1 SG6011/25.10.2022 PRELUNGIRE 2 LUNI DIN 10.11.2022-09.01.2023 LA SG3776/29.06.2022		
5	IDOLU IULIAN DANIEL	SG121/06.01.2022 - 4 LUNI DIN 06.01.2022- 05.05.2022	12,50	150,00

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit in conformitate cu Standardele Internationale de Raportare Financiara- IFRS

		AA NR. 1 SG2357/18.04.2022 - PRELUNGIRE 2 LUNI DIN 06.05.2022-05.07.2022 LA SG121/06.01.2022		
		SG377/29.06.2022 - 4 LUNI DIN 06.07.2022-05.11.2022		
		SG6304/09.11.2022 - 4 LUNI DIN 10.11.2022- 09.03.2023		
6	ROTARU GEORGE FLORIN	SG 4669/03.09.2021 - 4LUNI DIN 20.09.2021- 19.01.2022		
		AA NR. 1 SG119/06.01.2022 - PRELUNGIRE 2 LUNI DIN 20.01.2022-19.03.2022 LA SG4669/03.09.2021		
		SG1077/23.02.2022 - 4 LUNI DIN 20.03.2022- 19.07.2022	12,50	131,25
		AA NR. 1 SG3774/29.06.22 - PRELUNGIRE 2 LUNI DIN 20.07.2022-19.09.2022 LA SG1077-23.02.2022		
		SG4793/22.08.2022 - 4 LUNI DIN 20.09.2022- 19.01.2023; INCETARE CONTRACT DE MANDAT IN 10.11.2022		
7	URSU MIHĂIȚĂ	SG4939/20.09.2021 - 4 LUNI DIN 21.09.2021- 20.01.2022; SUSPENDARE MANDAT MEMBRU CONSILIUL DE ADMINISTRATIE IN 04.01.2022 CAND ESTE NUMIT IN FUNCTIA DE DIRECTOR GENERAL CFM.SG38/04.01.2022	12,50	1,25
8	DANCU CĂTĂLIN RADU	SG2359/18.04.2022 - 4 LUNI DIN 06.05.2022- 05.09.2022		
		AA NR.1 SG4796/22.08.2022 - PRELUNGIRE 2 LUNI DIN 06.09.2022-05.11.2022 LA SG2359/18.04.2022	12,50	100,00
		SG6306/09.11.2022 - 4 LUNI DIN 10.11.2022- 09.03.2023		
9	SĂSĂRMAN MONICA	SG6305-09_11_2022 PERIOADA 10.11.2022- 09.03.2023	12,50	18,75
TOTAL ch.salariale membrii CA cu contract de mandat				901,25

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

SECRETAR CA	500 eur NET la cursul din ultima zi a lunii		50,61
TOTAL ch.salariale membrii CA cu contract de mandat si secretar CA			951,86

Prin Hotărârea nr.1/10.01.2018 Adunarea Generală a Acționarilor aprobă stabilirea remunerației membrilor Consiliului de Administrație la nivelul sumei de 12.500 lei, cu respectarea dispozițiilor art. 37, alin(2) din OUG nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 111/2016.

• **CHELTUIELI FINANCIARE** – se realizează în special din diferențele de curs valutar nefavorabile, sunt aferente evoluției raportului EUR/USD, RON/devize și alte devize, precum și din cheltuielile cu dobânzile aferente rambursărilor de credite, dar și a dobânzilor aferente contractelor de leasing operațional pentru aeronave și închirierea spațiilor destinate activităților operaționale și comerciale.

mii lei

Nr. crt.		An 2021 Realizat	An 2022 Buget	An 2022 Realizat	An 2022 Realizat/ An 2021 Realizat (%)	An 2022 Realizat/ An 2021 Planificat (%)
0	1	2	3	4	5=4/2	6=4/3
1.	Cheltuieli din dif.de curs valutar	153.855,63	149.293,63	325.442,56	211,52	217,99
2.	Cheltuieli din dobânzi	44.889,32	43.813,83	43.244,71	96,34	98,70
3.	Cheltuieli privind imobilizările financiare și investițiile financiare	81,73	81,73	0,00	-	0,00
4.	Alte cheltuieli financiare	0,00	14.983,75	0,00	-	-
	TOTAL	198.826,68	208.172,94	368.687,27	185,43	177,11

Cheltuielile financiare realizate în 2022 reprezintă 21,12% din total cheltuieli realizate.

Cheltuielile totale realizate în anul 2022 sunt mai mari cu 25,17% decât cheltuielile totale planificate pentru anul 2022 în buget și mai mari cu 48,10% față de nivelul realizat în 2021.

mii lei

Nr. crt.		An 2021 Realizat	An 2022 Buget	An 2022 Realizat	An 2022 Realizat/ An 2021 Realizat (%)	An 2022 Realizat/ An 2022 Buget (%)
0	1	2	3	4	5=4/2	6=4/3
1.	CHELTUIELI DE EXPLOATARE	980.084,35	1.186.724,41	1.377.313,69	140,53	116,06
2.	CHELTUIELI FINANCIARE	198.826,68	208.172,94	368.687,27	185,43	177,11
	TOTAL CHELTUIELI	1.178.911,03	1.394.897,35	1.746.000,96	148,10	125,17

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

3.3. Realizarea investițiilor.

Lista programului de investiții ale Companiei TAROM aprobate pentru anul 2022 (anexă a Bugetului de Venituri și Cheltuieli) și realizate până la sfârșitul anului 2022.

- **Execuția programului de investiții, dotări și sursele de finanțare pe anul 2022- Anexa nr. 4 (pag 75-79 în prezentul raport).**

Execuția bugetară este structurată pe principalele categorii de investiții și realizarea investițiilor până la sfârșitul anului 2022 față de bugetul anual aprobat:

mii lei

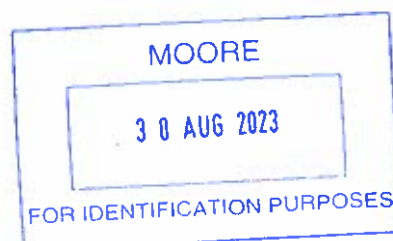
INDICATORI	2022 Planificat	2022 Realizat	2022 Realizat / 2022 Planificat %
1	2	3	4=3/2
Construcții Montaj	6.546,55	0,34	0,01
Utilaje și altele din care:	279.719,86	471,99	0,17
Utilaje, dotari	11.017,08	224,99	2,04
Investiții IT Hardware și Software	19.222,78	247,00	1,28
Aeronave	249.480,00	0,00	0,00
Controale și reparații la aeronave, motoare și componente	101.956,19	2.483,49	2,44
TOTAL PROGRAM INVESTIȚII	388.222,61	2.955,82	0,76

4. ECHILIBRUL FINANCIAR AL COMPANIEI ȘI CONTINUITATEA ACTIVITĂȚII

Echilibrul financiar ca formă de manifestare a echilibrului economic reflectă asigurarea resurselor, pe de o parte, și respectarea obligațiilor de plată ale entității economice către terți, pe de altă parte.

Asigurarea echilibrului financiar necesită o sincronizare între ritmul cheltuielilor operaționale și prestarea serviciilor de transport pe de o parte și cel al încasării și vânzării serviciilor pe de altă parte. Nerespectarea acestei cerințe se reflectă în lipsa capacității de plată a entității, respectiv apariția creditelor nerambursate la scadență și a datorilor neachitate la termen față de furnizori, față de stat și terți.

În situația în care încasările prevăzute nu asigură plata obligațiilor curente se contractează împrumuturi, se reduce volumul aprovizionărilor, se decalează termenele, se renunță la unele materiale aflate în stoc peste necesar, se impulsionează vânzările, se accelerează lichiditatea unor imobilizări.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022
Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

Pentru aprecierea situației financiare a companiei și identificarea riscului de continuitate a activității, prezentăm pe baza structurii patrimoniale raportul între un post din activ sau pasiv și totalul bilanțului, precum și raportul între diferite componente de activ sau pasiv.

A) Evoluția/ calculul Indicatorilor prin ratele de structură ale activului sunt:

a) Rata activelor imobilizate (R_i) - calculată ca raport între activele imobilizate și totalul activului și care reprezintă ponderea elementelor patrimoniale ce servesc Compania permanent.

$$R_i = \frac{\text{Active imobilizate}}{\text{Activ total}} \times 100 \quad \begin{array}{l} \text{2021-IFRS} \\ 972.348.156 \\ 1.295.397.659 \end{array} \quad 75\% \quad \begin{array}{l} \text{2022-IFRS} \\ 835.424.025 \\ 1.302.927.436 \end{array} \quad 64\%$$

De altfel, rata efectivă a imobilizărilor corporale s-a diminuat fata de anul anterior ca urmare a scaderii valorilor imobilizărilor corporale și a creșterii activelor totale, astfel:

a₁) Rata imobilizarilor corporale (R_{ic}) - care reflectă ponderea capitalurilor fixe în cadrul patrimoniului entității, a înregistrat următoarele valori:

$$R_{ic} = \frac{\text{Imobilizari corporale}}{\text{Activ total}} \times 100 \quad \begin{array}{l} \text{2021-IFRS} \\ 523.125.644 \\ 1.295.397.659 \end{array} \quad 40\% \quad \begin{array}{l} \text{2022-IFRS} \\ 465.688.261 \\ 1.302.927.436 \end{array} \quad 36\%$$

R_{ic} măsoară capacitatea întreprinderii de a rezista în cazul unei crize, de a se adapta la schimbarea bruscă a tehnicii sau a cerințelor pieței.

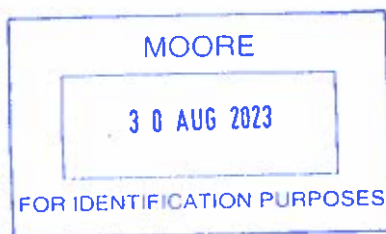
Politica de amortizare adoptată influențează mărimea ratei pentru că se operează cu valori nete.

a₂) Rata imobilizarilor financiare (R_{if}) - reflectă ponderea imobilizărilor financiare în activul total al entității.

$$R_{if} = \frac{\text{Imobilizari financiare}}{\text{Activ total}} \times 100 \quad \begin{array}{l} \text{2021-IFRS} \\ 27.553.707 \\ 1.295.397.659 \end{array} \quad 2\% \quad \begin{array}{l} \text{2022-IFRS} \\ 29.211.730 \\ 1.302.927.436 \end{array} \quad 2\%$$

Indicatorul nu a înregistrat modificări.

b) Rata activelor circulante (R_{AC}) - reflectă ponderea activelor circulante în totalul mijloacelor economice.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara - IFRS

		2021-IFRS		2022-IFRS	
RAC=	$\frac{\text{Active circulante}}{\text{Activ total}} \times 100$	323.049.503	25%	467.503.411	36%
		1.295.397.659		1.302.927.436	

Rata a crescut în principal din cauza creșterii valorii activelor circulante față de anul precedent în total active, în principal a creanțelor.

Ratele complementare sunt:

b1) Rata stocurilor (R_S) care exprimă mărimea stocurilor în totalul activelor entității. aceasta fiind în funcție de natura activității.

		2021-IFRS		2022-IFRS	
Rs=	$\frac{\text{Stocuri}}{\text{Activ total}} \times 100$	21.144.433	2%	20.473.442	2%
		1.295.397.659		1.302.927.436	

Rata se menține la același nivel ca în anul precedent, pe seama stocurilor în scădere, utilizate la lucrările tehnice pentru flota stocată tehnic, cu un consum mai redus de piese de schimb și a creșterii activului total față de anul precedent.

b2) Rata creanțelor (R_C) - reflectă importanța creanțelor întreprinderii în activul total al întreprinderii.

		2021-IFRS		2022-IFRS	
Rc=	$\frac{\text{Creante}}{\text{Activ total}} \times 100$	269.757.071	21%	413.440.416	32%
		1.295.397.659		1.302.927.436	

Creșterea se datorează, în cea mai mare parte, creanțelor comerciale ce reprezintă în principal sume de încasat de la agenții de vânzare interni și externi, aferente biletelor vândute.

b3) Rata disponibilităților (R_D) - reflectă ponderea disponibilităților în patrimoniul firmei.

		2021-IFRS		2022-IFRS	
Rd=	$\frac{\text{Disponibilitati}}{\text{Activ total}} \times 100$	15.061.304	1%	16.239.223	1%
		1.295.397.659		1.302.927.436	

Disponibilitățile s-au menținut la același nivel. Acestea înregistrează în continuare un nivel extrem de scăzut din cauza diminuării efective a lichidităților, ca urmare a utilizării acestora pentru acoperirea obligațiilor curente rezultate din operare și a costurilor fixe ale companiei în perioada stării de urgență/ alertă din anii 2020-2021 și începutul anului 2022.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022
Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara - IFRS

B) În ceea ce privește structura pasivului, analiza acestuia urmărește caracterizarea surselor de formare a mijloacelor economice și evoluția în timp a acestora. Ratele referitoare la structura pasivului reflectă componența resurselor de care dispune entitatea. Ele explică politica de finanțare care constă în resursele de care poate beneficia entitatea în cele mai avantajoase condiții de cost și de durată. Permit aprecierea autonomiei financiare, respectiv repartitia între resursele proprii și datoriile entității, indicatorii principali fiind:

- a) Rata stabilității financiare (R_{SF}) - care exprimă contribuția surselor aflate la dispoziția întreprinderii pe o perioadă mai mare de 1 an la acoperirea mijloacelor economice ale entității.

			2021-IFRS		2022-IFRS	
RSF=	$\frac{\text{Capital permanent}}{\text{Pasiv total}}$	x 100	234.499.292	18%	(47.323.009)	(4%)
			1.295.397.659		1.302.927.436	

Indicatorul înregistrează o scădere datorită faptului ca societatea a înregistrat o diminuare a capitalului permanent cu influența acumulărilor de pierderi în cadrul exercițiului, afectând și capitalurile proprii.

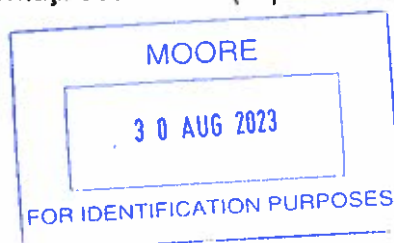
- b) Rata autonomiei financiare globale (R_{AFG}) - reflectă contribuția surselor proprii la finanțarea mijloacelor economice ale entității.

			2021-IFRS		2022-IFRS	
RAFG=	$\frac{\text{Capital propriu}}{\text{Pasiv total}}$	x 100	(213.404.499)	(16%)	(425.619.071)	(33%)
			1.295.397.659		1.302.927.436	

Această rată este negativă, la fel și în anul anterior, fiind la un nivel neacceptat teoretic.

Este un indicator care exprimă autonomia financiară a companiei, apreciind ansamblul finanțării sale.

Această rată este considerată satisfăcătoare în ceea ce privește echilibrul financiar dacă este mai mare sau egală cu 1/3. Se recomandă ca sursele proprii de finanțare să fie de minim 33% din totalul surselor de finanțare utilizate de întreprindere. Compania a apelat cu precădere la surse atrase, de finanțare a activității economice (imprumutul de COVID).

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022
Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară- IFRS

- c) Rata datoriilor pe termen scurt (RDTS) - care reflectă partea mijloacelor economice finanțată pe seama datoriilor cu termen de exigibilitate mai mic de 1 an.

$$RDTS = \frac{\text{Datorii pe termen scurt}}{\text{Pasiv total}} \times 100$$

	2021-IFRS		2022-IFRS
	1.060.898.367	82%	1.350.250.445
	1.295.397.659		1.302.927.436

- d) Rata de îndatorare globală (R_{IG}) - care reflectă ponderea resurselor externe în totalul surselor de finanțare ale entității.

$$R_{IG} = \frac{\text{Datorii totale}}{\text{Pasiv total}} \times 100$$

	2021-IFRS		2022-IFRS
	1.508.802.158	116%	1.728.546.507
	1.295.397.659		1.302.927.436

Rata de îndatorare globală înregistrează o valoare foarte ridicată comparativ cu nivelul optim recomandat de 67%.

Cu cât $R_{IG} < 100\%$ cu atât autonomia financiară a entității este mai ridicată și scade gradul de îndatorare.

Compania este supusă unor riscuri financiare, dar cel mai important este riscul de faliment generat de insolvabilitate și de aceea menținerea solvabilității asigură supraviețuirea acesteia. Solvabilitatea reprezintă capacitatea entității de a-și onora obligațiile sale de plată pe o anumită perioadă de timp și de a-și asigura astfel echilibrul financiar.

Starea de insolvabilitate poate avea repercusiuni asupra modului de funcționare a companiei cum ar fi: pierderea unei părți a patrimoniului, lichidarea și dispariția entității.

Capacitatea de plată este reprezentată de solvabilitatea imediată și reprezintă mijloacele bănești disponibile la un moment dat sau pe o perioadă scurtă de timp, de regulă până la 30 zile pentru achitarea datoriilor exigibile pe aceeași perioadă.

Solvabilitatea, respectiv capacitatea de plată sunt elemente ale lichidității prin care se evidențiază proprietatea pe care o are partea materială a capitalului de a se transforma în bani.

Datorită interdependenței dintre lichiditate și solvabilitate, pentru diagnosticarea activității companiei se utilizează următoarele rate:

- a) Rata lichidității generale (R_{LG}) - evidențiază gradul de acoperire a datoriilor pe termen scurt de către activele circulante.

$$R_{LG} = \frac{\text{Active circulante}}{\text{Datorii pe termen scurt}}$$

	2021-IFRS		2022-IFRS
	323.049.503	0,30	467.503.411
	1.060.898.367		1.350.250.445

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara - IFRS

Rata lichidității generale a rămas la un nivel foarte scăzut, în creștere ușoară față de anul 2021, ceea ce indică o menținere a reducerii capacității de finanțare în limite nesatisfăcătoare.

Indicatorul a înregistrat valori subunitare atât în 2022, cât și în 2021, ceea ce înseamnă că firma nu poate să își achite datoriile pe termen scurt apelând la activele circulante, deoarece acestea sunt insuficiente.

R_{LG} se poate încadra între următoarele valori:

$R_{LG} > 1.8$ situație bună și indică existența unor active circulante mai mari decât datoriile pe termen scurt, ceea ce înseamnă că o parte a capitalului permanent este utilizat pentru finanțarea activității de exploatare;

$1.2 < R_{SG} < 1.8$ situație satisfăcătoare;

$R_{SG} < 1.2$ situație nesatisfăcătoare, dar nu prezintă pericol dacă gradul de lichiditate al activelor circulante este mai mare decât cel de exigibilitate al datoriilor pe termen scurt. Aceasta înseamnă că stocurile se reduc treptat pentru achitarea datoriilor pe termen scurt fără a stânjeni continuitatea producției. iar datoriile se reînnoiesc constant.

b) Rata lichidității imediate (R_{SI}) - reflectă în proporție disponibilitățile care participă la acoperirea datoriilor curente.

		2021-IFRS		2022-IFRS	
$R_{LI} =$	Disponibilitati	15.061.304		16.239.223	
	Datorii pe termen scurt	1.060.898.367	0,01	1.350.250.445	0,01

Indicatorul realizat în 2022 este egal cu cel realizat în anul 2021, ceea ce arată ca situația se menține la același nivel nesatisfăcător, compania se află într-o situație nefavorabilă.

Indicatorul reflectă un grad de lichiditate satisfăcător la valoarea minimă de (0,2 -0,3). O valoare redusă a ratei lichidității efectuate poate fi compatibilă cu menținerea echilibrului financiar, dacă întreprinderea minimizează valoarea disponibilităților sale, deținând în schimb valori de plasament, creanțe, stocuri ușor mobilizabile în concordanță cu exigibilitatea datoriilor efectuate. Menținerea capacității de plată este rezultatul unei activități complexe desfășurate de întreprindere și care reclamă o corelare judicioasă a termenilor de plată a obligațiilor cu cele de încasare a creanțelor. Dacă $R_{LI} > 0.3$ situație bună. Un nivel ridicat al ratei indică o lichiditate ridicată, dar care poate fi consecința unei utilizări mai puțin performante a resurselor disponibile.

c) Rata solvabilității parțiale (R_{SP}) - reflectă gradul în care întreprinderea poate face față obligațiilor de plată, în special din surse proprii.

		2021-IFRS		2022-IFRS	
$R_{SP} =$	Capital propriu	(213,404,499)		(425.619.071)	
	Capital propriu + Credite bancare	83,137,757	(2,57)	(425.619.071)	3,80

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

 Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara - IFRS
 (1 12.002.736)

Societatea este într-o situație nesatisfăcătoare, având deficit de capital propriu, iar creditele bancare nu sunt suficiente pentru a face față obligațiilor de plată.

- d) Rata solvabilității globale (R_{SG}) - Rata solvabilității globale reprezintă activele totale ale unei companii disponibile pentru a plăti datoriile pe termen scurt și lung.

		2021-IFRS		2022-IFRS	
$R_{SG} =$	Active totale	1.295.397.659	0,86	1.302.927.436	0,75
	Datorii totale	1.508.802.158		1.728.546.507	

R_{SG} poate lua următoarele valori:

$R_{SG} > 1.5$ situație bună deoarece compania își poate achita obligațiile;

$R_{SG} < 1.5$ situație nesatisfăcătoare și evidențiază riscul de insolvabilitate pe care l-au asumat furnizorii de fonduri puse la dispoziția entității.

Rata solvabilitatii globale fiind subunitară în ambele perioade, reflectă faptul că datoriile totale nu pot fi acoperite de către activul total al companiei.

Echilibrul financiar al întreprinderii trebuie înțeles ca un ansamblu de corelații care se formează în procesul de rotație al capitalului.

Pentru analiza echilibrului financiar al entității se utilizează următoarele rate de finanțare:

- a) Rata de autofinanțare a activelor (R_{AA}) - exprimă măsura în care capitalurile proprii acoperă activele entității.

		2021-IFRS		2021-IFRS	
$R_{AA} =$	Capital propriu	(213.404.499)	(16%)	(425.619.071)	(33%)
	Active imobilizate + Active circulante	1.295.397.659		1.302.927.436	

Această rată a scăzut pe seama pierderilor acumulate și în 2022.

- b) Rata de finanțare a imobilizărilor pe seama capitalurilor proprii (R_{FI}) - exprimă finanțarea proprie a imobilizărilor, autonomia de care dă dovadă întreprinderea în finanțarea investițiilor sale.

		2021-IFRS		2022-IFRS	
$R_{FI} =$	Capital propriu	(213.404.499)	(22%)	(425.619.071)	(51%)
	Active imobilizate	972.348.156		835.424.025	

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

Dacă valoarea acestei rate este mai mare sau egală cu 100 înseamnă că activele imobilizate sunt finanțate integral pe seama capitalurilor proprii. Atât în anul 2021, cât și în anul 2022, activele imobilizate nu au putut fi finanțate integral pe seama capitalurilor proprii, indicatorul având valori negative.

- c) Rata de finanțare a activelor imobilizate pe seama capitalului permanent (R_{FKpn}) - semnifică gradul de finanțare al activelor imobilizate pe seama surselor stabile.

			2021-IFRS		2022-IFRS	
$R_{FKpn} =$	$\frac{\text{Capital permanent}}{\text{Active imobilizate}}$	$\times 100$	234.499.292	24%	(47.323.009)	(6%)
			972.348.156		835.424.025	

Cu cât valoarea acestei rate este mai mare decât 100, cu atât entitatea ocupă o poziție mai bună. Rata de finanțare a imobilizărilor pe seama capitalurilor permanente a înregistrat valori negative în anul 2022; se evidențiază existența unui dezechilibru financiar deoarece compania nu este capabilă să-și finanțeze activitatea curentă din capitalurile permanente, respectiv pe seama datoriilor pe termen mediu și lung.

Rata datoriilor (RD) - reflectă partea din activul total care este finanțată din datoriile entității.

			2021-IFRS		2021-IFRS	
$RD =$	$\frac{\text{Datorii totale}}{\text{Activ total}}$	$\times 100$	1.508.802.158	116%	1.728.546.507	133%
			1.295.397.659		1.302.927.436	

Analiza indicatorilor de echilibru financiar, așa cum este detaliat mai sus, este de natură să genereze criticile referitoare la situația activului net și să sesizeze acționarilor necesitatea abordării activității Companiei pe baza principiului de continuitate, în condițiile implementării unui plan de reorganizare și restructurare susținut de o infuzie de capital ca ajutor de stat.

Principiul continuității activității

Ca și în exercițiul financiar 2021, activitatea desfășurată de TAROM în anul 2022 a confirmat ca fiind adecvată aplicarea principiului continuității la întocmirea situațiilor financiare, Societatea fiind chiar în situația de reluare parțială a activităților operaționale afectate de pandemie, în creștere față de anul anterior.

Continuitatea activității - STANDARDUL INTERNAȚIONAL DE CONTABILITATE NR. 1 (IAS 1) - „La întocmirea situațiilor financiare. conducerea trebuie să evaluează capacitatea întreprinderii de a-și continua activitatea. Situațiile financiare trebuie întocmite pe baza continuității activității. cu excepția cazului în care conducerea fie intenționează. fie nu are alta

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

alternativă decât să lichideze întreprinderea sau să înceteze activitatea. Atunci când, la efectuarea evaluării, conducerea are cunoștință de incertitudini semnificative legate de evenimente sau condiții care pot cauza îndoieli semnificative asupra capacității întreprinderii de a-și continua activitatea, incertitudinile respective trebuie evidențiate. Atunci când situațiile financiare nu sunt pregătite pe baza continuității activității, acest fapt trebuie evidențiat împreună cu baza de întocmire a situațiilor financiare și motivul pentru care întreprinderea nu își mai putea continua activitatea.”

Situațiile financiare 2022 au fost întocmite în baza principiului continuității activității care presupune faptul că Societatea își va putea continua în mod normal funcționarea într-un viitor previzibil. Pentru a evalua aplicabilitatea aceste prezumții conducerea analizează previziunile referitoare la ieșirile de numerar viitoare.

Principiul continuității activității este completat și de următoarele elemente de susținere:

Situația financiară a Companiei TAROM și efectele generate de pandemia cu COVID-19 a determinat necesitatea promovării și aprobării de către Guvernul României. Memorandumul Nr. 40090/06.11.2020 cu tema *Acordarea unui ajutor de stat individual de restructurare Societății Comerciale „Compania națională de transporturi aeriene române – TAROM” S.A.. în vederea restabilirii viabilității companiei pe termen lung.* Totodată urmare aprobării memorandumului Ministerul Transporturilor în calitate de administrator pentru Ajutorul de Stat a notificat Comisia Europeană privind acordarea unui Ajutor de Stat de Restructurare în valoare totală de **923.622.800 lei (aproximativ 190.8 milioane euro)** defalcat după cum urmează:

- 176 milioane lei (aproximativ 36.7 milioane euro), valoarea ajutorului de salvare transformat în ajutor de restructurare;
- 16.237.100 lei (aproximativ 33.1 milioane euro) – restructurarea financiară. sumă necesară pentru acoperirea potențialului deficit de lichidități, pentru a fi utilizați exclusiv în situația în care TAROM nu reușește eliminarea deficitului de lichidități prin amânarea unor plăți către furnizori;
- 587.761.000 lei (aproximativ 121 milioane euro) - costul implementării măsurilor de restructurare.

Acordarea acestui ajutor va permite companiei Tarom acoperirea cheltuielilor considerabile, generate de procesul de restructurare. Ajutorul de stat de restructurare va include și ajutorul de salvare acordat în primul pas.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022*Intocmit în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS***Guvernul a aprobat în data de 16.01.2020 printr-un memorandum (nr.**

50106/06.01.2020) un Ajutor de Stat de Salvare de Urgență pentru Tarom. alocat printr-un împrumut din Trezorerie, în valoare totală de 199.052.00 mii lei. **Comisia Europeană a aprobat în data de 24.02.2020, în conformitate cu normele Uniunii Europene privind ajutoarele de stat, planul României de a acorda un împrumut temporar în valoare de aproximativ 36.657 mii euro (echivalent 175.952.00 mii lei) companiei TAROM.**

Tarom a accesat creditul de salvare acordat începând cu 29.04.2020 pentru plăți către furnizori până la data de 28.08.2020. Acest împrumut este garantat de companie cu aeronavele din flotă, având un risc asupra companiei, fiind necesare măsuri legislative viitoare în funcție de Decizia Comisiei Europene.

De asemenea, prin **Hotărârea Guvernului nr. 1096/2020 pentru aprobarea condițiilor de acordare a garanției de stat în favoarea Societății „Compania națională de transporturi aeriene române - TAROM” - S.A., pentru compensarea pierderilor economice suferite în contextul pandemiei de COVID-19 au fost stabilite termenii și condițiile financiare ale împrumutului prevăzut în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 139/2020, din 19 august 2020. Art. 1. - (1) Se autorizează Ministerul Finanțelor Publice să garanteze, în numele și contul statului, la solicitarea Societății "Compania Națională de Transporturi Aeriene Române - TAROM" - S.A., denumită în continuare TAROM sau beneficiar, un împrumut contractat de beneficiar în limita sumei de 312.744.200 lei, pe o perioadă de până la 6 ani, cu titlu de ajutor de stat modificată și completată Ordonanța de urgență nr. 167/2020 privind acordarea a unui ajutor de stat individual pentru TAROM pentru acoperirea pierderilor generate de pandemia de COVID-19, precum și de măsurile adoptate de statele europene pentru limitarea răspândirii noului tip de coronavirus SARS-CoV-2. Comisia Europeană a aprobat, în temeiul normelor UE privind ajutoarele de stat, o garanție pentru împrumuturi de până la aproximativ 19.3 milioane de euro (aproximativ 94 de milioane de RON) în favoarea companiei TAROM.**

Prin această măsură s-a urmărit despăgubirea companiei TAROM pentru pierderile cauzate în mod direct de pandemia de coronavirus și de restricțiile de călătorie impuse de România și de alte țări de destinație pentru a limita răspândirea virusului în perioada cuprinsă între 16 martie 2020 și 30 iunie 2020. Aceste restricții au forțat Tarom să anuleze majoritatea zborurilor sale regulate și a cauzat pierderi majore în ceea ce privește cifra de afaceri.

Împrumutul are ca obiectiv acoperirea într-o mica măsură a obligațiilor societății acumulate în perioada stării de urgență și a stării de alertă.

Compania TAROM a accesat împrumutul în 27.12.2020, acesta fiind contractat prin Banca Transilvania, iar până la 31.12.2020, având obligații restante foarte mari, a fost necesară acoperirea cel puțin parțială a acestora, iar o parte din creditul acordat a fost utilizat în două

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară- IFRS

tranșe în anul 2020, iar în anul 2021 de asemenea au fost acoperite plăți restante ale facturilor, prin alte două tranșe.

Prin **Ordinul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii nr. 469 din 05.05.2022.**

luând în considerare *Decizia Comisiei Europene nr. C(2022) 2934 final din 29.04.2022*, având în vedere *avizul Consiliului Concurenței nr. 1423 din 02.02.2022*, ținând cont de prevederile art. 4. lit. v) din Legea nr. 21/2020 privind codul aerian, în temeiul art. 3 (4) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, cu modificările ulterioare al art. 20² alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 45/1997 privind înființarea Societății Compania națională de transporturi aeriene române – TAROM S.A., cu modificările și completările ulterioare și al art. 9 alin. (4) din hotărârea Guvernului nr. 370/2021 privind organizarea și funcționarea Ministerului și Infrastructurii, cu modificările și completările ulterioare, emite ORDINUL:

art. 1 – (1) *se aprobă acordarea unui ajutor de stat individual Societății Comerciale Compania Națională de transporturi aeriene române- TAROM – S.A. denumită în continuare TAROM;*

art. 2- *In cadrul măsurii de ajutor de stat prevăzută la art. 1 sunt eligibile costurile pentru acoperirea pierderilor cauzate Companiei TAROM de reducerea activităților specific, în perioada 01.07. – 31.12.2022. urmare a restricțiilor de trafic impuse pentru prevenirea răspândirii noului coronavirus SARS-CoV-2, determinate prin rezultatele înregistrate în perioada similară anului 2019, conform deciziei Comisiei Europene nr.C(2022) 2934 final din 29.04.2022.*

Pentru redresarea economică a Companiei, TAROM împreună cu consultantul extern PricewaterhouseCoopers a întocmit un Business Plan 2020-2029 ce vizează *măsuri de eficientizare pentru îmbunătățirea performanței companiei pentru următorii 10 ani. Analizele economice au arătat că este necesar un Ajutor de Stat acordat sub forma unui împrumut pentru menținerea în operare a unei întreprinderi aflate în dificultate într-o primă etapă, urmat de un Ajutor de Stat de Restructurare, dacă se va agreea în prealabil cu Comisia Europeană și asumat de Tarom, va fi notificat spre aprobare Comisiei Europene.*

Prin Hotărârea AGA nr.3/27.01.2022. Adunarea Generală a Acționarilor a aprobat: „ **Planul de restructurare a companiei Tarom întocmit în vederea obținerii ajutorului de stat, înaintat prin nota nr. SG 363/19.01.2022. cu mențiunea că potrivit Orientărilor privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate. Comisia Europeană are posibilitatea de a solicita modificarea sau amendarea planului de restructurare aprobat de către forurile decizionale interne urmând ca planul de restructurare să fie depus, în mod oficial și formal, doar în forma agreată de Comisie”**

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

Măsurile de eficientizare a activității companiei TAROM în anul 2022 au avut în vedere Planul de Restructurare a companiei comunicat Comisiei Europene și acestea sunt prezentate la capitolul 2 "CADRUL GENERAL DE DESFĂȘURARE A ACTIVITĂȚII".

Având în vedere cele menționate mai sus, conducerea consideră că Societatea își va putea desfășura activitatea în viitorul previzibil și, în consecință, aplicarea principiului continuității activității în întocmirea situațiilor financiare individuale este considerată adecvată.

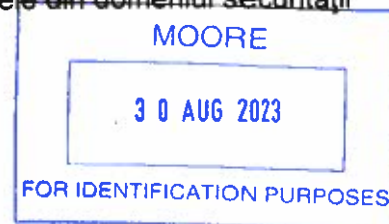
5. ALTE INFORMATII CU REFERIRE LA ACTIVITATEA COMPANIEI

5.1. SIGURANȚA, SECURITATEA ȘI MONITORIZAREA CONFORMĂRII

Monitorizarea conformării și managementul siguranței

CN TAR TAROM SA este certificată de Autoritatea Aeronautică Civilă Română ca Operator aerian. Organizație de Întreținere. Organizație de instruire a personalului tehnic (MTO) și Organizație de instruire a personalului navigant (ATO) și este continuu supravegheată de către Autoritatea Aeronautică Civilă Română în conformitate cu programul de audit și inspecție al acesteia, pentru verificarea menținerii condițiilor de certificare. Condițiile de certificare impun operatorilor aerieni să implementeze un program de monitorizare a conformității continue a operațiunilor. TAROM are implementat un **sistem de monitorizare continuă a conformității** cu reglementările aplicabile. Auditorii interni din cadrul Departamentului Siguranță, Securitate și Monitorizarea Conformării realizează atât audituri interne, cât și externe, în domeniile operaționale indicate de reglementările europene, inclusiv cu cele din domeniul securității aeronautice, după cum urmează:

- Regulamentul EU 965/2012 al Comisiei Europene;
- Regulamentul EU 1321/2014 al Comisiei Europene;
- Regulamentul EU 1178/2011 al Comisiei Europene.

Sistemul de management al siguranței constă în definirea exactă a responsabilităților privind siguranța, începând cu Managerul Responsabil până la personalul operațional, precum și în culegerea permanentă de informații despre operațiunile TAROM cu scopul de a identifica posibilele pericole, informații care sunt analizate în vederea luării măsurilor de evitare a urmărilor acestora. Principalele surse de informații pentru SMS sunt sistemul de raportare a evenimentelor de aviație civilă și programul Flight Data Monitoring (FDM).

În conformitate cu Regulamentul EC 376/2014 al Parlamentului European, Legea 51/1999 a Guvernului României și Reglementarea Aeronautică Civilă Română - Raportarea Evenimentelor în Aviația Civilă (RACR-REAC), în cadrul TAROM funcționează două sisteme de raportare:

- Sistemul de raportare internă a evenimentelor în legătură cu siguranța zborului, cât și cel de raportare internă confidențială;

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara- IFRS

- Sistemul de raportare externă (către AIAS și AACR) a evenimentelor de aviație civilă raportabile în conformitate cu reglementările aplicabile.

Sistemul de raportare de siguranță este un sistem deschis, care se bazează pe principiile culturii juste, în care personalul este încurajat să raporteze orice eveniment sau aspect care ar putea avea impact asupra siguranței operațiunilor.

TAROM promovează o politică non-punitivă față de erorile neintenționate care sunt raportate de personalul implicat și efectuează analize și investigații ale unor incidente și evenimente produse în operare, cu scopul de a îmbunătăți continuu siguranța zborului.

Datele privind operațiunile de zbor sunt înregistrate/ analizate pentru întreaga flotă în cadrul FDM. Parametrii monitorizați sunt stabiliți în conformitate cu cerințele aplicabile împreună cu fabricanții aeronavelor și se înscriu în practica industriei. Pe baza acestor parametri, TAROM urmărește buna funcționare a sistemelor avionului, respectarea de către echipajul de zbor a limitărilor impuse de fabricanți și a reglementărilor Companiei, precum și identificarea unor suprasolicitări intervenite în exploatare, din cauza unor factori necontrolabili. Rezultatele sunt transmise Direcției Tehnice și Direcției Operațiuni Zbor. Pe baza FDM, Departamentul Siguranță, Securitate și Monitorizarea Conformării și Direcția Operațiuni Zbor desfășoară un program de supraveghere a operațiunilor, urmărind cele mai frecvente evenimente cu risc sporit și evoluția acestora.

Informațiile privind siguranța zborului sunt prezentate periodic în cadrul întâlnirilor Consiliului de Evaluare a Siguranței TAROM. Informațiile relevante despre accidente și incidentele care se produc în industria aviatică și care prezintă interes pentru personalul operațional TAROM sunt prezentate personalului implicat în operațiuni, printr-un sistem de comunicare de siguranță: safety info. safety e-mail și cursuri SMS (inițiale și de recurență).

TAROM este membru IATA și este membru activ al pool-urilor de audit ISAGO (IATA Safety Audit of Ground Operations), IATA DAQCP (De-icing / Anti-icing Quality Control Pool), IATA IFQP (IATA Fuel Quality Pool). Aceste programe au rolul de a optimiza efortul operatorilor aeriени de a controla și supraveghea furnizorii de servicii contractați. Astfel, în cadrul unui pool de audit, IATA repartizează anumiți furnizori de servicii către fiecare operator din pool. Prin aceasta, auditorii TAROM verifică un număr redus de furnizori de servicii și pune la dispoziția celorlalți operatori rezultatele verificărilor. La rândul său, TAROM primește rapoartele de audit efectuate de ceilalți parteneri din pool. În acest mod se obține o supraveghere constantă și foarte performantă a tuturor subcontractorilor, în vederea menținerii celor mai înalte standarde de siguranță.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara - IFRS

Totodată, TAROM este membru Flight Safety Foundation și are acces la informații privind acțiunile și studiile acestei organizații, a cărei misiune este aceea de a identifica problemele globale de siguranță și de a stabili prioritățile în siguranța zborului în cadrul comunității globale a aviației.

Ca membru în alianța SkyTeam începând cu anul 2010, TAROM participă în diverse grupuri de lucru ale alianței în domenii cum ar fi: siguranța zborului, monitorizarea conformării, securitatea aeronautică și managementul situațiilor de urgență.

TAROM, în calitate de membru IATA (International Air Transport Association) este certificat IOSA (IATA Operational Safety Audit) din anul 2006, garantând cele mai înalte standarde de siguranță și calitate. Programul IOSA este un sistem de evaluare acceptat și recunoscut internațional menit să auditeze sistemele de management și control ale unei companii de transport aerian. TAROM a fost evaluat prin 9 audituri complete IOSA care au demonstrat îmbunătățirea continuă a siguranței și calității operațiunilor desfășurate.

TAROM a fost certificat ISO:9001 din 2014, fiind recertificat în anul 2020 în conformitate cu **ISO 9001:2015. În 2022 a avut loc auditul de supraveghere II din ciclul de certificare 2020-2023.**

TAROM asigură implementarea **sistemului de management al securității aeronautice** și conformarea cu cerințele aplicabile. În prezent TAROM aplică activ măsuri de Securitate la sol pe destinațiile din Egipt.

• **ACTIVITATEA DE MEDIU**

Compania TAROM consideră prioritară **responsabilitatea față de mediu**, având o abordare sistematică privind menținerea sub control a impactului proceselor sale asupra mediului. Vizând îmbunătățirea continuă a performanței de mediu în conformitate cu legislația și reglementările naționale și europene în vigoare. TAROM a considerat oportună Certificarea Sistemului de Management de Mediu conform standardului internațional **ISO 14001:2015**. Compania raportează către autoritățile de mediu date privind: emisiile, substanțele care diminuează stratul de ozon, deșeurile, chimicalele, conform legislației de mediu în vigoare și Directivelor Europene. De asemenea, Compania își îndeplinește obligațiile ce îi revin privind raportarea lunară și achitarea taxelor către Administrația Fondului pentru Mediu. A fost revizuită Autorizația de Mediu în Mai 2022.

Din 2012, TAROM a implementat sistemul de comercializare a cotelor de emisii ale UE (**EU-ETS și CH-ETS**), conform Directivei 2008/101/CE care reprezintă cadrul cheie de reglementare al UE privind reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (CO₂). În sensul asigurării conformității cerințelor Directivei, se elaborează anual Raportul de emisii și se achiziționează certificate astfel încât să fie restituite în Registrul UE numărul de certificate

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara- IFRS

echivalent emisiilor produse ce corespund zborurilor realizate în interiorul spațiului aerian european. Începând cu ianuarie 2021, TAROM a implementat sistemul de comercializare a cotelor de emisii ale UK (**UK-ETS**), în conformitate cu Greenhouse Gas Emissions Trading Scheme Order 2020, astfel se elaborează anual Raportul de emisii și se achiziționează certificate astfel încât să fie restituite în Registrul UK numărul de certificate echivalent emisiilor produse ce corespund zborurilor realizate intern sau din UK către UE. TAROM implementează și sistemul **CORSIA**, astfel se elaborează anual Raportul de emisii. Compania, prin politica de conformare la legislația europeană și UK, a îndeplinit obligația de conformare pentru 2022.

5.2. INFORMAȚII DESPRE PERSONAL

SECURITATEA ȘI SĂNĂTATEA ÎN MUNCĂ

Compania TAROM respectă prevederile legislației privind securitatea și sănătatea în muncă, a legislației privind supravegherea sănătății lucrătorilor și celelalte reglementări specifice domeniului de activitate.

Acțiuni întreprinse în vederea îmbunătățirii securității și sănătății personalului la locul de muncă.

În ceea ce privește condițiile de muncă, pentru îmbunătățirea acestora, s-au identificat acțiunile necesare, astfel că în BVC 2022 au fost prevăzute investiții pentru relocarea, modernizarea și adaptarea posturilor de muncă.

Situația accidentelor de muncă

În Compania TAROM, în anul 2022, nu s-au înregistrat evenimente care să fi avut drept cauze condițiile de muncă.

Aspecte privind starea de sănătate a personalului

În ceea ce privește supravegherea sănătății lucrătorilor, în conformitate cu Legea Securității și Sănătății Muncii nr. 319/2006 și Normele metodologice de aplicare a prevederilor Legii 319/ 2006 (HG 1425/ 2006), Compania TAROM a încheiat contracte pentru prestarea serviciilor medicale de medicina muncii pentru întregul personalul Companiei.

Starea de sănătate este influențată și de condițiile de muncă în care angajatul desfășoară activitatea.

Controlul medical periodic reflectă starea de sănătate a angajatului la momentul efectuării lui.

Prin compararea ultimului examen medical periodic cu examenele anterioare, se apreciază dinamica stării de sănătate.

În prezent, în Compania TAROM nu sunt declarate boli profesionale.

Măsurile de prevenire și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara- IFRS

S-au achiziționat și distribuit salariaților echipamente de protecție (măști și mănuși) în funcție de natura activității, după cum urmează:

- până la data de 08.03.2022, purtarea măștii chirurgicale pe timpul cât personalul TAROM își desfășoară activitatea a fost obligatorie. S-a asigurat distribuția periodică a echipamentelor de protecție (măști, mănuși, dezinfectant de mâini) atât pentru personalul aeronavigant, cât și pentru restul personalului;
- în perioada 09.03-31.03.2022 s-a convenit ca măsura de protecție a personalului aeronavigant să se mențină, chiar dacă nu mai era obligatorie, ci doar recomandată;
- începând cu 01.04.2022 și încheind cu 10.05.2022 s-a efectuat la Cabinetul medical TAROM o campanie de distribuție de măști chirurgicale simple, măști FFP2, respectiv mănuși chirurgicale către membrii echipajului de cabină pentru protecția personală pe timpul exercitării atribuțiilor de serviciu;

S-au achiziționat și distribuit substanțe dezinfectante necesare pentru mâini și suprafețe. S-au menținut atenționările și recomandările privind purtarea echipamentelor de protecție și igienă respiratorie și a mâinilor pe tot timpul desfășurării atribuțiilor de serviciu.

S-au menținut afișele la intrarea în unitate în fiecare sector din cadrul Companiei, amplasate în cele mai vizibile și circulante locuri din unitate: „Măsuri de protecție împotriva CORONAVIRUS”. „Instrucțiuni proprii de SSM pentru prevenirea contaminării cu virusul COVID – 19”, afișe format A3 și alte formate cu pictograme și informații suplimentare referitoare la pandemia de COVID - 19.

S-au menținut la intrarea în unitate, în fața băilor, pe scări, și în fiecare sector din cadrul Companiei, dozatoare cu dezinfectant.

S-au informat angajații, prioritar prin mijloace electronice, cu privire la „Măsuri de protecție împotriva CORONAVIRUS”.

Aeronavele Companiei TAROM care au transportat pasageri și mărfuri au fost supuse măsurilor antiepidemice.

În Compania TAROM nu a existat focar de infecție cu COVID - 19.

Compania TAROM a derulat contract pentru efectuarea testelor RT PCR a personalului. Compania TAROM a asigurat formalitățile de testare a personalului prin întocmirea documentelor și transmiterea informațiilor către firmele prestatoare.

Pentru desfășurarea activităților în condiții de siguranță, Compania TAROM a colaborat cu diferite instituții ale statului (DSP, INSP și unități de sănătate din cadrul Ministerului Sănătății, ITM și Inspekția Muncii din cadrul Ministerului Muncii, unități din cadrul Ministerului de Interne – IGSU).

În anul 2022 politica de resurse umane a avut două obiective majore, respectiv planificarea și gestionarea resurselor umane în conformitate cu planurile operaționale ale Companiei și analiza/

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022*Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS*

planificarea datelor și a resurselor necesare fundamentării planurilor de restructurare și eficientizare ale Companiei de către consultantul dedicat.

La data de 31.12.2022 numărul total de angajați în cadrul societății era de 1219 angajați (cu contract individual de muncă încheiat în România- 1215 persoane și cu contract individual de muncă ca angajați pe plan local la agențiile externe Tarom-4 persoane, astfel: 3 la Ag. Tarom Bruxelles și 1 la Ag. Tarom Chișinău). Numărul mediu de angajați în anul 2022 a fost de 1182 salariați, din care 1178 de angajați cu contract de muncă individual încheiat în țară și 4 salariați pentru angajații locali din străinătate.

În baza Planului privind încetarea raporturilor de muncă prin acordul părților, aprobat prin Hotărârea Consiliului de Administrație nr. 20/25.08.2020 în conformitate cu Programul de Plecări Voluntare, în perioada 05 - 19 decembrie 2022 Compania Tarom a decis să ofere angajaților săi posibilitatea retragerii voluntare din activitate, urmare a Hotărârii Consiliului de Administrație nr. 1/28.01.2021 și în baza Deciziei nr. 193/29.11.2022/DG. Astfel, au fost acceptați un număr de 12 salariați al căror contract individual de muncă a încetat prin acordul părților, pentru 5 angajați până la 31.12.2022 și pentru 7 angajați în perioada de la 01.01.2023 până la 01.03.2023, iar efectuarea plăților compensatorii s-a făcut la 60 de zile de la încetarea CIM-ului fiecăruia, în anul 2023.

5.3. DEZVOLTAREA PREVIZIBILĂ A SOCIETĂȚII

Rata medie a inflației în anul 2022 în țara noastră (ianuarie 2022 – decembrie 2022) față de precedentele 12 luni (ianuarie 2021 – decembrie 2021) a fost 13,8%. Prețurile de consum în luna decembrie 2022 comparativ cu luna noiembrie 2022 au crescut cu 0,4%. Rata anuală a inflației în luna decembrie 2022 comparativ cu luna decembrie 2021 a fost 16,4% (pe baza Indicelui prețurilor de consum (IPC) – indicator pentru determinarea inflației la nivel national), potrivit datelor publicate de **Institutul Național de Statistică**.

Rata medie a modificării prețurilor de consum la nivelul statelor membre ale UE în ultimele 12 luni (ianuarie 2022 – decembrie 2022) față de precedentele 12 luni (ianuarie 2021 – decembrie 2021) determinată pe baza IAPC a fost 12,0% (indicator pentru determinarea inflației la nivelul statelor membre ale UE). Indicele armonizat al prețurilor de consum în luna decembrie 2022 comparativ cu luna noiembrie 2022 este de 100,12%. Rata anuală a inflației în luna decembrie 2022 comparativ cu luna decembrie 2021 calculată pe baza indicelui armonizat al prețurilor de consum IAPC a fost de 14,1%.

În ceea ce privește creșterea prețurilor în țara noastră, pe categorii, în anul 2022 comparativ cu 2021, prețurile de consum la mărfuri alimentare au crescut cu 15,69%, la mărfuri nealimentare au crescut cu 14,74%, iar la servicii cu 7,75%. Prețurile serviciilor au crescut pe ansamblu cu 0,67% în decembrie 2022 față de noiembrie 2022 și cu 9,78% în decembrie 2022

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

față de decembrie 2021. Referitor la transportul aerian, se constată că prețurile acestui serviciu au crescut cu 13,83% în decembrie 2022 față de noiembrie 2022, iar în decembrie 2022 față de decembrie 2021 cu 17,67%.

Potrivit datelor comunicate în data de 16 mai 2023 de către Institutului Național de Statistică, date ajustate sezonier. Produsul Intern Brut. în trimestrul I 2023 a crescut cu 0,1 % față de trimestrul IV 2022. În trimestrul I 2023. comparativ cu același trimestru din anul 2022. Produsul Intern Brut a înregistrat o creștere cu 2,3 % pe serie brută și cu 2,8% pe serie ajustată sezonier.

Economia europeană continuă să dea dovadă de reziliență într-un context global dificil. Prețurile mai mici la energie, diminuarea constrângerilor legate de ofertă și o piață a forței de muncă puternică au susținut o creștere moderată în primul trimestru al anului 2023, înlăturând temerile legate de o recesiune, arată **Comisia Europeană** în previziunile economice de primăvară (15 mai 2023).

Acest început de an peste așteptări ridică perspectiva de creștere a economiei UE la 1,0% în 2023 (0,8% în previziunile intermediare de iarnă) și la 1,7% în 2024 (1,6% în previziunile de iarnă).

Revizuirile în sens ascendent pentru zona euro sunt de o amploare similar, creșterea PIB-ului fiind estimată în prezent la 1,1 % în 2023, respectiv la 1,6 % în 2024. Pe fondul persistenței presiunilor asupra prețurilor de bază, inflația a fost, de asemenea revizuită în creștere față de iarnă, la 5,8% în 2023 și 2,8% în 2024 în zona euro.

Conform estimării-semnal preliminară a **Eurostat**. PIB-ul a crescut cu 0,3 % în UE și cu 0,1 % în zona euro în primul trimestru al anului 2023. Potrivit principalilor indicatori. această creștere ar urma să continue fără întreruperi în trimestrul al doilea.

Economia europeană a reușit să limiteze impactul negativ al războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, rezistând crizei energetice datorită unei diversificări rapide a aprovizionării și a unei scăderi considerabile a consumului de gaze. Prețurile semnificativ mai mici la energie se propagă în economie, reducând costurile de producție ale firmelor.

Facturile la energie ale consumatorilor au scăzut, deși consumul privat va rămâne moderat, deoarece creșterea salariilor rămâne în urma inflației.

Întrucât inflația rămâne ridicată, condițiile de finanțare vor continua să se înăsprească. Deși se așteaptă ca BCE și alte bănci centrale din UE să se apropie de finalul ciclului de creștere a ratelor dobânzii, este probabil ca recente turbulențe din sectorul financiar să adauge presiune asupra costului și ușurinței de accesare a creditelor, încetinind creșterea investițiilor și afectând în special investițiile rezidențiale.

Inflația de bază a fost revizuită în creștere. dar va scădea treptat.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022*Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS*

După ce a atins un nivel maxim în 2022, inflația globală a continuat să scadă în primul trimestru din 2023, pe fondul unei decelerări puternice a prețurilor la energie.

Economia românească ar urma să înregistreze o creștere de 3.2% în 2023 și de 3.5% în 2024, potrivit Executivului European, care avertizează însă, că întârzierile în implementarea PNRR ar putea reduce investițiile.

“Creșterea economiei ar urma să continue, deși într-un ritm mai lent decât în 2022, din cauza inflației persistente, a înăsprii condițiilor de finanțare și a creșterii mai reduse a partenerilor comerciali. Inflația ar urma să atingă nivelul de vârf în 2023, iar indicii de prețuri de consum va rămâne peste ținta de inflație în 2023 – 2024”, previzionează Executivul comunitar.

Indicatori	2022	2023	2024
Creșterea PIB-ului (%. față de anul precedent)	4,7	3,2	3,5
Inflația (%. față de anul precedent)	12,0	9,7	4,6

În 2022, creșterea a atins 4,7%, determinată de consumul privat puternic și de investițiile solide. Așteptările privind ocuparea forței de muncă au rămas la un nivel relativ ridicat. Pe viitor, inflația ridicată, condițiile de finanțare stricte și creșterea mai atenuată a partenerilor comerciali sunt toate menite să încetinească creșterea reală. În pofida acestor condiții potrivnice, se preconizează să crească consumul privat, creșterea consumului privat va rămâne pozitivă datorită majorării salariilor și pensiilor, precum și a prelungirii plafonului prețurilor la energie până în 2025.

Schemele de sprijin guvernamental și o piață a forței de muncă rezilientă vor sprijini, de asemenea, activitatea economică.

Politica monetară va rămâne restrictivă, rata dobânzii de politică monetară fiind de 7%, ceea ce va afecta fluxul de credite către economie și investiții. Cu toate acestea, investițiile planificate în cadrul Planului de redresare și de reziliență și intrările de alte fonduri UE ar trebui să compenseze mai mult decât impactul condițiilor de creditare stricte.

Se preconizează că investițiile vor sprijini puternic creșterea reală în 2023 și 2024, Fondul Monetar Internațional (FMI) a redus așteptarea de creștere economică reală pentru România la 2,4% în 2023 de la un plus de 3,1% cât estima în prognoza din toamnă, arată cel mai recent raport „World Economic Outlook”, publicat de instituția financiară (apr.2023). Fondul Monetar Internațional de asemenea estimează că inflația se va tempera în România, la 10,5% în 2023, urmând să scadă până la 5,8% în 2024, rămânând în continuare sub ținta BNR de 2.5%.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară- IFRS

La nivel global, FMI subliniază că semnalele preliminare de la începutul lui 2023, conform cărora economia mondială va reuși o aterizare lină prin încetinirea inflației și menținerea ritmului de creștere, au dispărut în contextul inflației care a rămas la un nivel ridicat iar recent au avut loc turbulențe în sectorul financiar. În aceste condiții, conform cel mai nou raport WEO publicat în aprilie 2023, FMI și-a revizuit ușor estimările referitoare la evoluția economiei mondiale în acest an. Scenariul de bază al FMI este că după o creștere de 3,4% în 2022, avansul economiei mondiale va încetini la 2,8% în 2023, cu 0,1 puncte procentuale mai puțin decât prognoza în ianuarie, urmând a crește la 3% în 2024.

De asemenea, inflația globală ar urma să se reducă de la 8,7% în 2022, până la 7% în 2023, ca urmare a scăderii prețurilor la materiile prime. Cu toate acestea, FMI avertizează că inflația de bază (core – n.r.) ar urma să scadă mult mai lent. În plus, revenirea inflației la nivelul țintă este puțin probabil să se întâmple înainte de 2025, în majoritatea cazurilor.

Proiectul de buget 2023 este configurat pe un cadru economic cu o creștere economică de 2,8% prevăzută pentru anul 2023, în condițiile în care șocul economic provocat de pandemie este unul dintre cele mai semnificative din istoria recentă, acesta având, în cazul României, particularitatea unei reveniri relativ rapide a PIB real.

Banca Mondială estimează că economia României va crește cu numai 2,6% în 2023, fără a modifica prognoza anterioară, din ianuarie, arată raportul „World Bank. 2023. Europe and Central Asia Economic Update, Spring 2023 : Weak Growth. High Inflation. and a Cost-of-Living Crisis” publicat pe 06.apr.2023.

În anii următori, Banca Mondială estimează că economia României va accelera, prognozând creșteri de 3,9% în 2024 și de 4,1% în 2025. Inflația medie estimată de instituție pentru România este de 10,1 în 2023, urmând ca aceasta să se tempereze la 5,4% în 2024. În regiunea Europa Centrală, în care este inclusă și România, Banca Mondială prognozează o creștere a economiei de 1,1% anul acesta și un avans mai bun, de 2,9% anul viitor. Președintele Grupului Băncii Mondiale, David Malpass, a declarat că instituția financiară și-a îmbunătățit ușor perspectivele privind creșterea economiei globale în 2023, la 2%, de la o prognoză din ianuarie de 1,7%, dar încetinirea de la creșterea mai puternică din 2022 va amplifica o criză a datoriilor pentru țările în curs de dezvoltare, transmite Reuters.

Malpass a declarat într-o conferință de presă că revizuirea în sens ascendent a previziunilor s-a datorat unei perspective îmbunătățite pentru redresarea Chinei după ridicarea restricțiilor legate de Covid-19, creșterea fiind acum anticipată la 5,1% în acest an. Dar șeful Băncii Mondiale a avertizat că turbulențele din sectorul bancar și creșterea prețului petrolului ar putea exercita din nou o presiune de scădere asupra perspectivei de creștere economică în a doua jumătate a anului 2023. O nepotrivire a maturității activelor băncilor va dura ceva timp

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

pentru a se rezolva, fiind probabil ca băncile să reducă creditarea afacerilor, încetinind creșterea, a spus el.

Organizația Europeană pentru Siguranța Navigației Aeriene (EUROCONTROL) a publicat un raport privind aeroporturile europene și traficul aerian pentru anul 2022.

Potrivit raportului în care se compară datele din anul 2022 și datele înregistrate în 2019, anul în care a izbucnit pandemia de noul tip de coronavirus (Covid-19), Aeroportul din Istanbul a fost singurul aeroport din Europa care a atins același număr de zboruri ca în perioada pre-pandemică, în 2022, cu o medie de 1156 de zboruri pe zi, urmat de Amsterdam cu o medie de 1140 de zboruri, Paris cu 1122 de zboruri, Frankfurt cu 1048 de zboruri și Londra cu 1042 de zboruri.

Numărul de persoane care folosesc avionul pe rutele interne din Europa este în scădere, cauza putând fi atribuită presiunii de a reduce poluarea, sugerează un raport Eurocontrol. Potrivit noilor date, în top se află Germania, cu 38% mai puține zboruri interne în 2022 față de 2019, Lituania și Finlanda, unde astfel de călătorii au scăzut cu 38%, respectiv, 35%, iar tendința descendentă a fost consistentă pe tot continentul. Singura creștere semnificativă a fost în Ungaria, unde zborurile interne au crescut cu 56% față de nivelurile din 2019.

Zborurile dintre țările europene au fost și ele afectate. „Față de 2019, a existat încă un decalaj de trafic de 16,7% în 2022, ceea ce corespunde cu 4.989 de zboruri zilnice mai puține în rețea”, se arată în raportul Eurocontrol. Dar traficul aerian din Europa este programat să crească cu 4% pe an începând cu 2025 și, cel mai probabil, va depăși nivelurile din 2019 până în 2029, estimează Eurocontrol.

Referitor la evoluția traficului aerian, IATA prezintă în feb. 2023, următoarele aspecte în publicația „*Air Passenger Monthly Analysis – December 2022*”:

- În 2022, traficul aerian de pasageri a câștigat un impuls la nivel global, de la 41,7% din 2019 (RPK) în 2021 la 68,5% în 2022;
- RPK-urile interne s-au redresat la 79,6% din traficul de pasageri dinainte de pandemie în 2022 și în creștere cu 10,9 % față de anul 2021; RPK-urile internaționale s-au recuperat la 62,2% din traficul din 2019 și au crescut cu 152,7% față de nivelurile din 2021.
- RPK-urile la nivel de industrie au crescut cu 39,7% față de anul 2021 - decembrie și au atins 76,9% din nivelurile pre-pandemie pentru aceeași lună. Comparativ cu decembrie 2021, traficul intern de pasageri a crescut cu 2,6%, în timp ce traficul internațional a crescut cu 80,2%.

Cifrele preliminare ale Consiliului Internațional al Aeroporturilor (ACI) arată că, odată cu revenirea călătoriilor internaționale, traficul global de pasageri în 2022 a ajuns la aproape 7 miliarde, o creștere de 53,5% față de 2021 și a revenit la 73,8% față de nivelurile din 2019, scrie The National News.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022*Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS*

Companiile aeriene și aeroporturile globale, ieșite din pandemia de doi ani de Covid-19 care a zdruncinat cererea de călătorii aeriene, se confruntă acum cu facturi mai mari la combustibil și cu o presiune crescândă pentru a-și reduce amprenta de carbon pe măsură ce își intensifică operațiunile pentru a satisface cererea de călătorii în creștere.

În primele 10 aeroporturi la nivel global, cinci sunt din SUA, au aratat datele ACI. Performanța puternică a aeroporturilor din SUA s-a datorat unei redresări sănătoase a călătoriilor interne. Toate cele cinci aeroporturi din țară au cote semnificative de trafic intern de pasageri, cuprinse între 75% și 95%, a spus ACI. Aeroportul Internațional Dubai (DXB) și-a păstrat titlul de cel mai aglomerat hub internațional pentru pasageri din lume în 2022 pentru al nouălea an consecutiv, pe măsură ce cererea de călătorii pe distanțe lungi a crescut, arată clasamentele Consiliului Internațional al Aeroporturilor (ACI).

Londra, Amsterdam, Paris și Istanbul au urmat Aeroportului Internațional din Dubai în topul celor mai aglomerate cinci centre de trafic aerian internațional, a anunțat asociația comercială pentru aeroporturi.

Aeroportul Dubai, care nu are o piață internă, a raportat o creștere mai mult decât dublă a traficului de pasageri în anul trecut la 66,1 milioane.

„Cele mai recente clasamente reprezintă o etapă importantă în atingerea nivelurilor pre-pandemie. Redeschiderea Chinei, a doua cea mai mare piață de aviație după SUA, este de așteptat să aducă acum un câștig general, atât pe plan intern, cât și pentru călătoriile internaționale”, a spus directorul general al ACI World, Luis Felipe de Oliveira.

Potrivit datelor furnizate de Asociația Aeroporturilor din România (AAR): Traficul de pasageri pe aeroporturile din România s-a ridicat la 21 de milioane de pasageri și a crescut în anul 2022 cu 87,53% față de anul 2021 și aproape s-a triplat față de anul 2020. Chiar dacă numărul total al pasagerilor din anul 2022 este cu 9,55 procente sub nivelul maxim înregistrat înainte de pandemie (anul 2019), el depășește până și cele mai optimiste scenarii de trafic care au fost estimate pentru acest an, ceea ce înseamnă că aviația comercială din România a recuperat mai rapid decât așteptările pieței pierderile din anii de pandemie. Aeroportul Henri Coandă (Otopeni), cel mai mare din țară, a avut 12,5 mil. pasageri în 2022, urmat fiind de aeroporturile din Cluj-Napoca, Iași, Timișoara și Suceava.

“Pentru aviația civilă ultimii ani au fost foarte dificili, dar iată că am reușit să recuperăm peste cifrele previzionate. A fost o revenire puternică, mai ales în lunile de vară, când pe unele aeroporturi din România au fost înregistrate valori de trafic mai mari decât cele din anul 2019. Există potențial foarte mare și estimăm că anul viitor vom depăși 24 de milioane de pasageri”, a declarat David Ciceo, președintele Asociației Aeroporturilor din România, în luna ianuarie 2023.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022
Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara- IFRS
5.4. FLOTA ȘI OPERAȚIUNILE LINIEI AERIENE

În acest context economic, la nivelul Companiei TAROM se impune o analiză de raționalizare operațională adaptată la piață, optimizarea operațională a organizației, dar și modernizarea flotei.

La 31 decembrie 2022, Compania TAROM deținea o flotă compusa din 25 aeronave, aflate atât în proprietate, cât și în leasing operațional.

Tip aeronava	Număr de aeronave pe fiecare tip	Capacitate	Distanța maximă de zbor
BOEING 737-800	4	189Y / 160BY (16B + 144Y)	5.400 km / 5.678 km
BOEING 737-700	4	14B+102Y	4.900 km/ 4.100km
AIRBUS A318-111	4	14B+99Y. 26B+81Y	2.780 km
ATR 72-600	4	72BY	1.020 km
ATR 42-500	7	48BY	1.200 km
ATR 72-500	2	68BY	950 km

În prima parte a anul 2022, flota TAROM a fost constituită dintr-un număr de 29 de aeronave, din care 13 cu motoare tip turbojet (ATR) și 16 cu motoare tip jet (Boeing 737 și Airbus A318), ajungând la sfârșitul anului la un număr de 25 de aeronave, după ce s-a finalizat vânzarea a 4 aeronave B737-300, prin implementarea măsurilor din Planul de restructurare a TAROM. Planul de reînnoire a flotei vizează în continuare, pe de o parte valorificarea prin vânzare, până la sfârșitul anului 2024 a unor aeronave aflate în proprietatea TAROM, a 7 aeronave ATR 42-500 (ce vor fi vândute în cursul anului 2023, fiind semnat deja contractul de vânzare), a 4 aeronave Airbus A318 și a 4 aeronave Boeing 737-700, iar pe de altă parte achiziția unui număr de 4 aeronave Boeing 737-MAX 8 în anul 2024 (unul prin leasing financiar și 3 prin leasing operațional).

Compania trebuie să își optimizeze flota pentru a corespunde cerințelor specifice modelului de operare, prin eliminarea unor tipuri de aeronave existente și înlocuirea acestora cu altele, ceea ce va permite Companiei, dacă nu crearea unui avantaj competitiv sustenabil pe piață, cel puțin concurența cu succes a altor companii aeriene și, astfel, îmbunătățirea imediată a rezultatelor financiare.

Pe aceasta bază (regândirea modelului de operare și restructurarea flotei), putem continua cu regândirea și recalibrarea tuturor proceselor și activităților din cadrul Companiei.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara- IFRS

Avantajele unei flote jet optimizate includ printre altele și eliminarea necesității menținerii unei rezerve multiple de echipaje, precum și o infrastructură simplificată de suport aferentă flotei.

De asemenea, avantajele menținerii unei flote tinere, moderne, cu un accent semnificativ pe consum redus de carburant, un grad de "reliability" ridicat și mai ales un grad mare de utilizare zilnică a aeronavelor pot determina gradul de sporire a veniturilor obținute per aeronavă și în acest fel generarea de profit din operare.

6. MANAGEMENTUL RISCURILOR

Organizațiile se confruntă cu riscuri multiple, unele cu efecte combinate sau în cascadă, ceea ce poate genera costuri mari pentru acestea. Atât natura riscurilor, cât și interacțiunea dintre acestea pot fi identificate și înțelese pentru a sprijini luarea deciziilor în cunoștință de cauză și pentru a recunoaște mai bine potențialele consecințe nedorite ale deciziilor.

Dezvoltarea și evaluarea scenariilor alternative reduce incertitudinea în luarea deciziilor și scot la lumină necunoscutele care pot apărea.

Gestionarea riscurilor permite organizațiilor să-și atingă obiectivele mai eficient și cu o mai mare siguranță pe termen lung. Organizațiile care continuă să aibă succes sunt cele care au capacitatea de a prognoza și de a se pregăti pentru riscuri.

Astfel, un management eficient al riscurilor permite unei organizații să-și atingă obiectivele prin evaluarea continuă a riscurilor în vederea reducerii efectelor negative asupra afacerii și îmbunătățirii performanței. Implementarea și integrarea proceselor de gestionare a riscurilor într-o organizație aduc multiple beneficii, precum:

- o utilizare și o alocare mai eficiente ale capitalului și ale altor resurse;
- capacitatea de a recunoaște rapid oportunitățile și amenințările și de a răspunde la acestea;
- reducere a probabilității și impactului pierderii;
- decizii mai clare, mai bine informate;
- costuri mai mici de conformitate/audit;
- economii de costuri rezultate din utilizarea informațiilor despre riscuri pentru a eficientiza și a îmbunătăți procesele;
- gestionarea mai bună a aspectelor umane și culturale care afectează performanța și
- o mai bună înțelegere a evenimentelor potențiale și capacitatea de a influența rezultatele acestora.

6.1. RISCURI EXTERNE

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022*Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara- IFRS*

Aceste riscuri sunt legate de factori externi companiei și afectează TAROM prin modificarea cererii de servicii oferite de aceasta, a mediului concurențial sau a costului unor produse, care nu pot fi controlate de TAROM cum este, de exemplu, prețul crescut al carburantului de aviație. Astfel, activitatea companiei TAROM este supusă permanent efectelor riscurilor, motiv pentru care conducerea acesteia trebuie să gestioneze, cel puțin, următoarele categorii de riscuri externe:

6.1.1. Volatilitatea mediului geopolitic și economic

Majoritatea companiilor aeriene sunt vulnerabile la factori externi, cum ar fi tensiunea politică și conjuncturile economice. În cazul sectorului aviației comerciale, stabilitatea politică și creșterea economică susținută reprezintă factori majori care determină creșterea pe termen lung a traficului aerian, pe când instabilitatea și turbulențele de pe piețele financiare generează scăderea acestuia. Sursele instabilității pot fi însă multiple, precum: impunerea unor măsuri protecționiste, apariția unor conflicte etnice/religioase, tranziția de la democrație la autoritarism, cooperarea internațională ori intervențiile statale etc.

Ceea ce a afectat cel mai mult transportul aerian începând cu anul 2020 a fost pandemia COVID-19 care s-a dovedit a fi nu doar o criză globală a sănătății, ci și o criză economică globală.

Măsurile de protecție sanitară și restricțiile de călătorie introduse de statele membre ale UE și de țările terțe ca urmare a pandemiei au redus drastic cererea și încrederea consumatorilor în transportul aerian de pasageri, determinând o reducere record și de durată a traficului aerian în Uniunea Europeană. Numărul zborurilor operate în spațiul european a scăzut cu până la 90% în martie-aprilie 2020 comparativ cu aceeași perioadă a anului 2019.

În fața pandemiei de COVID-19, numeroase țări au răspuns prin introducerea de interdicții de zbor și restricții de călătorie, unele din acestea menținându-se și în cursul anului 2021, ceea ce a avut un impact major asupra traficului aerian internațional, aceste restricții conducând la o diminuare drastică a cererii la un nivel la care majoritatea rutelor nu au mai putut fi operate în scop comercial.

Anul 2022 a debutat însă cu un noi probleme legate de pandemie, precum și cu probleme legate de creșterea prețurilor energetice, la combustibili, precum și la materii prime, respectiv menținerea unor blocări legate de lanțurile de aprovizionare în anumite segmente industriale.

Se preconizează că invadarea Ucrainei de către Rusia va avea un impact negativ asupra economiei României. Este probabil ca efectele negative directe ale invaziei să fie limitate ca urmare a legăturilor comerciale globale reduse ale României cu Rusia și Ucraina. Cu toate acestea, efectele indirecte ar putea fi considerabile. Impactul asupra prețurilor energiei și ale produselor de bază are implicații mai ample. Având în vedere importanța Rusiei și a

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

Ucrainei ca furnizori de petrol, gaze și produse de bază (alimentare și nealimentare) pe piețele mondiale, prețurile au crescut semnificativ.

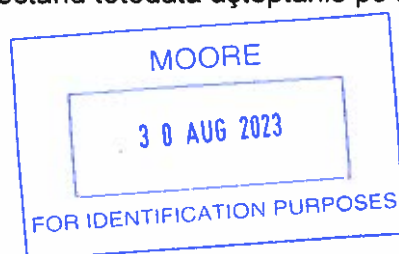
România produce pe piața internă cea mai mare parte a gazelor pe care le utilizează, dar importă aproape 20% din consumul total de gaze, import care depinde în mare măsură de un gazoduct rus care trece prin Ucraina. În același timp, importurile de țiței din Rusia reprezintă principalul factor de producție pentru importanta industrie de rafinare, care reexportă ulterior produse petroliere finite.

În anul 2022 Uniunea Europeană a ajuns la nivelul istoric în ceea ce privește rata anuală a inflației, care a fost de 9,2%, de trei ori mai mare comparativ cu anul 2021, când valoarea anuală a fost de doar 2,9%. Cele mai mari creșteri de prețuri în 2022 au fost înregistrate la categoriile locuințe, apă, electricitate, gaze naturale și alți combustibili, cu o creștere medie de 18%, urmate de domeniul transporturilor unde creșterea a fost de peste 12%.

În România, rata anuală a inflației s-a triplat, de la 4.1% în 2021 la 12% în 2022, ceea ce a afectat consumul privat, în pofida măsurilor excepționale care au fost introduse pentru a proteja gospodăriile și IMM-urile de impactul facturilor la energie electrică și gaze. Anumite sectoare sunt deosebit de expuse. Unele industrii importante din România (cum ar fi industria autovehiculelor și a mașinilor) și sectorul construcțiilor sunt deosebit de vulnerabile la importurile de energie, la variațiile prețurilor energiei și la nevoile de materii prime.

România se află în prima linie în această criză umanitară și geopolitică deoarece găzduiește un număr mare de persoane strămutate din Ucraina, deși majoritatea acestora pleacă în cele din urmă în alte țări ale UE. Abordarea nevoilor lor necesită mobilizarea de resurse suplimentare în sistemul de sănătate și în sistemul de asistență socială, care au fost deja supuse unor mari presiuni în timpul pandemiei, dar și în sistemul de învățământ. Pe termen mediu și lung, integrarea pe piața forței de muncă a persoanelor care decid să rămână în România ar putea duce la o creștere a populației active și ar putea stimula producția potențială. România a beneficiat de flexibilitățile oferite în cadrul inițiativei „Acțiunea de coeziune pentru refugiații din Europa” (CARE) și de prefinanțarea suplimentară furnizată în cadrul programului „Asistență de redresare pentru coeziune și teritoriile Europei” (REACT-EU) pentru abordarea urgentă a nevoilor de primire și integrare a persoanelor care fug din Ucraina ca urmare a invaziei ruse.

Astfel, suprapunerea șocurilor (contextul geopolitic, majorările succesive ale prețurilor la energie și alterarea lanțurilor globale de aprovizionare) au accentuat riscurile și incertitudinile asupra economiei României, afectând totodată așteptările pe termen scurt și comportamentul mediului de afaceri.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022*Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara- IFRS*

Principalul factor de risc îl reprezintă evoluțiile viitoare ale prețurilor bunurilor energetice, la nivel global creșterea acestora fiind puternic accelerată în contextul conflictului geopolitic dintre Rusia și Ucraina.

Majorările de preț din sectorul energetic au un efect de contracție atât asupra consumului populației, cât și al consumului din economie. De altfel, consumul de energie electrică al populației, aflat în mod tradițional pe un trend anual pozitiv, a înregistrat în luna ianuarie 2022 o reducere de 3,7%, deși în această perioadă s-au aplicat măsurile guvernamentale de plafonare și compensare a prețurilor energiei electrice. În același timp, sectorul industrial a cunoscut o restrângere de activitate în luna ianuarie localizată în special în sectoarele chimiei (-14,1%). Aceste majorări de prețuri afectează de altfel competitivitatea societăților, fiind posibilă diminuarea activității în special în sectorul industrial și transporturi. Resursele au fost afectate la rândul lor de evoluția sancțiunilor impuse Rusiei, furnizorul principal al gazelor din import. Există incertitudini în ceea ce privește evoluția importului de gaze naturale sau găsirea de alternative la gazul rusesc, ceea ce induce o probabilitate ridicată de modificare a mixului de resurse utilizate pe termen scurt și mediu. Astfel, analizele efectuate asupra contextului macroeconomic din anul 2022 au relevat un impact puternic atât asupra puterii de cumpărare la nivelul populației, cât și asupra procesului investițional și al activității agenților economici.

6.1.2. Concurența

Aviația europeană se confruntă cu noi provocări în materie de competitivitate, pe o piață mondială care evoluează rapid, în special ca rezultat al deplasării centrului de greutate al creșterii economice către est. Concurenții nou-apăruți beneficiază de pe urma creșterii economice rapide din întreaga regiune, în special din Asia, precum și de pe urma faptului că aviația devine un element strategic în cadrul politicilor de dezvoltare economică ale țărilor lor de origine.

Deoarece TAROM operează o rețea de rute în principal europene, majoritar scurt și mediu curier, distanța medie de operare fiind de aproximativ 1.200 km, compania concurează cu toate categoriile de operatori existenți în piață, și anume: „low cost”, „legacy”, subsidiarele low cost ale companiilor de tip legacy, companii de nișă.

Astfel, TAROM trebuie să facă față unei concurențe acerbe, în principal din partea competitorilor de tip low cost, care practică tarife modice, în ciuda pierderilor financiare, doar în scopul majorării cotelor de piață.

6.1.3. Riscul fluctuațiilor de curs valutar

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022*Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS*

Având în vedere că o mare parte din veniturile companiei sunt încasate într-o varietate de valute, acestea o fac vulnerabilă la fluctuațiile cursului de schimb valutar. În politica sa, compania este afectată de evoluția piețelor valutare, respectiv: EUR/USD, EUR/GBP, EUR/RON, USD/RON. Politica de prețuri a companiei este focalizată, în principal, pe moneda EUR, însă din activitatea de operare rezultă obligații și în alte monede, rata de schimb valutar putând afecta rezultatele.

Expunerea companiei la riscul valutar a fost nesemnificativă în anul 2022, riscul fiind considerat tolerabil.

6.1.4. Riscul unor atacuri cibernetice

Amenințările cibernetice se află într-o continuă evoluție, supunând sistemele și rețelele informaționale și operaționale la riscuri care pot produce pagube semnificative în toate sectoarele industriale, publice și guvernamentale, la nivel mondial.

Securitatea cibernetică în aviația civilă este un domeniu complex, care se întinde în toate ariile de activitate unde sunt prezente tehnologiile (electronice – informaționale și operaționale). Așa cum menționează și ICAO în Strategia globală de securitate cibernetică adoptată în octombrie 2019 și în Rezoluția A40-10, securitatea cibernetică are aplicabilitate pe orizontală, atât în zona securității aeronautice, cât și a siguranței aviației civile, respectiv în domeniul operațiunilor, facilităților, managementului și administrării ș.a.

Astfel, sectorul aviației civile depinde din ce în ce mai mult de disponibilitatea sistemelor de tehnologie a informațiilor și a comunicațiilor, precum și de integritatea și confidențialitatea datelor. Amenințarea reprezentată de posibile incidente cibernetice pentru aviația civilă este în continuă evoluție, cele mai multe dintre acestea fiind rău intenționate, cu consecințe asupra continuității activității ori asupra furtului de informații din motive politice, financiare sau de altă natură.

Opinia ICAO este aceea că securitatea cibernetică ar trebui să fie inclusă în sistemele de supraveghere a securității și siguranței aviației dintr-un stat, ca parte a unui cadru cuprinzător de gestionare a riscurilor.

Gestionarea riscurilor de securitate cibernetică în sectorul aviației trebuie să se bazeze pe dezvoltarea unei abordări ample, capabile să prezică riscurile cibernetice pentru ecosistemul aviației, identificarea și implementarea controalelor adecvate pentru a preveni riscurile cibernetice, capacitatea de a monitoriza/detecta atacurile și capacitatea de răspuns și de recuperare după atacuri reușite.

Cu toate că în ultimele decenii, tehnologia a făcut progrese uriașe, care au fost implementate și în sectorul aviației, revoluționând călătoriile, facilitând călătoria non-stop pe continente, oferind facilități pasagerilor aeriени ca niciodată (acces la Internet, acces GSM,

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara- IFRS

divertisment în zbor), transferuri perfecte pentru pasagerii care tranzitează între țări, pe de altă parte, acest confort nu a venit fără setul său de riscuri care au apărut din cauza vulnerabilităților inerente și a amenințărilor cunoscute pe care aceste sisteme le posedă. Astfel, utilizarea sistemelor informatice la bord și off-board, a sistemelor de navigație și a rețelelor de date, a dus la creșterea amenințărilor cu privire la atacurile cibernetice și încălcarea securității/confidențialității datelor, principalele tipuri de amenințări cibernetice cu care se confruntă sectorul aviației fiind:

- Atacurile phishing: acestea reprezintă, în primul rând, o etapă prealabilă către un atac rău intenționat complet orientat către o companie. Obiectivul principal constă în obținerea datelor de identificare ale utilizatorilor prin tehnici de inginerie socială și infiltrarea în sistemul unei companii pentru a planta și lansa amenințări persistente avansate. O serie de organizații, inclusiv aeroporturi, au fost victime ale unor astfel de atacuri.
- Atacurile bazate pe Wi-Fi: Dacă nu sunt asigurate în mod adecvat, sistemele Wi-Fi tradiționale disponibile la bordul unei aeronave sunt vulnerabile, astfel încât ar putea fi folosite pentru accesul neautorizat la echipamentele avionice de la bord ori pentru a perturba sau modifica comunicațiile prin satelit. De exemplu, un cod infiltrat în sistemul unui avion ar putea să anuleze setările de Securitate, ducând la rezultate dezastruoase, precum deturnarea și/sau prăbușirea unei aeronave etc.
- Atacurile DDoS (Distributed Denial-of-Service) și botnet: apar atunci când un hacker trimite un aflus mare de trafic către o rețea sau server pentru a copleși sistemul și pentru a-i perturba capacitatea de operare. Hackerii utilizează rețele bot din rețelele compromise pentru a se infiltra în sisteme critice, precum controlul traficului aerian ori rezervarea biletelor online, ceea ce duce la blocarea platformei. Atacatorii pot cere, de asemenea, o sumă de răscumpărare de la autorități pentru a preveni întreruperea sistemelor de control și gestionare a zborului.
- Atacurile de bruiere: pot avea consecințe grave, deoarece hackerii compromit acuratețea datelor furnizate conducerii aeronavei, cum ar fi viteza aeronavei, locația, direcția, existența unor aeroporturi sau aeronave în apropiere etc.
- Deturnarea de la distanță: breșele/defectele de securitate ale tehnologiilor de comunicații utilizate în industria aeriană permit hackerilor să atace/controleze de la distanță sistemele de zbor și de la bord, pentru a le permite să atace alte sisteme critice, precum comenzile de zbor, receptoarele de navigație, sistemele de supraveghere, afișajele aeronavelor și altele.
- BYOD (bring your own device): Sistemele actuale de divertisment în zbor permit pasagerilor să-și vizioneze propriile videoclipuri prin intermediul USB-urilor. Cu excepția cazului în care sunt protejate în mod adecvat, pasagerii rău intenționați ar putea utiliza USB-

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

urile pentru a infiltra programe/amenințări persistente avansate în sistemele de divertisment din zbor, cu consecințe dezastruoase. Astfel, informațiile despre zbor furnizate pe IFE (in-flight entertainment) ar putea fi falsificate sau denaturate pentru a crea haos/panică printre pasageri.

În concluzie, compania ar trebui să-și dezvolte, în primul rând, capacități „predictive”, care să-i permită să învețe din evenimente externe și să anticipeze tipurile de atac la care ar putea fi expuse sistemele sale informatice. Totodată, capacitatea de a detecta atacurile cibernetice din timp este esențială pentru companie, iar capacitatea de răspuns și de recuperare după atacuri reușite sunt necesare atât pentru a investiga și remedia problemele descoperite, cât și pentru a recomanda noi măsuri preventive. Prin urmare, după analiza tipurilor de amenințări cibernetice, compania trebuie să-și stabilească o cultură de securitate cibernetică și să dezvolte strategii de atenuare/ prevenire a riscurilor cibernetice.

6.1.5. Riscul fluctuației de personal din industria aviatică

Datorită afluxului de noi tehnologii și procese, dar și necesității reducerii costurilor, companiile din industria aviației necesită, poate mai mult decât orice alte industrii, o forță de muncă talentată, angajată și din ce în ce mai specializată. Astfel, din cauza naturii extrem de specializate a industriei, companiile aeriene trebuie să angajeze și să păstreze personalul calificat necesar efectuării unor procese critice, proprii industriei aviatice, TAROM a reușit să mențină până în acest moment o forță de muncă specializată și bine pregătită. Cu toate că în anul 2020, din cauza restricțiilor de zbor impuse de unele state ca urmare a răspândirii COVID – 19, companiile aeriene au fost nevoite să ia măsuri fie de trimitere în șomaj tehnic a unei părți din personalul aeronautic civil navigat și/sau din personalul aeronautic tehnic ne-navigant, fie de concediere a acestora, ceea ce a condus la înregistrarea unui surplus pe piața forței de muncă pentru aceste categorii de personal, în anul 2022, pe măsură ce industria a început să-și revină după scăderea semnificativă a activității din 2020, numărul global al locurilor de muncă din companiile aeriene a crescut semnificativ față de anul 2021.

Timpul necesar pentru recrutarea, instruirea și efectuarea verificărilor de securitate sau a antecedentelor personalului din cadrul companiilor aeriene ori pentru realizarea proceselor necesare înainte ca personalul nou angajat să își înceapă activitatea a reprezentat însă o provocare pentru industrie în anul 2022.

6.1.6. Riscurile strategice

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara - IFRS

Acestea se referă la riscurile identificate care ar putea avea un impact substanțial și o probabilitate ridicată de manifestare, și care afectează scopurile pe termen mediu și lung, precum și obiectivele companiei, cuprinzând:

- riscurile politice (precum eșecul îndeplinirii politicii guvernamentale, schimbări legislative frecvente);
- riscul unor atacuri teroriste, impunerea de interdicții ale unei țări asupra alteia, războaie și dezastre naturale;
- riscul de închidere neașteptată a unor rute.

Aceste riscuri sunt imposibil de prezis, considerent pentru care compania încearcă tratarea acestor tipuri de risc prin implementarea unor instrumente de control intern managerial capabile să mențină riscurile în limite acceptabile.

6.1.7. Riscul apariției unor epidemii la nivel global (pandemii)

Epidemiile apar în mod constant în rândul populațiilor ca urmare a expunerilor la mediu, alimente contaminate, a răspândirii interumane sau prin alte căi. Orice epidemie majoră, indiferent de cauzele care o provoacă (eveniment natural sau intenționat etc.) poate genera morbidități sau mortalitate crescute care să necesite un răspuns imediat din partea autorităților publice, precum și o intervenție coordonată de sănătate publică. Aeronavele și aeroporturile pot reprezenta căi susceptibile de introducere și/sau răspândire a unor boli transmisibile în țară. În astfel de situații, în vederea atenuării eficiente a riscurilor și asigurării respectării cerințelor naționale de sănătate publică, este posibilă impunerea de către autoritățile naționale a unor restricții de circulație, transpuse în acțiuni de suspendare a unor zboruri, cu impact asupra activității operatorilor aerieni și aeroporturilor, precum și a unor măsuri de protecție a sănătății și siguranței pasagerilor, echipajelor și a altor categorii de angajați (personal aeroportuar, agenți de handling etc.) cu menținerea corespunzătoare a siguranței și securității zborurilor. Pandemia COVID-19 a reprezentat un șoc de proporții istorice pentru economiile Europei. Astfel, economia UE s-a contractat cu 6,1 %. iar economia zonei euro cu 6,6 % în anul 2020. Deși, în general, întreprinderile și consumatorii s-au adaptat pentru a face față mai bine măsurilor de izolare, unele sectoare, cum ar fi HoReCa, au avut în continuare de suferit și în anul 2021.

Cu toate acestea, industria aviatică europeană a început să-și revină treptat în anul 2021, după impactul catastrofal al pandemiei din anul 2020. Vaccinarea în masă și introducerea certificatului digital COVID al UE au contribuit la o puternică revenire a traficului aerian în timpul verii care a rezistat în pofida apariției variantei Omicron și a creșterii nivelului de infecție. dovedind rezistența sectorului aviatic la intrarea în anul 2022.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

Disponibilitatea pasagerilor de a călători a rămas totuși puternică în anul 2021, însă restricțiile de călătorie internaționale ridicate și cazurile de COVID-19 în creștere în unele regiuni au reprezentat un risc pentru continuarea relansării transportului aerian.

Cu toate acestea, în ciuda evoluțiilor pozitive menționate mai sus, în anul 2021 au existat provocări semnificative. Astfel, numărul de cazuri de COVID-19 a crescut în multe regiuni pe fondul răspândirii unor variante mai contagioase a virusului SARS-CoV-2, cum ar fi variantele Delta sau Omicron. Noi focare de virus au apărut chiar și în țările în care pandemia părea să fi fost în mare parte sub control, precum China sau Australia. Astfel, restricțiile de călătorie rezultate au inversat rapid evoluția pozitivă a cererii și a capacităților de transport aerian în aceste țări, arătând cât de fragilă este redresarea transportului aerian pe fondul incertitudinii generate de pandemie.

Pe de altă parte, o altă provocare a reprezentat-o ritmul lent al lansării vaccinurilor la nivel global. Deși administrarea vaccinurilor a luat avânt în S.U.A. și în Europa, permițând piețelor să se redeschidă, în multe economii emergente livrările de vaccinuri au rămas încă restrânse, sporind riscul apariției unor noi focare.

În anul 2020 a fost dificil să se facă predicții stabile privind evoluția nivelurilor de trafic aerian. EUROCONTROL a emis totuși în luna iunie 2021 un nou set de scenarii de trafic, ce detaliază evoluția lunară pentru perioada de până în luna decembrie 2021, pe baza progreselor ce vor fi înregistrate în domeniul vaccinurilor și relaxarea măsurilor de stat privind călătoriile neesențiale. Acestea au fost înlocuite în luna octombrie 2021 cu alte scenarii de recuperare a traficului aerian, care vizează perioada 2021 – 2027:

Toate previziunile comportă însă un grad ridicat de incertitudine. Astfel, deși s-a estimat continuarea ameliorării traficului aerian în cea de-a doua parte a anului 2020 ca urmare a ridicării restricțiilor, un al doilea val de cazuri, așa cum s-a produs în Republica Populară Chineză și în diverse alte state din Uniunea Europeană, a determinat o nouă scădere a traficului aerian.

Apariția pandemiei COVID-19 la începutul anului 2020 și efectele pe care măsurile luate de către autoritățile publice în vederea prevenirii răspândirii COVID-19 și gestionării corespunzătoare a consecințelor acestei pandemii, au dovedit faptul că TAROM nu a putut previziona toate efectele pe care o eventuală epidemie/pandemie le-ar putea avea asupra activității acesteia.

În contextul în care atenuarea șocului pandemic a condus în final la renunțarea restricțiilor începând cu luna martie 2022 și la o creștere a mobilității populației, sectorul transporturilor, unul dintre cele mai afectate în perioada crizei sanitare, și-a continuat recuperarea pe tot parcursul anului, ajungând la sfârșitul anului la o rată de recuperare de 83% față de nivelul dinaintea pandemiei.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022*Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS***6.1.8. Riscul de lichiditate**

Până la apariția și răspândirea COVID-19, aviația a cunoscut o expansiune puternică, datorată în special companiilor aeriene low-cost care au reușit să contribuie la creșterea cererii de zboruri.

Chiar dacă o evaluare completă a impactului pandemiei asupra companiilor aeriene este greu de realizat, este totuși cert că operatorii din acest segment au avut cel mai mare risc de lichiditate în anul 2020, risc care s-a menținut însă și în anul 2021. Marii operatori aeriени din industria aviatică europeană și mondială și-au redus drastic activitatea, concentrându-se pe operațiuni de reducere a costurilor și asigurarea supraviețuirii pentru a putea beneficia de perioada de relansare ce va veni după criză.

Cu excepția Alitalia (care oricum, a fost înlocuită rapid de o altă companie aeriană succesoare, ITA Airways), în anul 2021 nu au fost înregistrate falimente ale companiilor aeriene, în ciuda previziunilor sumbre cu privire la acest aspect. Cu toate acestea, situația companiilor aeriene din Europa a rămas în continuare foarte dificilă, în special pentru acei transportatori care nu au primit ajutoare de stat, pierderile totale cauzate de pandemie continuând să aibă un impact puternic asupra veniturilor și bilanțurilor acestora.

Transportatorii aeriени mari pot depăși această situație mai ușor, deoarece au sprijinul guvernelor și pentru că pot face restructurări în cadrul proceselor. Chiar și așa, și pentru aceștia a rămas o mare provocare găsirea modalității de a face pasagerii să se simtă în siguranță în timpul zborului.

Veniturile operatorilor aeriени au înregistrat o scădere puternică în anul 2020 față de nivelul planificat, aceștia acumulând și datorii către pasagerii cărora le-au fost anulate zborurile, dar și către furnizori. După perioada de izolare/carantină, companiile au reluat zborurile, cu campanii de reduceri ale biletelor și investiții în măsuri de igienă pentru a asigura sănătatea și siguranța clienților și ale echipajului. Deși companiile și-au reluat activitatea, modalitățile de recuperare au fost încă greu de stabilit, deoarece statele au continuat să ridice sau să impună măsuri de călătorie.

Scăderea traficului aerian și a veniturilor transportatorilor aeriени au condus la presiuni severe de lichiditate nu doar pentru aceștia, ci și pentru furnizorii acestora, punând în discuție viabilitatea financiară a industriei aviatică și amenințând milioane de locuri de muncă. Același impact în cascadă a fost, de asemenea, resimțit și pe piețele turistice la nivel global, având în vedere că peste 50% din turiștii internaționali au folosit anterior călătoriile cu avionul.

Deschiderea bruscă a economiei în anul 2022, după închiderea sa bruscă în anul 2020 ca răspuns la pandemie, a arătat că nu poate fi restabilit un echilibru imediat pe piață. Astfel, cu toate că în anul 2022 transportatorii aeriени au început să încaseze venituri din operare,

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

majoritatea nu au putut să-și acopere datoriile acumulate pe durata pandemiei în primul rând din cauza creșterii semnificative a costurilor de operare.

Înlăturarea riscului de lichiditate al companiei presupune manevrarea fluxurilor financiare pentru acoperirea necesarului dintre venituri și cheltuieli. Soluționarea crizei pe termen scurt poate consta în majorarea intrărilor de mijloace bănești prin creșterea veniturilor sau în micșorarea ieșirilor de mijloace bănești prin minimizarea cheltuielilor. În acest sens, compania poate întreprinde acțiuni precum:

- diminuarea radicală și cât mai rapidă a cheltuielilor ineficiente;
- obținerea de termene suplimentare de plată din partea furnizorilor, obținerea de împrumuturi pe termen scurt, obținerea unor facilități fiscale;
- vânzarea sau închirierea unor active;
- identificarea altor surse de venit precum: extinderea activității de transport aerian de mărfuri și poștă, extinderea transportului aerian prin curse charter, executarea pentru terți a unor lucrări de întreținere a aeronavelor sau a unor lucrări de reparații ale componentelor etc.

6.1.9. Volatilitatea prețurilor combustibilului de aviație

Prețul petrolului a crescut brusc în anul 2021, ceea ce a dus la creșterea costurilor cu combustibilul, inclusiv pentru cel de aviație. Prețurile carburanților au rămas ridicate și în anul 2022 (cu toate că tendința a fost de scădere începând cu luna februarie 2022 când a fost atins prețul maxim), ceea ce a generat o creștere a ponderii costurilor cu combustibilul de aviație în totalul costurilor companiilor aeriene.

Companiile aeriene s-au confruntat cu prețuri și mai mari la carburanți în anii 2012 și 2013, dar de data aceasta prețurile la carburanți au evoluat foarte mult într-un termen foarte scurt, în timp ce recuperarea după pandemie abia începuse. La jumătatea lunii februarie 2022, prețurile de

livrare a combustibilului pentru avioane se tranzacționau cu peste 75% mai mult decât în februarie 2021.

Combustibilul de aviație reprezintă efectiv o parte substanțială a costurilor operatorilor de aeronave, și anume aproximativ 25% din costurile operaționale. Astfel, companiile aeriene sunt foarte sensibile la creșterea bruscă a prețurilor combustibilului de aviație.

Toate companiile aeriene au strategii de atenuare a impactului riscului legat de prețul combustibilului, în special prin recurgerea la operațiuni de hedging și transferarea costurilor cu combustibilul către pasageri. Acoperirea prețului combustibilului de aviație permite companiilor aeriene să facă în avans oferte de preț mai bune pentru pasageri. Cu toate acestea, costurile

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară- IFRS

mai mari cu combustibilul au, în general, o influență semnificativă asupra rezultatelor financiare ale companiilor aeriene.

Totodată, se preconizează că introducerea treptată a combustibililor de aviație durabili pe piața transportului aerian va duce la creșterea costurilor combustibililor de aviație pentru companiile aeriene. Acest lucru poate accentua practicile existente de denaturare a concurenței ale operatorilor de aeronave, cum ar fi încărcarea de combustibil suplimentar. Prin urmare, este esențial să se asigure condiții de concurență echitabile pe piața transportului aerian din UE în ceea ce privește utilizarea combustibilului de aviație.

Variațiile prețului combustibilului de aviație pot avea un impact important asupra performanței economice a operatorilor de aeronave. În plus, diferențele în ceea ce privește prețul combustibilului de aviație dintre locațiile geografice, astfel cum este cazul în prezent între aeroporturile din UE sau între aeroporturile din UE și cele din afara UE, pot determina operatorii de aeronave să își adapteze strategiile de realimentare cu combustibil din motive economice. Încărcarea de combustibil suplimentar crește consumul de combustibil al aeronavelor și generează emisii inutile de gaze cu efect de seră. În plus, unii operatori de aeronave pot utiliza prețurile avantajoase ale combustibililor de aviație de la baza lor de reședință ca avantaj concurențial față de alte companii aeriene care operează rute similare. În cazul în care au loc denaturări ale pieței, acestea riscă să dezavantajeze operatorii de aeronave sau aeroporturile în raport cu concurenții interni sau externi, ceea ce poate avea efecte negative în ceea ce privește competitivitatea sectorului și poate prejudicia conectivitatea aeriană.

În timp ce creșterea prețurilor combustibililor de aviație nu reprezintă un risc nou pentru TAROM, fluctuațiile rapide din ultimii ani au devenit mult mai pronunțate, ceea ce face ca gestionarea acestora să fie din ce în ce mai greu de controlat. Creșterea imprevizibilă a prețurilor carburanților de aviație reprezintă un risc semnificativ, ce nu poate fi controlat de companiile aeriene; nici măcar strategiile de tip hedging nu pot compensa întru totul vulnerabilitatea acestora față de menținerea îndelungată a prețurilor ridicate ale petrolului.

6.2. RISCURI INTERNE

Sursele interne de risc reprezintă rezultatul unor evenimente apărute în interiorul TAROM. Aceste surse de risc pot fi controlate. În această categorie se pot distinge riscurile de utilizare a echipamentelor, riscurile cu forța de muncă sau riscurile asociate managementului organizațional. Aceste riscuri pot fi prevenite prin simpla eliminare a surselor care le produc, lucru posibil datorită faptului că sunt generate de activitatea companiei. În urma analizelor efectuate, principalele categorii de surse interne de riscuri identificate de companie vizează:

- lipsa personalului specializat în anumite structuri;

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară- IFRS

- infrastructura IT învechită, atât fizic, cât și moral, aflată inclusiv în starea de depășire a suportului producătorului, care poate conduce la apariția întreruperilor/blocării activității utilizatorilor, precum și la accesul neautorizat în sistemele TAROM;
- flota eterogenă și uzată atât din punct de vedere etnic, cât și moral;
- cota mică a veniturilor provenite din activități neoperaționale;
- presiuni din partea sindicatelor, greve;

Datele din Raportul Administratorilor pe anul 2022 sunt prezentate in conformitate cu Raportarile Contabile întocmite în conformitate cu Reglementările contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară-IFRS.

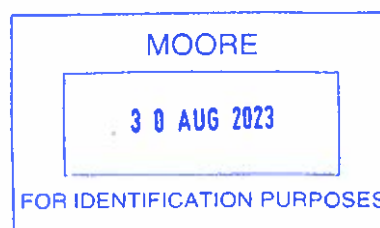
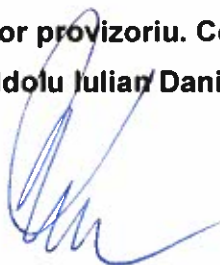
În Raportul Administratorilor sunt prezentate datele financiare în conformitate cu Situațiile Financiare auditate cu mențiunea că acesta a fost întocmit în absența Raportului de Activitate al directorului general pentru perioada 01.01.2022-31.12.2022, precum și în absența celorlalte rapoarte ale directorilor de resort pentru aceeași perioadă.

Prezentul RAPORT a fost întocmit de către membrii Consiliului de Administrație al Companiei Naționale de Transporturi Aeriene Romane, în conformitate cu dispozițiile Art. 55 din Ordonanța de urgență nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice și este prezentat Adunării Generale a Acționarilor.

**Consiliul de Administrație al Companiei Naționale de Transporturi Aeriene Romane
TAROM S.A. la data de 31.12.2022**

Președintele administrator provizoriu. Consiliului de Administrație

Idolu Julian Daniel

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara - IFRS

Anexa nr. 1

BUGETUL DE VENITURI ȘI CHELTUIELI pe anul 2022
 Execuția bugetară REALIZAT 2022

mil lei

0	1	2	3	4	5	6=5/4
		INDICATORI	Nr. rd.	BVC 2022 aprobat conform Ordin nr. 470/2022	Realizat 2022	%
I.		VENITURI TOTALE (Rd.1=Rd.2+Rd.5)	1	1.506.403,24	1.482.070,81	98,38
	1	Venituri totale din exploatare, din care:	2	1.374.850,85	1.192.919,93	86,77
		a) subvenții, cf. prevederilor legale în vigoare	3			
		b) transferuri, cf. prevederilor legale în vigoare	4			
		c) somaj tehnic acordat în conformitate cu OUG 30 cu modificările OUG 32/2020	4/1	0,00	-16,78	
	2	Venituri financiare	5	131.552,39	289.150,88	219,80
II		CHELTUIELI TOTALE (Rd.6=Rd.7+Rd.19)	6	1.723.167,85	1.766.895,46	102,54
	1	Cheltuieli de exploatare, (Rd. 7= Rd.8+ Rd.9+ Rd.10+ Rd.18) din care:	7	1.514.994,91	1.398.208,19	92,29
		A. cheltuieli cu bunuri și servicii	8	815.675,98	955.461,33	117,14
		B. cheltuieli cu impozite, taxe și vărsăminte asimilate	9	860,01	970,94	112,90
		C. cheltuieli cu personalul, (Rd.10=Rd.11+Rd.14+Rd.16+Rd.17) din care:	10	186.784,11	149.066,05	79,81
		C0 Cheltuieli de natură salarială (Rd.11=Rd.12+Rd.13)	11	149.166,14	127.070,78	85,19
		C1 ch. cu salariile	12	145.441,96	124.825,09	85,82
		C2 bonusuri	13	3.724,18	2.245,69	60,30
		C3 alte cheltuieli cu personalul, din care:	14	24.492,72	9.970,06	40,71
		cheltuieli cu plăți compensatorii aferente disponibilizărilor de personal	15	20.236,42	3.245,90	16,04
		C4 Cheltuieli aferente contractului de mandat și a altor organe de conducere și control, comisii și comitete	16	1.928,87	1.785,85	92,59
		C5 Cheltuieli cu contribuțiile datorate de angajator	17	11.196,38	10.239,36	91,45
		D. alte cheltuieli de exploatare	18	511.674,81	292.709,87	57,21
	2	Cheltuieli financiare	19	208.172,94	368.687,27	177,11
III		REZULTATUL BRUT (profit/pierdere) (Rd. 20=Rd.1- Rd.6)	20	-216.764,61	-284.824,65	131,40
IV	1	IMPOZIT PE PROFIT CURENT	21			
	2	IMPOZIT PE PROFIT AMĂNAT	22			
	3	VENITURI DIN IMPOZITUL PE PROFIT AMĂNAT	23	0,00	10.217,08	
	4	IMPOZITUL SPECIFIC UNOR ACTIVITĂȚI	24			
	5	ALTE IMPOZITE NEPREZENTATE LA ELEMENTELE DE MAI SUS	25			
V		PROFITUL/ PIERDEREA NETĂ A PERIOADEI DE RAPORTARE (Rd. 26= Rd.20-Rd.21-Rd.22+Rd.23-Rd.24-Rd.25), din care:	26	-216.764,61	-274.607,57	126,68
	1	Rezerve legale	27			
	2	Alte rezerve reprezentând facilități fiscale prevăzute de lege	28			
	3	Acoperirea pierderilor contabile din anii precedenți	29			
	4	Constituirea surselor proprii de finanțare pentru proiectele cofinanțate din împrumuturi externe, precum și pentru constituirea surselor necesare rambursării ratelor de capital, plății dobânzilor, comisioanelor și altor costuri aferente acestor împrumuturi	30			
	5	Alte repartizări prevăzute de lege	31			
	6	Profitul contabil rămas după deducerea sumelor de la Rd. 27, 28, 29, 30, 31 (Rd. 32= Rd.26-(Rd.27 la Rd. 31)>= 0)	32			
	7	Participarea salariaților la profit în limita a 10% din profitul net, dar nu mai mult de nivelul unui salariu de bază mediu lunar realizat la nivelul operatorului economic în exercițiul financiar de referință	33			
	8	Minimim 50% vărsăminte la bugetul de stat sau local în cazul regiilor autonome, ori dividende cuvenite acționarilor, în cazul societăților/ companiilor naționale și societăților cu capital integral sau majoritar de stat, din care:	34			
		a) - dividende cuvenite bugetului de stat	35			
		b) - dividende cuvenite bugetului local	36			
		c) - dividende cuvenite altor acționari	37			
	9	Profitul nerepartizat pe destinațiile prevăzute la Rd.33 - Rd.34 se repartizează la alte rezerve și constituie sursă proprie de finanțare	38			

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara - IFRS

Anexa nr. 1

BUGETUL DE VENITURI ȘI CHELTUIELI pe anul 2022
 Execuția bugetară REALIZAT 2022

mii lei

		INDICATORI	Nr. rd.	BVC 2022 aprobat conform Ordin nr. 470/2022	Realizat 2022	%
0	1	2	3	4	5	6=5/4
VI		VENITURI DIN FONDURI EUROPENE	39			
VII		CHELTUIELI ELIGIBILE DIN FONDURI EUROPENE, din care	40			
	a)	cheltuieli materiale	41			
	b)	cheltuieli cu salariile	42			
	c)	cheltuieli privind prestarile de servicii	43			
	d)	cheltuieli cu reclama si publicitate	44			
	e)	alte cheltuieli	45			
VIII		SURSE DE FINANȚARE A INVESTIȚIILOR, din care:	46	388.222,61	2.955,82	0,76
	1	Alocații de la buget	47			
		alocații bugetare aferente plății angajamentelor din anii anteriori	48			
IX		CHELTUIELI PENTRU INVESTIȚII	49	388.222,61	2.955,82	0,76
X		DATE DE FUNDAMENTARE				
	1	Nr. de personal prognozat la finele anului (conf. IFRS)	50	1.318	1.219	92,49
	2	Nr.mediu de salariați total (conf. IFRS)	51	1.246	1.182	94,86
	3	Câștigul mediu lunar pe salariat (lei/persoană) determinat pe baza cheltuielilor de natură salarială *)	52	9.951,27	8.936,31	89,80
	4	Câștigul mediu lunar pe salariat (lei/persoană) determinat pe baza cheltuielilor de natură salarială, recalculat cf. Legii anuale a bugetului de stat **)	53	9.951,27	8.936,31	89,80
	5	Productivitatea muncii în unități valorice pe total personal mediu (mii lei/persoană) (rd. 2/rd.51)	54	1.103,41	1.009,24	91,47
	6	Productivitatea muncii în unități valorice pe total personal mediu recalculata cf. Legii anuale a bugetului de stat	55	1.103,41	1.009,25	91,47
	7	Productivitatea muncii în unități fizice pe total personal mediu (cantitate produse finite/ persoană)	56			
	8	Cheltuieli totale la 1000 lei venituri totale (Rd. 57= (Rd.6/Rd.1)x1000)	57	1.143,90	1.192,18	104,22
	9	Plăți restante	58	180.395,70	279.776,98	155,09
	10	Creanțe restante	59	36.562,54	12.956,18	35,44

MOORE

30 AUG 2023

FOR IDENTIFICATION PURPOSES

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

Anexa nr. 2

**Detalierea indicatorilor economico-financiari prevăzuți în bugetul de venituri și cheltuieli
Execuția bugetară REALIZAT 2022**

mii lei

0	1	2	3	4	5	6
		INDICATORI	Nr. rd.	BVC 2022 aprobat conform Ordin nr. 470/2022	Realizat 2022	% 6= 5/4
I.		VENITURI TOTALE (Rd.1=Rd.2+Rd.22)	1	1.506.403,24	1.482.070,81	98,38
	1	Venituri totale din exploatare (Rd.2=Rd.3+Rd.8+Rd.9+Rd.12+Rd.13+Rd.14), din care:	2	1.374.850,85	1.192.919,93	86,77
	a)	din producția vândută (Rd.3=Rd.4+Rd.5+Rd.6+Rd.7), din care:	3	980.409,61	1.116.283,36	113,86
	a1)	din vânzarea produselor	4			
	a2)	din servicii prestate	5	975.051,21	1.110.723,72	113,91
	a3)	din redevențe și chirii	6	2.098,27	1.911,27	91,09
	a4)	alte venituri	7	3.260,13	3.648,36	111,91
	b)	din vânzarea mărfurilor	8	39,08	8,08	20,69
	c)	din subvenții și transferuri de exploatare aferente cifrei de afaceri nete (Rd.9=Rd.10+Rd.11), din care:	9	0,00	-16,78	
	c1)	subvenții, cf. prevederilor legale în vigoare	10			
	c2)	transferuri, cf. prevederilor legale în vigoare	11			
	c3)	somaj tehnic acordat în conformitate cu OUG 30 cu modificările OUG 32/2020	11.1	0,00	-16,78	
	d)	din producția de imobilizări	12	1.159,41	367,66	31,71
	e)	venituri aferente costului producției în curs de execuție	13			
	f)	alte venituri din exploatare (Rd.15+Rd.16+Rd.19+Rd.20+Rd.21), din care:	14	393.242,75	76.277,61	19,40
	f1)	din amenzi și penalități	15	6.532,83	12.211,01	186,92
	f2)	din vânzarea activelor și alte operații de capital (Rd.16=Rd.17+Rd.18), din care:	16	327.111,09	13.969,84	4,27
		- active corporale	17	327.111,09	13.969,84	4,27
		- active necorporale	18			
	f3)	din subvenții pentru investiții	19	783,74	265,93	33,93
	f4)	din valorificarea certificatelor CO2	20			
	f5)	alte venituri, din care:	21	58.815,09	49.830,82	84,72
		-venituri din reevaluarea imobilizărilor	21.1	0,00	10.309,76	
	2	Venituri financiare (Rd.22=Rd.23+Rd.24+Rd.25+Rd.26+Rd.27), din care:	22	131.552,39	289.150,88	219,80
	a)	din imobilizări financiare	23		911,78	
	b)	din investiții financiare	24		0,00	
	c)	din diferențe de curs	25	108.847,93	287.946,55	264,54
	d)	din dobânzi	26	75,87	163,83	215,93
	e)	alte venituri financiare	27	22.628,58	128,72	0,57
II		CHELTUIELI TOTALE (Rd.28=Rd.29+Rd.130)	28	1.723.167,85	1.766.895,46	102,54

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară- IFRS

Anexa nr. 2

**Detalierea indicatorilor economico-financiarilor prevăzuți în bugetul de venituri și cheltuieli
 Execuția bugetară REALIZAT 2022**

mii lei

INDICATORI		Nr. rd.	BVC 2022 aprobata conform Ordin nr. 470/2022	Realizat 2022	% 6= 5/4	
0	1	2	3	4	5	6
1	Cheltuieli de exploatare (Rd.29=Rd.30+Rd.78+Rd.85+Rd.113), din care:	29	1.514.994,91	1.398.208,19	92,29	
	A. Cheltuieli cu bunuri și servicii (Rd.30=Rd.31+Rd.39+Rd.45), din care	30	815.675,98	955.461,33	117,14	
	A1 Cheltuieli privind stocurile(Rd.31=Rd.32+Rd.33+Rd.36+Rd.37+Rd.38), din care:	31	325.879,50	478.759,03	146,91	
	a) cheltuieli cu materiile prime	32				
	b) cheltuieli cu materialele consumabile, din care:	33	318.909,75	475.250,79	149,02	
	b1) cheltuieli cu piesele de schimb	34	9.946,54	6.785,97	68,22	
	b2) cheltuieli cu combustibilii	35	279.788,48	446.427,27	159,56	
	c) cheltuieli privind materialele de natura obiectelor de inventar	36	3.773,08	290,42	7,70	
	d) cheltuieli privind energia și apa	37	3.196,66	3.212,38	100,49	
	e) cheltuieli privind mărfurile	38	0,00	5,44		
	A2 Cheltuieli privind serviciile executate de terți (Rd.39=Rd.40+Rd.41+Rd.44), din care:	39	79.135,94	42.589,03	53,82	
	a) cheltuieli cu întreținerea și reparațiile	40	36.785,74	12.255,28	33,32	
	b) cheltuieli privind chirile (Rd.41=Rd.42+Rd.43) din care:	41	29.408,63	17.778,17	60,45	
	b1) - către operatori cu capital integral/majoritar de stat	42	6.966,66	6.251,77	89,74	
	b2) - către operatori cu capital privat	43	22.441,97	11.526,40	51,36	
	c) prime de asigurare	44	12.941,57	12.555,58	97,02	
	A3 Cheltuieli cu alte servicii executate de terți (Rd.45=Rd.46+Rd.47+Rd.49+Rd.56+Rd.61+Rd.62+Rd.66+Rd.67+ Rd.68+Rd.77), din care:	45	410.660,55	434.113,26	105,71	
	a) cheltuieli cu colaboratorii	46				
	b) cheltuieli privind comisioanele și onorariul, din care:	47	21.983,47	39.402,40	179,24	
	b1) cheltuieli privind consultanța juridică	48	2.094,11	2.114,94	100,99	
	c) cheltuieli de protocol, reclamă și publicitate (Rd.50+Rd.52), din care:	49	4.080,00	1.823,19	44,69	
	c1) cheltuieli de protocol, din care:	50	10,82	21,99	203,22	
	- tichete cadou potrivit Legii nr.193/2006, cu modificările ulterioare	51				
	c2) cheltuieli de reclamă și publicitate, din care:	52	4.069,18	1.801,20	44,26	
	- tichete cadou ptr. cheltuieli de reclamă și publicitate, potrivit Legii nr.193/2006, cu modificările ulterioare	53				
	- tichete cadou ptr. campanii de marketing, studiul pieței, promovarea pe piețe existente sau noi, potrivit Legii nr.193/2006, cu modificările ulterioare	54				
	- ch.de promovare a produselor	55				
	d) Ch. cu sponsorizarea, potrivit O.U.G. nr.2/2015	56				
	d1) ch.de sponsorizare in domeniul medical si sanatate	57				

MOORE

30 AUG 2023

FOR IDENTIFICATION PURPOSES

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

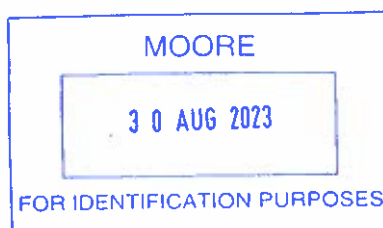
Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

Anexa nr. 2

**Detalierea indicatorilor economico-financiarilor prevăzuți în bugetul de venituri și cheltuieli
Execuția bugetară REALIZAT 2022**

mil lei

0	1	INDICATORI	Nr. rd.	BVC 2022 aprobata conform Ordin nr. 470/2022	Realizat 2022	% 6= 5/4
0	1	2	3	4	5	6
		d2) ch. de sponsorizare in domeniile educatie, invatamant, social si sport, din care:	58			
		d3) - pentru cluburile sportive	59			
		d4) ch. de sponsorizare pentru alte actiuni si activitati	60			
		e) cheltuieli cu transportul de bunuri și persoane	61	5.761,24	4.618,15	80,16
		f) cheltuieli de deplasare, detașare, transfer, din care:	62	30.617,66	28.366,94	92,65
		- cheltuieli cu diurna (rd.63=Rd.64+Rd.65), din care:	63	27.218,40	25.837,46	94,93
		-interna	64			
		-externa	65			
		g) cheltuieli poștale și taxe de telecomunicații	66	11.571,44	6.803,01	58,79
		h) cheltuieli cu serviciile bancare și asimilate	67	2.272,90	2.426,61	106,76
		i) alte cheltuieli cu serviciile executate de terți, din care:	68	5.470,11	5.699,78	104,20
		i1) cheltuieli de asigurare și pază	69	494,94	439,69	88,84
		i2) cheltuieli privind întreținerea și funcționarea tehnicii de calcul	70	1.138,49	2.127,99	186,91
		i3) cheltuieli cu pregătirea profesională	71	3.836,68	3.132,02	81,63
		i4) cheltuieli cu serviciile privind reevaluarea imobilizărilor corporale și necorporale, din care:	72			
		- aferente bunurilor de natura domeniului public	73			
		i5) cheltuieli cu prestațiile efectuate de filiale	74			
		i6) cheltuieli privind recrutarea și plasarea personalului de conducere cf. Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011	75			
		i7) cheltuieli cu anunțurile privind licitațiile și alte anunțuri	76	0,00	0,08	
		j) alte cheltuieli	77	328.903,74	344.973,19	104,89
		B Cheltuieli cu impozite, taxe și vărsăminte asimilate (Rd.78=Rd.79+Rd.80+Rd.81+Rd.82+Rd.83+Rd.84), din care:	78	860,01	970,94	112,90
		a) ch. cu taxa pt.activitatea de exploatare a resurselor minerale	79			
		b) ch. cu redevența pentru concesionarea bunurilor publice și resursele minerale	80			
		c) ch. cu taxa de licență	81			
		d) ch. cu taxa de autorizare	82			
		e) ch. cu taxa de mediu	83	6,72	3,81	56,72
		f) cheltuieli cu alte taxe și impozite	84	853,29	967,13	113,34
		C. Cheltuieli cu personalul (Rd.85=Rd.86+Rd.99+Rd.103+Rd.112), din care:	85	186.784,11	149.066,05	79,81
		C0 Cheltuieli de natură salarială (Rd.86=Rd.87+ Rd.91) (cf.IFRS)	86	149.166,14	127.070,78	85,19
		C1 Cheltuieli cu salariile totale (rd.87.1+ rd.90.1) (cf.IFRS)	87	145.441,96	124.825,09	85,82
		C1.1 Cheltuieli cu salariile(Rd.87.1=Rd.88+Rd.89+Rd.90), (pt. personal cu contr indiv de muncă încheiat în țară) din care:	87.1	145.024,79	124.821,30	86,07

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

Anexa nr. 2
**Detalierea indicatorilor economico-financiarilor prevăzuți în bugetul de venituri și cheltuieli
 Execuția bugetară REALIZAT 2022**

mil lei

0	1	2	3	4	5	6
		INDICATORI	Nr. rd.	BVC 2022 aprobat conform Ordin nr. 470/2022	Realizat 2022	% 6= 5/4
		a) salarii de bază	88	117.244,64	94.101,19	80,26
		b) sporuri, prime și alte bonificații aferente salariului de bază (conform CCM)	89	24.316,17	17.972,38	73,91
		c) alte bonificații (conform CCM)	90	3.463,97	12.747,73	368,01
	C1.2	Cheltuieli salarii angajați localnici agenții externe (pt. personal cu contr. indiv de munca încheiat în străinătate)	90.1	417,17	3,79	0,91
	C2	Bonusuri (Rd.91=Rd.92+Rd.95+Rd.95.1+Rd.96+Rd.97+ Rd.98), din care:	91	3.724,18	2.245,69	60,30
		a) cheltuieli sociale prevăzute la art.25 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal(*, cu modificările și completările ulterioare, din care:	92	374,80	318,10	84,87
		- tichete de creșă, cf. Legii nr. 193/2006, cu modificările ulterioare,	93			
		- tichete cadou pentru cheltuieli sociale potrivit Legii nr. 193/2006, cu modificările ulterioare;	94			
		b) tichete de masă:	95	3.317,70	1.927,59	58,10
		b1) tichete de masa localnici	95.1	31,68	0,00	0,00
		c) vouchere de vacanță;	96			
		d) ch. privind participarea salariaților la profitul obținut în anul precedent	97			
		e) alte cheltuieli conform CCM.	98			
	C3	Alte cheltuieli cu personalul (Rd. 99=Rd.100+Rd.101+Rd.102+Rd.102.1+Rd. 102.2+Rd.102.3), din care:	99	24.492,72	9.970,06	40,71
		a) ch. cu plățile compensatorii aferente disponibilizărilor de personal (aferente pensionărilor și restructurării) (Rd.100= Rd.100.1+Rd.100.2)	100	20.236,42	3.245,90	16,04
		a1) plăți compensatorii aferente pensionărilor	100.1	10.427,55	3.245,90	31,13
		a2) plăți compensatorii aferente restructurării	100.2	9.808,86	0,00	0,00
		b) ch. cu drepturile salariale cuvenite în baza unor hotărâri judecătorești	101	1.626,40	8,10	-0,50
		c) cheltuieli de natură salarială aferente restructurării, privatizării, administrator special, alte comisii și comitete	102			
		d) Chelt. protecție socială tratament și odihnă personal licențiat-navigant și	102.1	2.145,00	3.538,92	164,98
		e) alte cheltuieli salariale (concedii neefectuate, ș.a)	102.2	484,90	3.193,34	658,56
		f) alte cheltuieli personal compensatorii -angajați localnici agenții externe	102.3			
	C4	Cheltuieli aferente contractului de mandat și a altor organe de conducere și control, comisii și comitete(Rd.103=Rd.104+Rd.107+Rd.110+ Rd.111), din care:	103	1.928,87	1.785,85	92,59
		a) pentru directori/directorat	104	877,57	833,99	95,03
		-componenta fixă	105	877,57	833,99	95,03
		-componenta variabilă	106			
		b) pentru consiliul de administrație/consiliul de supraveghere, din care:	107	1.051,30	951,86	90,54
		-componenta fixă	108	1.051,30	951,86	90,54
		-componenta variabilă	109			
		c) pentru cenzori	110			

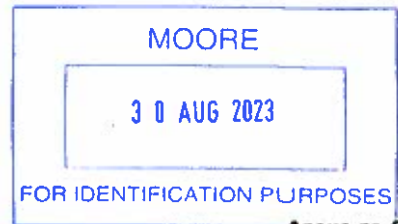
MOORE

30 AUG 2023

FOR IDENTIFICATION PURPOSES

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară- IFRS

Anexa nr. 2

**Detalierea indicatorilor economico-financiari prevăzuți în bugetul de venituri și cheltuieli
Execuția bugetară REALIZAT 2022**

mii lei

0	1	2	3	4	5	6
		INDICATORI	Nr. rd.	BVC 2022 aprobat conform Ordin nr. 470/2022	Realizat 2022	% 6= 5/4
		d) pentru alte comisii și comitete constituite potrivit legii	111			
	C5	Cheltuieli cu contribuțiile datorate de angajator, din care:	112	11.196,38	10.239,36	91,45
		-cheltuieli cu impozite si contribuții-angajați localnici agenții externe	112.1	293,82	0,80	0,27
		D. Alte cheltuieli de exploatare (Rd.113=Rd.114+Rd.117+Rd.118+Rd.119+Rd.120+Rd.121), din care:	113	511.674,81	292.709,87	57,21
	a)	cheltuieli cu majorări și penalități (Rd.114=Rd.115+Rd.116), din care:	114	2.035,15	1.606,72	78,95
		- către bugetul general consolidat	115			
		- către alți creditori	116	2.035,15	1.606,72	78,95
	b)	cheltuieli privind activele imobilizate, din care:	117	244.207,78	870,39	0,36
		cheltuieli din reevaluarea imobilizărilor	117.1	0,00	870,39	
	c)	cheltuieli aferente transferurilor pentru plata personalului	118			
	d)	alte cheltuieli	119	18.080,24	9.648,52	53,36
	e)	ch. cu amortizarea imobilizărilor corporale și necorporale	120	175.815,09	206.200,57	117,28
	f)	ajustări și deprecieri pentru pierdere de valoare și provizioane (Rd.121=Rd.122-Rd.125), din care:	121	71.536,54	74.383,67	103,98
	f1)	cheltuieli privind ajustările și provizioanele	122	123.883,93	150.368,05	121,38
	f1.1)	-provizioane privind participarea la profit a salariaților	123			
	f1.2)	- provizioane în legatura cu contractul de mandat	124			
	f2)	venituri din provizioane și ajustări pentru depreciere sau pierdere de valoare, din care:	125	52.347,39	75.984,37	145,15
	f2.1)	din anularea provizioanelor (Rd.126=Rd.127+Rd.128+Rd.129), din care:	126	52.347,39	75.984,37	145,15
		- din participarea salariaților la profit	127			
		- din deprecierea imobilizărilor corporale și a activelor circulante	128	17.440,11	22.081,66	126,61
		- venituri din alte provizioane	129	34.907,28	53.902,71	154,42
	2	Cheltuieli financiare (Rd.130=Rd.131+Rd.134+Rd.137), din care:	130	208.172,94	368.687,27	177,11
	a)	cheltuieli privind dobânzile, din care:	131	43.813,83	43.244,71	98,70
	a1)	aferente creditelor pentru investiții	132			
	a2)	aferente creditelor pentru activitatea curentă	133	18.373,00	18.070,54	98,35
	a3)	aferente provizion pensii cf. aplicării IFRS	133.1		692,59	
	a4)	aferente contract leasing cf aplicării IFRS	133.2	25.440,83	24.481,58	96,23
	b)	cheltuieli din diferențe de curs valutar, din care:	134	149.293,63	325.442,56	217,99
	b1)	aferente creditelor pentru investiții	135			
	b2)	aferente creditelor pentru activitatea curentă	136			
	c)	alte cheltuieli financiare	137	15.065,48	0,00	0,00
III		REZULTATUL BRUT (profit/pierdere) (rd.138=Rd.1-Rd.28)	138	-216.764,61	-284.824,65	131,40
		venituri neimpozabile	139	55.287,39	219.609,68	397,21
		cheltuieli nedeductibile fiscal	140	89.670,85	307.254,03	342,65
IV	1	IMPOZIT PE PROFIT CURENT	141			

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

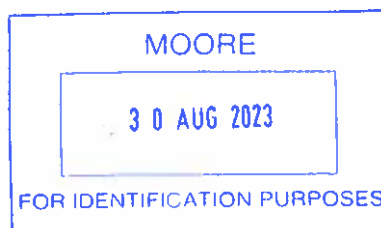
Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

Anexa nr. 2

**Detalierea indicatorilor economico-financiarilor prevăzuți în bugetul de venituri și cheltuieli
Execuția bugetară REALIZAT 2022**

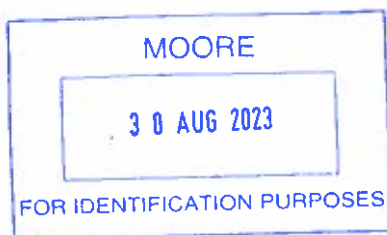
mii lei

0	1	2	3	4	5	6
		INDICATORI	Nr. rd.	BVC 2022 aprobata conform Ordin nr. 470/2022	Realizat 2022	% 6= 5/4
	2	IMPOZIT PE PROFIT AMANAT	141.1			
	3	VENITURI DIN IMPOZITUL PE PROFIT AMANAT	141.2		10.217,08	
	4	IMPOZITUL SPECIFIC UNOR ACTIVITATI	141.3			
	5	ALTE IMPOZITE NEPREZENTATE LA ELEMENTELE DE MAI SUS	141.4			
		PROFITUL -PIERDEREA NETĂ A PERIOADEI DE RAPORTARE (Rd. 141.5= Rd.138-Rd.141-Rd.141.1+Rd.141.2-Rd. 141.3-Rd. 141.4)	141.5	-216.764,61	-274.607,57	126,68
V		DATE DE FUNDAMENTARE				
	1	Venituri totale din exploatare, din care: (Rd.2)	142	1.374.850,85	1.192.919,93	86,77
	a)	-venituri din subventii si transferuri	143	0,00		
	b)	-alte venituri care nu se iau in calcul la determinarea productivitatii muncii, cf. Legii anuale a bugetului de stat	144			
	2	Cheltuieli totale din exploatare, din care: (Rd.29)	145	1.514.994,91	1.398.208,19	92,29
	a)	- alte cheltuieli din exploatare care nu se iau în calcul la determinarea rezultatului brut realizat în anul precedent, cf. Legii anuale a bugetului de stat	146			
	3	Cheltuieli de natură salarială (Rd.86), din care:**) (pt. nr.mediu de salariați total cf. IFRS)	147	149.166,14	127.070,78	85,19
		cheltuieli sociale prevăzute la art.25 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal(*, cu modificările și completările ulterioare)	147.1	374,80	318,10	84,87
		sume datorate majorării salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 1.071/2021	147.2	25,39	64,08	252,37
	4	Nr. de personal prognozat la finele anului total (cf. IFRS), din care:	148	1.318	1.219	92,49
	a)	Nr. de personal prognozat la finele anului (contr. indiv. de munca încheiat în țară)	148.1	1.314	1.215	92,47
	b)	Nr. de personal localnici agentii externe prognozat la finele anului (contr. indiv. de munca încheiat în străinătate)	148.2	4	4	100,00
	5	Nr.mediu de salariați total (cf. IFRS), din care:	149	1.246	1.182	94,86
	a)	Nr.mediu de salariați (contr. indiv. de munca încheiat în țară)	149.1	1.242	1.178	94,85
	b)	Nr.mediu de salariați localnici agentii externe (contr. indiv. de munca încheiat în străinătate)	149.2	4	4	100,00
	6 a)	Câștigul mediu lunar pe salariat (lei/persoană) determinat pe baza cheltuielilor de natură salarială (Rd.147/Rd. 149)/12*1000 (pt. nr.mediu de salariați total cf. IFRS)	150	9.976,33	8.958,74	89,80
	a1)	Câștigul mediu lunar pe salariat (lei/persoană) determinat pe baza cheltuielilor de natură salarială Rd 87.1+Rd 92+Rd 95/Rd.149.1/12*1000 (pt.nr. personal cu contr. indiv. de munca încheiat în țară)	150.1	9.978,35	8.988,89	90,08

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

Anexa nr. 2

**Detalierea indicatorilor economico-financiar prevăzuți în bugetul de venituri și cheltuieli
 Execuția bugetară REALIZAT 2022**

mil lei

		INDICATORI	Nr. rd.	BVC 2022 aprobat conform Ordin nr. 470/2022	Realizat 2022	% 6= 5/4
0	1	2	3	4	5	6
	b)	Câștigul mediu lunar pe salariat (lei/persoană) determinat pe baza cheltuielilor de natură salarială, cf. OG 26/2013 [(Rd.147 – Rd.92* - Rd.97)/Rd. 149]/12*1000	151	9.951,27	8.936,31	89,80
	c)	Câștigul mediu lunar pe salariat (lei/persoană) determinat pe baza cheltuielilor de natură salarială, recalculat cf. OG nr.26/2013 și Legii anuale a bugetului de stat	152	9.951,27	8.936,31	89,80
7	a)	Productivitatea muncii în unități valorice pe total personal mediu (mii lei/persoană) (Rd.2/ Rd.149)	153	1.103,41	1.009,24	91,47
	b)	Productivitatea muncii în unități valorice pe total personal mediu total (mii lei/persoană) recalculată cf. Legii anuale a bugetului de stat	154	1.103,41	1.009,25	91,47
	c)	Productivitatea muncii în unități fizice pe total personal mediu (cantitate produse finite/persoană) W=QPF/rd. 149	155	X	X	
	c1)	Elemente de calcul a productivității muncii în unități fizice, din care	156			
		- cantitatea de produse finite (QPF)	157			
		- pret mediu (p)	158			
		- valoare=QPF x p	159			
		- pondere în venituri totale de exploatare = rd.162/rd.2	160			
8		Plăți restante	161	180.395,70	279.776,98	155,09
9		Creanțe restante, din care:	162	36.562,54	12.956,18	35,44
		- de la operatori cu capital integral/majoritar de stat	163	1.891,54	627,38	33,17
		- de la operatori cu capital privat	164	34.671,00	8.682,97	25,04
		- de la bugetul de stat	165		3.645,83	
		- de la bugetul local	166			
		- de la alte entități	167			
10		Credite pentru finanțarea activității curente (soldul rămas de rambursat) (Ajutorul de stat pentru salvare în vederea restructurării și dobânzi, Ajutorul de stat privind compensarea pierderilor generate de pandemia COVID 19(1), Alte credite/imprumuturi pt investitii)	168	61.111,52	313.616,33	513,19
11		Redistribuirii/distribuirii totale cf.OUG nr.29/2017 din:	169			
		- alte rezerve	170			
		- rezultatul reportat	171			
VI		SURSE DE FINANȚARE A INVESTIȚIILOR, din care:	172	388.222,61	2.955,82	0,76
1		Surse proprii	173	327.111,09	2.955,82	0,90
2		Alocații de la buget (capitalizari Lg 136/98)	174	0,00	0,00	
3		Credite bancare (Ajutor Covid)	175	0,00	0,00	
4		Alte surse, din care:	176	61.111,52	0,00	0,00
		-credite/imprumuturi-altele	176.2	61.111,52	0,00	0,00
		CHELTUIELI PENTRU INVESTIȚII, din care:	177	388.222,61	2.955,82	0,76
		Cheltuieli aferente investițiilor, inclusiv cele aferente investițiilor în curs la finele anului	178	138.742,61	2.955,82	2,13
		Achiziție 3 aeronave ATR72-600- LEASING FINANCIAR	179	249.480,00	0,00	0,00

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara - IFRS

Anexa nr.4

Programul de investiții, dotări și sursele de finanțare
Execuția bugetară REALIZAT 2022

mil lei

0	1	INDICATORI	Data finalizării investiției	Valoare		%
				Buget an 2022	Realizat an 2022	
0	1	2	3	4	5	6
I		SURSE DE FINANȚARE A INVESTIȚIILOR, din care:		388.222,61	2.955,82	0,76
		1 Surse proprii, din care:		327.111,09	2.955,82	0,90
		a) - amortizare				
		b) - profit				
		c) - venituri din vânzări aeronave		327.111,09		
		2 Alocații de la buget (capitalizari Lg 136/98), din care:		0,00		0,00
		Ajutorul de Stat pt Restructurare		0,00		
		3 Credite bancare, din care:		0,00		
		a) - interne:		0		
		Ajutor pt COVID 1 (16 mar - 30iun 2021)		0		
		b) - externe				
		4 Alte surse, din care:		61.111,52	0,00	0,00
		-credite/imprumuturi (Ajutor de Salvare)				
		-credite/imprumuturi (altele)		61.111,52		
II		CHELTUIELI PENTRU INVESTIȚII, din care:		388.222,61	2.955,82	0,76
		1 Investiții în curs, din care:		4.811,27	519,04	10,79
		a) pentru bunurile proprietatea privata a operatorului economic:				
		Statie de preepurare pt. apele uzate (amenajare platforma de spalare exterior avioane) inv in curs 21.09.2012-31.12.2021	31.12.2021	9,90		
		Continuare Statie de preepurare pt. apele uzate (amenajare platforma de spalare exterior avioane) inv. in curs - continuare si finalizare in 2022	31.12.2022	200,00		
		STATIE DE PREEPURARE A APELOR UZATE		209,90	0,00	0,00
		DOCUMENTATIE AVIZARE LUCRARI INTERVENTIE CLADIRE CORP F - Clădire Corp F reabilitare/modernizare - inv in curs - continuare 2022	31.12.2022	2.500,00		
		Total Clădire Corp F reabilitare/ modernizare		2.500,00	0,00	0,00
		Reabilitare fatade anexa hangar lucrari avioane - executie - inv. in curs - continuare in 2022	31.12.2022	1.000,00		
		Total Inv. Reabilitare fatade anexa hangar lucrari avioane - executie		1.000,00	0,00	0,00
		REP.COMPONENTA MOTOR CFM56-7B22 ESN 888278	31.12.2022	796,23	0,00	0,00
		DP 00772173 YR-ATI 2Y+4Y+12Y+OOP CMD 8/744	31.12.2022	305,14	519,04	170,10
		b) pentru bunurile de natura domeniului public al statului sau al unității administrativ teritoriale:				
		- (denumire obiectiv)				
		- (denumire obiectiv)				
		c) pentru bunurile de natura domeniului privat al statului sau al unității administrativ teritoriale:				
		- (denumire obiectiv)				
		- (denumire obiectiv)				
		d) pentru bunurile luate în concesiune, închiriate sau în locație de gestiune, exclusiv cele din domeniul public sau privat al statului sau al unității administrativ teritoriale:				
		- (denumire obiectiv)				
		- (denumire obiectiv)				

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit in conformitate cu Standardele Internationale de Raportare Financiara- IFRS

Anexa nr.4

Programul de investitii, dotari si sursele de finantare
Executia bugetara REALIZAT 2022

mil lei

0	1	INDICATORI	Data finalizării investiției	Valoare	Valoare	%
				Buget an 2022	Realizat an 2022	
2	3	4	5	6		
		2 Investiții noi 2022, din care:		278.409,65	453,88	0,16
		a) pentru bunurile proprietatea privata a operatorului economic:		278.409,65	453,88	0,16
		UTILAJE SI ALTELE 2022		9.706,87	206,88	2,13
		Echipamente si scule de aviatie necesare Directiei Tehnice	31.12.2022	1.833,00	31,44	1,72
		Echipamente si utilaje necesare Laboratorului NDT si Biroului Procese Speciale si Rceptie din cadrul Directiei Tehnice	31.12.2022	1.990,00	148,36	7,46
		Utilaje de aviatie (pompe presiune, cricuri, acumulatori, compresoare, aparate de masurare, polizor, masina de cusut, prese, booster oxygen/azot si alte utilaje) necesare Directiei Tehnice	31.12.2022	3.639,66	6,91	0,19
		Bancuri de lucru/ teste necesare Directiei Tehnice	31.12.2022	262,50	0,00	0,00
		Proiect si executie amenajare camera de servere: generator, climatizare ,detector fum, protectie incendiu, control acces - Serviciul IT	31.12.2022	300,00	18,64	6,21
		Scule si utilaje necesare Dep. Administrativ si Securitate Interna	31.12.2022	136,75	0,00	0,00
		Sisteme supraveghere video - cladiri Corp F, Hangar, Directia Tehnica, Cargo, Terminal Plecari; Sistem supraveghere video+ Centrala detectie fum - Agentiile Splai, Tours si Victoriei; Dispozitiv de scanare cu Raze X	31.12.2022	1.174,00	0,00	0,00
		Alte utilaje: Sertare, containere si carucioare Atlas, Masina de francat PITNEY BOWES, Distrugatoare documente, Masina de tuns iarba, Motofierastrau, Bormasina si alte utilaje	31.12.2022	370,95	0,33	0,09
		Marire valoare MF 211639078-80 si 212249096-97	31.12.2022		1,21	
		Investitii IT 2022		19.222,78	247,00	1,28
		Telefoane, statii comunicatii, centrala telefonica	31.12.2022	173,50	23,51	13,55
		Videoproiectoare, sisteme audio video, monitoare	31.12.2022	111,50	9,70	8,70
		PC-uri (279 buc)	31.12.2022	1.266,50	0,00	0,00
		Laptop	30.09.2022		4,42	
		Router, Acumulatori, UPS-uri , HDD externe	31.12.2022	33,73	4,24	12,58
		Imprimante multifunctionala, laser color, matriciala, scanner	31.12.2022	25,50	0,00	0,00
		Licente, Sisteme de operare, Software	31.12.2022	1.066,18	6,00	0,56
		Proiecte IT Directia Operatiuni Sol	31.12.2022	692,28	7,77	1,12
		Proiect IT Directia Tehnica	31.12.2022	4.250,00	0,00	0,00
		Proiecte IT SkyTeam	31.12.2022	1.120,50	0,00	0,00
		Proiecte IT Directia Operatiuni Zbor	31.12.2022	1.307,82	0,00	0,00
		Proiecte IT Dep. Siguranta, Securitate si Monitorizarea Conformarii	31.12.2022	202,44	0,00	0,00
		Proiect IT - Proiect SAP extindere functionalitati BI & BPC - Directia Financiara	31.12.2022	315,35	0,00	0,00
		Proiecte IT Departamentul IT	31.12.2022	8.657,50	191,36	2,21
		Aeronave 2022		249.480,00	0,00	0,00
		Achizitie 3 aeronave ATR 72-600		249.480,00		0,00

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit in conformitate cu Standardele Internationale de Raportare Financiara- IFRS

Anexa nr.4

Programul de investiții, dotări și sursele de finanțare

Execuția bugetară REALIZAT 2022

				mil lei		
0	1	INDICATORI	Data finalizării investiției	Valoare Buget an 2022	Valoare Realizat an 2022	%
0	1	2	3	4	5	6
		b) pentru bunurile de natura domeniului public al statului sau al unității administrativ teritoriale:				
		- (denumire obiectiv)				
		- (denumire obiectiv)				
		-				
		c) pentru bunurile de natura domeniului privat al statului sau al unității administrativ teritoriale:				
		- (denumire obiectiv)				
		- (denumire obiectiv)				
		-				
		d) pentru bunurile luate în concesiune, închiriate sau în locație de gestiune, exclusiv cele din domeniul public sau privat al statului sau al unității administrativ teritoriale:				
		- (denumire obiectiv)				
		- (denumire obiectiv)				
		-				
		Investiții efectuate la imobilizările corporale existente				
	3	(modernizări), din care:		103.691,47	1.964,78	1,89
		a) pentru bunurile proprietatea privata a operatorului economic:		103.691,47	1.964,78	1,89
		Constructii Montaj 2022		2.836,65	0,34	0,01
		Proiecte de amenajari, reabilitari, modernizari spatii/zone de lucru-Directia Tehnica	31.12.2022	461,00	0,34	0,07
		Reabilitare terminal pt autorizare ANSVSPA (depozitare marfuri origine animala) - Cargo Handling	31.12.2022	10,00	0,00	0,00
		Modernizare cart transport si distributie azot gazos, statie de produs si imbuteliat gazos, panou distributie azot/transvazor azot, panou distributie azot/cart azot; Proiectare si executie cai rulare portiere hangar reparatii aeronave - Directia Tehnica	31.12.2022	555,00	0,00	0,00
		Instalatii de ventilatie, Sisteme de exhaustare praf, Instalare echipament de recuperare caldura - Directia Tehnica	31.12.2022	480,65	0,00	0,00
		Cablare structurata Corp F si Directia Tehnica; Proiect si executie amenajare camera de servere: Podea tehnologica (Dep.IT)	31.12.2022	1.325,00	0,00	0,00
		Achizitie sistem alarmare Hangar	31.12.2022	5,00	0,00	0,00
			31.12.2022			
			31.12.2022			
		Controale 2022	31.12.2022	100.854,82	1.964,44	1,95
			31.12.2022			
		A318 / AD 2020-0030 / SB A320-53-1287 / SB A320-53-1281 / EO2175R2	31.12.2022	4,20		0,00
		A318 / AD 2018-0023 / SB A320-52-1163 / SB A320-52-1165 / EO2113R7	31.12.2022	16,80		0,00
		A318 / AD 2012-0134 / SB A320-25A1555 / SB A320-25-1557 / SB A320-53-1215 / SB A320-25-1BKJ / EO1299R7	31.12.2022	12,60		0,00
		FLEETWIDE / AED MOUNTS	31.12.2022	42,00		0,00
		A318 MEC SB/AD/MODS	31.12.2022	1.050,00		0,00
		A318 AVX SB/AD/MODS	31.12.2022	1.050,00		0,00
		ATR72 MEC SB/AD/MODS	31.12.2022	1.050,00		0,00
		ATR72 AVX SB/AD/MODS	31.12.2022	1.050,00		0,00

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

Intocmit in conformitate cu Standardele Internationale de Raportare Financiara - IFRS

Anexa nr.4

Programul de investiții, dotări și sursele de finanțare

Execuția bugetară REALIZAT 2022

mii lei

0	1	INDICATORI	Data finalizării investiției	Valoare		%
				Buget an 2022	Realizat an 2022	
2	3	4	5	6		
		Replacement of electrical emergency path with photoluminescent floor path marking system - B737-300 (BGD) - in functie de decizia managementului Tarom de operare al aeronavelor	31.12.2022	44,10		0,00
		IFE (inflight entertainment sys) - replace video player - B737-300 (BGD) - in functie de decizia managementului Tarom de operare al aeronavelor	31.12.2022	84,00		0,00
		EC 2018/1048 din 18.07.2018 PBN (Performance Based Navigation) equipment installation B737-300(BGD) - in functie de decizia managementului Tarom de operare al aeronavelor	31.12.2022	609,00		0,00
		AVIONICS MODIFICATIONS PENDING B737-300 (BGD) - in functie de decizia managementului Tarom de operare al aeronavelor	31.12.2022	210,00		0,00
		STRUCTURE MODIFICATIONS PENDING - B737-300 (BGD) - in functie de decizia managementului Tarom de operare al aeronavelor	31.12.2022	210,00		0,00
		Replacement of electrical emergency path with photoluminescent floor path marking system B737-700 (BGF BGG BGH BGI)	31.12.2022	176,40		0,00
		EC 2018/1048 din 18.07.2018 PBN (Performance Based Navigation) equipment installation - B737-700 (BGF BGG BGH BGI), B737-800 (BGJ BGK BGL BGM)	31.12.2022	4.620,00		0,00
		IFE (inflight entertainment sys) - replace video player - B737-700 (BGF BGG BGH BGI)	31.12.2022	336,00		0,00
		FMC (Flight Management Computer) - replacement P/N 171497-05-01 with P/N 176200-01-01 B737-700 (BGF) - cerinta operationala a Directiei de Zbor	31.12.2022	756,00		0,00
		AVIONICS MODIFICATIONS PENDING - B737-700 (BGF BGG BGH BGI), B737-800 (BGJ BGK BGL BGM)	31.12.2022	1.680,00		0,00
		STRUCTURE MODIFICATIONS PENDING - B737-700 (BGF BGG BGH BGI), B737-800 (BGJ BGK BGL BGM)	31.12.2022	1.470,00		0,00
		BGF SRL item 51 - LH Horizontal Stabilizer Conductive Strip Replacement	31.12.2022	6,72		0,00
		Interior configuration modification (on request) - ALL FLEET (B737 / A318 / ATR)	31.12.2022	420,00		0,00
		Regularizare facturi motoare ATR (HIS & LLP Replacement)	31.12.2022	2.100,00		0,00
		ATR ENGINE OVERHAUL (HSI - ED1841; ED1842; ED1897; ED1898)	31.12.2022	8.400,00		0,00
		2 Shop Visits Engine CFM56-3C1 B737-300 for LPs Replacement (ESN 856997, ESN 857702) - in functie de decizia managementului Tarom de operare al aeronavelor	31.12.2022	9.055,00		0,00
		2 Shop Visits Engine CFM56-7B22 B737-700 for LPT LLPs Replacement (ESN 888315, ESN 891650)	31.12.2022	21.000,00		0,00
		2 Shop Visits APU 131-9B B737-700/800 for LLPs Replacement (P/N 3800702-1: S/N P-6560; S/N P-5897)	31.12.2022	3.906,00		0,00
		2 Shop Visits Engine CFM56-5B A318-111: ESN 697556 for Core LLPs + HPT Blades Replacement ; ESN 577823 for LPT LLPs Replacement	31.12.2022	31.500,00		0,00
		1 Shop Visit APU A318-111 for LLPs Replacement (S/N P-3389)	31.12.2022	1.680,00		0,00
		A318-111, YR-ASA - Control C6	31.12.2022	84,00	64,15	76,37
		A318-111, YR-ASB - Control C6	31.12.2022	84,00	60,79	72,37
		B737-700, YR-BGI - Control 6Y	31.12.2022	1.008,00	399,95	39,68
		A318-111, YR-ASA - VOPSIRE INTEGRALA	31.12.2022	420,00		0,00
		Componente Rotabile A318	31.12.2022	1.680,00	290,82	17,31
		Componente Rotabile B737	31.12.2022	4.620,00	573,04	12,40
		Componente Rotabile ATR	31.12.2022	420,00	288,48	68,69
		COMP.ROTABILE RECLASIFICATE CF.IFRS - PWC - 2022	31.12.2022		287,20	

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2022

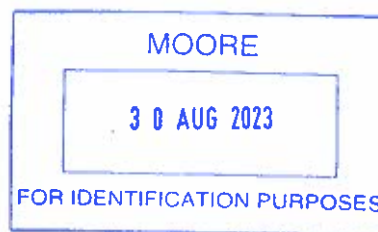
Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

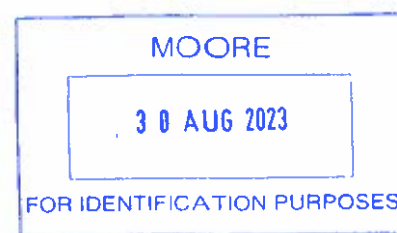
Anexa nr.4

Programul de investiții, dotări și sursele de finanțare
Execuția bugetară REALIZAT 2022

mil lei

0	1	INDICATORI	Data finalizării investiției	Valoare	Valoare	%
				Buget an 2022	Realizat an 2022	
		2	3	4	5	6
		b) pentru bunurile de natura domeniului public al statului sau al unității administrativ teritoriale:				
		- (denumire obiectiv)				
		- (denumire obiectiv)				
		-				
		c) pentru bunurile de natura domeniului privat al statului sau al unității administrativ teritoriale:				
		- (denumire obiectiv)				
		- (denumire obiectiv)				
		-				
		d) pentru bunurile luate în concesiune, închiriate sau în locație de gestiune, exclusiv cele din domeniul public sau privat al statului sau al unității administrativ teritoriale:				
		- (denumire obiectiv)				
		- (denumire obiectiv)				
		4 Dotări (alte achiziții de imobilizări corporale) 2022		1.310,21	18,11	1,38
		Autoturisme, autoutilitare, microbus, autospeciale, tractor - Directia Tehnica, Directia Operatiuni Sol, Dep. Administrativ	31.12.2022	1.198,33	1,18	0,10
		Mobilier	31.12.2022	64,48	3,13	4,86
		Aparate de aer conditionat (9000BTU, 12000BTU)	31.12.2022	47,40	13,80	29,11
		5 Rambursări de rate aferente creditelor pentru investiții, din care:				
		a) - interne				
		b)- externe				

COMPANIA NAȚIONALĂ DE TRANSPORTURI AERIENE ROMÂNE -TAROM S.A.

**RAPORTUL ADMINISTRATORILOR
DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ**

ANUL 2022

Iulian-Daniel IDOLU,
Președinte al Consiliului de Administrație al C.N.T.A.R. TAROM S.A.

1. MODELUL DE AFACERI

Compania Națională de Transporturi Aeriene Române – TAROM S.A. (C.N.T.A.R. TAROM S.A./compania/TAROM) a fost înființată în anul 1954 și a fost reorganizată în baza *Ordonanței Guvernului nr. 45/1997 privind înființarea Societății Comerciale Compania națională de transporturi aeriene române - TAROM - S.A.* și a *Legii nr. 136/1998 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 45/1997 privind înființarea Societății Comerciale Compania națională de transporturi aeriene române - TAROM - S.A.* Compania este membră a Asociației Internaționale a Transportului Aerian (International Air Transport Association „IATA”) și a Asociației Europene a Companiilor Europene de Navigație Aeriană (AEA). În anul 2010, TAROM a aderat la SkyTeam, o alianță aeriană globală ce oferă pasagerilor membrilor săi acces la o rețea extinsă de destinații, mai multe frecvențe și conexiuni.

Principalul obiect de activitate al companiei îl constituie executarea de transporturi aeriene interne și internaționale, de călători, de bagaje, de mărfuri și poștă, prin curse regulate și charter, precum și prestații legate de transportul aerian, respectiv comercializarea în regim duty-free, handling, catering, transport terestru în continuarea transportului aerian și alte activități stabilite prin statutul societății. Pe lângă activitatea de bază, compania prestează și servicii conexe, constând în servicii de întreținere tehnică a aeronavelor pentru diverși operatori aerieni din țară și străinătate.

Compania are drept obiectiv general desfășurarea activităților de transport în condiții de siguranță, securitate și eficiență.

În baza reglementărilor aplicabile naționale și europene, compania TAROM a fost certificată de către Autoritatea Aeronautică Civilă Română ca: operator aerian RO-001, organizație de management al continuității navigabilității RO.MG.001 (asociată certificatului de operator), organizație de întreținere RO.145.001, organizație de pregătire aprobată RO/ATO-02/1 și organizație de pregătire pentru întreținere RO.147.001.

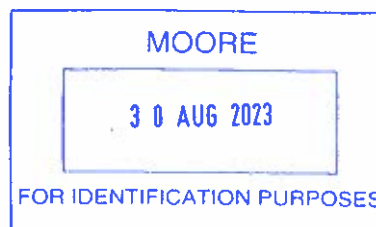
Compania este organizată sub forma unei societăți pe acțiuni, în conformitate cu *Legea societăților nr. 31/1990*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu sediul central situat în Calea Bucureștilor nr. 224F, localitatea Otopeni, județul Ilfov. În anul 2022, compania a avut sedii secundare (*agenții, stații*) deschise atât în țară, la *Baia Mare, Brașov, București, Otopeni, Cluj-Napoca, Constanța, Iași, Oradea, Ploiești și Timișoara*, cât și în străinătate, la *Bruxelles și Chișinău*.

În anul 2022, compania și-a menținut organizarea funcțională nefiind supusă unor operațiuni de fuziune, divizare sau insolvență.

La data de 31 decembrie 2022, capitalul social al companiei era deținut de:

- Statul român, reprezentat de Ministerul Transporturilor și Infrastructurii, cu o cotă de participare de 97,2317%;
- Compania Națională Aeroporturi București, cu o cota de participare de 1,4494%;
- ROMATSA (Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian), cu o cotă de participare de 1,2351%;
- Fondul de Investiții Muntenia, cu o cotă de participare de 0,0838%.

Compania este condusă de adunarea generală a acționarilor și consiliul de administrație, ale căror componență și atribuții sunt cele prevăzute de lege și de statutul societății, precum și de directorul/directorii căruia/căroro i-a/le-a fost delegată conducerea companiei de către Consiliul de Administrație în condițiile legii și ale statutului societății.

În anul 2022, administrarea companiei s-a realizat în conformitate cu prevederile *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice*, cu modificările și completările ulterioare, și ale Statutului C.N.T.A.R. TAROM S.A.

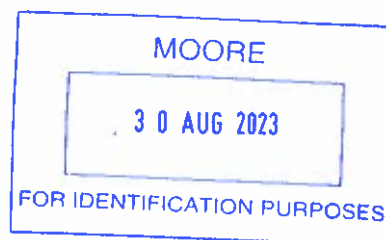
2. CONTEXTUL ECONOMIC

În anul 2022, activitatea economică la nivel mondial și-a moderat dinamica, în condițiile în care tensiunile politice la nivel internațional au fost amplificate de războiul din Ucraina și de fragmentarea geo-economică rezultată, precum și de majorarea semnificativă a prețurilor materiilor prime, în special a celor energetice, reapariția unor focare COVID-19 în China și măsurile restrictive dure adoptate pentru adresarea acestora, sau înăsprirea condițiilor financiare în vederea combaterii presiunilor inflaționiste. Cu toate acestea, creșterea economică a fost destul de bună, având în vedere, pe de o parte, revenirea post-pandemică din anul 2021, iar pe de altă parte, previziunile pesimiste formulate pe parcursul anului, din perspectiva factorilor amintiți. Din păcate, prețurile materiilor prime au continuat să se majoreze în prima jumătate a anului 2022, înscriindu-se pe o traiectorie puternic ascendentă, alimentată de izbucnirea războiului. Deși în a doua jumătate a anului aceste presiuni s-au temperat, pe fondul unei slăbiri a cererii la nivel internațional, rata inflației la nivel global s-a ridicat la niveluri foarte înalte, presiunile cu costurile, în special cele cu energia, transferându-se gradual și la nivelul inflației de bază, astfel că băncile centrale au continuat să prioritizeze stabilizarea prețurilor de consum prin creșteri de dobândă.

La nivelul zonei euro, dinamica PIB s-a plasat la 3,5%, rezultat, de asemenea, peste așteptări, impactul negativ al crizei energetice și al creșterii generalizate a prețurilor fiind parțial absorbit de măsurile luate de autorități. În aceste condiții, consumul privat a consemnat o dinamizare comparativ cu anul precedent, fiind susținut inclusiv de situația de pe piața muncii, în timp ce, din perspectiva ofertei, un factor favorizant a fost reprezentat de ridicarea restricțiilor specifice pandemiei. În schimb, exporturile de bunuri au fost afectate de amplificarea costurilor de producție și de sincopel economiei chineze, pe seama unor focare COVID-19, influențe parțial contrabalansate de ameliorarea funcționării lanțurilor de aprovizionare la nivel internațional.

Prețul gazelor naturale în Europa s-a majorat semnificativ în 2022, cu aproximativ 150%, evoluție marcată de o traiectorie abrupt ascendentă în primele opt luni ale anului. Războiul din Ucraina a condus la o tensiune sporită în regiune și la îngrijorări legate de aprovizionare, în condițiile unei dependențe considerabile a Europei de livrările din Rusia, cotația reflectând aceste influențe. După creșteri susținute, cu un maxim istoric atins în luna august, în ultima parte a anului prețurile au început să scadă, pe măsură ce oferta a început să se stabilizeze și să se diversifice, odată cu livrările de gaz natural lichefiat pe cale maritimă, iar cererea din zona euro, atât din partea sectorului industrial, cât și a gospodăriilor, a consemnat o ajustare, favorizată și de condițiile meteorologice relativ blânde din iarna 2022/2023. În manieră similară, cotația Brent a crescut pe parcursul primei jumătăți a anului 2022, pentru ca ulterior, pe fondul încetinirii economiei globale și al diminuării cererii (cu concursul Chinei, care și-a comprimat cererea de petrol pe tot parcursul perioadei), prețul țițeiului să se înscrie pe un trend descendent.

Îngrijorările privind recesiunea, inflația peste așteptări și politica monetară mai restrictivă în multe economii importante au fost factori determinanți în evoluția cererii. În ceea ce privește oferta, incertitudinile în legătură cu efectele sancțiunilor occidentale asupra exporturilor rusești de petrol au influențat anticipațiile privind echilibrul pieței globale. Totuși, în termeni cantitativi, exporturile rusești de petrol nu au fost semnificativ afectate de măsurile respective,

Rusia redirecționându-și livrările către țări precum India și China (cu un discount de preț semnificativ). Uniunea Europeană a interzis importurile maritime de petrol din Rusia și a stabilit limite de preț pentru petrolul rusesc, iar G7 și țările partenere au interzis furnizarea de servicii maritime pentru transportul și produsele rusești de petrol. Plafonul prețului petrolului rusesc a fost stabilit la 60 de dolari pe baril, iar pentru produsele rafinate au fost impuse două plafoane de preț, dar Rusia redirecționase deja o mare parte din cantitățile furnizate de petrol înainte de intrarea în vigoare a embargoului UE și a plafonului de preț al G7. În aceste condiții, riscurile negative legate de aprovizionare nu s-au materializat. Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică a utilizat în mod considerabil rezervele strategice de petrol pentru a menține piețele bine aprovizionate, compensând parțial subproducția și reducerile țintelor stabilite de OPEC+. Noile sancțiuni au condus inițial la o scădere semnificativă a exporturilor maritime de petrol ale Rusiei, dar volumele și-au revenit ulterior, exporturile fiind în linii mari neafectate începând din noiembrie 2022. În pofida embargoului UE și a plafonului de preț impus petrolului rusesc, cotațiile internaționale ale petrolului au prezentat o volatilitate limitată.

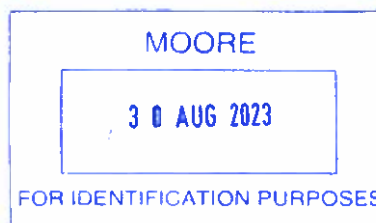
Într-un context internațional marcat de multiple provocări și incertitudini, economia românească a manifestat un grad înalt de reziliență, înregistrând o creștere de 4,7%, susținută în principal de consumul populației, chiar și în condițiile nefavorabile create de creșterea accelerată a prețurilor (ca urmare a saltului abrupt al cotațiilor pe piețele de energie și materii prime agricole), de înăsprirea condițiilor de finanțare și de incertitudinea ridicată generată de războiul din Ucraina. Impactul acestora a fost contrabalansat de măsurile guvernamentale de protejare a consumatorilor, de orientarea populației către strategii de tip downtrading sau către achiziții din magazine de tip discount, de aflusul de imigranți în urma izbucnirii războiului din Ucraina, precum și de încetarea în luna martie a stării de alertă instituite în contextul pandemiei.

La sfârșitul anului 2022 rata anuală a inflației a fost de 16,37% (față de 8,19% în decembrie 2021), majorarea acesteia având loc în condițiile unei suite de șocuri de natura ofertei – asociate impactului războiului din Ucraina asupra prețurilor materiilor prime, precum și anului agricol nefavorabil –, transmisia presiunilor în prețurile de consum fiind facilitată de excedentul de cerere agregată din economie. După accelerarea considerabilă din primul semestru, rata inflației s-a temperat semnificativ în a doua parte a anului 2022, date fiind corecțiile descendente ale cotațiilor materiilor prime, măsurile administrative de protejare a consumatorilor, manifestarea unor efecte statistice și, nu în ultimul rând, influența acțiunilor de întărire a politicii monetare. În primele patru luni ale anului 2023, rata anuală a inflației s-a redus considerabil, ajungând la 11,23% în aprilie 2023, în special pe fondul descreșterii semnificative a dinamicilor prețurilor carburanților și energiei electrice, în acest ultim caz având loc și un puternic efect de bază.

3. FLOTA ȘI OPERAȚIUNILE TAROM

În prima parte a anul 2022, flota TAROM a fost constituită dintr-un număr de 29 de aeronave, din care 13 cu motoare tip turbojet (ATR) și 16 cu motoare tip jet (Boeing 737 și Airbus A318), ajungând la sfârșitul anului la un număr de 25 de aeronave, după cum urmează:

Tip aeronava	Număr de aeronave de pe fiecare tip	Capacitate	Distanța maximă de zbor
BOEING 737-800	4	189Y / 160BY (16B + 144Y)	5.400 km / 5.678 km
BOEING 737-700	4	14B+102Y	4.900 km/ 4.100km

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR – DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ – AN 2022

AIRBUS A318-111	4	14B+99Y, 26B+81Y	2.780 km
ATR 42-500	7	48BY	1.200 km
ATR 72-500	2	68BY	950 km
ATR 72-600	4	72BY	1020 Km

Dintre acestea, în scop comercial au fost utilizate un număr de 18 aeronave dintre care 13 aeronave de tip jet (Boeing și Airbus) și 5 de tip turboprop (ATR).

În vederea implementării măsurilor din Planul de restructurare a TAROM, în cursul anului 2022, s-a demarat și finalizat vânzarea a 4 aeronave Boeing 737-300. Planul de reînnoire a flotei vizează, pe de o parte valorificarea prin vânzare, până la sfârșitul anului 2024 a unui număr de 19 aeronave aflate în proprietatea TAROM, respectiv a 4 aeronave Boeing 737-300 (vândute în cursul anului 2022), a 7 aeronave ATR 42-500 (ce vor fi vândute în cursul anului 2023), a 4 aeronave Airbus A318 și a 4 aeronave Boeing 737-700, iar pe de altă parte închirierea unui număr de 4 aeronave Boeing 737-MAX 8 în anul 2024 (unul prin leasing financiar și 3 prin leasing operațional).

Înnoirea flotei va avea un impact pozitiv asupra costurilor cu mentenanța din perspectiva reducerii costurilor cu intervențiile majore la aeronave, dar și cu cheltuielile generate de defectele descoperite la controalele de rutină. Totodată, o flotă mai nouă va avea un impact semnificativ asupra consumului de combustibil.

4. POLITICA PRIVIND CALITATEA ȘI SIGURANȚA ZBORULUI

C.N.T.A.R. TAROM S.A. este continuu supravegheată de către Autoritatea Aeronautică Civilă Română, în conformitate cu programul de audit și inspecție al acesteia, în vederea menținerii condițiilor de certificare care impun operatorilor aerieni să implementeze un sistem de management al siguranței (SMS), inclusiv un program de monitorizare a conformității continue a operațiunilor. TAROM are implementat un sistem de monitorizare continuă a conformității cu reglementările aplicabile. Auditorii interni din cadrul companiei realizează atât audituri interne, cât și externe, în domeniile operaționale indicate de reglementările europene, precum:

- *Regulamentul (UE) nr. 965/2012 al Comisiei de stabilire a cerințelor tehnice și a procedurilor administrative referitoare la operațiunile aeriene în temeiul Regulamentului (CE) nr. 216/2008 al Parlamentului European și al Consiliului;*

- *Regulamentul (UE) nr. 1321/2014 al Comisiei privind menținerea navigabilității aeronavelor și a produselor, reperelor și dispozitivelor aeronautice și autorizarea întreprinderilor și a personalului cu atribuții în domeniu;*

- *Regulamentul (UE) nr. 1178/2011 al Comisiei de stabilire a cerințelor tehnice și a procedurilor administrative referitoare la personalul navigant din aviația civilă în temeiul Regulamentului (CE) nr. 216/2008 al Parlamentului European și al Consiliului.*

Sistemul de management al siguranței constă în definirea exactă a responsabilităților privind siguranța, începând cu *Managerul Responsabil* până la personalul operațional, precum și în culegerea permanentă de informații despre operațiunile TAROM, în scopul identificării unor posibilele pericole, informații care sunt analizate în vederea luării măsurilor de evitare a urmărilor acestora. Principalele surse de informații pentru SMS sunt

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR – DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ – AN 2022

sistemul de raportare a evenimentelor de aviație civilă și programul Flight Data Monitoring (FDM). Sistemul de raportare de siguranță este un sistem deschis, care se bazează pe principiile culturii juste, în care personalul este încurajat să raporteze orice eveniment sau aspect care ar putea avea impact asupra siguranței operațiunilor. Astfel, TAROM promovează o politică non-punitivă față de erorile neintenționate care sunt raportate de personalul implicat și efectuează analize și investigații ale unor incidente și evenimente produse în operare, cu scopul de a îmbunătăți continuu siguranța zborului.

În conformitate cu *Regulamentul (UE) nr. 376/2014 al Parlamentului European și al Consiliului privind raportarea, analiza și acțiunile subsecvente cu privire la evenimentele de aviație civilă, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 996/2010 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2003/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului, și a Regulamentelor (CE) nr. 1321/2007 și (CE) nr. 1330/2007 ale Comisiei, Ordonanța Guvernului nr. 26/2009 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Investigații și Analiză pentru Siguranța Aviației Civile, cu modificările și completările ulterioare, și Reglementarea Aeronautică Civilă Română privind raportarea evenimentelor de aviația civilă (RACR-REAC), în cadrul TAROM funcționează două sisteme de raportare:*

- Sistemul de raportare internă a evenimentelor în legătură cu siguranța zborului, cât și cel de raportare internă confidențială;

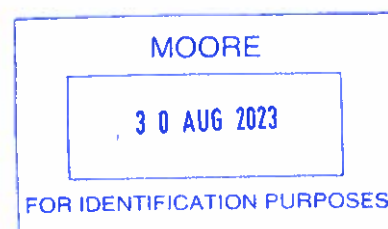
- Sistemul de raportare externă (către Autoritatea de Investigații și Analiză pentru Siguranța Aviației Civile - AIAS și AACR) a evenimentelor de aviație civilă raportabile în conformitate cu reglementările aplicabile.

Datele privind operațiunile de zbor sunt înregistrate/analizate pentru întreaga flotă în cadrul FDM. Parametrii monitorizați sunt stabiliți de către fabricanții aeronavelor și se înscriu în practica industriei. Pe baza acestor parametri, TAROM urmărește buna funcționare a sistemelor avionului, respectarea de către echipajul de zbor a limitărilor impuse de fabricanți și a reglementărilor companiei, precum și identificarea unor suprasolicități intervenite în exploatare, din cauza unor factori necontrolabili.

TAROM desfășoară un program de supraveghere a operațiunilor, urmărind cele mai frecvente evenimente cu risc sporit, precum și evoluția acestora.

Informațiile privind siguranța zborului sunt prezentate periodic în cadrul întâlnirilor Consiliului de Evaluare a Siguranței TAROM. Informațiile relevante despre accidente și incidentele care se produc în industria aviatică și care prezintă interes pentru personalul operațional TAROM sunt prezentate personalului implicat în operațiuni, printr-un sistem de comunicare de siguranță: safety info, safety e-mail și cursuri SMS (inițiale și de recurență).

TAROM este membră IATA și participă în diverse programe de colectare și analiză a informațiilor relevante de siguranța zborului (IATA – Safety Trend Evaluation Analysis and Data Exchange System STEADES), fiind membră activă a pool-urilor de audit ISAGO (IATA Safety Audit of Ground Operations), IATA DAQCP (De-icing / Anti-icing Quality Control Pool), IATA IFQP (IATA Fuel Quality Pool). Aceste programe au rolul de a optimiza efortul operatorilor aeriени de a controla și supraveghea furnizorii de servicii contractați. Astfel, în cadrul unui pool de audit, IATA repartizează anumiți furnizori de servicii către fiecare operator din pool. Prin aceasta, auditorii TAROM verifică un număr redus de furnizori de servicii și pune la dispoziția celorlalți operatori rezultatele verificărilor. La rândul său, TAROM primește rapoartele de audit efectuate de ceilalți parteneri din pool. În acest mod se obține o supraveghere constantă și performantă a tuturor sub-contractorilor, în vederea menținerii celor mai înalte standarde de siguranță și calitate.

Totodată, TAROM este membră a Flight Safety Foundation și are acces la informații privind acțiunile și studiile acestei organizații, a cărei misiune este aceea de a identifica problemele globale de siguranță și de a stabili prioritățile în siguranța zborului în cadrul aviației.

TAROM, în calitate de membră IATA (International Air Transport Association) este certificată IOSA (IATA Operational Safety Audit) din anul 2006, ceea ce garantează cele mai înalte standarde de siguranță și calitate. Programul IOSA este un sistem de evaluare acceptat și recunoscut internațional menit să auditeze sistemele de management și control ale unei companii de transport aerian. TAROM a fost evaluată prin mai multe audituri complete IOSA care au demonstrat îmbunătățirea continuă a siguranței și calității operațiunilor desfășurate.

Ca membră în alianța SkyTeam începând cu anul 2010, TAROM participă în diverse grupuri de lucru ale alianței în domenii cum ar fi: siguranța zborului, monitorizarea conformării, securitatea aeronautică și managementul situațiilor de urgență.

TAROM a fost certificată pentru standardul ISO:9001 din anul 2014, fiind recertificată în anul 2020 în conformitate cu ISO 9001:2015.

În plus, compania deține și alte certificări, precum: Certificat pentru sistemele de management ISO 14001:2015, Certificat de organizație de întreținere RO.145.001, Certificat al organizației de management al continuității navigabilității RO.CAMO.0001, Certificat de autorizare a organizației de pregătire pentru întreținere RO.147.001, Certificat de organizație de pregătire aprobată RO/ATO – 02/1, Certificat de autorizare ca agent aeronautic de handling.

5. POLITICA PRIVIND ACTIVITATEA DE MEDIU

La nivel mondial, sectorul aviației contribuie în mod semnificativ la schimbările climatice, fiind sectorul din domeniul transporturilor care înregistrează cea mai rapidă dezvoltare.

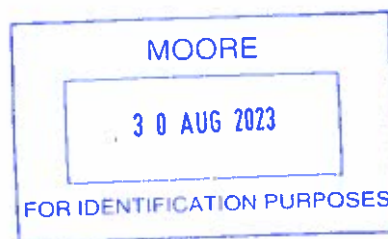
Mobilitatea și transportul sunt esențiale atât pentru cetățenii din Europa, cât și pentru economia europeană în ansamblu. Libera circulație a persoanelor și a mărfurilor peste frontierele interne ale Uniunii Europene este o libertate fundamentală a UE și a pieței sale unice. Mobilitatea aduce numeroase beneficii socioeconomice pentru cetățenii și întreprinderile europene, dar are, de asemenea, un impact din ce în ce mai mare asupra mediului, inclusiv sub forma creșterii emisiilor de gaze cu efect de seră și a poluării aerului la nivel local, care afectează sănătatea și bunăstarea oamenilor.

În decembrie 2019, Comisia Europeană a adoptat Comunicarea privind Pactul verde european care prevede o reducere cu 90% a emisiilor de gaze cu efect de seră (GES) în sectorul transporturilor. Obiectivul UE este să devină o economie neutră din punct de vedere climatic până în anul 2050; în același timp, UE se angajează să depună eforturi în vederea atingerii obiectivului ambițios de reducere totală a poluării.

În septembrie 2020, Comisia a adoptat propunerea pentru o lege europeană a climei în scopul de a reduce emisiile nete de gaze cu efect de seră cu cel puțin 55% până în 2030 comparativ cu valorile înregistrate în 1990 și de a plasa Europa pe o traiectorie responsabilă pentru a deveni neutră din punct de vedere climatic până în 2050.

Având în vedere emisiile preconizate din sectorul aviației și în contextul unui obiectiv climatic mai ambițios al UE stabilit pentru 2030, contribuția la schimbările climatice trebuie să fie consolidată în mod semnificativ, inclusiv pentru a permite contribuția necesară la neutralitatea climatică a UE până în 2050.

În acest context, la 14 iulie 2021, Comisia Europeană a adoptat, în cadrul Pactului verde european, un pachet de propuneri vizând să adapteze politicile Uniunii Europene în

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR – DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ – AN 2022

domeniul climei, al energiei, al utilizării terenurilor, al transporturilor și al impozitării la obiectivele de reducere a emisiilor nete de gaze cu efect de seră cu cel puțin 55 % până în anul 2030, comparativ cu nivelurile din 1990 (cunoscut și sub denumirea de pachetul legislativ „Pregătiți pentru 55”). Unele dintre propuneri se referă, integral sau parțial, la transportul aerian și includ:

- o propunere de eliminare treptată a certificatelor de emisii gratuite pentru aviație și de aliniere la Schema de compensare și de reducere a emisiilor de carbon pentru aviația internațională;

- o propunere de revizuire a Regulamentului privind instalarea infrastructurii pentru combustibili alternativi, care prevede în special că aeronavele au acces la o sursă de energie electrică curată în aeroporturile principale;

- o propunere de regulament privind asigurarea unor condiții de concurență echitabile pentru un transport aerian durabil (inițiativa ReFuelEU în domeniul aviației).

Propunerea de eliminare treptată a certificatelor de emisii gratuite pentru aviație și de aliniere la Schema de compensare și de reducere a emisiilor de carbon pentru aviația internațională introduce modificări ale legislației privind sistemul UE de comercializare a certificatelor de emisii (EU ETS) în ceea ce privește aplicarea sa în sectorul aviației, pentru a se asigura că:

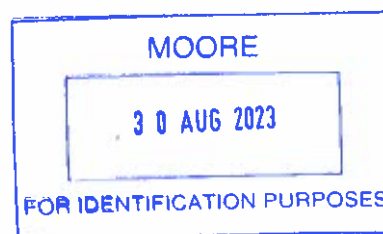
- (1) aviația contribuie la obiectivul de reducere a emisiilor pentru 2030, în conformitate cu Pactul verde european;

- (2) EU ETS este modificat în mod corespunzător în ceea ce privește Schema de compensare și de reducere a emisiilor de carbon pentru aviația internațională a OACI și

- (3) alocarea de certificate de emisii pentru sectorul aviației este revizuită pentru a crește licitarea.

Obiectivul este de a revizui EU ETS în ceea ce privește emisiile generate de aviație într-un mod eficient din punctul de vedere al costurilor și coerent, în conformitate cu obiectivul mai ambițios al Uniunii în materie de climă, ținând seama, în același timp, de necesitatea unei tranziții echitabile și de faptul că toate sectoarele trebuie să contribuie la eforturile UE în domeniul climei. Schema Europeană de tranzacționare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră (EU-ETS) reprezintă un instrument cheie folosit pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, fiind primul și până în prezent cel mai mare sistem internațional de plafonare a emisiilor de gaze cu efect de seră.

În perioada 2013-2016, EU ETS a acoperit în sectorul aviației numai zborurile din interiorul Spațiului Economic European (SEE), pentru a menține în Organizația Aviației Civile Internaționale (ICAO) dinamica necesară adoptării unui acord internațional de control al emisiilor de gaze cu efect de seră generate de aviație. În anul 2017, pentru a promova în continuare această dinamică și pentru a facilita operaționalizarea Schemei de compensare și de reducere a emisiilor de carbon pentru aviația internațională (CORSIA) a ICAO, limitarea la zborurile din interiorul SEE a fost prelungită până în anul 2023. CORSIA reprezintă o schemă de compensare a emisiilor de carbon, având ca obiectiv stabilizarea emisiilor nete generate de aviația internațională la nivelurile din 2020 prin intermediul achiziției și anulării de credite internaționale. În perspectiva acestui rezultat, Directiva privind EU ETS a fost modificată în anul 2017 pentru a se extinde domeniul de aplicare în interiorul SEE pentru sectorul aviației până în 2023. Normele EU ETS pentru aviație acoperă zborurile pe rute dintre aeroporturi situate în Spațiul Economic European (SEE), și asigură tratamentul echitabil al liniilor aeriene pe rutele de zbor. În iunie 2018, OACI a adoptat standardele și practicile recomandate privind CORSIA, care, împreună cu elementele de punere în aplicare, oferă informații detaliate privind funcționarea schemei. Cu toate că recunosc și sprijină adoptarea

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR – DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ – AN 2022

formală de către OACI a standardelor și a practicilor recomandate, UE și statele sale membre au urmat procedurile OACI pentru a notifica diferențele existente între legislația relevantă a UE și CORSIA.

Sectorul transporturilor este încă foarte dependent de combustibilii fosili. Stimularea adoptării vehiculelor și aeronavelor cu emisii zero și cu emisii scăzute de dioxid de carbon și a combustibililor din surse regenerabile și cu emisii scăzute de dioxid de carbon în toate modurile de transport reprezintă un obiectiv prioritar în cadrul eforturilor de a face toate modurile de transport mai durabile. Implementarea și utilizarea sporită a combustibililor din surse regenerabile și cu emisii scăzute de dioxid de carbon trebuie să fie corelate însă cu crearea unei rețele cuprinzătoare de infrastructuri de reîncărcare și de realimentare, pentru a valorifica pe deplin potențialul utilizării pe scară largă a vehiculelor cu emisii scăzute și a celor cu emisii zero în cadrul tuturor modurilor de transport.

Inițiativa ReFuelEU urmărește să asigure disponibilitatea și posibilitatea de utilizare a unei rețele dense și extinse de infrastructuri pentru combustibili alternativi în întreaga UE. Toți utilizatorii de vehicule alimentate cu combustibili alternativi (inclusiv nave și aeronave) trebuie să poată circula cu ușurință în UE, utilizând infrastructuri esențiale, cum ar fi autostrăzile, porturile și aeroporturile. Obiectivele specifice sunt următoarele:

(i) asigurarea unei infrastructuri minime pentru a sprijini necesitatea de a adopta vehicule cu combustibili alternativi în toate modurile de transport și în toate statele membre pentru a îndeplini obiectivele climatice ale UE

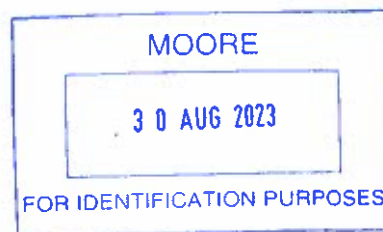
(ii) asigurarea interoperabilității depline a infrastructurii și

(iii) asigurarea informării complete a utilizatorilor, precum și a unor opțiuni de plată adecvate.

Inițiativa ReFuelEU în domeniul aviației ar trebui să stimuleze producția și utilizarea combustibililor alternativi durabili în transportul aerian. Deși cerințele privind utilizarea combustibililor de aviație derivați din surse regenerabile se pot baza în mare măsură pe infrastructura de realimentare existentă, sunt necesare investiții pentru alimentarea cu energie electrică a aeronavelor staționare. Inițiativa ReFuelEU în domeniul aviației, care are scopul de a promova combustibilii durabili pentru aviație, îi va obliga pe furnizorii de combustibili să folosească combustibili amestecați într-o proporție tot mai mare cu combustibili durabili pentru alimentarea avioanelor cu reacție în aeroporturile din UE și va stimula utilizarea combustibililor sintetici, cunoscuți sub denumirea de ecombustibili. Viitoarea Alianță pentru aviația cu emisii zero va completa aceste măsuri pentru a asigura pregătirea pentru piață a configurațiilor disruptive în domeniul aeronavelor (de exemplu, hidrogen, energie electrică).

O piață internă a aviației funcțională și competitivă este esențială pentru mobilitatea cetățenilor europeni și pentru economia europeană în ansamblu. Aviația este un puternic factor de coeziune socială și regională, care impulsionează turismul, stimulează întreprinderile și face legătura între oameni. Sectorul aviației din UE contribuie la integrarea europeană și consolidează poziția uniunii de lider geopolitic.

Combustibilii de aviație durabili au potențialul de a aduce o contribuție majoră la atingerea obiectivului climatic mai ambițios al UE pentru 2030 și a obiectivului neutralității climatice al UE. La nivel mondial, combustibilii de aviație durabili sunt reglementați în cadrul OACI. În special, OACI stabilește cerințe detaliate privind durabilitatea, trasabilitatea și contabilizarea combustibililor de aviație durabili utilizați în zborurile care fac obiectul Schemei de compensare și de reducere a emisiilor de carbon pentru aviația internațională (CORSIA). Deși în cadrul CORSIA sunt stabilite stimulente, iar combustibilii de aviație durabili sunt considerați o parte integrantă a lucrărilor legate de fezabilitatea unui obiectiv pe termen lung pentru aviația

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR – DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ – AN 2022

internațională, în prezent nu există nicio schemă obligatorie privind utilizarea combustibililor de aviație durabili pentru zborurile internaționale. Acordurile multilaterale sau bilaterale cuprinzătoare privind transportul aerian încheiate între UE sau statele sale membre și țările terțe includ, în general, dispoziții privind protecția mediului. Cu toate acestea, pentru moment, aceste dispoziții nu impun părților contractante nicio cerință obligatorie privind utilizarea combustibililor de aviație durabili.

În decembrie 2022, Consiliul și Parlamentul European au ajuns la un acord politic provizoriu cu privire la revizuirea normelor sistemului UE de comercializare a certificatelor de emisii (EU ETS) aplicabile sectorului aviației. Acordul garantează că aviația contribuie la obiectivele UE de reducere a emisiilor în temeiul Acordului de la Paris. Conform acordului, EU ETS se va aplica zborurilor intra-europene (inclusiv zborurilor având ca destinație Regatul Unit și Elveția), în timp ce CORSIA se va aplica zborurilor extra-europene către și dinspre țări terțe care participă la CORSIA (principiul distincției clare – „clean cut”) din 2022 până în 2027. Atunci când emisiile generate de aviație la nivel mondial care fac obiectul compensării CORSIA vor atinge niveluri de peste 85% din nivelurile din 2019, companiile aeriene europene vor trebui să își compenseze cota care le revine proporțional cu credite de carbon corespunzătoare, investite în reduceri ale emisiilor în țările care participă la compensarea CORSIA.

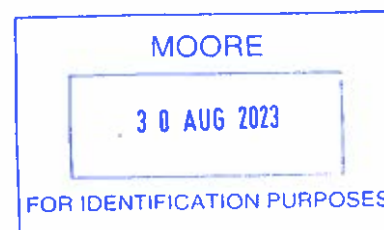
Pentru a-și reduce în mod semnificativ emisiile, sectorul aviației trebuie să își reducă dependența exclusivă actuală de combustibilul turboreactor fosil și să accelereze tranziția către tipuri inovatoare și durabile de combustibili și tehnologii. În timp ce tehnologiile alternative de propulsie pentru aeronave, cum ar fi cele alimentate cu energie electrică sau cu hidrogen, înregistrează progrese promițătoare, introducerea lor în utilizarea comercială va necesita eforturi și un timp de pregătire considerabile. Întrucât transportul aerian trebuie să își reducă amprenta de carbon pentru zborurile pe toate distanțele încă din 2030, rolul combustibililor lichizi de aviație durabili va fi esențial. Din acest motiv, sunt necesare, de asemenea, măsuri pentru a spori aprovizionarea și utilizarea combustibililor de aviație durabili în aeroporturile din Uniune.

Deși mai multe modalități de producție a combustibililor de aviație durabili sunt certificate pentru utilizare în aviație, utilizarea acestora este în prezent neglijabilă, din cauza lipsei producției la costuri accesibile.

Compania TAROM consideră prioritară responsabilitatea față de mediu, având o abordare sistematică cu privire la menținerea sub control a impactului proceselor sale asupra mediului. Vizând îmbunătățirea continuă a performanței de mediu în conformitate cu legislația și reglementările naționale și europene în vigoare, TAROM a considerat oportună Certificarea Sistemului său de Management de Mediu conform Standardului Internațional ISO 14001:2015, fiind re-certificată în acest sens în anul 2021.

Compania raportează către autoritățile de mediu date privind: emisiile, substanțele care diminuează stratul de ozon, deșeurile, chimicalele, conform legislației naționale de mediu și reglementărilor europene în vigoare. De asemenea, compania își îndeplinește obligațiile care îi revin privind raportarea lunară și achitarea taxelor către Administrația Fondului pentru Mediu.

TAROM a implementat sistemul de comercializare a cotelor de emisii ale UE (EU ETS) încă din anul 2012, în conformitate cu prevederile *Directivei 2008/101/CE a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2003/87/CE pentru a include activitățile de aviație în sistemul de comercializare a cotelor de emisii de gaze cu efect de seră în cadrul Comunității, Regulamentului (UE) nr. 601/2012 al Comisiei privind monitorizarea și raportarea emisiilor de gaze cu efect de seră în conformitate cu Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului, cu modificările și completările ulterioare, ale Hotărârii Guvernului nr. 780/2006 privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect*

de seră, cu modificările și completările ulterioare, precum și a altor acte normative interne prin care au fost transpuse în legislația națională directivele 2003/87/CE (EU-ETS) și 2008/101/CE. În sensul asigurării conformității TAROM cu prevederile actelor normative naționale și europene, compania elaborează anual raportul de emisii și achiziționează certificate de emisii de gaze cu efect de seră, în vederea restituirii de către companie, până cel târziu la data de 30 aprilie a fiecărui an, a unui număr de certificate egal cu cantitatea totală de emisii de gaze cu efect de seră generate în anul calendaristic anterior de activitățile de aviație pentru care TAROM considerat operator de aeronave.

Potrivit *Planului național de acțiune privind reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în domeniul aviației civile pentru perioada 2011-2020*, aprobat prin *Ordinul ministrului mediului și pădurilor nr. 1801/2011*, cu modificările și completările ulterioare, ale cărui obiective generale au constat în „îndeplinirea angajamentului strategic asumat de UE de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră” și „plafonarea emisiilor de CO₂ din sectorul aviației civile internaționale începând cu 2020”, TAROM a întreprins următoarele acțiuni:

➤ Implementarea *Programului de eficientizare a consumului de combustibil*, care constă în identificarea ariilor în care se pot efectua economii de combustibil, astfel încât să se reducă cantitatea de emisii produsă de aeronavele companiei. Măsurile din cadrul programului sunt reprezentate de aplicarea unor proceduri/noi tehnologii privind „fuel efficiency”. În anul 2019, în cadrul TAROM, în directă subordonare a directorului general a fost înființată o structură cu atribuții în acest sens, denumită „Fuel Efficiency Improvement (FEI) TEAM”, condusă de un FEI Manager. FEI Team formulează, instituționalizează, coordonează și gestionează din punct de vedere strategic, tactic și logistic programul și politicile de eficientizare a cheltuielilor aferente consumului operațional de combustibil de aviație, beneficiind de împuternicirea și sprijinul managementului executiv al companiei.

În cadrul acestui program, TAROM implementează proceduri de reducere a consumului combustibilului de aviație și implicit a emisiilor de CO₂, precum:

➤ *Procedura „Continuous Descent Approach”* - Compania TAROM, în colaborare cu AIRBUS și Centrul de Cercetare pentru Aviație și Mediu cu sediul la Manchester (Marea Britanie), a realizat proiectul-pilot „Continuous Descent Approach” (CDA) pentru aeronavele AIRBUS A318, scopul acestuia fiind reducerea cantității de combustibil ars; rezultate ale proiectului: reducerea emisiilor de până la 350 Kg CO₂/zbor.

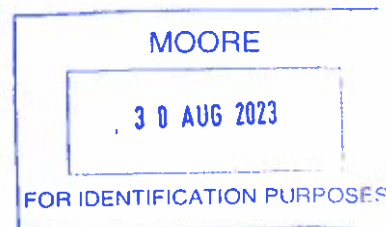
Ulterior, TAROM a stabilit aplicarea CDA -ului pentru toate tipurile de aeronave deținute în flotă.

➤ *Procedura „Single Engine Taxi”* – prin care, după aterizare, avioanele pot opri un motor până la parcare, pentru a reduce consumul în rulajul acestora la sol. Procedura este utilizată pentru toate tipurile de aeronave ale flotei TAROM: A318, ATR, Boeing 737. Această procedură reduce emisiile aeronavelor cu 0,4%.

➤ *Sistemul Winglet* - TAROM a echipat cu sistemul Winglet avioanele de tip Boeing 737-700 din flota companiei. Dispozitivele de tip Winglet reprezintă un succes în industria aviatică, aducând beneficii pentru companiile aeriene prin reducerea: consumului de combustibil, emisiilor cu până la 3% și a poluării fonice cu până la 6,5%.

➤ *Frâne din carbon* - În vederea reducerii emisiilor de CO₂, au fost înlocuite frânele metalice cu frâne din carbon, pentru aeronavele de tip A318, ATR 72, Boeing 737-700. Frânele din carbon oferă o reducere semnificativă a greutateii față de frânele din oțel de aproximativ 200-400 kg, contribuind în mod direct la reducerea consumului de combustibil.

➤ Modernizarea flotei TAROM, proces început în perioada 2017 – 2018 odată cu renunțarea de către TAROM la operarea aeronavelor A310 și introducerea în perioada 2017-

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR – DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ – AN 2022

2018 a unor aeronave noi de tipul B737-800 NG, și continuat în anul 2020 cu introducerea în flota TAROM a patru aeronave noi ATR 72-600.

➤ Compania își propune, de asemenea, să utilizeze cât mai curând combustibili durabili în sectorul aviației, în special biocombustibilii avansați și combustibilii de aviație sintetici.

În anul 2022, TAROM a câștigat în cadrul inițiativei SkyTeam - Sustainable Flight Challenge - 3 premii la următoarele categorii: „*lowest emission medium-haul air operator*”, „*best waste management*” și „*best employee involvement*”.

6. ASPECTE SOCIALE ȘI DE PERSONAL; RESPECTAREA DREPTURILOR OMULUI

Compania TAROM reafirmă angajamentul de a respecta principiul egalității de gen, prin asigurarea egalității de remunerare pentru munca depusă între bărbați și femei, eliminarea discriminării la angajare între cele două genuri și asigurarea egalității de șanse și de tratament între angajați, femei și bărbați, în cadrul relațiilor de muncă de orice fel.

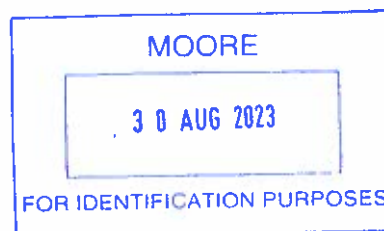
În plus, compania promovează dialogul social, respectă dreptul angajaților de a fi informați și consultați, respectă drepturilor sindicale, sănătatea și siguranța la locul de muncă. În anul 2022, compania a organizat și desfășurat negocieri colective, finalizate prin încheierea unui contract colectiv de muncă, valabil pentru perioada 2022-2024, cu posibilitatea prelungirii acestuia până în anul 2025.

Compania se conformează principiilor recunoscute, în special, de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, Declarația Universală a Drepturilor Omului, Constituția României, cu privire la respectarea drepturilor omului. TAROM promovează o politică de respectare a tuturor drepturilor și libertăților prevăzute în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, în special a respectării vieții private și de familie, de protecție a datelor cu caracter personal, de promovare a libertății de exprimare și de informare, a libertății de întrunire și de asociere, de promovare a unor condiții de muncă echitabile și corecte în cadrul companiei, de protecția a salariaților în cazul concedierii nejustificate, la protecția sănătății angajaților și pasagerilor etc.

La sfârșitul anului 2022, compania a înregistrat un număr total de 1.219 de salariați, mai puțin decât numărul bugetat, de 1.318, iar nr. mediu de salariați total realizat în anul 2022 a fost de 1.182, mai mic decât cel bugetat, de 1.246 salariați.

În anul 2022, în conformitate cu dispozițiile art. 64² alin. (1) raportat la art. 35 alin. (1) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice*, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul de Administrație a delegat conducerea societății către doi directori, respectiv directorul general și directorul financiar, fiind încheiate în acest sens contracte de mandat.

În anul 2022, în cadrul TAROM nu au fost declarate boli profesionale și nici nu au fost înregistrate evenimente de tipul celor prevăzute în *Legea nr. 319/2006 a securității și sănătății în muncă*, cu modificările și completările ulterioare.

7. COMBATEREA CORUPȚIEI ȘI A DĂRII DE MITĂ

TAROM condamnă întru totul corupția, sub orice formă, și își exprimă, în mod ferm, angajamentul de continuare a procesului de implementare a măsurilor identificate de conducerea companiei ca remedii pentru riscurile și vulnerabilitățile instituționale la corupție, constând în măsuri de prevenire a corupției, educație a angajaților ori combatere a corupției, ținând cont de îndrumările cuprinse în *Ghidul de bună practică al OCDE privind controlul intern, etica și conformitatea* (<https://www.oecd.org/daf/anti-bribery/44884389.pdf>).

TAROM are o politică corporativă care promovează „integritatea morală” a angajaților, interzicând orice acceptare sau pretindere de către un angajat al companiei, direct sau indirect, pentru sine sau pentru altul, a vreunui avantaj sau beneficiu, în natură sau bani. Totodată, potrivit pct. 11 – Abateri Disciplinare, alin. (4) lit. e) din Regulamentul Intern al C.N.T.A.R. TAROM S.A., constituie abatere disciplinară gravă „primirea de la alți salariați sau de la alte persoane din afara companiei de bani pentru activitățile prestate în timpul serviciului”. Astfel, prin aplicarea unor sancțiuni disciplinare pentru încălcarea standardelor etice și de conduită anticorupție la nivelul oricărui angajat, TAROM dorește să contracareze orice tentativă de corupție în rândul angajaților.

La data de 22.12.2021 a intrat în vigoare *Hotărârea Guvernului nr. 1269/2021*, prin care au fost aprobate *Strategia națională anticorupție 2021-2025* și documentele aferente acesteia, respectiv: *seturile de indicatori de performanță, riscurile asociate obiectivelor și măsurilor din strategie, Inventarul măsurilor preventive, precum și indicatorii de evaluare, Standardul general de publicare a informațiilor de interes public*, prevăzut în anexa nr. 4, și *Standardul de publicare a informațiilor de interes public privind întreprinderile publice*, prevăzut în anexa nr. 5.

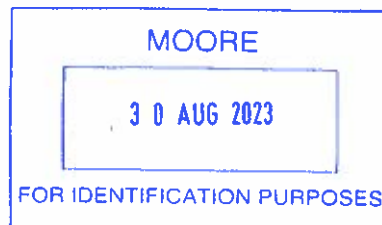
Potrivit dispozițiilor art. 6 din *H.G. nr. 1269/2021*, până la finalul lunii martie 2022, toate întreprinderile publice aveau obligația de a îndeplini „procedurile privind asumarea unei agende de integritate organizațională”, iar până la finalul lunii iunie 2022 acestea aveau obligația de a elabora, adopta, disemina în cadrul întreprinderii publice și transmite Ministerului Justiției un plan de integritate.

Potrivit pct. C.2.1. din *Strategia națională anticorupție 2021-2025*, măsurile de transparență instituțională și de prevenire a corupției în cadrul companiei ar trebui să vizeze următoarele aspecte: existența unui cod etic/deontologic/de conduită, existența unui consilier de etică, declararea averilor, declararea cadourilor, conflictele de interese, accesul la informații de interes public, protecția avertizorului în interes public, interdicțiile post-angajare în cadrul companiei (pantouflage), funcțiile sensibile, gestionarea riscurilor de integritate și evaluarea ex-post a incidentelor de integritate.

C.N.T.A.R. TAROM S.A. a aderat anterior la valorile fundamentale, principiile și obiectivele Strategiei Naționale Anticorupție pe perioada 2016-2020, aprobată prin *Hotărârea Guvernului nr. 583/2016*, asumându-și îndeplinirea măsurilor prevăzute în *Planul de integritate al companiei*, aprobat prin *Decizia directorului general nr. 54/23.06.2017*. Cu toate acestea, văzând prevederile *Strategiei naționale anticorupție 2021-2025*, aprobată prin *Hotărârea Guvernului nr. 1269/2021 privind aprobarea Strategiei naționale anticorupție 2021-2025* și a documentelor aferente acesteia, conducerea companiei a întreprins în anul 2022 următoarele măsuri:

- a adoptat *Declarația privind asumarea unei agende de integritate organizațională pentru implementarea Strategiei naționale anticorupție 2021-2025 la nivelul C.N.T.A.R. TAROM S.A.*;

- a adoptat un nou *Cod de etică și conduită profesională a personalului C.N.T.A.R. TAROM S.A.*;

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR – DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ – AN 2022

- a desemnat un consilier de etică, având următoarele atribuții: acordarea de consultanță și asistență personalului din cadrul companiei cu privire la respectarea normelor de conduită, monitorizarea aplicării prevederilor codului de conduită în cadrul companiei și întocmirea de rapoarte privind respectarea normelor de conduită de către personalul din cadrul companiei;

- a elaborat *Planul de integritate* și a desemnat coordonatorul acestuia.

8. MANAGEMENTUL RISCULUI

Organizațiile se confruntă cu riscuri multiple, unele cu efecte combinate sau în cascadă, ceea ce poate genera costuri mari pentru acestea. Atât natura riscurilor, cât și interacțiunea dintre acestea pot fi identificate și înțelese pentru a sprijini luarea deciziilor în cunoștință de cauză și pentru a recunoaște mai bine potențialele consecințe nedorite ale deciziilor. Dezvoltarea și evaluarea scenariilor alternative reduce incertitudinea în luarea deciziilor și scot la lumină necunoscutele care pot apărea.

Gestionarea riscurilor permite organizațiilor să-și atingă obiectivele mai eficient și cu o mai mare siguranță pe termen lung. Organizațiile care continuă să aibă succes sunt cele care au capacitatea de a prognoza și de a se pregăti pentru riscuri.

Astfel, un management eficient al riscurilor permite unei organizații să-și atingă obiectivele prin evaluarea continuă a riscurilor în vederea reducerii efectelor negative asupra afacerii și îmbunătățirii performanței. Implementarea și integrarea proceselor de gestionare a riscurilor într-o organizație aduc multiple beneficii, precum:

- ✓ o utilizare și o alocare mai eficiente ale capitalului și ale altor resurse;
- ✓ capacitatea de a recunoaște rapid oportunitățile și amenințările și de a răspunde la

acestea;

- ✓ reducere a probabilității și impactului pierderii;
- ✓ decizii mai clare, mai bine informate;
- ✓ costuri mai mici de conformitate/audit;
- ✓ economii de costuri rezultate din utilizarea informațiilor despre riscuri pentru a eficientiza și îmbunătăți procesele;
- ✓ gestionarea mai bună a aspectelor umane și culturale care afectează performanța;

și

✓ o mai bună înțelegere a evenimentelor potențiale și capacitatea de a influența rezultatele acestora.

Activitatea companiei TAROM este supusă permanent efectelor riscurilor, motiv pentru care conducerea acesteia trebuie să gestioneze, cel puțin, următoarele categorii de riscuri:

Volatilitatea mediului geopolitic și economic

Majoritatea companiilor aeriene sunt vulnerabile la factori externi, cum ar fi tensiunea politică și conjuncturile economice. În cazul sectorului aviației comerciale, stabilitatea politică și creșterea economică susținută reprezintă factori majori care determină creșterea pe termen lung a traficului aerian, pe când instabilitatea și turbulențele de pe piețele financiare generează scăderea acestuia. Sursele instabilității pot fi însă multiple, precum: impunerea unor măsuri protecționiste, apariția unor conflicte etnice/religioase, tranziția de la democrație la autoritarism, cooperarea internațională ori intervențiile statale etc.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR – DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ – AN 2022

Ceea ce a afectat cel mai mult transportul aerian începând cu anul 2020 a fost însă pandemia COVID-19 care s-a dovedit a fi nu doar o criză globală a sănătății, ci și o criză economică globală.

Măsurile de protecție sanitară și restricțiile de călătorie introduse de statele membre ale UE și de țările terțe ca urmare a pandemiei au redus drastic cererea și încrederea consumatorilor în transportul aerian de pasageri, determinând o reducere record și de durată a traficului aerian în Uniunea Europeană. Numărul zborurilor operate în spațiul european a scăzut cu până la 90% în martie-aprilie 2020 comparativ cu aceeași perioadă a anului 2019.

În fața pandemiei de COVID-19, numeroase țări au răspuns prin introducerea de interdicții de zbor și restricții de călătorie, unele din acestea menținându-se și în cursul anului 2021, ceea ce a avut un impact major asupra traficului aerian internațional, aceste restricții conducând la o diminuare drastică a cererii la un nivel la care majoritatea rutelor nu au mai putut fi operate în scop comercial.

Anul 2022 a debutat însă cu un noi probleme legate de pandemie, precum și cu probleme legate de creșterea prețurilor energetice, la combustibili, precum și la materii prime, respectiv menținerea unor blocări legate de lanțurile de aprovizionare în anumite segmente industriale.

Mai mult decât atât, invadarea Ucrainei de către Rusia a avut un impact negativ asupra economiei României. Este probabil ca efectele negative directe ale invaziei să fie limitate ca urmare a legăturilor comerciale globale reduse ale României cu Rusia și Ucraina. Cu toate acestea, efectele indirecte ar putea fi considerabile, deoarece impactul asupra prețurilor energiei și ale produselor de bază are implicații mai ample, având în vedere importanța Rusiei și a Ucrainei ca furnizori de petrol, gaze și produse de bază (alimentare și nealimentare) pe piețele mondiale, prețurile au crescut semnificativ.

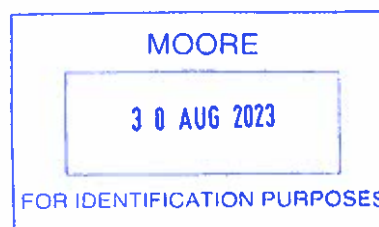
În anul 2022, Uniunea Europeană a ajuns la nivelul istoric în ceea ce privește rata anuală a inflației, care a fost de 9,2%, de trei ori mai mare comparativ cu anul 2021, când valoarea anuală a fost de doar 2,9%. Cele mai mari creșteri de prețuri în anul 2022 au fost înregistrate la categoriile locuințe, apă, electricitate, gaze naturale și alți combustibili, cu o creștere medie de 18%, urmate de domeniul transporturilor unde creșterea a fost de peste 12%.

În România, rata anuală a inflației aproape s-a triplat în anul 2022 față de 2021, ceea ce a afectat consumul privat, în pofida măsurilor excepționale care au fost introduse pentru a proteja gospodăriile și IMM-urile de impactul facturilor la energie electrică și gaze.

În plus, România s-a aflat în prima linie în această criză umanitară și geopolitică deoarece a găzduit un număr mare de persoane strămutate din Ucraina, deși majoritatea acestora au plecat în cele din urmă în alte țări ale UE. Abordarea nevoilor acestora a necesitat însă mobilizarea de resurse suplimentare în sistemul de sănătate și în sistemul de asistență socială, sisteme ce fuseseră deja supuse unor mari presiuni în timpul pandemiei, dar și în sistemul de învățământ. Pe termen mediu și lung, integrarea pe piața forței de muncă a persoanelor care decid să rămână în România ar putea duce la o creștere a populației active și ar putea stimula producția potențială.

Astfel, suprapunerea șocurilor (contextul geopolitic, majorările succesive ale prețurilor la energie și alterarea lanțurilor globale de aprovizionare) au accentuat riscurile și incertitudinile asupra economiei României, afectând totodată așteptările pe termen scurt și comportamentul mediului de afaceri.

Principalul factor de risc îl reprezintă evoluțiile viitoare ale prețurilor bunurilor energetice, la nivel global creșterea acestora fiind puternic accelerată în contextul conflictului geopolitic dintre Rusia și Ucraina.

Majorările de preț din sectorul energetic au un efect de contracție atât asupra consumului populației, cât și al consumului din economie. De altfel, consumul de energie electrică al populației, aflat în mod tradițional pe un trend anual pozitiv, a înregistrat în luna ianuarie 2022 o reducere de 3,7%, deși în această perioadă s-au aplicat măsurile guvernamentale de plafonare și compensare a prețurilor energiei electrice. În același timp, sectorul industrial a cunoscut o restrângere de activitate în luna ianuarie localizată în special în sectoarele chimiei (-14,1%). Aceste majorări de prețuri afectează de altfel competitivitatea societăților, fiind posibilă diminuarea activității în special în sectorul industrial și transporturi.

Resursele au fost afectate la rândul lor de evoluția sancțiunilor impuse Rusiei, furnizorul principal al gazelor din import. Există incertitudini în ceea ce privește evoluția importului de gaze naturale sau găsirea de alternative la gazul rusesc, ceea ce induce o probabilitate ridicată de modificare a mixului de resurse utilizate pe termen scurt și mediu. Astfel, analizele efectuate asupra contextului macroeconomic din anul 2022 au relevat un impact puternic atât asupra puterii de cumpărare la nivelul populației, cât și asupra procesului investițional și al activității agenților economici.

Riscurile strategice

Acestea se referă la riscurile identificate care ar putea avea un impact substanțial și o probabilitate ridicată de manifestare, și care afectează scopurile pe termen mediu și lung, precum și obiectivele companiei, cuprinzând:

- riscurile politice (precum eșecul îndeplinirii politicii guvernamentale, schimbări legislative frecvente);
- riscul unor atacuri teroriste, impunerea de interdicții ale unei țări asupra alteia, războaie și dezaastre naturale;
- riscul de închidere neașteptată a unor rute.

Riscul apariției unor epidemii la nivel global (pandemii)

Epidemiile apar în mod constant în rândul populațiilor ca urmare a expunerilor la mediu, alimente contaminate, a răspândirii interumane sau prin alte căi. Orice epidemie majoră, indiferent de cauzele care o provoacă (eveniment natural sau intenționat etc.) poate genera morbidități sau mortalitate crescute care să necesite un răspuns imediat din partea autorităților publice, precum și o intervenție coordonată de sănătate publică.

Aeronavele și aeroporturile pot reprezenta căi susceptibile de introducere și/sau răspândire a unor boli transmisibile în țară.

În astfel de situații, în vederea atenuării eficiente a riscurilor și asigurării respectării cerințelor naționale de sănătate publică, este posibilă impunerea de către autoritățile naționale a unor restricții de circulație, transpuse în acțiuni de suspendare a unor zboruri, cu impact asupra activității operatorilor aeriени și aeroporturilor, precum și a unor măsuri de protecție a sănătății și siguranței pasagerilor, echipajelor și a altor categorii de angajați (personal aeroportuar, agenți de handling etc.), cu menținerea corespunzătoare a siguranței și securității zborurilor.

Riscul de a pierde cote de piață din cauza concurenței

Aviația europeană se confruntă cu noi provocări în materie de competitivitate, pe o piață mondială care evoluează rapid, în special ca rezultat al deplasării centrului de greutate al creșterii economice către est. Concurenții nou-apăruți beneficiază de pe urma creșterii economice rapide din întreaga regiune, în special din Asia, precum și de pe urma faptului că aviația devine un element strategic în cadrul politicilor de dezvoltare economică ale țărilor lor de origine.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR – DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ – AN 2022

Deoarece TAROM operează o rețea de rute în principal europene, majoritar scurt și mediu curier, distanța medie de operare fiind de aproximativ 1.200 km, compania concurează cu toate categoriile de operatori existenți în piață, și anume: „low cost”, „legacy”, subsidiarele low cost ale companiilor de tip legacy, companii de nișă.

Astfel, TAROM trebuie să facă față unei concurențe acerbe, în principal din partea competitorilor de tip low cost, care practică tarife modice, în ciuda pierderilor financiare, doar în scopul majorării cotelor de piață.

Riscul unor atacuri cibernetice

Amenințările cibernetice se află într-o continuă evoluție, supunând sistemele și rețelele informaționale și operaționale la riscuri care pot produce pagube semnificative în toate sectoarele industriale, publice și guvernamentale, la nivel mondial.

Securitatea cibernetică în aviația civilă este un domeniu complex, care se întinde în toate ariile de activitate unde sunt prezente tehnologiile (electronice – informaționale și operaționale). Așa cum menționează și ICAO în Strategia globală de securitate cibernetică adoptată în octombrie 2019 și în Rezoluția A40-10, securitatea cibernetică are aplicabilitate pe orizontală, atât în zona securității aeronautice, cât și a siguranței aviației civile, respectiv în domeniul operațiunilor, facilităților, managementului și administrării ș.a.

Astfel, sectorul aviației civile depinde din ce în ce mai mult de disponibilitatea sistemelor de tehnologie a informațiilor și a comunicațiilor, precum și de integritatea și confidențialitatea datelor. Amenințarea reprezentată de posibile incidente cibernetice pentru aviația civilă este în continuă evoluție, cele mai multe dintre acestea fiind rău intenționate, cu consecințe asupra continuității activității ori asupra furtului de informații din motive politice, financiare sau de altă natură.

Opinia ICAO este aceea că securitatea cibernetică ar trebui să fie inclusă în sistemele de supraveghere a securității și siguranței aviației dintr-un stat, ca parte a unui cadru cuprinzător de gestionare a riscurilor.

Gestionarea riscurilor de securitate cibernetică în sectorul aviației trebuie să se bazeze pe dezvoltarea unei abordări ample, capabile să prezică riscurile cibernetice pentru ecosistemul aviației, identificarea și implementarea controalelor adecvate pentru a preveni riscurile cibernetice, capacitatea de a monitoriza/detecta atacurile și capacitatea de răspuns și de recuperare după atacuri reușite.

Cu toate că în ultimele decenii, tehnologia a făcut progrese uriașe, care au fost implementate și în sectorul aviației, revoluționând călătoriile, facilitând călătoria non-stop pe continente, oferind facilități pasagerilor aeriени ca niciodată (acces la Internet, acces GSM, divertisment în zbor), transferuri perfecte pentru pasagerii care tranzitează între țări, pe de altă parte, acest confort nu a venit fără setul său de riscuri care au apărut din cauza vulnerabilităților inerente și a amenințărilor cunoscute pe care aceste sisteme le posedă. Astfel, utilizarea sistemelor informatice la bord și off-board, a sistemelor de navigație și a rețelelor de date, a dus la creșterea amenințărilor cu privire la atacurile cibernetice și încălcarea securității/confidențialității datelor, principalele tipuri de amenințări cibernetice cu care se confruntă sectorul aviației fiind:

✓ Atacurile phishing: acestea reprezintă, în primul rând, o etapă prealabilă către un atac rău intenționat complet orientat către o companie. Obiectivul principal constă în obținerea datelor de identificare ale utilizatorilor prin tehnici de inginerie socială și infiltrarea în sistemul unei companii pentru a planta și lansa amenințări persistente avansate. O serie de organizații, inclusiv aeroporturi, au fost victime ale unor astfel de atacuri.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR – DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ – AN 2022

✓ Atacurile bazate pe Wi-Fi: Dacă nu sunt asigurate în mod adecvat, sistemele Wi-Fi tradiționale disponibile la bordul unei aeronave sunt vulnerabile, astfel încât ar putea fi folosite pentru accesul neautorizat la echipamentele avionice de la bord ori pentru a perturba sau modifica comunicațiile prin satelit. De exemplu, un cod infiltrat în sistemul unui avion ar putea să anuleze setările de securitate, ducând la rezultate dezastruoase, precum deturnarea și/sau prăbușirea unei aeronave etc.

✓ Atacurile DDoS (Distributed Denial-of-Service) și botnet: apar atunci când un hacker trimite un aflux mare de trafic către o rețea sau server pentru a copleși sistemul și pentru a-i perturba capacitatea de operare. Hackerii utilizează rețele bot din rețelele compromise pentru a se infiltra în sisteme critice, precum controlul traficului aerian ori rezervarea biletelor online, ceea ce duce la blocarea platformei. Atacatorii pot cere, de asemenea, o sumă de răscumpărare de la autorități pentru a preveni întreruperea sistemelor de control și gestionare a zborului.

✓ Atacurile de bruier: pot avea consecințe grave, deoarece hackerii compromit acuratețea datelor furnizate conducerii aeronavei, cum ar fi viteza aeronavei, locația, direcția, existența unor aeroporturi sau aeronave în apropiere etc.

✓ Deturnarea de la distanță: breșele/defectele de securitate ale tehnologiilor de comunicații utilizate în industria aeriană permit hackerilor să atace/controleze de la distanță sistemele de zbor și de la bord, pentru a le permite să atace alte sisteme critice, precum comenzile de zbor, receptoarele de navigație, sistemele de supraveghere, afișajele aeronavelor și altele.

✓ BYOD (bring your own device): Sistemele actuale de divertisment în zbor permit pasagerilor să-și vizioneze propriile videoclipuri prin intermediul USB-urilor. Cu excepția cazului în care sunt protejate în mod adecvat, pasagerii rău intenționați ar putea utiliza USB-urile pentru a infiltra programe/amenințări persistente avansate în sistemele de divertisment din zbor, cu consecințe dezastruoase. Astfel, informațiile despre zbor furnizate pe IFE (in-flight entertainment) ar putea fi falsificate sau denaturate pentru a crea haos/panică printre pasageri.

În concluzie, compania ar trebui să-și dezvolte, în primul rând, capacități „predictive”, care să-i permită să învețe din evenimente externe și să anticipeze tipurile de atac la care ar putea fi expuse sistemele sale informatice. Totodată, capacitatea de a detecta atacurile cibernetice din timp este esențială pentru companie, iar capacitatea de răspuns și de recuperare după atacuri reușite sunt necesare atât pentru a investiga și remedia problemele descoperite, cât și pentru a recomanda noi măsuri preventive.

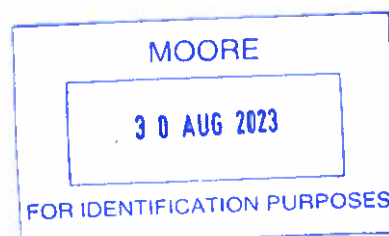
Prin urmare, după analiza tipurilor de amenințări cibernetice, compania trebuie să-și stabilească o cultură de securitate cibernetică și să dezvolte strategii de atenuare/prevenire a riscurilor cibernetice.

Riscul fluctuațiilor de curs valutar

Având în vedere că o mare parte din veniturile companiei sunt încasate într-o varietate de valute, acestea o fac vulnerabilă la fluctuațiile cursului de schimb valutar. În politica sa, compania este afectată de evoluția piețelor valutare, respectiv: EUR/USD, EUR/GBP, EUR/RON, USD/RON. Politica de prețuri a companiei este focalizată, în principal, pe moneda EUR, însă din activitatea de operare rezultă obligații și în alte monede, rata de schimb valutar putând afecta rezultatele.

Riscul fluctuației de personal din industria aviatică

Datorită afluxului de noi tehnologii și procese, dar și necesității reducerii costurilor, companiile din industria aviației necesită, poate mai mult decât orice alte industrii, o forță de muncă talentată, angajată și din ce în ce mai specializată. Astfel, din cauza naturii extrem de

specializate a industriei, companiile aeriene trebuie să angajeze și să păstreze personalul calificat necesar efectuării unor procese critice, proprii industriei aviatice. TAROM a reușit să mențină până în acest moment o forță de muncă specializată și bine pregătită.

Cu toate că în anul 2020, din cauza restricțiilor de zbor impuse de unele state ca urmare a răspândirii COVID – 19, companiile aeriene au fost nevoite să ia măsuri fie de trimitere în șomaj tehnic a unei părți din personalul aeronautic civil navigat și/sau din personalul aeronautic tehnic ne-navigant, fie de concediere a acestora, ceea ce a condus la înregistrarea unui surplus pe piața forței de muncă pentru aceste categorii de personal, în anul 2022, pe măsură ce industria a început să-și revină după scăderea semnificativă a activității din anul 2020, numărul global al locurilor de muncă din companiile aeriene a crescut semnificativ față de anul 2021.

Timpul necesar pentru recrutarea, instruirea și efectuarea verificărilor de securitate sau a antecedentelor personalului din cadrul companiilor aeriene ori pentru realizarea proceselor necesare înainte ca personalul nou angajat să își înceapă activitatea a reprezentat în anul 2022 o provocare pentru industrie.

Riscul de lichiditate

Până la apariția și răspândirea COVID-19, aviația a cunoscut o expansiune puternică, datorată în special companiilor aeriene low-cost care au reușit să contribuie la creșterea cererii de zboruri.

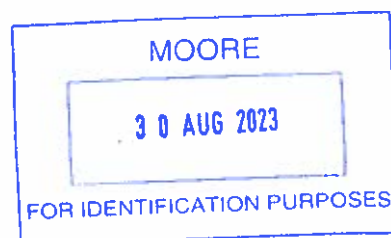
Chiar dacă o evaluare completă a impactului pandemiei asupra companiilor aeriene este greu de realizat, este totuși cert că operatorii din acest segment au avut cel mai mare risc de lichiditate în anul 2020, risc care s-a menținut însă și în anul 2021. Marii operatori aerieni din industria aviatică europeană și mondială și-au redus drastic activitatea, concentrându-se pe operațiuni de reducere a costurilor și asigurarea supraviețuirii pentru a putea beneficia de perioada de relansare ce va veni după criză.

Cu excepția Alitalia (care oricum, a fost înlocuită rapid de o altă companie aeriană succesoare, ITA Airways), în anul 2021 nu au fost înregistrate falimente ale companiilor aeriene, în ciuda previziunilor sumbre cu privire la acest aspect. Cu toate acestea, situația companiilor aeriene din Europa a rămas în continuare foarte dificilă, în special pentru acei transportatori care nu au primit ajutoare de stat, pierderile totale cauzate de pandemie continuând să aibă un impact puternic asupra veniturilor și bilanțurilor acestora.

Transportatorii aerieni mari au putut depăși această situație mai ușor, deoarece au avut sprijinul guvernelor. Chiar și așa, și pentru aceștia a rămas o mare provocare găsirea modalității de a face pasagerii să se simtă în siguranță în timpul zborului.

Veniturile operatorilor aerieni au înregistrat o scădere puternică în anul 2020 față de nivelul planificat, aceștia acumulând și datorii către pasagerii cărora le-au fost anulate zborurile, dar și către furnizori. După perioada de izolare/carantină, companiile au reluat zborurile, cu campanii de reduceri ale biletelor și investiții în măsuri de igienă pentru a asigura sănătatea și siguranța clienților și ale echipajului. Deși companiile și-au reluat activitatea, modalitățile de recuperare au fost încă greu de stabilit, deoarece statele au continuat să ridice sau să impună măsuri de călătorie.

Scăderea traficului aerian și a veniturilor transportatorilor aerieni au condus la presiuni severe de lichiditate nu doar pentru aceștia, ci și pentru furnizorii acestora, punând în discuție viabilitatea financiară a industriei aviatice și amenințând milioane de locuri de muncă. Același impact în cascadă a fost, de asemenea, resimțit și pe piețele turistice la nivel global, având în vedere că peste 50% din turiștii internaționali au folosit anterior călătoriile cu avionul.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR – DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ – AN 2022

Deschiderea bruscă a economiei în anul 2022, după închiderea sa în anul 2020 ca răspuns la pandemie, a arătat că nu poate fi restabilit un echilibru imediat pe piață. Astfel, cu toate că în anul 2022 transportatorii aerieni au început să încaseze venituri din operare, majoritatea nu au putut să-și acopere datoriile acumulate pe durata pandemiei, în primul rând din cauza creșterii semnificative a costurilor de operare.

Înlăturarea riscului de lichiditate al companiei presupune manevrarea fluxurilor financiare pentru acoperirea necesarului dintre venituri și cheltuieli. Soluționarea crizei pe termen scurt poate consta în majorarea intrărilor de mijloace bănești prin creșterea veniturilor sau în micșorarea ieșirilor de mijloace bănești prin minimizarea cheltuielilor. În acest sens, compania poate întreprinde acțiuni precum:

- ✓ diminuarea radicală și cât mai rapidă a cheltuielilor ineficiente;
- ✓ obținerea de termene suplimentare de plată din partea furnizorilor, obținerea de împrumuturi pe termen scurt, obținerea unor facilități fiscale;
- ✓ vânzarea sau închirierea unor active;
- ✓ identificarea altor surse de venit precum: extinderea activității de transport aerian de mărfuri și poștă, extinderea transportului aerian prin curse charter, executarea pentru terți a unor lucrări de întreținere a aeronavelor sau a unor lucrări de reparații ale componentelor etc.

Volatilitatea prețurilor combustibilului de aviație

Prețul petrolului a crescut brusc în anul 2021, ceea ce a dus la creșterea costurilor cu combustibilul, inclusiv pentru cel de aviație. Prețurile carburanților au rămas ridicate și în anul 2022 (cu toate că tendința a fost de scădere începând cu luna februarie 2022 când a fost atins prețul maxim), ceea ce a generat o creștere a ponderii costurilor cu combustibilul de aviație în totalul costurilor companiilor aeriene.

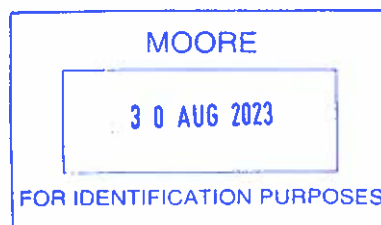
Companiile aeriene s-au confruntat cu prețuri și mai mari la carburanți în anii 2012 și 2013, dar de data aceasta prețurile la carburanți au evoluat foarte mult într-un termen foarte scurt, în timp ce recuperarea după pandemie abia începuse. La jumătatea lunii februarie 2022, prețurile de livrare a combustibilului pentru avioane se tranzacționau cu peste 75% mai mult decât în februarie 2021.

Combustibilul de aviație reprezintă efectiv o parte substanțială a costurilor operatorilor de aeronave, și anume aproximativ 25% din costurile operaționale. Astfel, companiile aeriene sunt foarte sensibile la creșterea bruscă a prețurilor combustibilului de aviație.

Toate companiile aeriene au strategii de atenuare a impactului riscului legat de prețul combustibilului, în special prin recurgerea la operațiuni de hedging și transferarea costurilor cu combustibilul către pasageri. Acoperirea prețului combustibilului de aviație permite companiilor aeriene să facă în avans oferte de preț mai bune pentru pasageri. Cu toate acestea, costurile mai mari cu combustibilul au, în general, o influență semnificativă asupra rezultatelor financiare ale companiilor aeriene.

Totodată, se preconizează că introducerea treptată a combustibililor de aviație durabili pe piața transportului aerian va duce la creșterea costurilor combustibililor de aviație pentru companiile aeriene. Acest lucru poate accentua practicile existente de denaturare a concurenței ale operatorilor aerieni, cum ar fi încărcarea de combustibil suplimentar. Prin urmare, este esențial să se asigure condiții de concurență echitabile pe piața transportului aerian din UE în ceea ce privește utilizarea combustibilului de aviație.

Variațiile prețului combustibilului de aviație pot avea un impact important asupra performanței economice a operatorilor aerieni. În plus, diferențele în ceea ce privește prețul combustibilului de aviație dintre locațiile geografice, astfel cum este cazul în prezent între

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR – DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ – AN 2022

aeroporturile din UE sau între aeroporturile din UE și cele din afara UE, pot determina operatorii de aeronave să își adapteze strategiile de realimentare cu combustibil din motive economice. Încărcarea de combustibil suplimentar crește însă consumul de combustibil al aeronavelor și generează emisii inutile de gaze cu efect de seră. În plus, unii operatori de aeronave pot utiliza prețurile avantajoase ale combustibililor de aviație de la baza lor de reședință ca avantaj concurențial față de alte companii aeriene care operează rute similare. În cazul în care au loc denaturări ale pieței, acestea riscă să dezavantajeze operatorii aerieni sau aeroporturile în raport cu concurenții interni sau externi, ceea ce poate avea efecte negative în ceea ce privește competitivitatea sectorului și poate prejudicia conectivitatea aeriană.

În timp ce creșterea prețurilor combustibililor de aviație nu reprezintă un risc nou pentru TAROM, fluctuațiile rapide din ultimii ani au devenit mult mai pronunțate, ceea ce face ca gestionarea acestora să fie din ce în ce mai greu de controlat. Creșterea imprevizibilă a prețurilor carburanților de aviație reprezintă un risc semnificativ, ce nu poate fi controlat de companiile aeriene; nici măcar strategiile de tip hedging nu pot compensa întru totul vulnerabilitatea acestora față de menținerea îndelungată a prețurilor ridicate ale petrolului.

Riscuri interne

Sursele interne de risc reprezintă rezultatul unor evenimente apărute în interiorul TAROM. Aceste surse de risc pot fi însă controlate.

În această categorie se pot distinge riscurile de utilizare a echipamentelor, riscurile cu forța de muncă sau riscurile asociate managementului organizațional. Aceste riscuri pot fi prevenite prin simpla eliminare a surselor care le produc, lucru posibil datorită faptului că sunt generate de activitatea companiei.

Principalele categorii de surse interne de riscuri identificate de companie vizează:

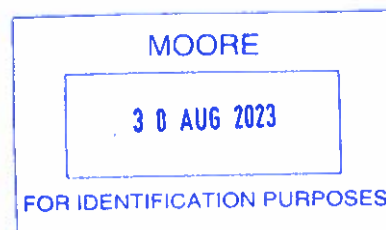
- ✓ lipsa personalului specializat în anumite structuri;
- ✓ infrastructura IT învechită, atât fizic, cât și moral, aflată inclusiv în starea de depășire a suportului producătorului, care poate conduce la apariția întreruperilor/blocării activității utilizatorilor, precum și la accesul neautorizat în sistemele TAROM;
- ✓ flota eterogenă;
- ✓ presiuni din partea sindicatelor, greve;
- ✓ nepotismul.

9. INDICATORI-CHEIE DE PERFORMANȚĂ NEFINANCIARĂ

Principalii indicatori specifici activității TAROM sunt:

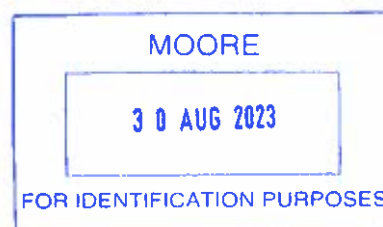
- Număr curse (regulate și charter);
- Număr pasageri (curse interne, curse externe, în regim codeshare);
- Ore bloc;
- RPK (mii Km);
- ASK (mii Km);
- Load factor (%).

Prezentăm în continuare situația comparativă a gradului de realizare a indicatorilor specifici activității TAROM în anul 2022, față de anul 2021, precum și față de valorile planificate:

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR – DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ – AN 2022

Indicatori fizici	12 luni	12 luni	12 luni	Realizat 2022/ Realizat 2021	Realizat 2022/ Buget 2022
	realizat 2021	buget 2022	realizat 2022	(%)	(%)
Curse regulate si charter:					
Nr. curse	9.426	12.835	12.537	133	97,68
Ore bloc	39.527,49	50.640,72	49.035,34	124,05	96,83
Pasageri TAROM (nr.)	1.522.469	2.216.225	2.279.242	149,71	102,84
Pasageri code - share (nr.)	37.183	48.307	42.673	114,76	88,34
Pasageri total (nr.)	1.559.652	2.264.532	2.321.915	148,87	102,53
RPK (Km mii)	1.782.947,25	2.573.994,29	2.427.032,23	136,12	94,29
ASK (Km mii)	2.500.764,93	3.276.877,16	2.951.561,46	118,03	90,07
Load factor (%)	71,30%	78,55%	82,23%	-	-
Curse regulate:					
Nr. curse	7.946	10.997	11.742	147,77	106,77
Ore bloc	29.386,65	40.220,92	43.726,68	148,8	108,72
Pasageri TAROM (nr.)	1.094.239	1.695.863	1.994.387	182,26	117,6
Pasageri code - share (nr.)	37.183	48.307	42.673	114,76	88,34
Pasageri total (nr.)	1.131.422	1.744.170	2.037.060	180,04	116,79
RPK (Km mii)	1.073.905,49	1.736.396,98	2.036.143,18	189,6	117,26
ASK (Km mii)	1.587.594,83	2.346.213,49	2.461.376,89	155,04	104,91
Load factor (%)	67,64%	74,01%	82,72%	-	-
Curse charter pasageri:					
Nr. curse	1.479	1.838	795	53,75%	43,25%
Ore bloc	10.114,34	10.419,80	5.308,66	52,49%	50,95%
Pasageri transportați (nr.)	428.230	520.362	284.855	66,52%	54,74%
Curse charter marfă:					
Nr. curse	1	-	-	-	-
Ore bloc	26.50	-	-	-	-

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR – DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ – AN 2022

Din analiza acestor indicatori pentru anul 2022 se observă o creștere a numărului total de curse față de cel înregistrat în anul 2021, respectiv de la 9.426 curse în anul 2021 la 12.537 curse în anul 2022, ceea ce semnifică un procent de realizare de 133% comparativ cu anul precedent, cât și o creștere a numărului de pasageri TAROM, de la 1.522.469 pasageri în anul 2021 la 2.279.242 pasageri în anul 2022 (149,71%), aproape cu 50% mai mult față de anul precedent. Aceasta situație a fost generată de revenirea activității economice la nivel global în anul 2022, pe măsura eliminării restricțiilor impuse de pandemia COVID-19 și a redeschiderii complete a economiilor, ceea ce a avut un impact major asupra traficului aerian internațional de pasageri, conducând la o creștere a cererii pentru călătoriile aeriene.

Gradul de încărcare (Load factor), aferent anului 2022, a fost de 82,23%, mai mare decât cel realizat în anul 2021, de 71,3%, precum și de către cel previzionat, de 78,55%.

TAROM operează curse charter în completarea programului de curse regulate. Această piață cunoaște un sezon complementar față de principalele piețe de afaceri și este considerat un venit care îmbunătățește rezultatele generale ale companiei. Deoarece există o concurență puternică pe piața curselor charter, iar cele operate de către TAROM sunt realizate în funcție de disponibilitatea aeronavelor în completarea programului de zboruri regulate, numărul de zboruri charter realizate în anul 2022 (795 curse) a fost net inferior celui realizat în anul 2021 (1.479 curse), precum și celui bugetat (1.838 curse), reprezentând un procent de 53,75% față de cel din anul 2021 și de 43,25% față de buget, spre deosebire de rezultatul înregistrat în cazul curselor regulate, unde numărul curselor realizate în anul 2022 a fost de 147,77% comparativ cu cel din anul 2021.

În anul 2022 TAROM nu a efectuat curse charter de marfă.

Președinte al Consiliului de Administrație al C.N.T.A.R. TAROM S.A.

Iulian-Daniel IDOLU

